

SCRISORI DE BOIERI ȘI NEGUSTORI OLTENI ȘI MUNTENI

CĂTRE

CASA DE NEGOT SIBIIANĂ HAGI POP

PUBLICATE CU

NOTE GENEALOGICE ASUPRA MAI MULTOR FAMILII

DE

N. IORGA

Profesor la Universitatea din București

(FORMIND VOLUMUL VIII DIN „STUDI ȘI DOCUMENTE CU PRIVIRE LA ISTORIA ROMINILOR”)

BUCUREȘTI

Atelierele grafice SOCEC & Comp., Societate anonimă

59, STRADA BERZEI, 59

1906.

Inscr. A. 19.708

SCRISORÎ DE BOIERÎ ŞI NEGUSTORÎ OLTENÎ ŞI MUNTENÎ

CĂTRE

CASA DE NEGOTŢ SIBIIANĂ HAGI POP

PUBLICATE CU

NOTE GENEALOGICE ASUPRA MAÎ MULTOR FAMILII

DE

N. IORGA

Profesor la Universitatea din Bucureşti

(FORMÎND VOLUMUL VIII DIN „STUDIÎ ŞI DOCUMENTE CU PRIVIRE LA ISTORIA ROMÎNILOR”)

44802

77421

BUCUREŞTI

Atelierele grafice SOCEC & Comp., Societate anonimă

59, STRADA BERZEI, 59

1906.

BUCURESTI
24231

1956

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ
BUCUREȘTI
Cota 24231 Dublet
Inventar 44802

PC 82/02

B.C.U. Bucuresti

C44802

STUDII ȘI DOCUMENTE

Citeva
CU PRIVIRE LA ISTORIA ROMÎNILOR
intimpă în corespondența Casei Pop. din Sibiu.

VIII.

COPIE ÎNTR-UNUL

**Cîteva note asupra familiilor oltene și muntene, ce se
întîmpină în corespondența Casei Pop din Sibiiu.**

Mag. Petru Luca, și mai pe scurt Hași Luca, a fost unul
din membrii Comitetului Grecilor din Sibiiu, înființat în 1763 de
la începutul veacului al XVIII-lea. Luca neguța de prin
anul 1747, când și nu făcuse încă drumul la Lovaří Sfințe,
cursul adăugate tineretului "porcă de Hași". Și la 1760 el
făcea afacerea sa de bel pe cerul muntelui să părăsească pe
plănușile Viloci. În 1764, el se dădea român. În loc de "clău
Petru", "clău Hași". Era un om mare și avea legătură cu
negustorii greci din Triest și din Veneția.

În anul 1771, în capul căruia Casei de mijlocire între
școlarii români și bulgari și Apusul "antropomorf" stătea

Vol. VII, p. 100
Vol. VIII, p. 100
Vol. IX, p. 100
Vol. X, p. 100
Vol. XI, p. 100
Vol. XII, p. 100

Scrisorile cuprinse în acest volum fac parte cu toatele din corespondența familiei de negustori Pop din Sibiiu. De și am mai dat știri asupra ei înaintea altor scrisori publicate, supt titluri speciale, în «Analele Academiei Romîne» («Contribuții la istoria literaturii romîne în veacul al XVIII-lea: scriitorii bisericești, scriitorii mirenî, scriitorii greci», «Contribuții la istoria învățămîntului în țară și în străinătate» și «Un boier oltean la Karlsbad»), cred că e bine să amintesc și aici care a fost dezvoltarea și însemnătatea ei.

Hagi Petru Luca, zis mai pe scurt Hagi Luca, a fost unul din tovarășii Companiei Grecilor din Sibiiu, înființată încă de la începutul veacului al XVII-lea¹, Luca neguța de prin anul 1747, cînd el nu făcuse încă drumul la Locurile Sfinte, care-î adause cucernica poreclă de Hagiü². Și la 1760 el făcea afacerile sale cu boi pe cari-î trimetea să pască pe plaiurile Vilcei³. În 1764, i se zicea acuma, în loc de «chir Petru», «jupîn Hagiul»⁴. Era un om bogat și avea legături cu negustorii greci din Triest și din Veneția⁵.

Încă din 1771, în capul cunoscutei Case de mijlocire între Răsăritul românesc și bulgar și Apusul «european» stătea

¹ V. vol. XII, p. v și urm.

² Vol. XII, p. 46, n^o XCII; p. 54, n^o CIII.

³ *Ibid.*, pp. 72-3, n^{le} CXXIX-XXX.

⁴ *Ibid.*, p. 76, n^o CXXXVI.

⁵ *Ibid.*, p. 78, n^o CXL.

fiul său mai curînd ginerele bătrînului Hagiü, care-și va fi îngrijit până la sfîrșit de afaceri, chir Constantin¹, a căruî mamă purta numele, neîndoielnic românesc, de Stana sau Stanca. Constantin însuși luase în căsătorie pe fata lui Hagi Luca, rudă după mamă a familiilor Murgășanu și Jianu, Păuna, căreia i se zicea în casă, dezmiertat, Păunica sau Păunița, pe cînd Sașii și alți străini din oraș o cunoșteau supt numele de Paulina. Lăsîndu-și acasă soția tînără, al doilea negustor din Casa Pop făcu și el hagiaticul la Ierusalim, de unde se întoarse «la anul 776 sau 77 toamna», spune mult mai târziu o cunoștință a neamului².

După întorsul de la Sfîntul Mormînt, Hagi Constantin Pop dădu tot mai multă întindere afacerilor sale. Pe lîngă casa cu prăvălie pe care o avea în Sibiiu chiar, unde se arată locul ei pe piața cea mare, el își zidise o prăvălie, închiriată altuî negustor, la Craiova. Făcea negoț de cordovane, lucra pielea în țară, pe o moșie de lîngă Craiova, Giorocul, și pe altă vecină, luată în arendă, Giormanul, unde-și avea și *tabanaua* sau fabrica; la bilciul cel mare de la Rîurenî el își trimetea agenții, pe cînd alții colindaü, pentru cumpărarea materiilor prime, malul turcesc din fața Olteniei, avînd legături mai mult cu Aga din Rahova. Era mai ales lînar și pielar cu toptanul; nu se pare să fi făcut și negoț de vite ca înaintașul său. Imprumuta dese ori bani boierilor și oamenilor de afaceri de la noi, și necontentit el primia de la dînșii cereri pentru a li se trimete tot felul de lucruri de mîncare și îmbrăcăminte, de noutăți plăcute, care-i veniaü din Apus lui însuși sau pe care putea să le capete de la Casele sibiene, vieneze, venețiene cu care era în corespondență.

Hagi Constantin Pop trăi până în Octombrie 1808³.

El lăsă afacerile în sama văduvei sale, cea de-a doua «Hagiică», Păunica. Aceasta puse în fruntea firmei pe un

¹ *Ibid.*, p. 86, n^o CLX.

² Vol. acesta, p. 91, n° 87. Hagiica e arătată în două locuri (VIII, p. 9 și XII, p. 115, n^o CCXXVI) ca *soacra* lui Hagi Constantin. Se poate și acia ca însuși Constantin să fi fost un nepot al acelor boieri.

³ Acest volum, pp. 45-7.

vechiu credincios al familiei, Bănăţeanul Stan Popovici, și pe cel mai mic din fiii ei, Dincă. Acesta din urmă nu trăi însă multă vreme, și, la mai puțin de un an după moartea soțului, văduva primia alte scrisori de compătimire de la rudele sale oltene, pentru încetarea din viață, la o vristă de tot fragedă, a fiului care purta același nume. Dincă trebuie să fi murit în Iulie 1809¹.

Păunica avea o fată, Măriuța, logodită încă din 1791 cu unul dintre fiii bogatului concurent al Casei Pop, Gheorghe Manicati Safrano, cu Iosif, și măritată cu același la 3 Octombrie 1792². În 1808 trăia încă fratele ei Ienachi, care fusese amestecat și el în afacerile lui Hagi Pop³. Dar deocamdată toată grija întinselor legături de negoț rămase asupra lui Stan Popovici.

Al doilea fiu al Păunicăi era atunci la Buda, ca ofițer în oastea împărătească⁴. Zamfir al lui Hagi Constantin Pop fusese întâiu unul din școlarii dascălului grec din Sibiu, foarte bine plătit de Companie. Apoi, pentru desăvîrșirea învățătorii elenice, el trecu la București, unde era pe atunci ca învățător la școala domnească un vestit cărturar, Lambru Fotiade. Păunica ar fi vrut ca fiul ei să nu fie așezat la cine știe ce gazdă, de unde dusul la școală să-i fie cu îngreuiere, și ea își arată dorința ca el să fie primit chiar în casa lui chir Lambru; episcopul de Argeș, Iosif, cu care răposatul Hagiu fusese în legătură de când cu tipărirea cărților bisericești ale lui Molnar la Buda, fu pus să stăruie. Cu toate că cei patru dascăli, al căror director era Fotiadi, nu prea trăiau în larg în chiliile de la Doamna Balașa, care adăpostiau atunci «frontistiriul», un așa de puternic mijlocitor pentru un copil dintr'o așa de bogată casă trebuia să fie ascultat. Zamfirachi fu primit deci «la un conac și la o masă» cu Lambru, în Maiu-Iunie 1799. Cu «protimia» copilului, care se dovedi foarte isteț, și cu «epimelia» învățăto-

¹ *Ibid.*, pp. 47-8.

² *Ibid.*, p. 22, n° 100; p. 25, n° 119.

³ V. tabla.

⁴ Acest volum, p. 45, n° 269.

rului se ajunse la o bună «procopsire»¹. Între Zamfirachi, care fu numit, după cel mai elegant onomastic elinesc, Zenobiu său, pe româneasca de atunci, Zenovie, și între profesorul său se înnodară astfel legături care dăinuie și mai târziu: în 1803, pe socoteala celui d'întăiu se tipăria la Viena tratatul de *Metrică* al celui de-al doilea. «E o cinste pentru Zamfirachi», strigă bătrînul învățat grec, «o glorie pentru Pop» — Hagiul, care era încă în viață —, «o mîndrie pentru Lambru»²!

Zamfirachi-Zenovie învătă trei ani la București. Îndată după isprăvirea învățăturilor de aici, tatăl său îl trimese la Viena pentru a începe cursuri nouă, apusene, la profesori cari întrebunțau altă metodă pentru alte scopuri. De și se îmbolnăvi și aici, îndată după strămutare, încă din 1803 el putea să se laude că știe, nu numai limbile germană și francesă, dar și științele comerciale, pe care le avea mai mult în vedere Hagiul, doritor ca fiul cel mai mare să meargă pe urmele lui. Încheind și aici studiile sale, care ținuseră doi ani, el porni spre Pesta, în obișnuita călătorie care pe atunci pregătia pentru viață pe tinerii ieșiți din școli³.

Pe acele vremuri, cînd războaiele napoleoniene cuprindeau toată Europa, și Zenovie Pop fu ispitit a intra în oaste. Peste puțin îl aflăm ca ofițer în Timișoara, apoi în Viena, scriind tatălui său destul de rar și primind din cînd în cînd înfruntări de la înțeleptul negustor, care-i arăta în ce împrejurări de viață cuminte poate «avanțerui» supt steagurile împărătești un tînăr «de alt neam», ca dînsul⁴.

Moartea fratelui său Dincă îi strică însă cariera de ofițer. Zenovie Pop se întoarce în Sibiu pentru a se îngriji de afacerile Casei de negoț a părintelui și bunicului său. Apoi lăsă afacerile din acest oraș în mîna lui Stan Popovici, pe

¹ «Contribuțiile» citate, «Scriitori bisericești», p. 36.

² *Ibid.*, «Scriitori greci», pp. 1-2.

³ «Contribuții la istoria învățămîntului», pp. 16-7.

⁴ Acest volum, p. 168, n° 11.

care putea să-l supravegheze și bătrîna jupăneasă Păunica, care trăi încă multă vreme, până în 1827¹. Capul firmei se așeză la Viena, împreună cu soția sa, Iosefina, și fetele. Acolo petrecu el încă atîția ani, păstrînd toate legăturile sale cu țara noastră, de unde i se recomandă pe rînd cei d'întăiu dintre studenții bursieri cari meraseră pentru a căpăta o învățătură mai înaltă în Apus: de la Poteca, Moroiu, Pandeli și Petrachi Poienaru, Munteni, până la Anastase Fătu, din Moldova. Om foarte bogat, el repară temeinic biserica din Groapă de la Sibiiu, unde erau astrucați toți ai lui, de la Hagi Luca încoace. Bancher cu influență, fu numit director la Banca Națională Austriacă și căpătă, ca răsplată pentru slujba lui cea bună, titlul de cavaler de Böhmetten. Firma din Sibiiu o părăsi de la o bucată de vreme, vînzînd și casa care văzuse desfășurîndu-se atîta muncă românească în curs de aproape un veac întreg; biserica singură, frumoasă și mai ales foarte solidă, rămase pentru a-î pomeni numele: piatra de de-asupra ușii de intrare amintește întăia clădire, cu cheltuiala Hagicăi Stana, la 1788-9, dărîmarea la 1802, prin vestitul cutremur din Octombrie², și facerea din nou, din temelie, de nepotul Hagicăi, cavalerul și directorul din depărtata Vienă; un pomelnic săpat în piatră e prins în zid, pentru a se păstra numele răposaților din acest neam, ale căror rămășițe fură dezgropate și așezate la un loc de însuși Mitropolitul Șaguna, la 3 Mart 1856; în sfîrșit, un tablou pe pînză dă chipurile, lucrate încă din 1831, după porunca lui Zenovie și a Mariei Manicati, ale celor trei ctitori: Hagi Petru Luca, Hagi Constantin Pop și Păuna, soția lui³.

Corespondenții romîni ai Casei Pop, aceia cari trimet scrisori de familie, de prietenie și de afaceri Hagiului Constantin, Păunicăi lui Stan Popovici și lui Zenovie, sînt mai toți oa-

¹ *Ibid.*, p. 75, n° 522.

² Gr. Ștefănescu, *Cutremurele de pămînt în România*; «An. Ac. Rom.», XXIV, partea științifică, p. 21.

³ Vol. XIII, pp. 179-80.

menii cu însemnătate din această vreme. Firește că Oltenii sînt mai bine representați în lista scriitorilor, ca și în lista datornicilor Casei. Pe cînd de la mulți se află numai o scrisoare două, cu un caracter desăvîrșit negustoresc, cîtiva poartă, ani de zile, o călduroasă și intimă corespondență de adevărați prieteni. Neconținut e vorba de nunțile, de cumetriile, de nenorocirile lor de familie: rudele lor apar în toate împrejurările. Niște simple note n'ajung pentru a lămuri atîtea înrudiri încurcate, și ele s'ar uita poate de la o scrisoare la alta. E, deci, mai bine să se vorbească în deosebi, mai pe larg, de prietenii, tovarășii și clienții Casei Pop, dîndu-se tot odată cîteva pagini din acea «arhontologie», din acel «nobilitar» al Olteniei, așa de bogată în boieri și boierinași, cu neamul păstrat pînă astăzi, ce lipsește încă din mijloacele obișnuite de informație ale științei trecutului nostru.

Se rînduiesc oamenii după familiile lor, iar acestea se urmează în ordine alfabetică.

I.

Argetoianu.

De la Argetoienii din Craiova și Tîrgu-Jiuului n'avem nici o scrisoare. Trei membri ai familiei sînt pomeniți însă. La venirea din 1802 a Pazvangiilor fug la munte Tuța, soția lui Ioniță Clucerul, și Serdarul Gheorghită, cu copiii săi. Acesta din urmă e pomenit și ca datornic al Casei Pop în 1820, cînd era acum *Pitar*.

Argetoienii, al căror nume e scris une ori: Hargetoianu și dese ori Argintoianu, sînt din satul Argetoia. Însemnătatea acestei familii doljene începe cu Serdarul Constantin Argetoianu, care ieă pe o fată a lui Mihaï Spătarul Cantacuzino. Fiul Cantacuzinei și al Serdarului fu botezat Constantin; el luă pe fata lui Nicolae Slătineanu și jucă un rol mai șters în Oltenia austriacă. O soră a lui, Maria, fu soția lui Răducanu Bengescu¹.

¹ *Genealogia Cantacuzinilor*, ed. Iorga, pp. 349-50; *Studii și doc.*, V, p. 316,

Constantin acesta, fiul Marelui-Pitar, era el însuși fost Logofăt al treilea la 1741¹. «Genealogia Cantacuzinilor» pretinde că al doilea Constantin n'a avut urmași. Totuși în 1773 aflăm pe un Constantin al III-lea, care poartă titlul de Clucer². Ca Mare-Logofăt el face parte din Divanul oltean pus de Rușii cuceritori, în 1774³.

Fii ai lui par să fie Ioniță și Gheorghe din scrisorile noastre. O mătușă a lor, Balașa, măritată în familia Bibescu, pomeneste, în testamentul ei de la 1813, și pe un al treilea nepot, Dincă, mort la acea dată⁴. Nu știu ce urmași a lăsat Gheorghită, dar Ioan (Ioniță) avu cu Tuța saŭ Ecaterina pe un al patrulea Constantin, care luă pe Anuța, fiica lui Șerban și a Zamfirei Otetelișanu. Aceasta singură trăia ca văduvă în 1827⁵. Și o altă căsătorie unise cele două familii; Constantin Otetelișanu luă la 1794 pe fata «Slugerului Argentoianu»⁶.

II.

Bălăceanu.

Înalte locuri (v. vol. V, pp. 712-3), am arătat genealogia vechilor Bălăcenii. Badea, fiu al lui Barbu, are de fecior pe Constantin Aga, ucis în lupta de la Zirnești, unde luptase și pentru Domnia sa, ca soț al Domniței Maria, fiica lui Șerban Cantacuzino. Fiul lui Constantin fu Ioan, care muri omorît și el de Turci, într'un alt războiu purtat de Germani împotriva lor. El lasă numai trei fete, dintre care una singură fu măritată, cu un Manu. Decî, cu Ioan se stînge ramura Badea a familiei.

O altă ramură începe cu Pătrașcu, fratele lui Badea, mort supt Antonie-Vodă. El are pe Matei, din care vin Hrizea și

n° 85; Hurmuzaki, VI, p. 461. Un căpitan Dumitrașcu (1697), la Hasdeu, *Magnum Etymologicum*, II, col. 1617.

¹ *Stuții și doc.*, V, p. 320. Cf. vol. XII, p. 87, n^o CLX v. Un Vasile, la 1720, în Hurmuzaki, VI, p. 322.

² *Gen.. Cant.*, p. 512.

³ *Ibid.*, p. 189.

⁴ Vol. XI, pp. 233-4.

⁵ Ștefulescu, *Gorjul istoric și pitoresc*, p. 89.

⁶ Acest volum, p. 29, n° 144.

Pătrașcu și trei fi ai acestuia. Apoi pe Barbu, tatăl lui Ștefan. În sfârșit, pe Drăghici, care fu unul din fruntașii partidei oltenestii filo-germane din 1716¹, și a căruia ramură urmează cu Barbu și ajunge la Constantin, care și el are un fiu Constantin.

Din acestelalte ramuri, și anume din a lui Matei, prin fiul acestuia Hrizea, face parte Ioniță Bălăceanu, care joacă un rol în Domnia fiilor lui Mihai Racoviță, împotriva acestora². El nu e același cu Ioan Bălăceanu care se întâlnește și în Divanul bucureștean din 1774 al Rușilor ca Mare-Clucer: acesta era fiul lui Pătrașcu, fiu și el al lui Matei bătrînul³. Ioniță era căsătorit cu o Ecaterina⁴, care se întâlnește pînă în 1775; «Catrina Stolniceasa» iscălește ca martură în acte cantacuzinești. Ea făcea parte din această familie, ca una ce era fiica a doua a lui Pîrvu, din ramura Drăghici a Cantacuzinilor. Fiul său, rămas în fragedă vîrstă fără tată, e pomenit și în actele noastre, și în «Genealogia Cantacuzinilor»⁵.

Spîța neamului redactată de însuși Iosif episcopul de Argeș, după spusele lui Ioan fiul lui Hrizea⁶, dă mai mulți urmași ai acestuia, fără să putem afla altă lămurire în această privință. Nu știm deci care e acel fiu al lui Ioniță cu care Ștefan Prășcoveanu își mărită la 1781 fata, Sultana.

În scrisorile noastre întîlnim pe un Constantin care începe a se ridica odată cu veacul cel nou; era fiul Stolnicului Constantin din ramura Drăghici. Îl vedem în fruntea boierimii noastre prin anii 1820; Vornic și Logofăt, el ajunge Ban la 1825 și rîvnește Domnia⁷. Are o fată, care se mărită după Matenco Cantacuzino-Rîfoveanu, Agă și ispravnic de Ilfov (1825)⁸, și doi fi: Ștefan sau Ștefănică, care scrie în 1824, cînd era Hatman, și un Constantin tinărul (al IV-lea), poate

¹ Hurmuzaki, VI, p. 193.

² *Gen. Cant.*, p. 141.

³ *Ibid.*, pp. 187, 487.

⁴ *Doc. Cant.*, p. 255.

⁵ P. 116.

⁶ *Magnum Etymologicum*, II, col. 2983-4.

⁷ Hurmuzaki, X, tabla; Iorga, *Inscripții din bisericile României*, I, p. 242.

⁸ Hurmuzaki, X, p. 323.

acela care iscălește scrisoarea din 1823 în culegerea noastră. Prin semnăturile lor, amîndoi dovedesc, ca și tatăl lor, o îngrijită cultură înaltă grecească.

III.

Băleanu.

Dintre Băleni, scrie în 1801 Grigorașcu Clucetul, care era în 1814 Mare-Logofăt, iar în 1821 Spătar, și ajunsese și Vornic în anul următor¹. E acel Grigore Băleanu care tipări pe socoteala lui, în 1826, «Povățuitorul» lui Gheorghe Lazăr.

IV.

Bălteanu.

Grigore Bălteanu sau Bilteanu, care se afla în Banat, bolnav greșit, în 1824, e dintr'un neam gorjean. La 1757, Drăghici Bilteanu, boierinaș fără dregătorie sau titlu, face o cum-părătură². Pomelnicul Tismanei pomenește pe călugărul Iosif Bălteanu, de pe la 1802³. Un Bălteanu e amestecat în împrejurările de la 1821⁴. În sfîrșit, la 1830 găsim pe un Clucet Gligoraș Bălteanu⁵.

V.

Belu.

Rude ale vestitului Vistier Constantin Belu, al lui Vodă Caragea, se întîlnesc prin anii 1820: Dimitrie, fiul său, Alecu, Constantin, fratele acestuia, și acel care scrie în 1823 o scrisoare lui Hagi Constantin Pop, Ștefan. Acesta era Vornic în 1827, când găzdui la moșia sa de lângă București pe puternicul diplomat rus Minciaki⁶. Mărioara, de la care avem scrisori din 1826 și 1830, trebuie să fie soția lui Ștefan.

¹ Hurmuzaki, X, tabla; Papiu, *Tesaur*, II, p. 368.

² Ștefulescu, *Gorjul istoric și pitoresc*, p. 404.

³ Același, *Tismana*, ed. a 2-a, p. 142.

⁴ Același, *Tîrgu-Fiul*, tabla.

⁵ Același, *Tismana*, p. 221.

⁶ Hurmuzaki, X, p. 424.

VI.

Bengescu.

Un boier Benga, cu numele turcesc neobișnuit, cade în lupta de la Clejanî pentru moștenirea Scaunului băsărabesc, după moartea lui Vodă Neagoe¹. La începutul veacului al XVI-lea se întilnește un alt boier cu numele de aceeași obîrșie răsăriteană și păgînă, Hamza, care-și avea moșia la Obislav în Vilcea și ținea pe o Slavna, ceia ce mă face a crede că amîndoi erau trecuți la noi din lumea, străbătută de Islam, a Sirbilor din Bosnia. Hamza a fost supt Neagoe pe rînd Comis și Spătar, iar în 1533, fiind Domn Vlad-Vodă, el capătă și Bănia-cea-Mare². De și se află în Sfatul lui Basarab al IV-lea, el pare să fi avut și legături strînse cu Vlad Călugărul, căci și el și fiica sa Stanca sînt îngropați în mănăstirea acestui Voevod, Glavaciocul.

Hamza era vecin cu Benga, ale cărui moșii se află în Gorj, unde unul din satele sale, cu voie de la Domnie, se prefăcu în tîrg, Tîrgul Bengăi sau al Gilortului, pe cînd, după cel d'întăiu nume al său, se chema Cărbuneștiu. Benga lăsase un singur fiu, Stanciul³, și acesta luă pe Stanca Hamzăi.

Stanciul fu Spătarul muntean din vremea lui Mircea Ciobanul, și el se înseamnă prin apriga luptă pe care o duse împotriva acestui Domn și, mai târziu, a Goleștilor, sprijinitorii lui Mircea și a neamului său. La 1571, el nu mai era în viață, și Alexandru-Vodă lua măsuri de răzbunare față de văduva rămasă pe urma lui cu mai mulți copii: Hamza, Stanciul, Vlad, Drăghici și Barbu⁴.

Barbu se întîmpină încă din 1577, ca Postelnic; despre ceilalți nu se află nimic în izvoarele tipărite cu privire la

¹ Cronicile muntene.

² Vol. V, Doc. Brîncoveanu; Stoica Nicolaescu, *Doc. slavo-romîne*, pp. 26, 83.

³ După Nicolaescu, *l. c.*, vestitul Socol ar fi fost frate cu Stanciul. Și acest nume amintește Bosnia.

⁴ Hurmuzaki, XI, pp. VIII, XI; Nicolaescu, p. 83.

veacu¹ acesta. Se pomenește un Mihaî al Bengăi, Spătar în oștile lui Mihaî-Viteazul¹.

Avem în mână firul sigur numai târziu în veacul al XVII-lea, când, la 1630, la Tîrgul-Bengăi ca și la Jupănești, stăpîniă Hamza Bengescu, care fu unul dintre boierii ce pribegiră în Ardeal și aduseră Domnia lui Matei-Vodă Basarabul². Un al doilea Barbu era Căpitan; ceva mai tîrziu, la 1665-8, un Vlăduț Bengescu e Postelnic. Tot pe atunci trăiesc Dumitrașcu și Alexandru Postelnicul, Bengesții³.

La începutul veacului al XVIII-lea, ni se înfățișează trei Bengesți. Un al treilea Barbu, Păharnic, apoi Pitar, iea parte, pentru Nemți, în războiul turco-german și cîștigă o mică biruință la 1716. Căsătorit cu Ancuța, el are o fată, Despa, care se mărită după Ilie Știrbei, un stîlp al țerii pe vremea cînd Împăratul de peste munți stăpîniă cele cinci județe oltene⁴.

Diicu Bengescu are și el o fată, pe Maria, care ajunge soția lui Ioan Băleanu⁵. Mormîntul ei se vede la mănăstirea Hurezul⁶.

În sfîrșit, consilierul Staico, cel mai neastîmpărat și cu mult cel mai bine cunoscut, frate cu Diicu și și cu Barbu, și, ca și ei, fiu al lui Matei și Ilincăi, are în stăpînirea sa locul de Scaun al neamului, satul Bengesții, unde învalță o biserică la 1729, și Negoieștii, unde se sfințește alt lăcaș de închinare peste doi ani. El are, cu soția sa Maria, patru fete: Anica, Balașa, Stanca și Safta, dintre care aceasta din urmă iea pe Mihaî Glogoveanu și, rămînînd văduvă, trăi încă mulți ani, până pe la 1794, împodobind cu daruri care îi veșnicesc numele, mănăstirea bătrînă a Tismanei. Fiii săi fură Mihaî, apoi Constantin, care cîrmui Oltenia cu putere de

¹ Ștefulescu, *Gorjul*, pp. 34-5.

² *Studii și doc.*, VI, p. 491, n° 168; XI, p. 219.

³ Ștefulescu, *Gorjul*, pp. 22, 34; *Tismana*, p. 191; *Studii și doc.*, V, p. 481, n° 123.

⁴ Ștefulescu, *Gorjul*, pp. LVI, 28; *Studii și doc.*, VI, p. 488, n° 150.

⁵ *Ibid.*, pp. 36, 189.

⁶ Iorga, *Inscripții*, I, p. 189, n° 397.

Caimacam în 1747, Radu și Ioan. Cei doi fii mai mari sînt amestecați în afaceri încă de la 1734-5, cînd vedem pe Ioan judecîndu-se cu un Brăiloiu. El învățase la Sibiiu la «pateri» sau la călugării franciscană, prin 1723¹. Luă pe fata lui Constantin Strîmbeanu. Radu sau Răducanu, simplu vătav de aprozi la 1745², se însură cu Maria Argetoianca; el ajunsese pînă la caftanul de Stolnic și fu ispravnic de Vîlcea (1768). În scrisorile noastre întîlnim pe văduva lui, «Stolniceasa Bengeasca», la 1781³.

Cred că urmaș al acestui Radu e Constantin sau Costachi Bengescu, din scrisorile noastre, care era la 1790 Agă, la 1792 ispravnic de Vîlcea și care se stîNSE în 1793.

Poate să fie un frate al lui Costachi acel Gheorghe sau Ghiță Bengescu, care se logodește în luna lui Mart 1784 cu fata bogatului Ban Dudescu și care serbează peste puțin și nunta sa la București. El avea moșia de baștină a Bengeștilor și o alta: Breasta, lîngă Craiova. Era în 1788 Clucer și ispravnic de Gorj; în 1798 purta tot numai titlul de Clucer. Moare în 1810, lăsînd mai mulți copii. Se pare că Tița Bengeasca, ce se afla în casa lui Barbu Știrbei în 1801, era soția — o a doua soție — a acestui Gheorghe. Un fiu al lui este Titu Bengescu, care se logodește în Ianuar 1810 cu fata cea mijlocie a lui Corniță Brăiloiu⁴. În 1822, el se afla la Rîmnic, — ca ispravnic, credem.

S'ar putea ca tînărul Medelnicer Răducanu din 1803 și 1808 să fie un frate al lui Titu. În 1814 trăia un Serdar Alecu Bengescu⁵.

Uu văr al lui Gheorghe I-iu era Tache (Matachi, Dumitru), care se judeca în 1827 cu ruda sa. Și pe el îl aflăm la

¹ Vol. XII, pp. 22-3, n° xxxiii.

² Pentru Staico, Ștefulescu, *Tismana*, pp. 83-5, 115; *Gorjul*, pp. LV, 34, 36, 38-9, 377. Pentru Ioan, *Studii și doc.*, V, pp. 318-9; XI, p. 334, nota 4; XII, pp. 224-5. Pentru Radu, Ștefulescu, *Gorjul*, p. LII; cf. *Gen. Cant.*, p. 350.

³ Vol. V, p. 330, n° 99.

⁴ *Contrib. la ist. inv.*, p. 8.

⁵ Năsturel, *Neamul boierilor pîrșoveni*, București, 1906, p. 50.

Rîmnic, în 1829, după ce în 1821 îi arsese casa din Craiova. Stăncuța Bengescu din 1811 poate să fie soția lui.

De prin acești ani 1810 înainte, întâlnim pe un al doilea Gheorghe, poate și el fiu al celui d'întăiu. Pe cînd însă bătrînul era Clucer, acesta e numit totdeauna Păharnic. Îl aflăm și în 1827. Soția sa se chema Zmaragda, și din căsătoria lor se născu un fiu, Grigorașcu, pe care părinții îl trimeseră la învățătură în Sibiu, după potolirea turburărilor eteriste, împreună cu un nepot al lui Gheorghe, Costachi Glogoveanu (1822-4). Și o fată, Stăncuța, e pomenită în scrisorile către Hagi Constantin Pop¹. Grigorașcu a fost directorul Teatrului din București supt Vodă Știrbei². E tatăl d-lui G. Bengescu, bibliograful lui Voltaire.

VII.

Bibescu.

Boierii gorjenii, din cei mărunți, Bibestii se ivesc cu un Tudor, care trăiește încă în al XVII-lea veac. Nicî nepotul de fiu al lui Tudor, Ioan, nu se ridică din mulțimea micilor stăpînitori de moșii. Ioan, căsătorit cu Călina, își face diata în 1742. Pe urma lui, rămîne un fiu, Ștefan, și un altul despre care știm numai că a luat pe o fată din familia Argetoianu, Balașa, ce trăia încă în 1813, pe cînd soțul ei murise de foarte multă vreme.

Ștefan, care ajunsese Păharnic, luă o femeie foarte vrednică, Maria, care se împărtăși și dînsa de o lungă văduvie.

Ea avu pe următorii fii și fiice:

Dumitru sau Dumitrachi, cel mai mare, era Șătrar în 1786. La 21 Februar 1794, însemnatul și foarte avutul boier Barbu Știrbei, care n'avea moștenitori, îi dă pe nepoata soției sale, Catinca Văcărescu. Foaia de zestre, foarte îmbielșugată, cuprinde darul mai multor moșii: Măghireștii, Săcelul și Șeasa,

¹ *Contrib. la ist. inv.*, pp. 13-4.

² Iorga, *Mărturiile istorice privitoare la Știrbei-Vodă*, pp. 237-41. Un alt Ion Bengescu a fost Vel Clucer și ispravnic de Gorj în 1791 (Ștefulescu, *Gorjul*, p. L1).

în Gorj, Vlădenii în Ialomița, Dălbanul în Săcuieni. Nunta fu strălucită, și oaspeții se îndulciră cu cele mai scumpe vinuri apusene: de Tokai și de Rin. Pe atunci mirele era numai Stolnic.

Încă de la 1809, Dumitrachi Bibescu, al cărui fiu mai mare, Barbu, fusese botezat și era să fie înfiat de Știrbei, era Logofăt. În 1811, el se află în Divanul Craiovei. Supt Domnul pămîntean, era Mare-Logofăt de Țara-de-jos. După mîntuirea Domniei lui Grigore Ghica, el făcu parte, în 1829, și din «Divanul săvîrșitor» al Rușilor. Muri puțină vreme după aceăsta. Prin negoțul de vite, de porci de vinuri — el fu cel d'întăiu care scoase la iveală vinul de Drăgășani —, Bibescu căpătase o mare avere. Făcînd ca unul din fiii săi să fie ales pentru a purta mai departe numele de Știrbei și izbutînd a căpăta pentru cel de-al doilea, Gheorghe, pe nepoata altui bătrîn fără moștenitori, Banul Brîncoveanu, dîndu-li cea mai bună creștere în țară ca și la Paris, el li asigură cariere strălucite, la capătul cărora era să fie Domnia lui Gheorghe Dimitrie Bibescu și a lui Barbu Dimitrie Știrbei.

Nu știm pînă la ce dată trăi soția lui Dumitrachi, Catinca, pe care o întîlnim încă în vîlmășagul anului 1821¹.

Îndată după Dumitrachi pare să fie Balașa sau Bălășica, numită după mătușa ei. Pe cînd mamă-sa era o jupăneasă săracă și fratele său nu se ridicase încă la însemnătate, ea se mărită cu un fecior de boier mare, Stănuț Jianu, în 1792. Soții trăiră împreună cel puțin opt ani, dar bătrînul Jianu găsi îndată că și această noră a lui e o cheltuitoare și o leneșă, care nu se poate asemăna cu minunata femeie ce fusese maică-sa. La urmă, Balașa-și părăsi bărbatul, om bicisnic și cu mîntea slabă. Testamentul și-l făcea în folosul nepotului Iorgu, al lui Dumitrachi, în 1811, și în 1816 i se încheiau zilele².

¹ Cf. Iorga, *Viața și Domnia lui Barbu Dimitrie Știrbei*, I, p. 2 și urm.; *Studii și doc.*, XI, p. 221 și urm.; acest volum, tabla; *Contribuții la ist. învîțămintului*, p. 18 și urm.

² Ultimele două izvoare din nota precedentă.

O altă soră, Catinca, era măritată pe la 1800 cu Ioniță Gănescu, dintr'un neam care se întîmpină încă în veacul al XVII-lea, cînd trăia Logofătul Mihaï Gănescu¹. Fiū al unui bătrîn boier, care muri înainte de anul 1795, Ioniță era Păharnic la 1807, ca și la 1811. În acest răstîmp, la 1808, el ajunse ispravnic, de Vilcea, cred: Catinca scrie în acest an o scrisoare pe care iscălește «ispravniceasă». Mai târziu, el fu Clucer, și în 1821 se află printre boierii dați ca sftelnici Caimacamului Alexandru Nenciulescu, venit după Eterie. Ioniță scrie încă în 1826².

Al doilea frate fu Constantin sau Dincă. Era Serdar în 1802, cînd Turcii lui Pazvan, năvălind în Oltenia, îl prinseră, împreună cu soția sa Elena, sora Cluceresei Smarandei Oteleleşanu din Tîrgu-Jiului. Dionisie, eclesiarhul Episcopiei Rîmnîcului, amintește astfel, în «Cronograful» său, despre această nenorocire: «Fost-au prins cîrjalii și pre un boier Bibescu, cu soția lui, robî în tîrgul Cleanovului, și mare nevoie au tras pînă au scăpat, însă dînd banî pe la alți Turci, de i-au făcut cale, cu chibzuire să scape³.» Și pînă astăzi casa de la Craiova a acestui Bibescu se zice a «robitului», așa de adîncă întipărire a lăsat în mințile oamenilor de pe atunci prinderea celui doi tineri boieri.

Dincă nu se înălță mai sus de Serdăria pe care o avea și în 1802; îl mai întîlnesc la 1807; la 1811 el nu se mai afla în viață. Văduva sa, care avea moșia Zmîrdeșteful, rămase să îngrijească, luptîndu se cu datornicii, de cei doi copii pe cari-i avuse cu răposatul: Tinca și Tachi (adecă Dimitrie). Ea trăia încă la 1824. Constantin Bibescu, care la această dată era Mare-Logofăt⁴, e din altă ramură a familiei, pe care n'o putem urmări deocamdată.

Mai mult trăi fratele cel mic, Ștefan sau Ștefănică. Abia Medelnicer în 1811, cînd stătea la Tîrgu-Jiului, Spătar

¹ Iorga, *Documentele Cantacuzinilor*, p. 20.

² Acest volum; v. tabla.

³ Papiu, *Tesaur*, p. 202.

⁴ Hurmuzaki, X, pp. 189-90. Celelalte știri, după scrisorile din acest volum.

în 1821, el e amestecat în răscoala lui Tudor, care-l închide câteva zile. Cîtva timp, stă și el ascuns în Sibiiu, apoi către sfîrșitul anului se întoarce ca să fie ispravnic la Cerneți. Îl mai găsec pînă în 1830. Căsătorit cu o Marie, el avu doi copii: pe Nicolae și pe Maria. Nicolae era căpitan și adju-tant domnesc supt vărul său, Gheorghe-Vodă, în 1844¹.

VIII.

Bojoranu său Bujoreanu.

Alecu Bujoreanu din 1817 e un urmaș al Vornicului Șerban de pe vremea stăpînirii nemțești, pe care, ca Mare-Ban al lui Nicolae Mavrocordat, el o pregătise în Oltenia². Pare să fie același cu boierinașul pomenit la 1822 de rapoartele consu-lare prusiene din București, unde el își avea locuința.

Soția sa, Catinca, și o altă Bujoreancă, Luxandra sau Ruxandra, scriu către Casa Pop, — aceasta din urmă între 1824 și 1835.

Un Preda Bojoreanul era între boierinașii olteni la 1720-30³.

IX.

Brăiloiu.

Neamul Brăiloiilor ajunge la oarecare însemnătate abia în a doua jumătate a veacului al XVII-lea. Urmași ai unui Brăilă sau Brăiloiu, cîtiva din acest neam se înfățișează între boierinași mai ales între 1664 și 1668, și anume: Brăilă și fata lui, Dumitra, apoi un Barbu, un Matei, un Constantin fiul lui Udrea, un Breahă, un Drăghicî, cari trăiau toți în părțile gorjene ale muntelui, unde stăpîniau anumite plaiuri. Stoica, Drăghicî și Barbu erau frați, fiii lui Brăiloiu și ai vă-duvei sale din 1644, «Brăiloiia»⁴.

¹ Hurmuzaki, X, p. 489; *Studii și doc.*, XII, p. 168, n^o CCCLV II. Cf. și Ștefulescu, *Tîrgu-Fiului*, ed. a 2^a, p. 49.

² V. și Cronica lui Radu Popescu, în *Magazinul istoric*, IV, pp. 48, 54.

³ Hurmuzaki, VI, p. 320; Ștefulescu, *l. c.*, p. 114. La 1808, Stolnicul Ștefan (*ibid.*, p. 117).

⁴ *Studii și doc.*, V, p. 119, n° 9.

Dintre aceștia, Drăghicî singur lasă urmași pe cari-i putem urmări: pe Fotea și Barbu, cari stau alături în 1726. Ancuța, văduva acestui Barbu, cu fiul ei, purtînd același nume, de Barbu, și cu o fată, Măriuța, fac o vînzare la 1767. Din aceste ramuri sărace, trăind în colțișorul lor, în mijlocul moșnenilor, fac parte, în veacul următor: un Stoica (1722, 1726), un Stanciu (1726), un Diicul din aceeași vreme (—1741), căsătorit, se pare, cu Ileana, un Barbu al lui Udriște, un Lăpadat, tot supt Nemți, un Chircu din 1789¹.

Ramura care e mai bine cunoscută și care se ridică foarte răpede la o mare bogăție și la o deosebită înriurire în afacerile politice, începe cu Cornea. Acesta era în 1685, supt Șerban Cantacuzino, încă un boierinaș de țară, împodobit cu titlul de Postelnic și trăind în liniște la moșia sa, Orbii, din Gorj, sau la Drăgoieni, în același județ. La sfîrșitul Domniei Cantacuzinului, era Vistier. Constantin Brîncoveanu, care se vede că-l cunoștea bine și-i prețuia agerimea și hărnicia, și-l alese, îndată după ce se urcă în Scaun, Mare-Agă, făcîndu-l astfel să suie cea d'întăiu treaptă a puterii. Păharnic între 1691 și 1695, Cornea e înălțat la Bănia-cea-Mare în anul 1695, și rămîne în această dregătorie, mai mare și mai strălucită decît toate celelalte, până la moartea sa, întimplată tot supt Constantin-Vodă, în ceî din urmă ani de mare bielșug și de adîncă pace ai acestuia. Evlavios în aceeași măsură în care era bogat și cu trecere, Cornea drese mănăstirea Țîntărenii și făcu biserică nouă la Baia-de-Aramă și la Vădeni, în munte. A fost însurat cu Stanca, care trăia încă la 1735².

Cornea avu șese băeți și două fete³. Dintre toți copiii,

¹ *Studii și doc.*, V, p. 318 nota 1; Ștefulescu, *Gorjul*, pp. XXXVIII, 106, 171, 325; Hurmuzaki, VI, pp. 323-4. Un Fota Vlădoianu e fiul unei fete a lui Fota Brăiloiu (vol. XI, p. 226, n° 14). El ținea pe o nepoată de fiu său de fică a Banului Cornea Brăiloiu (vol. XII, pp. 225-6, n° XIII).

² Ștefulescu, *Gorjul*, p. 311 și urm.; *Tismana*, p. 142. Soacră-sa face un sehit la Jupănești (vol. XI, p. 220, n° IV).

³ Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 463; *Studii și doc.*, V, p. 315, n° 81.

pare să fi fost mai mare Dumitraşcu. El e lăudat de Nemţi, pe cari i-a slujit, pentru «cuminţia, cunoştinţa de lume, iuţimea şi dibăcia lui»¹. Trecuse de partea Imperialilor, în campania munteană din 1716, pentru a-şi răzbuna împotriva lui Nicolae-Vodă Mavrocordat, care prigonise pe acest om brîncovenesc, silindu-l, pentru a scăpa de moarte, să iea rasa călugărului, ca părintele Dositeu, Dosoftei. Veşmîntul de umilinţă şi singurătate nu schimbă însă pe straşnicul om, menit să poarte zalele luptătorului. Din Tismana, unde-l închise urgia domnească, el ieşi răpede, pentru a purta, în 1716, toate firele uneltirilor împotriva Grecului din Scaun. În schimb, fu făcut, cu tot comănacul său de om închinat lui Dumnezeu, căpitan de Cerneţi; îi era frică să se răspoească şi-i era silă să se ţie de post şi de rugăciune. Încă de la începutul regimului celui nou, el se mîndria cu titlul de consilier împăraţesc şi ajuta cu folos la cîrmuirea celor cinci judeţe. În 1735, veni cu zgomot în soborul pentru alegerea de episcop, şi, ca să se aleagă Climent, Nemţii trebuia să-l scoate din adunare, silindu-l a se mulţami cu plîngerile împotriva unui ales care îi era neplăcut. Poate că el însuşi, osîndit să fie cleric, doria să dobîndească mitra de Vlădică. Rămînînd numai «părintele cinstitul consiliar Dositheu Brăiloiul», el se apucă atunci să adauge cu orice prilej stăpînirea sa de pămînt. Moare bătrîn, la 7 August 1747, şi numai atunci el îşi află în sfîrşit odihna, supt paza pietrei de mormînt la Tismana. Slovele săpate pe mormîntul său zic: «Supt această piatră odihnesc oasele răposatului robul lui Dumnezeu Dositheu monah, unul din ctitori, snă Banului Cornei Brăiloiu, şi s'au pristăvit în zilele Mării Sale Constandin Vodă Nicolae, la luna lui August 7 i la leat 7255².»

Călugărul avea, din căsătoria sa cu fata Banului Barbu Miulescu şi a unei surori a cronicarului Constantin Căpitanul³, doi

¹ Hurmuzaki, VI, p. 307.

² Ştefulescu, *Tismana*, pp. 117-8. Pentru el, v. acelaşi, *Gorjul*, pp. LV, 310, 316-9, 321-2; Hurmuzaki, VI, tabla (mai ales, pp. 307, 407); *Studii şi doc.*, V, cap. III, şi p. 318 nota 1; Dobrescu, *o. c.*, tabla.

³ V. şi Năsturel, *l. c.*, p. 38.

copii, cari crescură, trebuie să credem, mai mult la întimplare. Fata, Stanca, se mărită cu Obedeaneu, de bună samă tovarăşul de sentimente politice al lui Dositeu, Serdarul Petru ¹. Ea închină Tismanei o candelă de argint care să ardă de asupra locului de îngropare al tatălui ei ².

Fiul, Toma, era slab de minte. Ştiindu-l că nu poate chivernisi o avere așa de mare ca aceia ce era să-i rămâie, tatăl său, care îl însurase în chip strălucit, căpătîndu-i de soție pe însăși fiica beizadelei, principe de Imperiu și Ban oltenesc Gheorghe Cantacuzino, Marica, îi lasă ca epitrop pe un prieten al său, boierul Dumitrachi Geanoglu. De și avea din această întâie căsătorie doi copii, pe Zoița și pe Șerban, numit după Șerban-Vodă, Toma face însă greșala de a se însura după moartea Maricăi, luînd pe o fată de Grec, om de rînd, pe Chirața lui Mihaï Vameșul. Ea-i mîncă mai toată averea și apoi, lăsîndu-l bolnav la Tîrgu-Jiuului, se strămută la București. În 1759, bietul netot, părăsit de cheluitoarea și nestatornica lui nevastă, era în judecată cu dînsa ³.

Și un frate al lui Dosoftei se făcu călugăr, păstrînd numele din mirenîe, Vasile. El nu trecu însă cu sila în mănăstire, ci fu așezat acolo de tatăl său însuși, pentru cine știe ce boală saŭ neajuns. Vasile fu un monah supus: nicî-odată nu se pomenește de dînsul în turburatele împrejurări oltene de la începutul veacului al XVIII-lea. El păstrase moșiile Orbii și Jupîneștii, unde făcu un schit. Încă din 1704, se simția aproape de moarte, și el nu va fi trăit mult după această dată a testamentului său ⁴.

Barbu, alt frate, fu privit ca uneltitorul de căpetenie pentru aducerea stăpînirii nemțești dincoace de munte. Fiind Serdar

¹ Hurmuzaki, VI, p. 193.

² Ștefulescu, *Tismana*, p. 118.

³ *Gen. Cant.*, p. 284, nota 3; p. 311. E ciudat că în biserica de la Vădeni se află și chipul lui Dosoftei și al lui Dumitrașcu; *acestui* a se înseamnă ca fii, din Marica, Constantin și Barbu (Ștefulescu, *Gorjul*, pp. 310-1). Însă locul din Hurmuzaki, VI, p. 307 (raport al administrației oltene) vorbește de «der Monachus Domitrascus Brailoi». Cf. și *ibid.*, p. 323.

⁴ *Studii și doc.*, V, pp. 137-8.

în 1716, el putea să fie de ajutor catanelor, cu slujitorii ce stăteau supt poruncile lui. Pentru curtenii lui Nicolae Mavrocordat și sprijinitorii Domniei venite de la Țarigrad, el e deci «tălhariul cel mare», «începătorul turburărilor și al stricăciunii țării», «capul hoților și al tălharilor»¹. De sigur că s'ar fi împărtășit în chip larg din cinstea Nemților, dacă nu l-ar fi strâns moartea încă de prin 1718, spre marea bucurie a dușmanilor săi, cari nu uită să însemne în Cronica mavrocordătească peirea lui de o boală strașnică; «aū crăpat», scrie Radu Popescu, «și s'aū dus la dracul», pe cînd «viermī mari, albi cu capetele negre», îi sfășiau trupul². Locul său de îngropare nu-mī este cunoscut.

Un Cornea tînărul, care ar fi al cincilea frate, e zugrăvit pe păreții bisericii din Vădeni; văduva sa, Maria, trăia prin anii 1730³. Un fiu, Matei, se întîmpină la 1773⁴. Tot acolo vedem și pe Matei, fiul lui Cornea bătrînul, care e pomenit în 1719 și era Vornic de Jiul-de-sus supt Nemți⁵.

Între chipurile ctitorilor de la Vădeni nu se întîmpină însă alți doi Brăiloii din acest timp: Ștefan, pe care-l găsim la 1719-32, căsătorit cu Anița⁶, și Constantin, Clucer în 1723, Stolnic în 1734, ispravnic de Cîmpulung în 1743, care lasă urmași mai mulți fii și fete⁷.

Ei pot să fie coborîtorii ai lui Barbu Serdarul, nepoți de frate față de ceilalți membri ai familiei însemnate mai sus.

Tot din numărul filor Barbului sînt, în sfîrșit, poate Gheorghe și de sigur Radu sau Răducan Brăiloii. Cel d'întăiu

¹ Radu Popescu, *l. c.*, pp. 55-8.

² *Ibid.*, pp. 109-10. V. și *Studii și doc.*, I-II, pp. 229-30, 448 (no II).

³ Ștefulescu, *Gorjul*, pp. 310-1, 322; Hurmuzaki, VI, p. 321; *Studii și doc.*, V, p. 153.

⁴ *Studii și doc.*, V, p. 329, n° 128.

⁵ Hurmuzaki, *l. c.*; Ștefulescu, *l. c.*, pp. LII, 311, 322; *Studii și doc.*, V, p. 315, n° 80.

⁶ Hurmuzaki, VI, p. 321; *Studii și doc.*, V, p. 152; XII, p. 222, n° VII; p. 226, n° XIII.

⁷ Ștefulescu, *l. c.*, pp. 322-3; Hurmuzaki, VI, pp. 321, 494; *Studii și doc.*, I-II, p. 291, n° XLIII; pp. 301-2, n° LXIV; V, p. 315, n-le 81, 84.

era ispravnic la 1731¹; cellalt avea aceeaşi dregătorie la 1730 şi se judeca în 1734 cu Bengeştii pentru moşiile Voinigeşti şi Jupăneşti; el e numai unchiul altui Radu, Vel Pitarul de la 1748, 1756 şi 1767-8².

În a două jumătate a veacului al XVIII-lea, vedem prin scrisorile noastre, de la 1781 înainte, pe un bătrîn boier Ioan sau Ioniţă, fost Stolnic-Mare, care vesteşte însuşi, la 1784, despre sine acestea: «Am îmbătrînit, am slăbit, am lăsat şi barba, să fie lucru mai frumos». El se află printre accia cari fură scoşi din ţară, în timpul noului război cu Nemţii, început la 1786, de bănuiala lui Nicolae-Vodă Mavrogheni. Îl aflăm la 1787 în Divanul nemţesc al Craiovei. Soţia lui, Balaşa, trăia încă în 1802. Un fiu³ al lor fu logodit la 1791 cu fata lu Hagi Stan Jianu.

Ioniţă arată să fie din ramura Barbului, poate un fiu al lui Constantin. Se poate iarăşi ca un fiu al său să fie Constantin sau Costachi Brăiloiu, care fu ispravnic la dregerea mănăstirii Tismana⁴. În 1798, acesta era ispravnic al Vilcei şi purta titlu de Pitar, pe care-l schimbă peste puţin cu acela de Stolnic, apoi, în 1809, cu Cluceria. Era un om foarte îndatoritor pentru mai marii săi, îngrijit totdeauna de nevoile Căimăcămesei sau de găsirea unor «cîni mici de tot, cu părul mare, de care aŭ damele cele mari lîngă dînsule», pentru domnişoara, pentru «mamuzelul», scrie Costachi, care ştia şi ceva nemţeste, a cutăruî Vistier puternic. Îl vedem, după întîmplările vremii, cînd la Craiova, cînd la Rîmnic ori la Tîrgu-Jiuului, cînd la Sibiiu, pentru adăpost, cînd la băile Mehadieî, pentru sănătate. La 1825 îl găsim încă în viaţă, de şi trebuie să fi fost foarte bătrîn. Era căsătorit cu Elena sau Eleni şi, în lipsa lui din ţară, nu uită a pomeni cu înduioşare de «iubita-î soţie Stolniceasa».

Ca o femeie cuminte şi luminată, ca o bună gospodină

¹ Ştefulescu, *Gorjul*, p. 71.

² *Ibid.*, pp. LII, 50; *Tîrgu-Jiuul*, pp. 34, 40-1. Cf. vol. XI, pp. 224-5; XII, pp. 224-5, n-le X-XI; pp. 225-6, n-le XII-17.

³ Vol. XII, p. 110, n^o CCXVI.

⁴ Ştefulescu, *Tismana*, p. 142.

se înfăţişează această Eleni Brăiloiu, pe care o tot întâlnim cerînd de la Păunica Hagiului «croazele», «creditori», «cetarii», postavuri, umbrele, «gherlanturi», iar, din ale mîncării, ciocolată, ceaiu, rom, şampanie, punciu, siropuri, pe lîngă apa de lavandă. Din cînd în cînd, vine la Sibiiu de la Brăiloaica rugămîntea de a se lucra «un rînd de haine», cu căiţa ce se cuvine, pentru cîte un nou copil pe care-l va «cîştiga». Scrisorile ei se opresc cu anul 1815, cînd şi ea mersese la Mehadia, pentru reumatismul ce prinsese la un picior, dar soful ei o pomeneste încă în 1820. Avea la această dată o fată măritată, Anica, şi printr'însa era bunică.

În acelaşi timp cu Costachi, trăiesc alţi Brăiloî. Un Cornea, sau Corniţă, frate cu Costachi, face parte în 1790 din Divanul pus la Craiova de Nemţi. În 1806 el se afla la Craiova şi la 1811, purtînd titlul de Clucer, Cornea era unul din membrii Divanului din acest oraş. Soţia sa e Smaragda, şi se pomeneste şi fata lor, Maricuţa¹.

Clucerul Dumitrachi, căsătorit la 1802 cu Uţa, era poate fiul Saftei Brăiloiu din Tîrgu-Jiului, care avea moşie la Gurenii². Frăţia lui cu cei de mai sus nu e dovedită. Fugar înaintea Pazvangiilor, cu mama şi soţia, la 1802, îl putem urmări pînă la 1822, cînd era Logofăt.

Un frate al lui Costachi şi Corniţă era însă Nicolae, căruia i se mai zicea Nicolîţă sau Nicolăiţă. El ajunsese pînă la Spătărie şi Păhărnice, şi-l pierdem din vedere abia la 1835, cînd se afla la moşia Deveselul³.

Nicolae avu mai mulţi copii decît fraţii săi. O fată a lui învăţa la Sibiiu în 1822, în mănăstirea saŭ *cloaŭterul* Ursulinelor. Fiii săi, Constantin zis şi Costică, Dincă, Costachi, după vristă, şi Gheorghe, merseră şi ei la învăţatură. Cel din urmă nemeri la o şcoală franco-rusească din Odesa; cel mare se duse şi el în Sibiiu, unde fusese, în 1803, şi un văr al său, — el îi zice: «neica» — Dincă, pe care unchiul, bătrînul Costachi, care-i era epitrop, îl trimese la 1810 să

¹ Pe lîngă acest volum, v. şi *Contribuŭii la istoria învăţămîntului*, p. 8.

² Ştefulescu, *Tismana*, p. 208.

³ *Ibid.*, p. 211.

începe în Viena¹. Acestălalt tînăr își începu pregătirea europeanescă, — după ce, în țară, cercetase pe dascălii craioveni Stancu, Grigore și Constantin Munteniotis, — la 1822, după Eterie. Mătușă-sa, Smaranda lui Corniță, și unchiul Costachi îi purtau de grijă ca și tatăl și mama, Zoîța. Școala sibiană a Sasului Trautmann desfăcîndu-se, Costachi porni în Apusul cel adevărat și fu înscris la o școală din Geneva, unde avea de colegi pe verii săi Golești, fiii lui Dinicu, scriitorul. În 1829, el doria să treacă de acolo la un și mai bogat izvor de știință, Parisul, care începea să ispitească încă de atunci pe ai noștri². Acolo el avea de gînd să stea la unchiul său, la fratele mamei sale, Constantin Vlădoianu, care ținea pe Frosinița, sora lui Mihai-Vodă Suțu. Brăiloiu doria pe atunci să se facă diplomat; el ajunse însă un învățat legist, care fu unul din întemeietorii științei dreptului la noi.

X.

Brătianu.

În 1816 și 1822 scriu doi boierinași argeșeni, poate frați, Toma și Dincă, Brătienii, acesta din urmă Stolnic titular. Toma, care iscălește în limba grecească, era epistat al poștelor, iar Dincă epistat al vătăfiei Loviștei: el e tatăl lui Ion Brătianu, care s'a născut la 1821, și al fiului mai mare, Dimitrie, născut încă din 1818.

XI.

Brîncoveanu.

De la Brîncoveni, avem foarte multe scrisori ale Vornicului Grigore, care petrecea la București sau la Brașov sau în castelul său de la Sîmbăta-de-sus. Pe tatăl său, Manolachi, îl găsim de două ori la Craiova, în 1779 și în 1802, și avem

¹ *Contribuțiile* citate, pp. 6-8. Dincă era în 1821 la Hațeg. Poate fi Stolnicul ce scrie din Craiova la 1832 (acest volum). O Anița și o Safta Brăiloiu sînt între ctitorii de la biserica Almăj, lângă Craiova.

² *Contribuțiile* citate, p. 11 și urm., Hurmuzaki, X, pp. 621-3.

chiar o scrisoare de la el, iscălită românește — nu grecește, ca ale fiului său, învățat, dar, prin aceasta, înstrăinat, — din ultimul an¹.

XII.

Bucșănescu.

Neamul Bucșăneștilor vine din al Bucșanilor veacului al VII-lea². El se ridică la însemnătate prin căsătoria dintre Clucerul de arie Sandu, om de casă al Ghiculeștilor, cari-đă epitropia ctitoriei lor, Pantelimonul, cu Ilinca, fata lui Radu Crețulescu, care, el însuși, era nepotul de fiică al lui Vodă Brîncoveanu. Supt fiii lui Mihai-Vodă Racoviță el ajunge Serdar, apoi Stolnic, și face călătoriile la Constantinopol, iar în 1774 îl aflăm Păharnic³. Dar după Sandul, familia cade iarăși în întunec, afară de ramura strămutată în Moldova.

Scrisorile noastre dau în 1823 pe biv Vel Căminarul Constantin și pe soția sa, Sofia, cari, departe de Curtea Bucureștilor, își aveau sălașul și odihna, ca și Brătienii, pe plaiurile Argeșului. Pe aceleași timp trăia Medelnicerul Anton Bucșănescu, care, în bejenia sa din Ardeal, la 1821, dădea bisericii din Ludoș un iliton de învelit antimisul pe care se pomenesc și numele lui Gheorghe, al Antiței și al unui al doilea Gheorghe⁴.

XIII.

Buzescu.

În 1821, un Căminar Constantin Buzescu scrie, din Craiova, Casei Pop. Avem de la el și o scrisoare către soția sa Catinca, din anul următor. Îl mai aflăm la Rîmnic, în 1823.

¹ V. pentru Brlacovenii veacului al XVIII-lea, Iorga, *Brașovul și României*, tabla, și *Cîteva manuscrise și documente*, seria a doua (din «An. Ac. Rom.», XXVIII), p. 17 și urm.

² V. *Studii și doc.*, V, p. 712.

³ Iorga, *Inscripții*, I, pp. 70, 72; *Gen. Cant.*, pp. 126-7, 373; *Studii și doc.*, -II, p. 236; V, p. 453 (n° 52). Pentru ramura din Moldova, v. Hurmuzaki, X, tabla.

⁴ Vol. XIII, p. 128, n° 415.

Se vede a fi un boier bătrîn fără multe legături cu lumea, trăind la o parte, cu mijoace destul de puține.

El era totuși singurul urmaș al vestiților frați Buzești, cari ajutară înălțarea lui Mihaï Viteazul și până la sfîrșit stătură în jurul lui, aducîndu-î apoi, după cea din urmă nenorocire, corpul ce se odihnește în mănăstirea Dealului, unde o piatră din mijlocul bisericii amintește slujba credincioasă îndeplinită și față de jalnicele rămășițe ale Domnului și stăpînului lor de «jupan Radu Buzescu i jupănița eg[0] [= lui], Preda¹.»

Iată cum s'a coborît pe încetul în uitare și sărăcie acest neam care avea odată în mîinile sale o avere de peste 300 de moșii :

Vlad, purtînd un nume domnesc, lasă pe Buzea; acesta e tatăl lui Radu Armașul, care iea pe bogata jupăneasă Maria, urmașa Logofătului Giura și a lui Mogoș Banul, cari aū trăit la începutul veacului al XVI-lea și fiii acestor, sînt cei trei mari Buzești: Stroe, Preda și Radu².

Afară de «Preda Spătarul din Cepturoaia, nepotul Predei Buzescu» — el are numai o fată, care iea pe Parascheva Păharnicul Cocorăscu³, — nu rămase din această familie, peste cîtiva ani, decît fiul lui Radu Clucerul și al Predei, anume Radu Postelnicul, care avea, se pare, și o soră Marea-Băneasă Maria⁴. Și Preda avea, de alminterea, o soră, pe Caplea, care, măritată cu Dumitru Filișanu, unul din boierii cari aduseră în Domnie pe Matei Basarab, născu pe Mihaï, cel ce încheia o învoiăla cu unchiul său, la 1642⁵.

Radu ajunsese Ban, dar muri tînăr, lăsînd o văduvă, Ilinca și un copil nevrîstnic, Matei, numit astfel după Domnul ocrotitor, care fusese și el unul din luptătorii supt stea-

¹ Iorga, *Inscripții*, I, p. 99, n° 196.

² Cf. Nicolaescu, *Doc. slavo-rom.*, p. 56; *Inscripții*, p. 168 și n.; *Studii și doc.*, V, p. 298, n° 23; p. 683; Ștefulescu, *Tîrgu-Fiului*, p. 59 și urm. Vlad are ca frați pe Dumitru Pîrcălabul și pe Spătarul Balica.

³ Vol. V, pp. 303-4.

⁴ V. *ibid.*

⁵ *Studii și doc.*, I. c.

gurile lui Mihai. Cu copilul în brațe, Ilinca Buzeasca venia în 1650 înaintea patriarhului de Ierusalim, Paisie, care sosise în țară, cerînd sprijin împotriva încalcătorilor ce sfășiau moștenirea lui Radu. Ea birui în 1656¹. Matei muri tînăr, ca Postelnic dintre cei mărunți.

Sălașul familiei era acum moșia Cepturoaia, în Romanați, căreia i se mai zicea și Ciuturoaia, până ce, în timpuri mai nouă, ajunse a fi cunoscută supt numele de Știrbei, al noilor săi stăpîni. Aici crescură fiii lui Matei, cari purtau numele brîncovenesți de Barbu și Constantin. Amîndoi se ivesc în anii 1687-95; li se zicea Cepturoianii, cu toate că adevăratul și gloriosul nume de Buzești nu era uitat². O Caplea Buzescu trăia în 1683³.

Barbu muri încă tînăr, și nici cellalt frate nu se învrednici de bătrînețe. Constantin-Vodă Brîncoveanu îi făcea cea mai mare cinste, scriindu-î și de-a dreptul; dar capul familiei Buzeștilor nu părăsia bucuros odihna sa de la moșie, neavînd nici-o tragere de inimă pentru valurile lumii. Viața lui era liniștită ca a unui călugăr. În tinereța cea d'intăiū, el fusese Postelnic, ca și tatăl, ca și fratele său; la 1712, cînd era acum «slab și neputincios», aproape de moarte, Brîncoveanu nu-î dădea alt titlu decît acela de «boiariū al Domniei Meale⁴». Și în acte «Constantin Cepturoianul» nu poartă numele vre unei boierii.

Pe atunci creștea lîngă dînsul un nepot, fiul Barbului, — un al doilea Constantin. Constantin I-iū pare să fi murit după 1714, lăsînd o văduvă, pe Predă, care se întîlnește la 1730. Constantin, nepotul acestuia, n'avu nici el zile multe; la 1743 trăia o Maria Buzeasca care e văduva lui.

O soră a lui Constantin tînărul, Despa, luase pe Șerban Vistierul, fiul lui Constantin Știrbei, și avuse cu dînsa un fiū, alt Constantin, care era Postelnic titular, boieria de drept a «băieților de familie», în 1740. Preda murise la această dată;

¹ *Ibid.*, V, p. 300, n° 73; *Tînerimea romînă*, ser. a II-a, I, p. 90 și urm.

² *Ibid.*, p. 308, n° 61; p. 308.

³ *Ibid.*, p. 319, n° 93.

⁴ *Ibid.*, p. 308; pp. 311-3, n° 75.

Maria locuia la Străjești, în ceartă cu nesățiosul nepot Știrbeș, care stătea el acuma în Cepturoaia, așa încît Buzestii nu se mai numiau Cepturoienii ca în apropierea anului 1700. În adevăr, acest nume singur îl poartă al treilea Constantin Buzescu, vre-un nepot al celui de-al doilea, prin Ilie, care era un simplu biv Logofăt de Vistierie la 1781 și care, ajungînd Șătrar, muri până în 1782, lăsînd o văduvă, Maria, și pe acest singur copil¹.

El e boierul ce scrie răvașele din acest volum. Constantin n'are urmași din căsătoria lui cu Catinca, așa încît cu dînsul i se stinse vița. Aceasta se și înseamnă în versuri de plîngere pe epitaful, din Ianuar 1831, de la Străjești, ultim adăpost pentru marele neam în decedență, al «smeritului Constantin Buzescu, sfîrșitul neamului său»².

XIV.

Călinescu.

Între pribegii de la Sibiiu în 1821 e și Pitarul Grigore Călinescu, boierinaș cu iscălitura grecească.

El se înrudia cu Cantacuzineștii printr'o depărtată legătură, căci înaintașul său Șătrarul Matei Călinescu luase pe o fată a Ancuței lui Mihai Spătarul Cantacuzino și a lui Chirca Rudeanu³. Un Ioan Călinescu iscălia grecește tot pe atunci, la 1684⁴.

Prin acești ani 1820 se întîlnește în alte izvoare un Portar-Bașa, apoi capuchehaie și ispravnic de Ialomița Călinescu, care e același cu Serdarul din 1834⁵. Pare să fie tot Grigore din 1821-33. Păharnicul Ioan Călinescu, cîrmuitor al Gorjului,

¹ *Ibid.*, pp. 321-2, n° 99; p. 325, n° 112; pp. 329-30, n-le 129-30. Un Nicolae Buzescu la 1757: era frate cu Ilie, cred (*ibid.*, p. 326, n° 116). Un Clucer Ioniță, care ținea pe fiica negustorului Petru Ilie și făcea însuși comerț în Ardeal, la 1804 (vol. XII, pp. 155-6, n^o CCCXVIII).

² *Inscripții*, p. 173, n° LXVIII.

³ *Gen Cant.*, p. 347.

⁴ *Studii și doc.*, V, p. 307, n° 55.

⁵ Hurmuzaki, X, tabla.

căruia-î sînt adresate niște scrisori ale lui Vodă Știrbei, e și el din această familie olteană. Prin anii 1850 avem doi ofițeri, Atanasie și Constantin Călinescu, asupra originii cărorora nu se poate avea o părere ¹.

XV.

Cantacuzino.

Dintre Cantacuzini, întîmpinăm întăiu pe cei doi fii ai lui Iordachi și ai Maricuței lui Ștefan Prășcoveanu ². Amîndoi scriu în timpuri de pribegie, iscălind scrisorile lor grecește sau franțuzește, căci și unul și altul fuseseră trimeși la învățătură în Viena, încă din 1809 ³; scrisoarea lui Constantin e din 1821, ale lui Grigore, din 1826 și 1828.

Elena Cantacuzino, fiica lui Constantin Bălăceanu, care merge la băi în 1825, e soția unui Cantacuzin din altă ramură, Matinco Rîfoveanu. Despre dînsul știm că a fost Agă și ispravnic de Ilfov în 1825 ⁴.

XVI.

Cernătescu.

Din această familie de boierinași avem la 1801 pe Gheorghe biv treti Logofăt, care-și recomandă nepoții săraci, și pe doi pribegii din anul 1821, Postelnicul Ioniță, adăpostit la Hațeg, și Constantin, ascuns la Orșova.

XVII.

Cîmpineanu.

Familia se ridică în veacul al XVII-lea, prin căsătoria Calitei, fata lui Drăghici Cantacuzino, cu Manta Cîmpineanu, care a fost comisariu-suprem în Oltenia germană și muri

¹ Iorga, *Mărturie istorice privitoare la Știrbei-Vodă*, tabla.— Cf. și Ștefulescu, *Tîrgu-Fiului*, pp. 80, 93, 117-8.

² *Despre Cantacuzini*, pp. CLVII-VIII.

³ *Ibid.*, pp. 230-3.

⁴ Hurmuzaki, X, p. 323.

în 1727, în rasă de călugăr, la Mănăstirea dintr'un lemn. Din această căsătorie se naște Pîrvu, care iea pe Chiajna Grădișteanu¹. Pe cînd un alt fiu al lui Manta, — cu Despina, care a fost apoi soția lui Constantin Strîmbeanu, — Constantin, moare fără urmași², ramura lui Pîrvu reprezintă mai tîrziu neamul. Pantazi, fiul Pîrvului, face o căsătorie strălucită, luînd pe o mlădiță domnească, din neamul Cantemireștilor, pe Maria, fiica lui beizadea Constantin, o orfană ce trăia în București pe lângă mătușa, sa Ilinca Balș³.

Pantazi joacă un rol supt Racovițești. Războiul ruso-turc din 1769 îi apucă în boieria de Clucer: el e unul din solii trimeși la Petersburg în 1770. Îndată, mulțămită ocrotirii rusești, care era firească pentru soțul unei Domnițe Cantemir, Cîmpineanu ajunge Mare-Vornic⁴.

Avu doi fii: pe Scarlat, numit după Scarlat-Vodă Ghica, și pe Constantin, care purta numele bunicului său după mamă⁵. N'avem știri multe despre cel d'întăiu, care e lăudat de Sulzer pentru învățătura lui, și pe care scrierile noastre îl arată în «străinătatea» moldovenească, la moșia Bozieni din Ținutul Neamțului, în anul 1789, cînd alt războiul tulbura țara.

Constantin fu unul dintre fruntașii boierimii muntene din epoca sa.

Eteria-l găsi Logofăt de străini, și, la întoarcerea vremilor liniștite, el e numit Caimacam al Craiovei, loc pe care-l părăsește numai în 1824, pentru Spătarie. Fiul său Constantin învăța la școala din București, de la Doamna Balașa, lângă Zenobie Pop, la 1800⁷.

Odată, în 1792, întîlnim ca martur într'un document și pe un Ioan Cîmpineanu, care nu lăsă urmași. Căci Ioan cellalt,

¹ *Gen. Cant.*, p. 418. Cf. *Studii și doc.*, V, pp. 685-6.

² *Studii și doc.*, V, pp. 316-7, 322-3. Pentru Manta, mai vezi Dobrescu, *l. c.*, pp. 50, 199, 202, 214.

³ *Gen. Cant.*, pp. 448, 487.

⁴ *Ibid.*, pp. 121, 187.

⁵ *Ibid.*, pp. 448, 487.

⁶ *Doc. Cantacuzinilor*, p. 313.

⁷ *Ist. lit. rom. în secolul al XVIII-lea*, II, p. 41.

revoluționarul de la 1848, apoi ministrul lui Vodă Știrbei, era, cred, fiul lui Constantin ¹.

XVIII.

Comăneanu.

Adecă boieri din Comana. O soră a Fălcoienilor de la sfârșitul veacului al XVIII-lea, Păunica, iea pe boierinașul Comăneanu. Un fiu al lor trebuie să fie Alexandru din 1834, care-și înseamnă pe grecește numele în josul unui bilet către Casa Pop.

Un Matei Comăneanu, Căpitan, se află între boierii lui Brîncoveanu ².

XIX.

Coțofeanu.

Spătarul Mihai Coțofeanu din anii 1620-30 începe a face cunoscut neamul. Fu unul din luptătorii cei mai credincioși ai lui Matei Aga din Brîncoveni, Oltean ca și dînsul — Mihai își avea Curțile, păstrate și până astăzi, în satul doljean Coțofeni, — și fu fruntaș oștilor ce biruiră la 1632 între Dudești și Mărcuța, așezînd în Scaun un Domn nou, de țară. Ca răsplată Matei-Vodă îl făcu Stolnicul său ³.

Apoi legătura documentată se pierde, până la trei frați ce se întîmpină tocmai la sfârșitul veacului al XVIII-lea. Unul, Stolnicul Ghiță, apare, în scrisorile noastre, la 1808, ca văr al Elenei Brăiloiu; soția lui, Păunica, scrie la 1823; ea se călugări în văduvie, luînd numele de Palaghia. Un Nicolae Coțofeanu scrie în același an din Slatina; era un frate al lui Ghiță, se născuse supt Mavrogheni-Vodă și un Bengescu-i fusese naș. Frate al lui Ghiță Stolnicul și al Medelnicerului Nicolae e alt Medelnicer, Constantin, care trăiește până în Novembre 1828; cu soția sa, Smaranda, el are numai o fată, Păuna.

¹ V. Hurmuzaki, X, tabla; *Correspondența lui Știrbei-Vodă* și acest volum. Cf. traducerea, de Gervescu, a capitolului despre Cantemireștii din cartea lui Bantiș-Caminschi.

² *Studii și doc.*, V, p. 309, n° 66; p. 191, n° 52.

³ *Studii și doc.*, IX, pp. 7, 11, 14.

Innaintașii ai acestor trei frați par să fie alții trei: Ștefan Medelnicerul, Gheorghe și Grigore. Iar o a treia generație o reprezintă Gheorghe Păharnicul sau Ghiță și un frate, amândoi fiți ai lui Gheorghe Stolnicul și ai Păunei, care scrie la Sibiu în 1824 că are doi fiți, dintre cari unul e ispravnic la Caracal, iar cellalt la Tîrgu-Jiuului.

Gheorghe cel de-al doilea trăi mai mult decît acel frate care nu lăsa urmași. Lui i se născură nu mai puțin de șapte copii, din căsătoria cu Ecaterina sau Catinca, pe care o luase în 1811. Dar nu-i trăi decît o fată, Zoița, care luă poate pe ofițerul Paznanschi († 1861), dintre Rușii războiului din 1828-9 cari se opriseră la noi. La 1845, Ghiță pune să se sape frumos pe marmură albă versuri de laudă în cinstea soției care se stînsese în acest an. El duse cu sine în mormînt numele acestei vechi familii, care pornește de la un viteaz ostaș și puternic boier ¹.

XX.

Crețulescu.

Crețuleștii sînt boieri însemnați ai țerii numai în veacul al XVII-lea. Atunci se ridică din ce în ce mai mult, până la Vornicia cea Mare și la căsătoria cu fica unui așa de puternic și de bogat Domn ca Brîncoveanul, Iordachi Crețulescu ². Acestuia îi zicea «nepot», de și era cam de aceeași vreme, așa încît îl putea întitula și frate, un Matei Crețulescu. Acesta era fiul lui Pădure și al Doichiței, cari mai avuseră copii: pe Mărica, pe Manuil și pe un Radu, care, ca Vel Pitar, își făcea testamentul la 1697 ³. Din partea lui, Matei, care era Mare-Stolnic în 1719, cînd nepotul și «fratele» său păstra încă Vornicia cea Mare ⁴, își scrie diata în aceași an. El fusese însurat întăiu cu o fată a lui Mihai Corbeanu, iar în a doua căsătorie luă pe o femeie de neam mare, nepoată

¹ Inscricții de la bisericile din Coțofeni și Almăj.

² *Gen. Cant.*, tabla.

³ *Doc. Cant.*, p. 164 și urm.

⁴ *Studii și doc.*, X, p. 375.

de Domn fără zestre, fiică a unui beizadea căruia lumea-i zicea în batjocură Sărăcilă, pe Zoița lui Matei Ruset al lui Antonie-Vodă¹.

O a doua generație de Crețulești o alcătuiesc, pe de o parte, copiii lui Iordachi Vornicul și ai Domniței brîncovenestî Ancuța. Radu saŭ Răducanu iea pe Safta Leurdeanca. Un altul, Constantin, Spătar în 1752, se ridică pînă la Bănia cea Mare. Toma, Clucer la aceeași dată, e și el apoi Mare-Ban, în 1775-6². Nicolae, fratele cel mic, are mai puțină însemnătate³. O fată, Maria, fu soția lui Constantin Văcărescu.

Din seminția lui Matei Pădure, pe de altă parte, sînt următorii: Ancuța, numită după fata Brîncoveanului și soția Vornicului Iordachi; Ioan-Vodă Mavrocordat cel d'întăiu o mărită în 1716-9 cu Postelnicul Pătrașcu Bălăceanu. O altă fată, Săftica, era încă nemăritată la 1719. O a treia, Zoița, nu mai trăia la 1719⁴.

După numele aceluiasi influent Vornic Iordachi e numit fiul cel mai mare, Iordăchiță, pe cînd cel mai mic e botezat Mateiaș, ca și bunicul și unchiul după mamă. Mateiaș era Șătrar în 1716, cînd iscălia o petiție către Nemți⁵. El luă pe o Grădișteancă.

O a treia generație are din ramura cea d'întăiu pe copiii lui Răducanu Comisul: fetele, Ilinca, soția lui Sandu Bucșănescu, o mezină, măritată după un Pantazi, de neam Bulgar, și o a treia, care fu dată cupă un Glogoveanu⁶, apoi un fiu, al doilea Iordachi, care n'avu pe departe norocul și trecerea celui d'întăiu, bunicul său. Tatăl său îi găsise o soție de neam strălucit: pe Maria, fiica lui Matei Cantacuzino, din ramura lui Șerban-Vodă. Apoi pe ai lui Constantin și ai Luxandreii Gulianò: fetele se duc după un Brezoianu și

¹ Testamentul în *Doc. Cant.*, p. 198 și urm. Beizadea Matei avuse cu soția sa, Cristina, și doi fiu, pe Mateiaș și pe Dumitrachi (*ibid.*).

² *Doc. Cant.*, p. 95.

³ *Gen. Cant.*, p. 371 și urm.

⁴ *Gen. Cant.*, p. 378.

⁵ Cf. testamentul lui Matei Pădure și Hurmuzaki, VI, p. 193.

⁶ *Gen. Cant.*, p. 375.

după un alt Crețulescu, poate. Băieții se ridică la cele mai înalte trepte: Manolachi, purtând numele altui ginere brincovenesc, Manoli Lambrinò, e Mare-Vornic în 1793 și Mare-Ban în 1809¹, iar al doilea frate, Istrati, care iscălește cu mândrie Εὐστράτιος, scrie ca Păharnic, în 1779, către Hagiul din Sibiiu. Pare să fie același cu Vornicul-cel-Mare de Țaradesus din 1822. El luase pe o fiică a lui Dumitrașcu Racovită². Toma-și mărită fetele după Radu Slătineanu și Constantin Geanoglu (1779) și lasă și un fiu, care poate fi Dinu, Ban în două rânduri prin anii 1820-2³. Nicolae, căsătorit cu Balașa Gulianò, nu lasă urmași. Alecu Crețulescu din aceeași vreme poate fi un fiu al lui Istrati, făcând parte dintr'o generație a patra⁴.

Dintre ai lui Matei Pădure acum, Matei al doilea are pe Ioniță. Acesta mărită fetele sale între boierinași. Fiii, Costachi și Iordachi, oameni fără însemnătate, mor în 1814 și 1822. Fata celui d'întăiu ie a la 1830 pe Grigore al lui Iordachi Cantacuzino⁵.

XXI.

Darvari.

Medicul grec Constantin, fiul lui Ioan Darvaris, care scrie la Sibiiu în 1804, învățase în Göttingen, odată cu Silvestru Filitis, luându-și doctoratul în 1785 cu o tesă «despre coacerile la boală» (*De signis coctionis in morbis*). Era la Magdeburg în primăvara aceluși an; peste puțin se așază la București⁶. Ceva mai târziu se întâlnește ca negustori în Viena, Gheorghe fiul lui Constantin Darvari și Dimitrie al lui Nicolae din aceeași familie, de loc din Clisura⁷. Mănăstirea Icoanei din București e clădită de Căminarul Mihalachi Dar-

¹ *Gen. Cant.*, p. 376; *Doc. Cant.*, pp. 222, 232; acest volum.

² Hurmuzaki, X, tabla.

³ *Ibid.* Cf. *Studii și doc.*, XI, pp. 103-4, no 24.

⁴ *Ibid.*

⁵ *Gen. Cant.*, p. 377 nota I.

⁶ Vol. XII, pp. 107-8, n^{le} CCVIII-IX.

⁷ *Ist. lit. rom. în secolul al XVIII-lea*, II, pp. 339, 345.

vari, fiu, se pare, al lui Constantin și al Elenei (1797-1854); între ctitori, se află Anastasia, soția lui Mihalachi, și două Arsachi, Olimpiada și Elena¹. S'ar părea că dr. Arsachi, de la care avem o scrisoare din 1826, a luat pe o fică a lui Darvaris.

XXII.

Deșliu.

Ștefan Deșliu din Craiova, numărat în 1820 între datornicii Casei Pop, e rudă cu Gheorghe, care era Mare-Clucer în 1824². Numele e turcesc.

XXIII.

Drăgănescu.

Neamul Drăgăneștilor, deosebit de al Știrbeilor-Drăgănești, dă pe acela care e pomenit aici în 1790 ca «nepot al lui Ipsilant». Vornicii Iancu și Istrati reprezintă familia în 1823³. Un Vel Căpitan de Slatina, Gavril Drăgănescu, apare la 1721⁴.

XXIV.

Dudescu.

Încă una din înaltele familii care se ridică pe vremea lui Matei Basarab și Constantin Brîncoveanu, în jurul Curții acestora. Dimitrie Dudescu, al doilea Vistier în 1625⁵, e Vistier, Mare-Vornic și Mare-Logofăt supt Matei, pentru suirea în Scaun a căruia el se luptă⁶. Un Radu Căpitan Dudescu, care avea și o soră, Ilinca, se afla în fruntea slujitorilor lui Vodă între anii 1670 și 1679. În 1680, el nu mai era în viață, și multă vreme are de purtat pîrî pentru moștenirea

¹ *Inscripții*, p. 285.

² Hurmuzaki, X, p. 271, n^o CCCLT.

³ *Ibid.*, tabla.

⁴ *Studii și doc.*, V, p. 195, n° 65.

⁵ Vol. V, p. 525.

⁶ Vol. IX; el e acel care dă la 1642 actul din vol. I-II, pp. 298-9.

lui văduva, Neacșa, care avea doi copii mici, doi «coconii», pe Răducanu și pe Gheorghe. Acesta din urmă nu trăiește, pe cînd lui Radu îi era venit un mare viitor. Spătar în 1692, Postelnic în 1697, el se căsătorește înainte de 1701 cu Maria, fata atotputernicului unchiu, sfătuitor și cîrmaciul al lui Constantin-Vodă, Stolnicul Constantin Cantacuzino. La 1711, era Marele-Păharnic al Brîncoveanului¹. De la 1714 înainte, cînd Ștefan, fiul Stolnicului, înlocui pe Brîncoveanu, el fu cumnat domnesc, dar ispăși această cinste prin moartea silnică ce-l ajunse, odată cu Ștefan-Vodă, la Adrianopol, în 1716².

El lăsă o fată, care fu măritată cu Grecul Constantin Notară. Dintre cei trei fii ai săi, Ștefan, botezat poate de cumnatul donnesc cu același nume, Ioan și Constantin, cel mai mare, care amintea în numele său pe bătrînul Stolnic, — numai acesta din urmă avu zile. Îndată după peirea neamului său, temîndu-se de Turci, el voiă să treacă pentru totdeauna în Imperiu: purta, încă din aceste tinerețe nenorocite, nu știu cu ce drept, titlul de *graf*, comite³. Pe urmă se hotărî totuși să rămîie, și avu o lungă și furtunoasă carieră de boier ambițios care nu vrea să sufere nici un tovarăș puternic, nici-un Domn poruncitor. Căci doar însuși avea sînge domnesc și luase pe o Domniță, Maria, fiica lui Antioh-Vodă Cantemir. Mare-Logofăt încă din 1734, Mare-Spătar la 1749, Mare-Vornic în 1760, iar la urmă baș-boier, îmbrăcat cu un caftan deosebit și decretat ca fără păreche și samăn, el lucrează împotriva Ghiculeștilor celor tineri, aduce mazilia lui Constantin Mavrocordat, stăpînește o bucată de vreme pe tînărul Constantin Racoviță, apoi se strică, din mîndrie, cu acesta, e jăfuit de 20.000 de lei, închis mai multă vreme, pînă ce alt Racoviță, Ștefan-Vodă, îl silește a lua rasa călugărului, supt care trăi, mîncat de păreri de rău pentru tot ce pierduse, numai cîțiva ani, pînă în 1766, acest strașnic

¹ *Studii și doc.*, V, p. 195, n° 64.

² *Doc. Cant.*, pp. 98-100, 110, 154-5, 166, 176.

³ *Gen. Cant.*, pp. 286-7; *Doc. Cant.*, pp. 176-7.

fruntaș al boierimii pe care Domnii îl învinuiaă că «turbură toată țara și strică odihna tuturor Domnilor»¹.

Încă din 1741 el făcuse ca fiul său Nicolae să fie numit al doilea Postelnic². Tinărul Dudescu era Păharnic în 1754³. În clipa celei mai mari puteri a sale, bătrînul făcu chiar din fiul său, încă nepotrivit pentru o asemenea sarcină, un Mare-Vistier al țerii⁴. Era Vornic-Mare în 1775-6, supt Ruși, cînd părăsi țara pentru a se adăposti în Brașov, de unde trecu în Moldova. În 1784 el își mărita o fată după Gheorghe Bengescu și apoi pleca în călătorie, pe «la sfintele mănăstiri pentru închinăciune». La 1798, comitele Nicolae nu mai era în viață⁵. Soția sa murise încă din 1790⁶.

Pe lângă Nicolae, Constantin Dudescu avu o singură fată, Zoia. Ea se mărită întâi, prin voia tatălui ei, cu Matei Cantacuzino, din ramura lui Șerban-Vodă, și apoi, din prostia ei, cu un Turc sărac, în casa căruia se stînsese la Constantinopol această urmașă a Cantacuzinilor. În țară, ea fusese închisă la mănăstirea Mărgineni, cu poruncă domnească, pentru neplăcerile pe care le făcea fratelui ei⁷.

Nicolae lăsă două fete. Una, Elena sau Elencu, acea care se măritase în 1784 și trăia despărțită de bărbat, iscălindu-se numai Clucereasa Elena Dudeasca: o întîlnim în scrisorile noastre până la 1810. Ea ținea la dînsa copiii ce avuse cu Bengescu. Alta luă pe Scarlat Ghica, fratele Domnului din 1822⁸.

Fratele Elenei se chema Constantin. Era de tot tînăr la moartea părintelui său, care-l puse episcop pe Vornicul Gulescu, frate cu mama lui Constantin și a Elencăi. Dar acest fecior de bani gata nu voiă să trăiască supt supravegherea

¹ *Gen. Cant., passim*; *Studii și doc.*, I-II, tabla.

² *Doc. Callimachi*, I, p. CXXXIV, nota 1.

³ *Studii și doc.*, I-II, p. 455.

⁴ *Gen. Cant.*, p. 134.

⁵ Acest volum.

⁶ Hurmuzaki, X, p. 517, nota *.

⁷ *Gen. Cant.*, pp. 287-9.

⁸ *Ibid.*, pp. 549-50.

nimănuia. Îi ardea să răspîndească prin larga străinătate luminată a «Evropei» averea strînsă în mai mult decît un veac de înaintașii săi. Se plîse la Agenție că Golescu vrea să-l călugărească pentru a-i răpi moștenirea, și Merckelius, reprezentantul Austriei, îl ajută să treacă hotarul în Ardeal¹. Călătoria aceasta d'întăiu a boierului muntean din această vreme care a văzut mai multe ceruri străine, trebuie să fi început după anul 1798, cînd «comitele Constantin», iscăbind grecește, ca un om cu creștere, scria către prietenul din Sibiu al Casei sale, la Viena, unde, era încă la 1816², așteptînd să-l scoată ginerele din apartamentul ce luase în Leopoldstadt. Din Austria, el fu ispitit să treacă până în depărtatul Paris napoleonian. Cînd se întoarse în țară, avea 75.000 de galbeni mai puțin și părăsise o soție care-i mîncase juvaierele, lăsîndu-î, în schimb, două fetițe. Nemaî putînd suferi asemenea purtări, Clucereasa Elencu se plîse, în 1805, Cîrmuirii, și Căminarul Constantin Dudescu fu pus astfel, pentru a doua oară, supt epitropie, adăugîndu-se, pe lîngă Vornicul Golescu, și bogatul boier Barbu Știrbei³.

În 1799, pare că Dudescu era acum la Viena⁴.

Cîtiva ani, Dudescu putu să se astîmpere în țară. În vremea Rușilor, el avu chiar ambiția de a însemna ceva în politica țerii sale, și-și cumpără Căimăcămia Craiovei, se zice, cu o mie de galbeni, dați Catincăi Gulianò, țitoarea, cunoscută de toată lumea, a unui atotputernic general rus. Apoi, la 1813, el își luă iarăși lumea în cap. Făcu împreună cu Francesul Lagarde, pe care și-l înfrăți de cruce, după dătină, «pe cruce, pe pită, pe sare», drumul până la Baden, lîngă Viena. În cale, el căuta societatea femeilor frumoase din Apus, și, fiind mic și cocoșat, le uimia cu darurile sale de bani și de lucruri răsăritene, mergînd cu «galantomia» așa de departe, încît își descoperia capul ras și-și descingea mijlocul pentru a împărți damelor șalurile răsăritene.

¹ Hurmuzaki, X, p. 517, nota.

² Acest volum.

³ *Ibid.* și p. 134.

⁴ Aici, p. 36, n° 188.

Își măritase o fată cu maiorul rus, de obârșie Grec, Ianachi Dimitrie Cariboglu. Nu mai avea acum pentru cine să cruțe. În câțiva ani, toată averea i se topi în petreceri și daruri. Întors în țară, el se însură a doua oară, luînd, la 1817, pe fata lui Iordachi Cantacuzino, dar în 1820 aceasta-l lăsa¹. Împrumută, și nu plăti. Pentru a veni în ajutorul unui datornic, Clinceanu, Vodă Ghica numi pe Dudescu Căminar, ceia ce era pentru dînsul o adevărată batjocură, dar îi aducea un veniț de 40.000 de lei, pe care Clinceanu-l popri fără zăbavă. Domnul de țară fu mai puțin milos pentru dînsul decît Chehaia-bei, Pașa turcesc din 1811-2, care-l trimesese la băi pe socoteala sa. Căci acuma era damblagiū și nu se mai putea mișca. Une ori se lăsa dus la minunata mănăstire din lac a Cernicăi, iar în ultimii ani pare să se fi adăpostit la Cîmpulung, unde, încă în 1830, el boteza, împreună cu o Caterina Odemskowski, pe fiul cavalerului de Carimani și al Amaliei Bérard, pribegii ai Apusului în țara noastră, ce intrase în prefacerea cea mare². Puțini vor fi știut de sfîrșitul acestui strălucitor vlăstar din urmă al unei mari familii, dar multă vreme se vorbi despre felul, neazut pînă atuncea, în care el răspîndise aurul pămîntului românesc.

XXV.

Fălcoianu.

«Boierii din Fălcoiū» — cum li se zicea la început, — aveau moșie și în Coteana, în părțile Oltului, de lingă Slatina. Încă de la începutul veacului al XVII-lea, aflăm pe Radu Fălcoianul, mai încolo pe Petru și pe fratele său, Neagoe, pe Drăgoiū. La 1672-7 erau în acel sat mai mulți Logofeți și Căpitani Fălcoianu: Neagoe, Barbu, Gheorghe, Preda, Voicu fiul lui Lumotă, Radu, Vartolomeiū, fiul Căpitanului Neagoe.

Un Matei Căpitanul se vede la 1705; el avu același noroc ca și Căpitanul Radu Dudescu. Ajunse și Mare-Vis-tier. În același timp, în cei d'intăiū ani ai veacului al

¹ Năsturel, *l. c.*, pp. 66-7.

² Hurmuzaki, *l. c.* și *Studii și doc.*, I-II, p. 324.

XVIII-lea, Andriiana, fiica lui Matei, ieă pe însuși Șerban Cantacuzino, fiul lui Drăghici, — o înrudire de cea mai mare însemnătate, și un Fălcoian, Asan, se însoară cu o fică a beizadelei Gheorghe Cantacuzino, fiul lui Șerban-Vodă. Nu e fără preț nici căsătoria unui Mihaï Fălcoianu, biv Vel Șătrar, în 1743, cu sora celui de-al doilea Matei Crețulescu din ramura Pădure¹. Ceva mai târziu vine Radu, a cărui fată văduvă ajunge la 1776 soția lui Nicolae Brîncoveanu. Fălcoienii erau înrudiți și cu neamul Buiceștilor, căci un Fălcoian, fiul lui Radu, ținea pe Ilinca, fata lui Vintilă, care fusese însurat cu Dumitrana, fiica lui Papa Comisul și nepoata de fiu a lui Diicul Spătarul Buicescu, din vremea Brîncovanului-Vodă².

Acest fiu al lui Radu nu era Dumitrachi, căci soția acestuia se chema Maria, Mariuța. El purta titlul de fost Mare-Clucer încă din 1771. În acest an îl găsim călător în Ardeal pentru a-și căpăta drepturile față de frații comiți Székely, înrudiți cu Buiceștii. El își câștigă drepturile și vinde moșia sa ardelenească lui Ladislas Thury³. Ivindu-se însă contestații, el merge în 1792 la «Chesarul» însuși, în Viena⁴. Întors și de acolo, bătrînul Clucer traduce din grecește *Pravoslavnică mărturisire*, care s'a și tipărit⁵.

Avea două surori: pe Păunica, măritată după Comăneanu (v. acest nume), și pe o Săftica, soția lui Răducanu Slătineanu. O Ecaterina Fălcoianu se desparte la 1792 de Anton Fotin⁶. Un nepot al lui Dumitrachi era Ienachi, ce se întîmpină la 1792⁷. Dacă el e același cu Păharnicul Ioniță, atunci un fiu al său fu Costachi, care călători, spre învățătură, în Europa, odată cu viitorul poet Iancu Văcărescu⁸. Nu știu în ce legătură se găsea acest Costachi cu Grigore Fălcoianu, Clucer

¹ *Gen. Cant.*, la acest nume.

² Corespondența lui Hagi Pop ; atestat unguresc.

³ *Ist. lit. rom. în secolul al XVIII-lea*, I, pp. 374-5.

⁴ Acest volum și vol. XII, tabla.

⁵ *Ist. lit. rom.*, II.

⁶ *Ibid.*, p. 105.

⁷ Acest volum.

⁸ *Ist. lit. rom.*, citată, II, p. 44.

și Logofăt de obiceiuri în noua Domnie românească a lui Grigore Ghica¹.

XXVI.

Fărcășanu.

Fărcășanii din satul Fărcaș au un trecut ca și al Fălcoienilor: un Radu Vistierul se întâlnește la 1648. El ajunge Stolnic-Mare în 1657, supt Mihnea al III-lea. Contemporanii cu Brîncoveanu sînt Pîrvu, amestecat într'o conspirație împotriva Domnului, și Barbu, Fărcășanii. Cel din urmă era fost Mare-Pitar la 1695². Pe vremea Nemților trăia în Oltenia un Constantin Fărcășanu.

În mijlocul veacului al XVIII-lea, un Matei biv Vel Șătrar traduce din grecește o Viață a lui Petru-cel-Mare, de Alexandru Amira³, iar un Constantin Fărcășanu, fără titlu de boierie, apare în 1743⁴.

Dintr'o și mai nouă generație face parte Serdarul din 1807, pomenit în scrisorile noastre. E Răducanu⁵, care avea Serdăria încă din 1804.

XXVII.

Filipescu.

Dintre Filipești, al căror neam l-am deslușit în prefața la «Cronica lui Constantin Căpitanul», avem pe Constantin său Dinu cel bătrîn, de supt Mavrogheni (*loc. cit.*, p. xxxi), pe Grigore din 1824-6, fiul lui Radu (*ibid.*, pp. xlvi-vii), pe Alexandru, zis *Vulpe*, fratele lui Radu (*ibid.*, pp. xxxvii-viii), pe Constantin Vistierul din vremea Rușilor (*ibid.*, p. xxxiii și urm.) și pe un Manolachi din 1832.

¹ Hurmuzaki, X.

² *Studii și doc.*, V, p. 183, n° 32; p. 185, n° 40; p. 188, n° 47; p. 190, n° 49-50.

³ *Ist. lit. rom.*, I, p. 504 și urm.

⁴ Vol. XI, p. 224, nota 4.

⁵ Ștefulescu, *Gorjul*, pp. 48-9, 54, 57-61, 286; Papiu, *Tesaur*, II, p. 337.

XXVIII.

Filișanu.

Nepot al Banului Dobromir din veacul al XVI-lea, un tânăr boier din Filiașii Gorjului, Dumitru, ajută pe Matei Aga a lua Domnia. Supt Voevodul Oltenilor el ajunge Mare-Pitar și Mare-Sluger. Cu soția sa, Ilinca, zidește schitul Crasna, dar n'apucă a-l zugrăvi, căci moartea-l iea pe la 1640. El nu lasă urmași, și neamul dispare din istoria țerii. În 1719 doar mai aflăm pe un Constantin Filișanu¹.

În răvașele noastre vedem familia trăind sărăcăcios într'un colț de țară. La 1790 era bătrîn Mateiță Filișanu, care fusese Mare-Serdar. O fată a lui, Anița, o mărită cu un Murgășanu, Clucerul Șerban, iarăși din boierimea măruntă².

XXIX.

Frumușanu.

Constantin saū Dinu Frumușanu, biv treti Logofăt, care scrie o scrisoare din Tîrgu-Jiuului, la 1829, e pomenit și la 1822 în aceeași calitate. Moare la 1839. Un Grigore Lăudat Frumușanu trăiește pe la 1830-58. Familia e de loc din satul Frumușei, în Gorj³.

XXX.

Gănescu.

Familia căpătă însemnătate numai prin căsătoria dintre Ioniță și una din surorile lui Dumitrachi Bibescu (v. Bibescu). Strămoșii lui Ioniță sînt Mihaï Logofătul, fiul acestuia, Dumitru, și nepotul, Radu, toți din veacul al XVII-lea⁴.

¹ *Ibid.*, p. 199; Hurmuzaki, VI, p. 318.

² Vol XII, p. 154, n. CCCXVII.

³ Ștefulescu, *Tîrgu-Jiuul*, pp. 147, 165 (pomelnic).

⁴ *Doc. Cant.*, p. 20. Un Sluger Barbu în 1790; Ștefulescu, *Tîrgu-Jiuul*, p. 89. La 1823, Ștefan (*ibid.*, p. 117).

XXXI.

Geanoglu.

Geanoglu înseamnă «fiul lui Gianî». Un Grec cu acest nume veni cu vre unul din Domniî întâii jumătăţii a veacului al XVIII-lea. Dumitrachi Geanoglu era fost Stolnic-Mare în 1753, cînd făcea cumpărături de moşii¹. Se însurase cu fiica Clucerului Obedeanu. Fiul, Constantin, crescut cu totul româneste — nici-odată el nu iscăleşte *învăţat*, în limba de salon, grecească — apare în 1778 ca Păharnic. Peste un an, el se insoară cu Luxandra Creţulescu (v. această familie)².

Încă din 1773, Dumitrachi moare. Era atunci Ban-Mare şi făcea parte din Divanul de războiî numit în Craiova de Ruşi. El fu îngropat la 26 Maiî, cu o deosebită pompă, fiind aşezat în biserică pe un «tron» acoperit cu sandal de Veneţia, şi prohodit de însuşi episcopul Chesarie al Rîmnicultui, dus pe umeri de boieri şi petrecut la mormînt de ofiţeri împărăteşti cu zăbranice negre; husarii dădură cu puştile asupra locului său de odihnă³.

Fiul era în 1774 fost Mare-Clucer; în anul următor, avea isprăvnicia Gorjului. Vodă Mavrogheni îl cinsti, de sigur nu pe degeaba, cu caftanul de Spătar, dar boieriile lui Mavrogheni fură nimicite, așa încît lui Geanoglu i se dădu şi mai departe numai titlul de Clucer. Pe atunci a fost ispravnic de Gorj.

La 1788, Nemţii întrînd în Oltenia, el li fu necontenit spre ajutor; cînd ocupară Craiova, ei găsiră înaintea lor pe acest prieten în fruntea orăşenilor scoşi întru întîmpinarea lor. La 1791, luîndu-şi atestatele de nevoie, el făcu un drum la Viena, unde, iarăşi, i se recunosc public slujba ce făcuse. Încă din 1789, ca Spătar, el fusese şi Caimacam în numele Nemţilor, în locul unui oarecare Papuc, pe care-l aşezaseră Turcii. De şi atît de compromis cu duşmanii Sultanului, el

¹ Cf. Ştefulescu, *Tirgu-Jiul*, p. 116.

² *Studii şi doc.*, XI, pp. 103-4; Ştefulescu, *Gorjul*, pp. LII, I, 0-1; *Gen. Cant.*, p. 376.

³ Socotelile îngropării, în *Gen. Cant.*, p. 188, nota 1.

îndrăzni să se bucure de amnistia hotărîtă prin pacea de la Siștov, și încă în 1796 îl aflăm iarăși în țară¹.

N'a avut nici-un fiu, și averea-i pare să fi trecut la o rudă, vre-un nepot, Constantin Samurcaș (v. această familie).

XXXII.

Ghica.

Dintre Ghiculești întilnim fii și nepoți de-ai Banului Dumitrachi, care a stat și el o bucată de vreme la Craiova.

Dumitrachi a fost căsătorit în tinereță, în 1751, cu Maria, fiica lui Barbu Văcărescu². Din această căsătorie s'a născut întâiu un fiu Scarlat, care primi numele lui Scarlat-Vodă Ghica, în cea d'întăiu Domnie a căruia — 1758-61 — el trebuie să se fi născut. Acest Scarlat sau Scarlatachi fu Clucer, apoi Agă; Mavrogheni îl făcu Postelnic în 1786. Peste unsprezece ani (1797), el era Marele-Logofăt al Țerii-Românești. Trăia încă în 1802, cînd fu printre puținii boeri ce rămaseră în București, dar el nu apucă nici mișcările de la 1821, nici Domnia din 1823 a fratelui său Grigore.

Fiul lui Scarlat cu o fiică a Banului Nicolae Dudescu e Alexandru, căruia i se zicea *Barbă-Roșie*; el fu ministru de Culte, apoi de Finanțe supt noul regim al Regulamentului Organic, în 1832-7³. În scrisorile noastre întilnim pe acest boier, care se iscălește totdeauna grecește, între anii 1827 și 1831.

Ca al doilea fiu al Banului Ghica privesc pe Constantin sau Costachi. Încă din 1804 el era Ban, în 1804 Logofăt, apoi, în 1806-12, căpătă de la Ruși titlul de general-maior. Căsătorit cu fiica lui Răducan Cantacuzino, Luxandra, el avu un singur fiu, Matei, căruia i se zicea Matinco. Banul Ghica muri în Brașov, în timpul pribegiei din 1821, la 10/22 April

¹ Acest volum; vol. XI, p. 104; Ștefulescu, *l. c.*, pp. 51, 170-1; *Gen. Cant.*, p. 284, nota 3, p. 376.

² Acest volum, vol. XI, p. 296, n^o I. V. *Gen. Cant.*, p. 440.

³ Hurmuzaki, X, tabla.

1822. Îngroparea lui la biserica din Schei produse o adincă întipărire asupra locuitorilor acestui suburbii românesc. Sierul era aşezat pe o «caleaşcă» înfăşurată cu postav negru, trasă de şese telegari, pe cînd patru cai povodnici mergeau înainte; erau şezeci de preoţi, din toate părţile, patru arhieriei, douăzeci de egumeni şi însuşi Mitropolitul muntean Dionisie Lupu; «domni maghistratului», Sfatul orăşenesc al Saşilor, îl petrecură până la mormînt. Lăsa numai în bani o avere de 70.000 de galbeni¹.

Încă în 1804 apare în scrisorile Casei Pop şi un al treilea frate, Grigore, care pomenia în numele său pe Grigore-Vodă Ghica, ucisul de Turci, frate al Banului Dumitrachi. I se zicea atunci încă *celebiul*, adică tînărul Grigoraşcu. El ajunsese Domn în 1822 şi muri cîtiva ani după sfîrşitul stăpînirii sale.

Se însurase încă de prin 1803 cu Marghioala Hangerli, fiica Domnului ucis la Bucureşti în 1799, atunci cînd Domniţa avea 20 de ani. Pe timpul pribegiei din 1821, boierul Alexandru Filipescu, căruia nu i se zicea în zădar *Vulpe*, aduce o neînţelegere, care nu mai conteni, între puternicul boier şi frumoasa, agera şi ambiţioasă lui soţie. Cînd Grigore se aşeză în Scaun, soţia sa nu veni să-şi iea locul lîngă dînsul. Totuşi, în toamna anului 1822 ea se apropiase de graniţă, ajungînd până la Braşov; primi însă porunca de a nu încerca să o treacă. Din scrisorile noastre o vedem în Novembre la Viena, în Decembre la Radziwiłłow, în Polonia rusească, pe pămîntul Ţarului, care-o ocrotia. De aici trece la Cremenita, unde se afla în primăvara anului următor. Iarna o petrecu însă în Petersburg. Prin stăruinţile consulului rusesc din Bucureşti se ajunsese în sfîrşit la o înţelegere, şi astfel, în Iulie 1826, Doamna, care se afla la Lemberg, cu cei trei mai mici copii ai săi: Scarlat, Panaiot şi Dimitrie, trăind din pensia de 600 de ruble pe care i-o dădea Curtea împărătească, putea să anunţe prietenului de la Sibiu că va putea să-şi plătească datoriile, de oare ce soţul i-a făcut un venit de 2 000 de lei pe lună. Pe neaşteptate,

¹ *Ibid.*, şi *Studii şi doc.*, X, pp. 265-6.

Bucureștenii văzură sosindu-li Doamna, în Decembre al ace-luiași an. Dar, după câteva zile, ea pleca din nou: Vodă-i pupase mîna, o încărcase de complimente, dar o poftise — se zice — să-și caute locuință aiurea decît în reședința domnească.

Totuși, ea se întoarce în 1827 și nu mai plecă pînă la 1829, anul ocupației rusești celei nouă, ba nici la această dată, rămîind spre a primi bine pe Ruși în castelul său de lîngă biserica Doamnei, care e încunjurată astăzi de mor-mintele familiei sale. Ea jucă un rol însemnat în toate Dom-niile următoare, supt Alexandru-Vodă Ghica, un cumnat — din altă căsătorie a Banului Dumitrachi —, supt Gheorghe Bibescu și chiar supt Știrbei-Vodă, căruia salonul ei îi făcea o strașnică opoziție. În palatul Doamnei Maria fură oaspeți iubiți, onorați cu un necurmat șir de baluri, și Rușii, și Tur-ciî ocupației celei nouă. Trăi să vadă Unirea, pe Vodă Cuza și chiar cei d'întăiu ani ai principelui Carol. Moartea o culese numai la 30 Maiu 1871¹.

Cel mai mare dintre fiii săi, purtînd numele de Constantin al bunicului domnesc, s'a născut la 6 Iunie 1804. Tatăl său îl trimese ca ostateg și căpuchehaie în Constantinopol, de unde-l goni scandalul stîrnit de iubirea lui pentru o Ar-meancă, pe care și-o luă soție. La întoarcerea lui triumfală, fără fata furată a lui Agop Tinghiroglu, tatăl său îl făcu Ban al Craiovei, și-l vedem scriînd de acolo în 1827. Și el făcu opoziție lui Știrbei-Vodă, dușmanul familiei. Muri la 1867, și e îngropat în cimitirul bisericii de la Teiū, a Doam-nei. Tatăl său îl însurase cu Sultana, fiica Stolnicului Con-stantin Costescu, născută în 1809, și cu dînsa el avu două fete: pe Elisa Ghica († 1894) și pe Sofia Solomon († 1892). Fii nu s'aū născut din această căsătorie².

XXXIII.

Golescu.

Al doilea neam al Goleștilor pleacă de la Matei, fiul ves-titului Stroe Leurdeanu și al Vișei, fiica și singurul copil

¹ Hurmuzaki, X, tabla și *Inscripții*, I, p. 271.

² *Ibid.* și *Studii și doc.*, XI, pp. 105-6.

al ultimului dintre vechii Golești, și se urmează cu Logofătul-cel-Mare Radu, din vremea Nemților, căsătorit cu fata lui Tamara negustorul. Nicî Radu n'are fiî, ci numai trei fete, dintre care una, măritată cu un Știrbei, începe al treilea neam¹.

Întemeietorul acestuia este al doilea Radu Golescu din ramurile acestea lăturalnice. Încă din 1784-7, îl întîlnim ca Spătar, făcînd o hotărnicie². La începutul veacului următor, purta titlul de Vornic și era amestecat într'o mulțime de afaceri, avînd și datorii destule. Se iscălia biv Vel Vornic în 1807. În 1809 el făcea parte din Divan³. La 1815, supț Caragea, Radu Golescu era numai Vel Ban (încă din 1805, cu acest titlu el se înfățișează ca epitropul cheltuitorului boier tînăr Constantin Dudescu; v. *Dudescu*); el nu era să înainteze din nou, mai departe⁴. I se zicea: Răducanu. Arată să fi fost un om isteț, cărturar și priceput în tot felul de daraveri⁵.

Ai lui sînt măcar trei printre Goleștii cari se întîmpină într'o vrîstă matură la 1821, și adevă: Nicolae sau Nae. El era încă din 1799 ispravnic, la Pițești⁶. După tulburările din anul prefacerilor, el e pomenit ca boier bătrîn, Vornic, candidat de Domnie; pentru firea lui pornită și apucată, i se zicea: «*deli-boier*». După numirea lui Grigore-Vodă, nu i s'a încredințat nici-o dregătorie⁷. Pare să fi murit la 26 Novembre 1829.

Un Ienachi Golescu, de sigur frate cu Nae, era Mare-Păharnic în 1805⁸. Îl mai aflăm în pribegia din 1821⁹.

¹ *Studii și doc.*, V, pp. 631-2; *Gen. Cant.*, p. 113, nota 3 (cariera lui Radu); *Doc. Cant.*, p. 97, n° XXXVIII (Vișa), pp. 154, 164-5, 176. Radu I-ii e în 1691 Agă, în 1699 Comis, apoi Logofăt (1715), Spătar în 1716.

² *Studii și doc.*, I-II, p. 236 și urm.

³ Acest volum.

⁴ *Ibid.*

⁵ Testamentul lui inedit ar fi foarte frumos, imîi spune d. Nerva Hodoș.

⁶ Hurmuzaki, X, tabla.

⁷ Papiu, *Tesaur*, II, pp. 339-40.

⁸ Hurmuzaki, X, p. LXXIII.

⁹ Papiu, *Tesaur*, II, p. 357.

Gheorghe sau Iordachi Golesecu era încă un tânăr la școala grecească atunci când făcu să apară, în grecește, o hartă a lumii. Încă de la 1817, însă, era Logofăt-Mare¹. Născut pe la 1768², el se apropia acum de vrîsta bătrînețelor. Era Vornic pe vremea Domniei românești a lui Ghica-Vodă. Fusese printre cei d'întăiu sprijinitori ai școlii naționale, și Gheorghe Lazăr îl pomenește cu recunoștință; cînd nevoile bănești ale țerii făcură pe unii boieri să se gîndească la atingerea venitului școlilor, el fu apărătorul călduros al așezămintelor de luminare în care era să se făurească viitorul nostru. Trăi și supt Domnii Regulamentului Organic, și în 1840 el tipăria o gramatică românească, nemulțămît, se vede, cu a lui Eliad. Ajunse și până la revoluția de la 1848, în care era amestecat și fiul său Alexandru, zis Arăpîlă. În acest an, i se sfîrși viața, la Orșova, unde căutase liniștea, potrivită pentru un bătrîn de 80 de ani. Lăsa în manuscrispt un *Dicționarul* românesc-elin, altul elin-românesc și o foarte întinsă culegere de proverbe, mîntuită încă din 1845³. Poate să fi scris și satire asupra Domniei lui Caragea.

În sfîrșit Dinu Golesecu, care, după ce umblă mai mult timp prin Europa, își zicea Constantin Radovicî din Golești, fu Logofăt, de și numai titular. E cunoscut mai mult prin culegerea lui de tratate, prin «Adunarea de pilde bisericești și filosofești» după o carte a Francesului Lemoine și după un manuscris al dascălului său, Ștefan Comita, și prin vestita «Însemnare a călătoriei sale». De dînsul ne vom ocupa, pe larg, aiurea. Murînd la 1828, el lăsa patru fii, cari creștea în străinătatea «Europei»: pe Nicolae, Radu, Ștefan și Alexandru.

O soră a lor a fost mama lui Constantin, unul dintre Ducești.

¹ Papiu, *Tesaur*, condica lui Caragea.

² Zanne, *Proverbele Romînilor*, I, Prefața (în parte după Lambrior, în *Convorbiri literare*, VIII, p. 66 și urm.).

³ *Ibid.*: *Ist. lit. rom. în secolul al XVIII-lea*, pp. 140, 364, 521-3.

XXXIV.

Grădișteanu.

În 1599, la 26 Novembre, Badea Stolnicul din Grădiște și Comisul Iani dau o chitanță ca pîrcălabi ai Făgărașului stăpînit de Mihai Viteazul, care abia cucerise Ardealul¹. Un Bunea Grădișteanu era Vistier la 1659. El are trei fii: pe Gheorghe, dela care avem o scrisoare către Brașoveni², pe Vilcul, care se ridică pînă la Vornicia-cea-Mare în 1677 și are de suferit prigonirile lui Șerban Cantacuzino (el moare în chinuri la Snagov)³, și, în sfîrșit, pe Grigore, care, începînd ca Șătrar în 1659, moare cam pe aceeași vreme, ca Logofăt. Acesta din urmă lasă o văduvă, Stanca, și un fiu, Matei, iar ca avere moșia Nucșoara și o vie la Pitești. Într'un zapis al bieteii femeii, năpădite de datornici, se întîmpină ca martor încă un Vilcu, care era Postelnic, atunci, în 1686, și făcea parte, de sigur, din aceeași familie⁴. Un alt Grădișteanu din această epocă e Nica Slugerul-cel-Mare, al cărui fiu Bunea era numai al doilea Logofăt în 1688⁵. Fata vreunuia din ei, așezat la Albești și zis chiar Albescu, Chiajna, iea pe Pirvu Cîmpineanu (v. această familie)⁶. Pe vremea stăpînirii nemțești în Oltenia găsim, în sfîrșit, pe un Șerban Grădișteanu⁷.

Apoi familia pierde orî-ce însemnătate. În cronica lui Mihai Cantacuzino, care cuprinde mai tot veacul al XVIII-lea, nu e pomenit nici-un Grădișteanu. Abia pe la 1780 se ridică un Manolachi Medelnicerul, căsătorit cu Maria; mamă-sa trăia încă la această dată, dar nu cunosc numele tatălui său. El înnaintează pînă la cele mai mari boierii. Păharnic în 1785, el e ispravnic de Gorj la 1788⁸. În 1790 îl găsim ca

¹ *Documentele Bistriței*, I, pp. 3-4. n° VI; Hurmuzaki, XII, pp. 534-5.

² *Romîni și Brașovul*, pp. 298, 303, n° 6.

³ Constantin Căpitanul, pp. 197-8. Cf. *Doc. Cant.*, *passim*.

⁴ *Studii și documente*, IV, pp. 64-5, n° LXI.

⁵ *Doc. Cant.*, p. III. Ținea pe o Grăjdană (*Inscrispții*, I, p. 241).

⁶ *Gen. Cant.*, p. 108.

⁷ Ștefulescu, *Tîrgul-Fiul*, pp. 380-1.

⁸ *Ibid.*, pp. 38, 116.

Mare-Logofăt. În 1802 e Vornic-Mare, în 1811 Caimacam al Craiovei. Stătea pe rînd la moșiile sale Grădiștea și Poienarii, sau în București și Craiova. Soția sa era fiica lui Constantin Știrbei.

Fiul său, Scarlat, însurat cu o Catinca, își pierde soția la 1802. Se însură apoi cu Ruxanda, dintre Ghiculești, care-î dădu pe acești copii: Ion, Elencu, Maria, Anca și Marcu (?) ¹. Fost Clucer, în 1821 el era și Agă, și, supt Domnia cea nouă, românească, e numit Vornic al treilea ².

Frate cu el e Grigore, căsătorit cu Frosa Roset, care scrie încă din 1823, cînd, știm de aiurea, era numai un boierinaș. Ispravnic de Ilfov în 1825, el era Clucer-Mare în 1832, Vistier în 1836 ³. Apoi găsim pe Constantin său Dincă, aflător în Brașov mult timp după Eterie, și pe Șerban Stolnicul ⁴.

Dintr'o generație și mai apropiată de noi fac parte apoi: Manolachi, secretariu de Stat al lui Vodă Bibescu, în 1843, și Grigore, Logofăt și judecător de Divan supt Vodă Știrbei, după ce fusese unul din revoluționarii de mina a doua în 1848 ⁵.

XXXV.

Haralambie.

O familie grecească nouă așezată în părțile Oltului e familia Haralambie. Clucerul Constantin se întîlnește în Divanul Craiovei la 1811. Soția sa Ruxanda scrie prietenește Păunicăi Pop încă din anul 1803 și-și urmează scrisorile până foarte târziu. Fiul lui e Dumitrachi, care era bolnav în 1818 și pe care-l găsim în viață lîngă maică-sa,—tatăl său, Clucerul, fiind mort acuma,—la 1820.

¹ *Ibid.*, p. 146.

² Hurmuzaki, X, tabla.

³ Acest volum și Hurmuzaki, X.

⁴ Năsturel, *l. c.*, p. 52; cf. *Inscripții*, *l. c.*

⁵ *Mărturii privitoare la Știrbei-Vodă*, p. 321 (1), 444, 664 (XLV).

XXXVI.

Hrisoscoleŭ.

Un Hrisoscoleŭ ridică la însemnătate familia luînd pe una din ficele lui Gheorghe-Vodă Duca. Fiul său Aristarho ajunse Spătar pe la 1750¹.

Pe la 1700, Ianachi Hrisoscoleŭ iea pe fata Agăi Mamona și a unei fete a lui Matei Ghica beizadea cu fiica lui Alexandru Mavrocordat Exaporitul². Trăia încă pe la 1750-4, și el³. Astfel, fiind rudă cu Mavrocordații, el vine cu Nicolae-Vodă și ajunge a fi Ban-Mare.

Fiul său ține și el pe o fată de neam mare, pe fiica lui Dumitrașco Ramadan, Grec, cu Sultana, care fu pe urmă Doamna lui Ioan al II-lea Mavrocordat⁴. Cam în același timp și o Elena Hrisoscoleŭ face o bună căsătorie ajungînd soția lui Pîrvu, fiul lui Matei Cantacuzino, Banul Craiovei⁵.

Fiu al lui Scarlat Hrisoscoleŭ și poate nepot de fiu al lui Ianachi, Constantin iea pe Marica saŭ Măricuța, fiica lui Șerban Fărcășanu și al Mariei, fiica aceluiași Matei Cantacuzino: era astfel a doua legătură cu acest neam mare și bogat⁶. Toată viața sa, el rămase Medelnicer, cum îl găsim de o potrivă, la 1770 și după 1790: el avu numai o fată, pe care o dădu după un Alexandru Logofătul⁷.

Grigore Hrisoscoleŭ, un mai însemnat boer, merse în Rusia la 1770 cu solia munteană⁸. El ajunse Ban, apoi Postelnic, și Vodă Mavrogheni îl făcu Ban din nou⁹.

¹ *Ist. lit. rom. în sec. al XVIII-lea*, III, p. 48; *Studii și doc.*, I-II, p. 107, n° LI.

² *Gen. Cant.*, p. 398.

³ *Studii și doc.*, I-II, p. 305, n° LXX; p. 455, n° XIII.

⁴ *Ibid.*, p. 391. Cf. pentru Agoaia lui Hrisoscoleŭ († 1776), *Inscripții*, I, p. 257, n° 590.

⁵ *Ibid.*, p. III.

⁶ *Ibid.*, p. 117; *Doc. Cant.*, p. 216.

⁷ *Doc. Cant.*, p. 223.

⁸ *Gen. Cant.*, p. 181.

⁹ Acest volum.

Sultana Hrisoscoleu, care scrie în 1832¹, trebuie să fie soţia vre-unui nepot de fiu al acestuia.

XXXVII.

Jianu.

Din cauza strânselor legături de înrudire între familia Hagi Pop şi între neamul oltenesc al Jienilor întâlnesc în corespondenta Casei de negoţ sibiene un mare număr de acte private la Jieni, multe scrisori pornite de la dinşii.

În 1781 era Sluger şi ajunsese la o vîrstă înaintată un Hamza sau Amza Jianul din Caracal. El pare să fie fratele celui a cărui viaţă e schiţată în rîndurile următoare. Vorbeşte atunci şi de nora Ilinca, mama unui fiu, Amzuţă, care nvaţă în Sibiiu².

În 1751 Stan Jianul va fi fost un logofeţel fără însemnătate, trăind sărăcăcios în Craiova, de şi bătrînul Păharnic Constantin Obedeanu şi-l lăasă epitrop în 1753, alături cu ginere-său, Ştefan Părşcoveanu, cu marele boier Constantin Strîmbeanu şi cu negustorul Hagi-Gherghe, al cărui fiu Zamfir, după care şi Jianu-şi botează fiul cel mai mare, e pomenit în corespondenţa noastră³. Peste cinsprezece ani, deci în 1768, el iscălia Hagi Stan Jianu: făcuse deci drumul mîntuitor de păcate la Ierusalim. Până la venirea Ruşilor în ţară, el era numai biv Vel Medelnicer, ceia ce însemna foarte puţin lucru. Cînd se luă hotărîrea ca boierii munteni să trimeată în 1774 o solie la Constantinopol pentru a cere Domnie pămînteană, unul dintre cei aleşi, boierul Cocorescu, se îmbolnăvi, şi în locul său merse Hagi Stan, ca unul ce călătorise şi avea cunoştinţă de locuri, de oameni, poate chiar şi de limba turcească.

Pe vremea Ruşilor încă, el fu făcut Păharnic, şi acest titlu îl păstrează el până la războiul cel nou, cînd Vodă Mavrogheni-l face de-odată, nebunindu-l de bucurie, Mare-Postelnic,

¹ *Ibid.*

² *Contribuţi la ist. învăţ.*, p. 3.

³ *Năsturel*, l. c., p. 43.

a doua dregătorie în Divan. Ca să-și arate recunoștința față de acest Voevod darnic în castane, Hagiul voiă să-și facă în 1787 la Craiova o primire fără păreche. El ceru de la Hagiul cellalt, din Sibiiu, vinuri de Tokaj și de Rin, undelemn de Provența, tacimuri scumpe, lămii și portocali în ciubere, lumînări albe de lux, o «dumbravă cu jigăniî de argint» de pus pe masă, un «aufsați (*Aufsatz*, budincă) de zahăr»; voiă, în acelaș timp, să dea lui Vodă, ca o «raritet», cai de rasă scumpă, anume aduși din Ardeal.

Hagi Stan Jianu era dintre aceia cari traseră nădejde mai târziu că stăpînirea turcească nu se mai întoarce la noi. Văzu această nădejde înșelată. Supt noua Domnie de la Poartă el izbuti să-și păstreze titlul, cu toate că boierii lui Mavrogheni fuseseră desființate. În 1793, era acum bătrîn și foarte bolnav, așa încît ajunsese a scrie că «poate s'au apropiat de a face datoria călătoriei cei de obște». Dar se întremă, și boala mai păsui doi ani pe bietul om, care era vădov, își pierduse cel mai iubit copil, vedea pe ceilalți sau bolnavi sau netrebniți, era încunjurat de nurori care i se păreau cheltuitoare și leneșe și bea astfel în zilele sale de slăbiciune drojdia cea mai amară a vieții. În 1795 trebui să meargă la București pentru procesele de despărțenie și de plată a zestrii pe care le începuseră nurorile. Se întoarse greu bolnav, și nu-î mai folosiră nici prafurile roșii, nici exercițiile de călărie pe care le prescriseseră medicii. În Iulie 1796 el nu mai era în viață¹.

Fiul său cel mai mare, Zamfir, învătă la școală în Sibiiu, unde-l găsim scriind un act în 1766 încă². La 1780 tatăl său îl căsătorî cu o Ilinca, nu știm din ce neam. Avu două fete «curate ca argintul» și un băiat, mut și surd, pe care-l botează Ioan și care trăi multă vreme o viață de întunec. Zamfir se îmbolnăvi în 1785 de o boală ușoară, și medicul îi făcu rost de drum în altă lumie. Cu o nesfîrșită jale vorbește nenorocitul tată despre pierderea copilului său celui

¹ Acest volum și vol. XII, p. 61.

² Vol. XII, pp. 7-9.

«prea-iubit și procopsit și înțelept», pe care nu se poate deprinde a-l crede mort, ci-l socoate doar dus pe câteva zile numai în «vre-o călătorie sau în vre-o slujbă». Văduva lui, Ilinca, rămase cu mîngîierea rochiilor celor scumpe ce-și făcea neconținut; «aine peste aine», strigă odată, deznădăjduit, socrul.

Un al doilea fiu, Gheorghită sau Ghiță, își serba nunta la 1781 cu o Zoița, care era fata puternicului boier Ștefan Pârscoveanu, a cărui Domnie românească o ceruseră în 1774 fruntașii terii prin glasul Jianului chiar¹. Pețitoarele fuseseră o Știrboaică și o Bengescă. Înnainte de căsătorie, Ghiță, care nu fusese încă îmbrăcat cu vre-un caftan, merse la București, unde viitorul socru îi mijloci demnitatea de Mare-Șătrar, pe care până foarte târziu nu fu în stare s'o întrecă.

În 1793, el era greu bolnav, și tatăl său intrase în grijă că-l va pierde și pe dînsul ca pe Zamfir. Dar Ghiță se întremă: la 1802, înaintea cetelor prădalnice de Pazvangii, el se adăpostia la Cîneni. Acuma i se zicea Medelnicerul Jianu. De la acest an înaintea, nu mai dăm de dînsul. Într'o vreme, la 1795, nevasta voise să-l lase. La o vîrstă destul de înaintată, Zoița, rămasă văduvă, luă pe Grecul Constantin Lazaru, Serdar².

Fiul cel de-al treilea se numia Stan și el, iar, pentru a se deosebi de tatăl său, i se zicea Stănuț sau Stănică. Încă fiind foarte tînăr, el căpătă din mîna așa de largă a lui Vodă Mavrogheni titlul de Vel Serdar. În 1791, după ce fusese ispravnic supt Nemți, arătîndu-se fudul, aprig, bătăuș — cum însuși tatăl său mărturisește —, el se îmbolnăvi greu, de friguri unite cu o rătăcire a minții lui pornite; merse până la mănăstirea Bistriței ca să ceară tămăduire de la oasele sfinte ale lui Grigore Decapolitul. Cîteva luni după aceasta, Hagiul îl însura cu fiica, nu tocmai bogată — era sătul de trufia Zoiței! —, a lui Ștefan Bibescu, care se dovedi însă răpede a fi numai un «chip zugrăvit, dar, încolo, nimic». Și Stănuț fuge înaintea Turcilor de la Vidin, cari

¹ Năsturel, *l. c.*, p. 46.

² *Ibid.*, p. 50; acest volum, p. 70, n° 470.

pătrunseră în țară. La 1815, el se însura a doua oară, luînd pe o nepoată, adusă din Constantinopol, a influentului boier grec Samurcaș, Smaranda, căruia el îi spunea Smărăndica. Amîndoi se întîlnesc și prin anii 1820. La 1827 mai scrie Stan, care iscălia acum ca Păharnic.

Nu știu dacă el a lăsat urmași. Jieni cei tineri, cari se scriu și dezmiertat, pe grecește, Zianos, Zianu, Amza, Grigorașcu, Dumitru și Iancu, Șătrar la 1821 — mai era și o soră, măritată cu Dumitrachi Greceanu —, sînt din Caracăl, și unii din ei par a fi copiii Zoiței Pârșcovencei, cu toate că și Ilinca lui Zamfir își petrecea văduvia acolo la Caracăl. Avem de la Zoița o scrisoare în care ea se pînge de multele năcazului ce o împovărează și de atîtea lipsuri ce îndură.

Jianul cel bătrîn a avut și o fată, pe care o măritase după Nicolae Vlădoianu. Murind amîndoi, și soțul și soția, bunicul mărită pe fetele lor; cea mai mare, Tița, luă în 1791 pe un Cămăraș Constantin; de nunta celei de-a doua era vorba în 1793¹.

XXXVIII.

Lahovari.

Un Iancu Lahovari apare la 1821 ca boier de tot nou, purtînd titlul de Stolnic; avea un rost administrativ în județul Vîlcea și-l căpătase prin căsătoria sa cu Bica, fiica unei Socotence, Stanca, văduva lui Dinu. Mai târziu numai, se ivesc, iscălind grecește, ca «celebii», frații lui Iancu, Mihai și Nicolachi, cari trăiau pe lîngă dînsul. După știința familiei, care a avut un mare noroc în vremurile constituționale, Iancu, mai departe de care nu merge genealogia, ar fi trăit pînă în 1854, dar părerea ca Manolachi, zis Cupariul, ar fi fost Caimacam al Craiovei la 1804, e, firește, greșită. Căimăcămia olteană nu se dădea decît unor boieri mari înrudiți cu Domni. În 1803 o avea Costachi Caragea, iar în 1805 era s'o aibă Mihalachi Manu². Manolachi Cuparul, care nu e

¹ Acest volum.

² Cf. *Discursurile lui Al. Lahovari*, București, 1905, pp. II-IV și vol. VI, p. 509, n^{le} 280-6.

numit și Lahovari, era ispravnic de Vilcea în 1792¹. Fiul cel mai mare al lui Iancu Lahovari fu și el ispravnic al Vilcei, supt Vodă Știrbei².

XXXIX.

M a n u.

Mihalachi Manu, care corespunde cu Casa Pop de la 1803 la 1825, e din alt neam decît acel Alexandru Manu, care luă în căsătorie pe Ralù, fiica lui Alexandru Ipsilanti, și dădu familiei o mai mare însemnătate în țerile noastre³. Acesta avu, pe lângă Dimitrie și Constantin, morți în 1817, la arderea caselor din Terapia ale familiei, cînd muri și Domnița Ralù, încă doi fiș, pe Ioan și pe Gheorghe, cari se întîlnesc încă în 1819⁴. Ioan avu un fiu, Alexandru, pe care-l expulsează Vodă Știrbei⁵.

Mihalachi, fiu al lui Gheorghe, era vărul lui Dimitrie, Spătar pe lângă Vodă Alexandru Moruzi în cei din urmă ani ai veacului al XVIII-lea și apoi (1799) Postelnic⁶. În 1803, Mihalachi însuși, crescut de Francesul Martinot⁷, iscălia ca Postelnic. Ajunge apoi Hatman în Domnia moldovenească a lui Scarlat Callimachi, trece, după plecarea acestuia, la 1819, în Țara-Românească iarăși, și mișcările de la 1821 îl găsesc cu titlul de Vornic. A fost Mare-Logofăt supt noul Domn pămîntean Grigore Ghica⁸. În 1825 îl vedem la băile din Mehadia. Naum Rîmniceanu i-a cîntat laudele. Căsătorit cu Smaranda Văcărescu, a lui Constantin, el e tatăl aceluși Ioan Manu, care, Agă supt Alexandru Vodă Ghica și supt Bibescu și dușman al revoluției din 1848, jucă un rol mare supt

¹ *Mărturie istorice privitoare la Știrbei-Vodă*, p. 640

² Acest volum, p. 22, n° 103.

³ *Ist. lit. rom. în sec. al XVIII-lea*, II, p. 16.

⁴ Vol. XI, p. 42 și nota 1.

⁵ V. tabla documentelor Știrbei.

⁶ Vol. XII, p. 121, n° 251; *Doc. Cant.*, p. 222. Un medic Mihalachi Manu, tatăl Doamnei Zoița a lui Grigore Matei-Vodă Ghica, în *Gen. Cant.* p. 399.

⁷ *Ist. lit.* citată, II, p. 38, nota 10.

⁸ Hurmuzaki, X, tabla.

Vodă Știrbei (e ministru la secretariatul de Stat în 1850) și chiar mai târziu, fiind însemnat în arhondologie cu titlul de Logofăt. E soțul Anicuței Manu, născută Ghica, sprijinitoarea nouă literaturii romantice a Romînilor¹.

Tot pe atunci trăia în București și o Vorniceasă Smaranda Manu².

XL.

Merișanu.

La 1823, corespondența noastră arată doi Merișeni: pe Pîrvu Serdarul și pe fratele său, greu bolnav, Dumitrașcu. Din același neam e Pitarul-cel-Mare Barbu din 1719³. Un Serdar Nicolae, fiul unuia din cei de la 1823, trăia în vremea lui Vodă Știrbei⁴.

XLI.

Murgășanu.

Rude de aproape cu familia lui Hagî Constantin Pop sînt Murgășenii, ai căror nume vine de la satul, pe care-l stăpîniau încă la începutul veacului trecut, ridicînd și biserica nouă într'însul, Murgășul.

Pe la 1800 erau acești trei frați:

Cel mai mare, Ioan, era Păharnic în 1802-3, cînd își ținea la Sibîu, ca învățăcei de negoț pe lângă Casa Manicati, pe amîndoi fiii, Alexandru și Scarlat⁵. Soția lui pare să fie Ruxanda.

Al doilea arată a fi acel Constantin care și el iscălia ca Păharnic la 1803 și ajunsese apoi Șătrar. Ținea pe o Smaragda, care era văduvă în 1816, cînd se plînge că prin pierderea soțului a aflat că lumea e «floare trecătoare». În 1823 ea îngrijia de cei doi fii ce-i avuse cu răposatul: Alexandru și Constantin.

¹ V. G. Bogdan-Duică, în *Sămănătorul*, 1906, Mart.

² V. tabla documentelor Știrbei. — Cf. *Genealogia familiei Manu* [București, 1904].

³ Vol. X, p. 375.

⁴ *Mărturiu*, etc., p. 447.

⁵ Vol. XI, p. 144, n° 295; pp. 153-4, n° 315.

În sfârșit, Șerban era Clucer în 1809, când își mărita fata, născută din căsătoria lui cu o Anița, despre care unul din cumnați zicea cu răutate că «e de acelea care o rîd toate cocoanele în Craiova».

Frații scriu une ori laolaltă, încă din 1790. Ei erau încuscriti și cu neamul Filișenilor (v. Filișanu)¹.

XLII.

Nenciulescu.

Alexandru Nenciulescu e cel d'întăiu din această familie care să se fi ridicat la o situație înnaltă. Proprietar al moșiei Văcărești-de-Răstoacă, din Dîmbovița, unde până astăzi durează încă biserica ridicată de dînsul, cînd era Pitar, la 1784, el fu Vistier pe vremea cînd amiralul Ciceagov ținea loc de Domn la București. În Domnia românească, începută la 1822, el purtă titlul de Vornic de politie: în vara celui d'întăiu an al lui Grigore Vodă Ghica, el trece la Craiova în calitate de Caimacam, de și boierii de acolo cereau un Oltean. În curînd ajunge a fi rău văzut de Domn fiindcă nu îngăduia să i se amestece nimeni în afaceri. Scos în Ianuar 1823, pentru a face loc lui Cîmpineanu, el e surgunit peste puțin timp la Snagov, unde rămîne până în 1825. Cu Ghica pare a nu se mai fi împăcat nici-odată, dar, supt fratele și urmașul prigonitorului său, supt Alexandru-Vodă Ghica, el fu Vistier până în 1835. Avea o fată, măritată cu Iancu Filipescu².

În acest volum sînt scrisori ale lui din anii 1811-32, toate de afaceri, iscălite totdeauna grecește.

XLIII.

Obedeanu.

N'avem decît două mențiuni privitoare la acest neam.

La începutul veacului al XVIII-lea, trăiau în Oltenia nemțească doi Obedeni: Pătru, Serdarul, apoi Armașul, și Con-

¹ Acest volum.

² Hurmuzaki, X, tabla; *Inscripții*, fasc. II (supt presă).

stantin, consilier împărătesc, care luă pe Stanca fiica lui Dositău Brăiloiu călugărul¹, și avu de ginere, pentru fiica sa Elena, pe al doilea Ștefan Pârșcoveanu (v. această familie).

În a doua jumătate a veacului, întâlnim pe Clucerul Constantin, pe Ștefan, care iea pe Sanda Izvoranca și are cu dînsa un fiu, Nicolae, și pe Băluță². În actele noastre apare la 1820 Petrachi Obedeanu. Între ctitorii de la Logrești-Birnicî din Gorj e și o Ilinca Obedeanca, măritată cu Costachi Pânădia biv Vel Clucer³.

XLIV.

Otetelișanu.

Boierii din Oteteliș se ridică la sfîrșitul veacului al XVII-lea: la 1692 iscălește ca martur într'un zapis Papa Otetelișanul, vătav de copii din casă a Brîncoveanului⁴. Ceva mai târziu găsim pe cei trei frați Radu, Gorgan și Constantin «ot Oteteliș»⁵.

Ilie Otetelișanu era Vornic în Oltenia germană la 1719 și făcea prin 1729 negoț de lînă cu Ardealul⁶. El are un fiu, Ioan Șătrarul, care trăia încă în 1784. Urmași ai lui sînt acești boieri din a doua jumătate a veacului XVIII-lea și din cei d'întăiu ani ai celui următor.

Constantin Otetelișanu apare în scrisorile noastre la 1791: e pe rînd Șătrar, apoi biv Vel Păharnic, în 1792, Medelnicer în 1794⁷. În acest an el se însoară, luînd pe fata boierului Argetoianu (v. și acest nume). Dar se pare că numai în a doua căsătorie se însoți el cu o fiică a lui Costachi Pânădia, Smaranda, care-i dă mulți copii. După o scrisoare prin care cere hărți pentru învățatura sa, Constantin scrie o alta în care se mărturisește strîmtorat pentru că «pă tot

¹ Ștefulescu, *Gorjul și Tîrgu-Fiul*, tablele.

² *Gen. Cant.*, tabla și vol. I-II, p. 230, nota 1.

³ Ștefulescu, *Gorjul*, p. 389.

⁴ Vol. V, p. 308, n° 61.

⁵ *Ibid.*, p. 309, n° 63.

⁶ Vol. XII, p. 31, n° 47; Ștefulescu, *Tîrgu-Fiul*, p. 88.

⁷ Ștefulescu, *Tîrgu-Fiul*, p. 40, n° 116.

anul ne cîștigăm cite un copilaș». In adevăr, între chipurile ctitorilor bisericii de la Logreștii-Birnici, făcută de el la 1808, se văd aceste odrasle ale lui: fiii Nicolae și Gheorghe, ficele Ileanca, Sevastița și Marghioala¹. La 1811 el se intitula Clucer, și în acest an el cumpăra o moșie în județul Gorj. El apucă și revoluția de la 1821, în cursul căreia își caută un adăpost la Hațeg.

Dintre fiii lui Constantin, Nicolae ajunse Sulger și ocîrmuitor al Gorjului în 1830, trăind și după 1840².

Un alt Otetelișan era ispravnic, la 1792-6: Șerban, care purta titlul de biv Vel Clucer³. Soția sa, Smaranda, scrie încă în 1824: ea era soră cu Elena Bibescu (v. această familie). Alte femei din acest neam sînt: Săftica Serdăreasa și Păuna din 1801, apoi Catinca din 1824, Ruxanda din 1820-5.

Ceva mai vechiu decît Șerban Otetelișanu e polcovnicul Drăghici din 1781⁴. Mai tîrziu se ivesc: Iordachi din 1823 și Grigore din 1829⁵.

În sfîrșit, în epoca lui Știrbei-Vodă găsim pe Gheorghe și pe Ioan Otetelișeni, dintre cari cel de-al doilea fusese în trecut tovarășul lui Știrbei ca ispravnic de Ilfov⁶. Căsătorit cu Elena Filipescu, el nu avu urmași, și întreaga lui avere fu lăsată Academiei Romîne, care întreține din venitul ei un institut de fete în chiar castelul de la Măgurele, în marginea Bucureștilor, al ctitorului de școală.

XLV.

Părșcoveanu (Prășcoveanu).

După părerea aceluï ce a făcut genealogia familiei, generalul P. V. Năsturel, Părșcoveniî vin de la Grecul Trufandă Vistierul de pe la începutul veacului al XVII-lea, prin fiul

¹ Același, *Gorjul*, p. 165.

² Același, *Tîrgu-Șiul*, pp. 78, 124.

³ Ștefulescu, *Gorjul*, p. 165.

⁴ Același, *Tîrgu-Șiul*, p. 24.

⁵ V. și vol. I-II, p. 252, nota 2.

⁶ *Mărturie despre Știrbei-Vodă*, tabla. Un Costică Otetelișanu, în *Tîrgu-Șiul*, p. 184.

acestuia, Iordachi, care-și avea moșie la Pârșcoveni. El face o căsătorie care-l strămută în mijlocul celor d'întăiu neamuri muntene, luînd pe Ancuța, fiica lui Preda Brîncoveanu, mătușa lui Constantin-Vodă. De la dinșii rămîn o fată, care luă pe Barbu Bălăceanu, și acești fi: Matei, numit după Matei Basarab, alt Brîncovean, Papa, după tatăl lui Vodă Brîncoveanu — el se călugări ca Pahomie —, și Preda, după bunicul de pe mamă.

Preda fu începătorul Pârșcovenilor mai noi, cari și poartă acest nume. Abia în 1700 el se înălțase la dregătoria de Medelnicer-Mare. Moare însă în curînd, lăsînd grija casei în sama văduvei, Stanca, o Golească. Aceasta-și mărită fata, botezată după numele bunicăi, Ancuța, cu Constantin Năsturel.

Băiatul, frate al Ancuței, Ștefan, era numai Postelnic al doilea sau al treilea, în 1716, la sfîrșitul vechii Domnii pămîntene. Ca atîția dintre tineri, el ținu cu Nemții, în tulburările războinice care începură chiar în acest an. Pentru bogăția și înrudirile sale, Pârșcoveanu ajunsese în Sfatul de Cîrmuire al celor cinci județe anexate de Austria. Iar, după întoarcerea lor la Scaunul din București, el rămase în slujba Domnilor de la Poartă.

Și dinsul avu, ca și tatăl său, numai un băiat și o fată, cari repetă numele generației de 'nnaintea lor: iarăși un Ștefan și iarăși o Ancuța. Aceasta luă pe un boier oltean, Constantin Olănescu, iar, după moartea acestuia, pe un Iordachi Colfescu: foaia de zestre e din 3 August 1739; la urmă, ea se făcu călugărița Ana¹.

Ștefan al doilea era numai Clucer în 1760, dar peste doi ani iscălia ca Vel Stolnic, peste alți trei ca Păharnic-Mare: încă de pe atunci el era însurat a doua oară (întăiu ținuse pe Ilinca, fata lui Constantin Obedeanu) cu o fică a lui Constantin și Dumitranei Știrbei, care trăia încă pe la 1780. Pârșcoveanu fu un sprijinitor al Rușilor, cari-l făcură, pe vremea cînd stăpîniau țara, Mare-Ban oltenesc². Craiovenii se gîndiră a face

¹ Genealogia familiei Olănescu; cf. *Studii și doc.*, V, p. 149, n° 88.

² *Gen. Cant.*, p. 189; Năsturel, p. 44.

din el chiar și un Domn și stăruiră pentru aceasta la Constantinopol, printr'o solie anume. Biruitorul său, Grecul Alexandru Ipsilanti, nu-i ținu în nume de rău această dorință și-l despăgubi pentru cuca pierdută prin toiagul de Mare-Logofăt; ba-î dăruî și moșia Slătioara, în părțile Oltului. Tot dela prietenia lui Ipsilanti îi veni Părșcoveanului și alt scump castan, cel de Mare-Vornic al Țerii-de-sus (căci Alexandru-Vodă împărțise în două Vornicia-cea-Mare).

El se îngrijia acum de ctitorii pe la schituri și mănăstiri și, în același timp, de măritatul fetelor sale, — căci băieți n'avea. «Fiindcă am avut dăruite de la Dumnezeu fete multe», scrie el odată lui Hagi Pop, «carele viind la vîrsta căsătoriei, una după alta, tot mărităm cîte una», — el și Vorniceasa, — «din an în an». La 20 Ianuar 1780, el mărita astfel pe Sultana după fiul Stolnicului Ioniță Bălăceanu (v. această familie). Am văzut că Zoița luă pe Jianul cel tînăr. Maricuța ajunse soția lui Iordachi Cantacuzino de la Măgurenî. Dumitrana, numită după bătrîna Știrboaică, fu soția lui Farfară; Uța, a lui Vlădoianu Clucerul. Iar Ancuța ajunse Bengească, fiind nevasta Clucerului (v. această familie)¹.

Pe vremea Nemților, el făcu parte din Divanul craiovean, la 1790. De și avea lîngă el nevestă tînără, pe altă Vorniceasă, Grecoica Chiriachi, dintr'un neam de jos, Părșcoveanul era foarte bătrîn. Ar fi vrut să înfieze, neavînd însuși urmaș, pe fiul Ancuței, botezat de dînsul Ștefan, dar moartea-l prinse în 1792, din care am avem încă o ultimă scrisoare către prietenii din Sibiiu.

XLVI.

Ralet.

Avem mai multe scrisori de la Raleții din veacul al XIX-lea.

Rostul familiei (de obîrșie grecească; Ραλέτος din Rali, cu desinență italiană, ca Gianetul, Τζανέτος, din Gianî, venețianul Zanni), începe la noi cu un Ralet de pe la 1750, al cărui fiu, Căminarul Costachi, iea pe una din Domnițele lui

¹ Năsturel, *o. c.*, p. 40 și urm.

Constantin-Vodă Moruzi¹. Un Isac Ralet se întâmpină la 1786, când Vodă Mavrogheni, în răspîndirea darnică a caf-tanelor sale, îl înalță de la Postelnicie la Logofeția-cea-Mare². Desființîndu-se astfel de înaintări, el era numai Clucer-Mare la 1793³. Cu titlu de Logofăt îl întilnim și în 1809.

Un biv Vel Vornic Grigore Ralet iscălește la 1824⁴. Atunci trăia, în rîndurile d'întăiu ale boieriei muntene, cei doi fii ai lui Isac Ralet, Dimitrie sau Tache și Constantin: cel d'întăiu, mai însemnat, e printre boierii din 1814 ai lui Scarlat-Vodă Callimachi⁵. Ca și Mihalachi Manu (v. acest nume), el trece, după căderea lui Callimachi, în Țara-Românească: era Agă în 1822, iscălește ca biv Vel Hatman între acest an de schimbări și anul 1824, e trimes Caimacam la Craiova, în locul lui Cîmpineanu, în primăvara anului 1824, și stă acolo până în 1825, când face loc lui Alexandru Ghica, fra-tele Domnului⁶. În scrisorile noastre-l mai vedem până la 1832. Constantin, Costachi, avu o carieră mai puțin stră-lucită. Fu ispravnic de Ilfov, inspector de zaherea și ispravnic de străini, în aceiași stăpînire a lui Grigore-Vodă Ghica⁷.

XLVII.

Rioșanu.

Micul Armaș Ion sau Ioniță Rioșanu, care se afla, în anii 1821, printre corespondenții Casei Hagi Pop, vine dintr'un neam de boieri mari cari aū avut altă dată un rost însemnat.

Strămoșul său a fost întăiu Logofăt al doilea supt Mihaî Viteazul, între cei mai de aproape credincioși ai căruia el se număra, fiind trimes de dînsul în atîtea solii de taină. I se zicea Stoichiță pentru a-l deosebi de Stoica Vistierul, o per-sonalitate mult mai hotărîtoare decît dînsul. Se știe că falșa

¹ *Gen. Cant.*, p. 394.

² Acest volum.

³ *Doc. Cant.*, p. 222.

⁴ *Ibid.*, p. 234.

⁵ *Doc. Callimachi*, I, p. 219.

⁶ Hurmuzaki, X, tabla.

⁷ *Ibid*

«scrisoare de trădare» a lui Mihaï era îndreptată către Negre Vornicul și acest Stoichiță¹. În vara anului 1601 el și Clucerul Radu Buzescu se află în fruntea oștilor ridicate pentru Domnul cel vechi și adevărat. În acest timp el era împodobit cu titlu de Postelnic². Scăpase din închisoarea'n care-l pusese pentru o bucată de vreme răzburarea lui Simion-Vodă.

Și mai târziu, supt Radu Șerban, în 1604, Stoichiță-și avea legăturile sale cu Imperialii³. Nu se putea înțelege cu urmașul lui Mihaï Viteazul, care-l întorsese la vechea logofeție de treapta a doua, și în 1608 el se afla ca pribeag în Ardeal, la Curtea dușmanului acestui Radu, Gabriel Báthory⁴. Peste vre-o zece ani, Stoichiță era Vistierul cel Mare al lui Gavril Movilă⁵, după ce fusese unul din răsculații din 1618 împotriva Grecului Alexandru Iliș⁶. Atunci făcu el în Ținutul său de naștere, Gorjul, schitul, astăzi mai mult în părăsire, de la Strimba, pe care nu apucă să-l mîntuie.

Fusese căsătorit cu o Dochia, fără să aibă copii. Averea lui trecu deci la un nepot, Miloș Logofătul, căsătorit cu o Bălașa. Urmașii acestuia, Stamatie, Mare-Păharnic, și Dumitrașcu,—fiu, Barbu Căpitanul,—fiul acestui din urmă și al Hîrșovei, Radu Logofăt, nepotul de fiu al Dumitrașcului, se strecoară în mai slabă lumină. Constantin Rioșanul, fiul lui Radul și al Asprei, era Armaș-Mare la 1793, și, după trecere aproape de două veacuri, el isprăvi, în sfîrșit, cu totul ctitoria familiei, împreună cu soția sa Păuna. Pe atunci erau «coconii mici» fiii lui Constantin Armașul, Ioan și Barbu⁷. Cel d'întăiu e Ioniță din scrisorile de față.

¹ Hurmuzaki, XII, p. 1198, nota 1; pp. 1205-6, n° 1771.

² *Ibid.*, p. 1231, n° 181; cf. vol. IV¹ din acea colecție, pp. 249, 255.

³ Hurmuzaki, IV¹, pp. 365, 405.

⁴ *Studii și doc.*, IV, p. 75.

⁵ Vol. VI, pp. 466-7, n° 64.

⁶ *Studii și doc.*, IV, p. 297, n° 19.

⁷ Ștefulescu, *Gorjul*, p. 216 și urm.

XLVIII.

Roseti.

Roseteștii munteni pleacă său de la Matei, fiul lui Antonie-Vodă din Moldova, căsătorit cu fiica lui Grigore Ghica (el are doi fii, pe Matei și pe Dumitrachi, zis Carabatachi¹), fie de la comitele Nicolae Roset, din vremea lui Nicolae Mavrocordat. Matei cel de-al doilea face parte, ca Vistier, din Divanul de la 1752 al rudei sale Matei-Vodă Ghica, și lângă el se află și un alt tânăr Roset, Ioan Banul². Acesta însă venise din Moldova, deși nu se mai întoarce acolo, căci fiica sa luă pe Comisul muntean Dumitrașco Racoviță³.

E greu de spus, în starea actuală a izvoarelor, cărei ramuri îi aparține Dumitrachi— purta deci numele lui Carabatachi de la începutul veacului—, pe care-l găsim în scrisorile noastre, căsătorit cu o Anica. Acest boier muntean de pe la 1821 trăia în liniștea unui colț de țară. La 1824 el era ispravnic al Gorjului⁴. Poate că Dumitrachi era fiul Mărioarei ce se întâlnește ca văduvă la 1812⁵. Fiul său a ocupat funcții înalte supt Vodă Știrbei: în 1847 era încă ocîrmuitor de Gorj și el⁶.

Scarlat Roset, Rosetti, coborîtor al comitelui Nicolae, era în 1821 numai unul dintre boierii tineri, dintre «cilibiîi» cari puneau la cale la Brașov schimbarea în sens «european» a țerii lor⁷. El a cheltuit cu tipărirea gramaticii lui Eliad în 1828. Se știe că el a fost și pe urmă cel mai vestit sprijinitor al culturii printre toți boierii munteni ai generației sale.

Asupra familiei moldovenești, v. vol. VI, pp. 549-50. și R. Rosetti, *Note asupra familiilor Buhuș și Rosetti*, în «An. Ac. Rom.», XXVIII.

¹ *Gen. Cant.*, pp. 397-8.

² Vol. I-II, p. 233, n° XI.

³ Vol. XI, pp. 259-60, n° 99.

⁴ Ștefulescu, *Tîrgul-Fiului*, p. 117.

⁵ *Contribuții la istoria învățămîntului*, p. 10.

⁶ Ștefulescu, *o. c.*, p. 118.

⁷ Hurmuzaki, X, p. LXXIII.

XLIX.

Samurçaș.

La 1809 scrie un răvaș către Casa Hagi Pop. Zoița Samurçaș și, un an după aceasta, Constantin Samurçaș, o rudă a ultimului Geanoglu (v. acest nume), era Ban. Pe atunci Rușii țineaă ocupate ținuturile noastre, și acest boier de obârșie constantinopolitană îi slujia într'ascuns, căutându-li tot felul de știri tainice cu privire la Turci¹. Peste unsprezece ani, Constantin era Vornic; i se recunoșteau mari însușiri de dibăcie, și pentru aceia el primi în 1821 sarcina de a merge în Oltenia pentru a potoli răscoala începătoare a lui Tudor; ajunse la Craiova, cheltui banii ce i se încredințaseră — său, cel puțin, nu-i dădu nici-o dată înapoi — și se întoarse la București fără nici-o ispravă². În timpul de turburări ce urmă, el se adăpostii la Brașov, de unde scrie încă la 1824. Poate chiar să nu se mai fi întors nici-odată în țara care prigonia acum pe Greci, și să fi murit în pribegie. Viața i se încheie la 1825³.

Frate cu el va fi fost Iancu Samurçaș, pe care Scarlat Callimachi, numit Domn al Țerii-Românești, îl trimise în 1821 pentru a ținea Scaunul Craiovei. În această dregătorie moare el prin Mart 1822. Căimăcămia trecu atunci asupra fiului său, numit și el Costachi, care fusese până atunci ispravnic de Râmnic. Acesta fu scos din locul său la numirea Domnului celui nou, în ziua de 5 Iulie 1822, și dus la Vidin, unde i se luară cu asprime socotelile. Ca să se puie la adăpostul oricărei răz-bunări și pedepse, el se făcu Turc, luînd numele de Mustafă⁴.

Averea lui Costachi cel bătrîn trecu asupra unui nepot, Alexandru, care se întâlnește de la 1825 înainte, făcînd politică rusească⁵. Soția lui pare să fie acea Marghioala Samurçaș care se despărția de bărbat în 1832⁶.

¹ Vol. XI, p. 105, n° 30.

² Hurmuzaki, X, tabla.

³ Vol. XI, l. c.

⁴ Hurmuzaki, X, p. 200; *Acte și fragm.*, II, p. 662.

⁵ Vol. IX, pp. 105-6.

⁶ Acest volum.

L.

Slătineanu.

Un Ioniță Clucerul Slătineanu se însoară în cea d'intăiu jumătate a veacului al XVIII-lea cu Smaranda, fiica celui de-al doilea Pîrvu Cantacuzino¹. Tot în aceste vremuri trăia și un Nicolae Slătineanu².

Fără legătură de familie poate cu aceștia, fiu al unui «Arvanitohorit» de lângă Tîrnova, decî Bulgar, al lui Iene, dar și al Stancăi, fiica lui Stati Leurdeanu și nepoata de fiică a lui Constantin Stolnicul Cantacuzino³, Răducanu Slătineanu era Clucer la căsătoria sa cu Sultana lui Toma Crețulescu⁴. În 1761, el iscălește Comis-Mare⁵. La 1793, fiind acum Logofăt-Mare, titular, Răducanu era soțul Săfticăi Fălcoianu⁶. Om harnic și priceput, el fu și întemeietorul unei fabricide postav⁷.

Pe la 1790, Răducanu avea doi fii la școala grecească: pe Iordachi, care traduse în 1797 din Metastasio pe «Achille la Skyros», și pe Scarlat⁸. În 1821 se află la Brașov doi Slătineni, Dimitrie și Gheorghe⁹.

Soția vre unuia din doi era acea Catinca Slătineanu, cunosătoare de franțuzește și meșteră în a cînta din piano, care avea un rol de frunte la Curtea fără Doamnă a lui Grigore-Vodă Ghica¹⁰. Și în acest volum se află scrisori de-ale ei scrise franțuzește sau grecește.

LI.

Socoteanu.

Încă din veacul al XVII-lea se întîlnește în Moldova, supt Radu Mihnea, un neam de Socotenî din care face parte

¹ *Gen. Cant.*, p. 116.

² *Ibid.*, p. 349.

³ *Ibid.*, p. 321.

⁴ *Ibid.*, p. 376.

⁵ Vol. XI, pp. 289-90.

⁶ Acest volum.

⁷ Iorga, *Negoțul și meșteșugurile în trecutul românesc*, p. 187 și urm.

⁸ *Ist. lit. romîne în secolul al XVIII-lea*, II, p. 103.

⁹ Hurmuzaki, II, tabla.

¹⁰ *Ibid.*

Toma, scriitor domnesc în 1624¹. La începutul celui următor, între boierinașii munteni era și un Gheorghe Socoteanu (1719)². Un al treilea Socoteanu se făcu călugăr, și fu episcopul de Rîmnic Grigore.

Constantin saū Dinu Socoteanu, care avea în Rîmnic «casele sale cele mari», zicea lui Grigore: «moș»³. În 1796 era ispravnic de Vilcea și, între altele, se îngrijia de canari și de cățeii de prin străinătate pentru boierii cei mari de cari avea nevoie. Căsătorit cu Stanca, sora lui Dimitrie Greceanu, el era în 1804, ca Stolnic, ispravnic al Gorjului și în 1808, fiind Căminar, avea aceeași slujbă⁴.

Fiica sa, Bica, fu soția lui Iancu Lahovari; și după căsătoria cu acest străin, ea iscălia însă tot «Bica Socoteanca» (în 1823 încă). Barbu, frate al Bicăii, cred, era judecător la Tirgu-Jiului în 1829⁵. În scrisorile noastre-l găsim încă de la 1823.

LII.

Știrbei.

Pentru cei trei Știrbei din vechea ramură, Barbu, soția sa Catinca și mama lui Barbu, Dumitrana, v. memoriul meu «Un boier oltean la Karlsbad», în «Analelele Academiei Romîne» pe 1906. Familia are legături strînse cu Casa de negoț din Sibiiu și o adevărată prietenie o unește cu Constantin Hagi Pop, cu soția acestuia, Păunica, și cu bătrîna Hagică.

LIII.

Varlaam.

Numaî în a doua jumătate a veacului al XVIII-lea se ivește și această seminție de boieri munteni. Un Dumitrachi Varlaam e amestecat în uneltirile de pe vremea ocupației ru-

¹ Vol. XI, p. 49, n° 13.

² Ștefulescu, *Tirgu-Jiul*, p. 33.

³ Vol. I-II, p. 458, n° 18.

⁴ Ștefulescu, *Tirgu-Jiul*, p. 117.

⁵ *Ibid.*, p. 124.

sești de la 1769-74; el și scrie istoria întâmplărilor de război din această vreme ¹. Un Costachi Varlaam are apoi în altă ocupație a Rușilor, de la 1806 la 1812, un rost însemnat ca Vistier. Era dușmanul puternicului Constantin Filipescu și se afla în fruntea unui număr de boieri de neam mare, între cari vedem și pe un Ghica, pe un Brîncovanu ². Încă de la 1802 el era în corespondență cu Hagiul din Sibiiu, căruia-i dăduse în grijă pe fica sa, așezată la Ursulinele din acel oraș. Din scrisorile sale care urmează cu acest scop, până în vremea războiului pomenit, aflăm că soția lui Varlaam se chema Frusinica, iar fata de la călugărițe Marița ³.

Balașa Medelnicereasa, văduva lui Ion Hiotu, era tot din acest neam. Și la 1822 întâlnim în răvașele noastre pe un Nicolae Varlaam, care era bolnav.

După 1812, familia, compromisă cu Rușii, își pierde însemnătatea pe care tot Rușii i-o dăduseră.

LIV.

Vlădăianu sau Vlădoianu.

Înrudiți cu Brăiloi (v. această familie) sînt Vlădoieni. Un Păharnic Fota Vlădoianu face, la sfîrșitul veacului al XVIII-lea, o danie pentru școală uneia din bisericile craiovene ⁴. Era Vel Medelnicer numai, în 1768 ⁵. Un M. Vlădoianu iscălește la 1742 ⁶. Scrisorile noastre sînt privitoare la Clucerul Ioan Vlădoianu (c. 1811) și la Constantin Vlădoianu (1827). Un altul, ginere al lui Hagi Stan Jianu (v. această familie), nu mai trăia la 1793.

Unul din Vlădoieni ținea pe Eufrosina, sora lui Vodă Mihai Suțu ⁷.

¹ V. *Ist. lit. rom. în secolul al XVIII-lea*, tabla.

² Constantin Căpitanul ed. Iorga, p. xxxiii și urm.

³ *Contrib. la ist. învățămîntului*, pp. 2-6.

⁴ *Ist. lit. rom. în secolul al XVIII-lea*, II, pp. 22-3. Cf. *Gen. Cant.*, p. 512.

⁵ Vol. XIII, pp. 225-6.

⁶ Vol. XI, p. 225, nota.

⁷ Vol. X din colecția Hurmuzaki.

LV.

Zătreanu.

Boieri gorjeni, de la Zătreni, trei membri ai familiei: Radu, Vlad, Matei apar la 1719¹. Un Iordachi măsură moșii la 1781². Un Constantin saū Dincă se află în scrisorile noastre la 1821-3. Fiul saū, Nicolae, era secretariū de prefectură în 1857³.

SCRISORI DE BOIERI

¹ Ștefulescu, *Tirgu-Jiu*, pp. 32-3.

² Vol. XI, p. 226, nota.

³ *Mărturie privitoare la Știrbei-Vodă*, p. 669, n° 57. — *Comunicări de acte și știri privitoare la aceste familii oltenē și muntene saū și la altele sunt așteptate de la interesul cetitorilor.*

1. 18 Iulie [a. 1750]. Ilcozycat. 1574 porunceste unui Costantin Popescu a duce pe Fiavel Rughean si Matei Morharitza la boierii uniiel Reppo, cind vor veni sfindul cu pace.

2. Clujului, 12 Iulie 1758. Hfajclj) Stac Jilana, biv Logit. 15. Vnt. pentru a se testat de mustrile la negoi aveti. In 1758, cu [?].

3. Ianuar 1778. D. Stribocica. Pentru a comparati. Hfajclj) Stac Jilana, biv Logit. 15. Vnt. pentru a se testat de mustrile la negoi aveti. In 1758, cu [?].

I.

SCRISORŢI DE BOIERŢI.

Hfajclj) Stac Jilana, biv Logit. 15. Vnt. pentru a se testat de mustrile la negoi aveti. In 1758, cu [?].

4. 12 Iunie 1778. D. Stribocica. Pentru a cariti.

5. Clujului, 3 Mart 1770. Zambu P. Gheorghie. Pentru a se pincerit desagi cu cifti, ce are in zambu P. Stribocica.

6. 17 April 1779. D. Stribocica. Pentru un elegit stricat. Acest nepot incea compertat de repositat tatiu mieu de [?]. Lipota. De dupa] cind voi vedea ducet precia] siveis de cuat la margibla, voi aceta clove sa sa faucl] si acura. et, sirdes ai fost mader] fare bun... maderucl] sa sa sa achicuat.

7. ... [?]

1. 18 Iulie [c. 1750]. Παναγιώτης... πτερ. poruncește unui Costandin Popescul a duce pe Păvel Roșianu și Matei Morânglavul la hotărîtul moșiei Reace, cînd vor veni sătenii cu popa.

2. «Lăzăret», 14 Iulie 1768. H[a]g[i] Stan Jianu, biv Logft. za Vist., pentru o socoteală de tovrășie la negoț, avută, în 1756, cu Pătru Luca. Vindeaū cordovane.

3. Ianuar 1778. D[umitrana] Știrboica¹. Pentru cumpărături. «Foița de târgueli, cum arată în jos: ... 1 toc tipsii și un toc talere... , 1 sită de cele bune, deasă, 2 oc[ă] arpăcaș bunū, mărunțū, 5 dramurī șoflan, p¹ oc[ă] candel albū, 1 mănūși fămeești albe, 1 funt palerī, 2 funturī alice de ale mărunte de vrăbii, 1 funt alic[e] de epurī... Sămintii, însă de napu, dă gulii, de varz[ă] nemțască i lăptucī de cele învălitate.» Aadauge: «2 părechī de nasturī marī de aur, unii suciț, iar alții cu robine în vârfū, 1 cămașa voinicīască, 1 păreche izmene neprinsă, 1 brănișor, care va fi mai greū, de fir, 1 blană de guș de vulpe de Mosc, cu capacele ei.»

4. 13 Iunie 1778. D. Știrboica. Pentru o carătă.

5. Craiova, 3 Mart 1779. Zamfir H. Gherghe. Pentru «2 părechī desagi cu cărți», ce are în *lăzăret* D. Știrboica.

6. 15 April 1779. D. Știrboica. Pentru un clopot stricat. «Acest clopot iaste cumpărat de răposatul tatăl mieū de l[a] Lipsca, ci, dup[ă] cum vei vedea dum[neata] slovele ce sânt la margină, tot acele slove să să fac[ă] și acum; ci, fiindcă aū fost madem² foarte bun..., mademul să nu să schimbe,

¹ Era fata lui Constantin Strîmbeanu și văduva lui Constantin Știrbei (v. vol. V, p. 326, n° 116; p. 328, n° 121).

² Metal.

— că glasul acestui clopot nu s'aŭ aflat din Olt încoacie.» Cere și «ață nămtasc[ă], candel alb».

7. 1-iū. Maiū 1779. Εβστράτιος Κρετζουλέζκος Παχάρνικος. Pentru bani. — Grecește.

8. 6 Iunie 1779. D. Știrboaică. «Pentru clopotū . . ., erea și madem bun într'ănsul.» Salută Bărbucianu și Catinca¹.

9. 1779-80. «Mariia Foteasca, Clucereasa.» Pentru afaceri.

10. 19 Ianuar 1780. Barbu Șt[irbei], Serdar. Cere «patru sfeșnice» de biserică.

11. 2 Februar 1780. D. Știrboaică. «Să eî materie de o ġubea de care știi că mi'ai mai luat». Și pentru «sfeșnice de biserică . . ., mai lungi și mai groase decît ceale de la Maica Precista și de la Sfeti Gheorghe . . . Nu știu, cocoana dum[ital]i ce ș'aŭ măi căștigat, ci, orice va fi, să le aveți bucuriia . . . Sî trimiți și pomenicu casii dum[ital]i ca să s[ă] pomenească la biserică . . . Și cîai de cel bun de Rusiia să-m trimiți vre o 25 de dramuri, și materiia să fie cinci coți, ca să-m ajungă.»

12. Maiū 1780. H[a]gi Stan Jiianul, Pah[arnic]. Plătește la nuntă, la fiu-său Zamfir. Vrea «o salbă de galbenii mari, precum ai dat și lui Zamfir salba răposatei».

13. 25 Iuñie 1780. «Șt[efan] Prășco[veanu], Dvor[nic]»². Să i se caute un grădinar. Va da 100 de lei «cu zapis». «Să fie meșter și de altuitu pomilor.» «Dvorniceasa» mulțamește pentru mînuși.

14. 6 Septembrie 1780. D. Știrboaică. Pentru un ceasornic de dres.

15. 6 Septembrie 1780. Șt[efan] Prășco[veanu], Dvor[nic]. Pentru un grădinar. Va avea «și rămători și alte bacșășuri». Să fie măcar pe trei ani. Avînd «simbrie grea», să-și aducă «uneltele». După trei ani, «eu îl voi trimite cu chieltuiala mea . . . Pentru lămăi, ce-m scrii, veî ști că s'aŭ prăsit și aici mulți, ci oameni nu avem, ca aceia să poarte de grijă.»

16. 3 Novembre 1780. Șt[efan] Prăș[coveanu], Dvor[nic].

¹ Fiul eî (ultimul Șirbei din ramura veche) și nora.

² Fost candidat la Domnie.

Despre grădinar. «Așa socotescu că, dacă să va lipi de mine, nu va mai gândi de la urmă, ci, cum eū, dupa viață murind, imi va vedea săvârșitul, saū el mai nainte de mine... Va avea de la mine milă și căutare.»

17. 12 Novembre 1780. D. Știrboaică. «Pentru cîsornic, să mi-l trimeți la Vălciă, fiindcă este Mariuța, fi-mea, isprăvnicîasă la acest jud[e]ț.» Trimete «acest folcălucū (*sic*) de olă, 15 de untu și 2 cașcavale». Cere «o jumătate de funtu de căiū fain, 50 dramuri de candel albu fainu, 50 dramuri rozmarin pentru bucate, 1 sticlișoară cu untu de anason». Să caute «mărgăritar, oriunde-î veî găsi, pentru Catinca, după cum ai cumpărat fi-mii Stancăi Părșcoveancăi, să fie asemenea, și albu, curatu».

18. 6 Decembre 1780. «Mar[ia] Grădișteanu], Manolachi Grădiștea[nu] Med[elnicer].» Să li scrie cit costă o carătă, «în năuntru cu catifea de lână roșie, p'afară cu o vargă de auru și cu una verde, și pân varga cea verde să aibă floricele, și dricu să fie iar asemenea roșū. Trimise maica un burdufu cu untu și doi cașcavali».

19. 20 Ianuar 1781. Ș[tefan] Prășc[oveanu], Vor[nic]. Pentru grădinar. «De la o vreme încoace, alte lucrări nu avem, decât, fiindcă am avut dăruite de la D[umne]zeū fete multe, carele, viind la vârsta căsătorii, una după alta, tot mărităm câte una din an în an, precum și acum, în luna aciasta, la 10 zile, am avut veselii a nunții a ficii noastre Sultanii, pe care am dat-o după fiul al răposatului Stolnecului Ioniță Bălăcean, cu care rămăsese maică-sa micu de taică-săū, și acum, fiind venit la vîrstă, l-am făcut ginere.»

20. 21 Ianuar 1781. D. Știrboaică. Pentru «rozmalin de care să face în grădină, ca să ne fie pentru bucate, iar dum[neata], în locul rozmalinului, m'eî trimis stafide negre... Pentru policandrul Sfintei Troiță... , să aibă 24 de sfeșnice.» Cere și un grădinar.

21. 12 Februar 1781. Amza Jianul, Slug[er]. Sint sănătoși «Costache, Grigorașcu, noru-mea Ilinca». El e bolnav și «pățimesc viață[ă] foarte slabă», fiind și bătrîn. «Lăudat să fie numele Domnului pentru toate... Al doilea, staū la

mirare că, pân te chemam : nepotu Costandin, scurt, tot eram mulțămît de câte o fiască scrisoare, ce priimiam de la dum[neata], iar, de când milostivul Dumnezeu te-a învrednicit de te-ai făcut hagiü, vaz că cu o mare părăsire ne-ai pus la uitare, — din ce pricină, nu știu. Ci te pohtesc, nepoate, mai întorce-ț firea de mă bucură, pân am viiaț[ă] de a mai priimi fiască scrisorea dum[ital]i. Pentru altele întru care ne aflăm, nu iaste mai puțin decât bătaia Eghipetului, care Dumnezeu arată prin Moisi prooroc : atât au făcut Dumnezeu milă pân acum, de nu iaste moarte între oameni, iprocî.» Cere cuțite, linguri de argint și «o carătă pentru noru-mea, saü o botcă bună cu coperiș dinainte ; numaî drugi să fie modă ca de Beci, iar să nu fie puș în lat . . . , că să folășază în jos numai decât, ci să fie muchie . . . Văpsala butcii să fie roșie, și lucru țapăn.»

22. 18 Februar 1781. Șt[efan] Părș[coveanu], Dvor[nic]. Îi pare rău că grădinariul are dropică. De-î află altul la Mart, «de bucurie ce aş dobândi, nu știu ce mulțumită aş da d[u]m[ital]i.»

23. 29 Mart 1781. Șt[efan] Prăș[coveanu]. Pentru grădinar. L-a căpătat prin judecată.

24. 17 April 1781. B[arbu] Șt[irbei], Serd[ar]. Cere «o ladă de farfurii, adec[ă] un tacăm de masă de 24 de personii, cu tote cele trebuinciosă, și 24 de șervete și cu masa lor, să-m cumperi d[u]m[neata] și un cort nemțesc, de cele de care vei socoti d[u]m[neata].»

25. 17 April 1781. D. Știrboaica. Pentru boala soției sale, Catincăi. Să trimeată *dohtor*. «Îi vom da tl. 500, și alte daturî vor fi pe d'asupra, iar, când nu va vrea Dumnezeu, îi vom da acei 50 de galbeni ; și cheltuiala d[u]m[nealui] va fi de la noi, mîncarea în casa mea, șăderea în casă.»

Notă : «Înștînez dum[ital]i pentru noru-mea Catinca : s'au măritatü, de 6 ani acum, la Mai ; au fost atunci ca de ani 16 . . . Natura este iute, și s[ă] mînie de fieștece, și are dor în șale și durere la oase și slăbicîune . . . Fie-mieü Bărbuceanu este ca de ani 28.»

26. 29 April 1781. H[a]gi Stan Jianu, Pah[arnic]. «Înștîntăm pă dum[ital]i pentre vesăliia fi-mieü Ghiță, că, măcar

că dum[nea]lui Dvor[nicul] Prășcoveanu să află la București, dar, puind tot felul de silință și mijlocitori pă dumnei Stolnicăsa Știrboica i pă dumnei Stolnicăsa[a] Bengească de i-aū scris dumisale, și l-am plecat de aū primit să vie dum[n[ealui] aici, să facem nunta, unde-i sint toate rudeniile du nisale și ai miei.» Poștește pe Hagii Constantin Pop la nuntă. Păunica să schimbe așa «aeru». E pace; «aerul este frumos și drumul bun... Pohtesc doi puī, unul de lămăe, alul de năramză... în o ladă, dar să fie de lemnul, ca să nu să spargă, și să fie cât de miei.»

27. 3 Maiū 1781. B[arbu] Șt[irbei]. A trimes feciorul «cu rădvanu și cu un podvonicū (*sic*)», pentru a lua pe *doftoriū*. «Pentru doi coții de orbote albe faine și pentru o apărătoare Catincăi... Pentru o ladă cu farfurii.»

28. 25 Maiū 1781. Zamfir Jianu, Cluc[er]. Pentru *doftoriile* fratelui, Gheorghită. Trimesul lui Știrbei Serdariul a venit cu «doftorul». Se ceruse și «unt de scortșoară, ce-i zic lăti-nește: «oleum cannellae», scrie Gheorghe însuși.

29. 24 Iunie 1781. D. Știrboica. «Fiindcă, cu ajutoru lui Dumnezeu, zugrăvesc sfânta biserică și nu am aur, să-m cumperi doaozeci de tefele,—numai să fie bun, să nu fie de cel leșăsc..., tefeaoa câte t' 3 p', dăn cel bun... Din pricina omului stă lucru jos... De acest fel de văpseală de care trimisei dum[itali] mostră.»

30. Craiova, 26 Iunie 1781. H[a]gi Stan Jianu, Pah[arnic]. «Pentru lămăiū, portocaliū și alte ce mi ai trimis dum[neata] pentru nunta fiu-mieū... Hotărârea ce am fost avut cu dum[nealui] Dvor[ni]c[ul] ca să facem nunta în Rusaliū, dar, fiindcă Mării[a] Sa Vod[ă] l-aū făcut pă dum[nealui] iar Vel Dvor[ni]c halea, și, după milostivirea Mării Sale, vrând ca să cinstiască și pă fiu-mieū Gheorgh[e] cu boerie, l-aū trimis în București, și l-aū miluit Mării Sa Vod[ă] cu boerie: Vel Șătr[ar], și s'aū întârziat la București... La Iulie va lua voe ca să vie.»

31. 11 Iulie 1781. B[arbu] Șt[irbei], Serd[ar]. Pentru «niște vinū de mușcătii».

La 30 Maiū ceruse și «cort și farfurii».

32. 13 Iulie 1781. D. Știrboica. Cere văpseli pentru bi-

serică: aur, argint, grișüpanü... , aspru la mână și greu la trasü... Acum iaste vreme de lucru.»

33. 15 Novembre 1781. Ioan Brăילוî, Slug[e]r. Pentru banî.

34. C. 1782. [Barbu Știrbei.] Pentru «o cutie pilurî de curățanie, ce să numescü pilurî de Francüfurtü, să le fac[ă] la apăteacărie, că iar mă ciarcă neputința ce am».

35. 26 April 1782. D. Știrboaica. Pentru «doao basmale, fachiolü, cu mărginile de mătasă... , pentru Catinca», și «pentru policandru», la o biserică, pentru «zaharü» (în Craiova oca era 2 talerî), «doao părechî mănüși de piiale: o păreache să fie albă și alta albastră,—numai să fie mai micșoare».

36. 8 April 1783. D. Știrboaica. Cere «doao basmale frumoasă, de cel[e] ce portă domnele la peptü, și o păreiche de mănüși pentru Bărbucianu, și basmal[ele] mele să nu fie albe, să fie altă față, și să fie lucru mai noo. Pentru pantofi ce-mî scrii dum[nea]ta să te înștiințaz cătü să fie de marî,—să fie pe picioru cocone Păunicăi.»

37. Craiova, 9 August 1783. B. Șt[irbei], Pah[arnic]. «Pentru răm[ă]tori mieî de strănsură, flindcă de atunci i-am pus pe porumbü, și sănt grași... Pote vor veni niscai neguțitori sirbi din Țara Turciască.» Cere «10 sticle fruntineag»¹.

38. Craiova, 21 Mart 1784. Zamfir H. Gherghe. «D[u]mnealui coconü Ghiță Bengesc[u] s'aü logodit cu fica d[u]m[nea]lui Banului Dudescul² și, după Paști, numai decât ieste trebuință de a veni eü singur... Va să meargă dum[nea]lui la Buc[ur]ești, să facă nunta.»

39. 22 Mart 1784. B[arbu] Șt[irbei], Pah[arnic]. Cere a se aduce Catincăi de la Beciü «apă de obraz».

40. 22 Mart 1784. B[arbu] Șt[irbei], Pah[arnic]. Cere să i se trimeate *gazeturile* prin negustorul Iovipale.

41. Craiova, 4 April 1784. B[arbu] Șt[irbei], Pah[arnic]. «Pentru apa de Spa [și] 100 pahară de vin, să nu fie de cristal, ci de cele urdinari, și fr'o 40 caranfile. Pentru rețetă ce am

¹ Frontignan, vin muscat.

² E jupâneasa cu ișlic de blană pus spre ceafă și cu părul ridicat în sus de o panglică, de care vorbește lady Craven, în *Voyage en Crimée et à Constantinople, en 1786*, Londra, 1789, p. 417 și urm.

trimis dum[itale], scrisă letinește, de niște apă de obraz care
 aū eșit acum.»

42. 5 April 1784. D. Știrboica. *Copiii* ei, Bărbuceanu și
 Catinca, sînt bine; ea, cu «patima durerii capului». «Miliortu,
 cățelu, care mi l-ai trimis în trecutu an, aū murit; care mare
 engleagă și petrecere dăn vreme făceam cu dănsul.» Să-î
 afle altul, «frumoșel și costiri». Salutări soacrei, Hagiica, și
 soției, Păunica.

43. 24 April 1784. B[arbu] Șt[irbei], Pah[arnic]. Trimete o
 scrisoare grecească la Gheorghe Vendoti, la tipografia Iosif
 Baumeister, în Viena. «Trimisei dumitale și aciaștă carte a
 lu chir Gheorghe Vendoti, ca să o cetestî.»

44. 17 Maiu 1784. B[arbu] Șt[irbei], Pah[arnic]. Pentru niște
 cai ce ar vrea să cumpere în Ardeal.

45. 17 Maiu 1784. D. Știrboica. «Să-m gătiți un cățalus,
 după cum era Miliortu, ca să-m fac cu dănsul puțintică en-
 glegea, pentru trecerea din vreme; numai să fie după cum
 era Miliort, cilibi.»

46. 26 Iulie 1784. B[arbu] Șt[irbei], Pah[arnic]. Pentru
 gazeturi, ce aū sosit lui, lui Jïanu, Sărdariului Farfara, Cai-
 macamului; una a dat-o «Pit[a]ru[lui] Nicolache». Trimete «2
 părei[chî] papuci de Țarigrad».

47. 7 August 1784. Ioan Ot[eteleșanu], Șătr[ar]. Se plînge
 că i s'a scris «cu semeție: nu mă pohtești prieteneagă și
 a-m scrie ca unui boiar, ci-m poruncești întocmai ca unui
 supus al dum[itale]; care, de erea să dau răspuns după scri-
 soarea dum[itale], te împărtășai și dumn[eata] la întristarea
 mea ce m'aū măhnit din scrisoarea dum[itale]... Chir Hagi,
 noi numai dorim de dum[neata], iar nu ne teamem: locuri
 sfînte ai călcatu, în Scriptur[ă] ești adăpatu, ci ado-ți aminte
 că zice Sfânta Evanghelie: «cine ești, de judeci slugă striină». A
 împlinit diata tatălu, Vornicul Ilie, și cu privire la bi-
 serica din Craiova.

În alt bilet, cu aceiași dată, cere «o butcă, măcar să fie și
 puțintel purtat[ă], și să fie, orî englezasc[ă], sau de Beci:
 numai să fie naimodu, frumoas[ă] și țapănă... Să nu fie la altul
 asemenea; frumoas[ă], țapăn[ă], ușurică, și mai eftioar[ă].»

48. Rîmnic, 10 August 1784. Gheorghe Jianu, Șătr[ar]. «Pentru servisu de porțulan . . . , am scris la Beci la sor Raicovicî, ca să le cumpere, și să fie tot un feliu, de 48 persoane, care să le așez în trei lăzi . . . Astăzi luarăm înștiințare cum că dum[nealui] Banu Dudescu a plecat din Bucureștii și vine la sfintele mănăstiri pentru închinăciune. Postesc pă dum[neata] ca să-m cumperi trei buteluri vin de Tocaia și patru de mușcat, însă patru de mușcat și trei sticle brabantăel și patru funturi pișcoturi, însă, dă cele lungi, doao funturi, și, dă cele mici, doao funturi . . . Și rozol de Breslau.»

La 14 Iulie spusese că tacimurile sînt pentru «trei obroaze». Se cerea «un obraz mare». — Doria la 14 Novembre «buteluri fruntiniac, buteluri untdelemn».

49. 14 Novembre 1784. Cost. Gîan[oglu], biv Vel Clucer. Cere «un cățaluși de cei mici, flocos; un zăvod de cei mari, de Beci . . . Foarte să fie mic, încât să nu mai fie în toat[ă] Evroapa mai mic decăt acela; să fie și flocos, cu păru slobozit și mole, — fie și cățea. Zăvodul să nu mai fie altul mai mare nici în Beci, și învățat la vite.» Și pentru *doftorii*.

50. 15 Decembre 1784. Ion Brăi[loiu], biv Vel Stol[ni]c. Pentru «o butcă noaă, nu vre o coptură veaiche și suliminit[ă], ca ceale neveaste bătrâne, știrbe și suliminite, ci să fie tânără, frumoas[ă]; postavu să fie verde, și denapoî să aibă 2 oameni loc a șed[è] pă lădița, iar de nainte să aibă scaun umblător când va fi trebuință să poată șădea și pă scaun alt 2 oameni; burdufu să fie nalt și corona cea de asupra să aibă acel meșteșug să s[ă] sloboază pîn aproape de burduf, ca să nî zbicească ploia, și să aibă 2 sticle mai mici și la coroan[ă], ca să s[ă] vază înainte când să va slobozi și perdelele, dup[ă] obicei; scările să fie ca la cărătele cele englezăști, să s[ă] închiză supt butcă, și la picere jos cu lădiț[ă] pentru de a pune în călătorie tipsii, talere și altele. În locu ce șade viziteu, să aibă burduf pîn jos, de a pute pune viziteu trăistele, frâne și altele; și să nu fie grea: cât de ușor de s'ar putea, și bună, dar și mai eftioară . . . Am înbătrănit, am slăbit, am lăsat și barba, să fie un lucru mai frumos.»

51. 29 Iunie 1785. D[umitrana] Știrboaica. Pentru ce a dat «să cumpere Catincăi: o basmă de orbot[ă] albă de gătü... , aseamîne cu care au cumpăratü nepotei Dumitranei». Și pentru «un funtü de candelü albü».

52. 14 Iulie 1785. B[arbu] Șt[irbei], Pah[arnic]. Pentru butcă și «doi telegari» ce se vînd cu 20 de galbeni.

53. Tîrgu-Jiuului, 1-iü August 1785. Μανουήλ Γραδ[ιστάνος] Πα-
χ[άρνικος]. Pentru bani.

54. 16 August 1785. H[a]gi Stan Jianu, Pah[arnic]. Pentru moartea «prea-iubitului și proc[o]psitului și înțeleptului mieü fiü Zamfir», mîngîindu-l ca pe Iov. «Focul ce arde apururea în inima mea... Mie tot mi s[ă] pare căci este în vis acest foc ce m'au călcat; în pare că este dus în vre o călătorie saü în vre o slujbă, de nu l văz înaintea ochilor miei, iar, când în vine căte o scrisoare de la vre o rudenie saü de la vre un prieten, de mîngăere, și-m scriü de mîngăiere, cunoscând că este adevărat focul ce m'au călcat, în aprind focul jale, ... Aș fi pohtit, pentru păcatele mele să m[ă] fie pedepsit Dumnezeü orî cu pagub[ă] de a pierde tot ce amü, orî mie să-m fi dat patim[ă] de boal[ă], să pătinesc pân la sfîrșitul vieții mele, în scărbe și în dureri, și să fie trăit răp[o]satul, că, la lipsa ce m'as fi aflat și la durerile boalei, m'as fi chivernisit și m'as fi mîngăiat după înțelepciunea ce avea; numai, nepu-tînd în.oarce focul ce m'au călcat, zic și eü că: Domnul au dat, Domnul au luat, și pote fi că va Dumnezeü la sfârșitu mieü să n'am nici-o mîngăiare, că la el în era toată nădej-dea... Și vrăjmașii miei vor fi la mahnire, și vor zice de ce să nu pătinesc eü dureri de lipsă și de boal[ă] pentru pă-catele mele, ci să întămplă moartea lui fără vreme și fără pricină de moarte, că, fiind s[ă]n[ă]t[os] vränd să fie mai s[ă]-n[ă]os, s'au înșalat de un becișnic doftor ce avem aici, și, din doftoriile ce i-au dat, la noa zile l-am îngropat. Oh, oh, ce foc m'au călcat!»

55. 20 August 1785. Cost[an]d[in] Gîan[og]lu. «Fiindcă acum au venit vremea prepeliților și coteiul ce l-am avut, au murit, și acum mă aflu fără cotei... Să-m găsești un cotei bun, frumos, cu urechile lăsate, lungi; să fie soî bun, a căuta și prepeliți, și

a scoate din apă, mai în scurt cu toate șarturile lui și, de să va găsi să fie căță, și mai bine ar fi, iar, de nu să va putea găsi căță, să fie și căine, numai să fie soi bun.»—P. S. Fac o bisericuță «și-î trebuie două sfeșnice de alam[ă]... și doao micî, de umblă copii cu ele».

56. București, 26. Novembre 1786. H[a]gi Stan Jianu, biv Vel Postelnic. A venit aici ca să se judece pentru moșia Drăgo-tești, ce o are de 20 de ani, cu «nește șareț dă ciocoi». Domnul l-a făcut Postelnic paiă. «De acum înnainte, când îmă vei scrie cărțile, de supr[a] cu acestu tit[lu]: biv Vel Postelnic».

57. Craiova, 28 Decembre 1786. H[a]gi Stan Jianu, biv Vel Postelnic. «Pentru cinstea boerii Postelnicii ce m'au miluit Măriia Sa Vodă, că, înștiințare luind, aț avut mare bucurie, făcându-mi orație ca să trăiască Măriia Sa Vodă și eū să mă învrednicescu și la altă cinste, mai mare... Și eū rog pe milostivul Dumnezeu ca să trăiască Măriia Sa Vod[ă], să-l avem Domn și stăpân până la adânci bătrânețā în luminat Scaunul Mării Sale, cu norocire... Pentru că aciastă cinste este mare boerie, din protipendadă, și, măcar că din protipendadă este al doilea după Vistier-Mare, dar mai nainte vreme, la Domniî trecuț, aciastă boerie o avea boerii greci din cei mari, feciori de capichihaele și gineri de capichihaele, cei care erea tot omurul¹ în mână-le : care Măriia Sa răp[osa]t[ul] Grigorie-Vod[ă]² pe dumnealuî Banul Hrisoscoleu din Postelnic l-au făcut Ban-Mare, și Măriia Sa Mihaî-Vodă cel bătrân³ pe răp[os]s[at]ul Postelnicu Ianache Muruzi, tatăl Dvorniculuî Muruzi de la București, din Postelnic l-au făcut iar Ban (precum și alți Domniî asemenea), și apoi iar pă dum[nea]luî Banul Hris[os]coleu Măriia Sa Alecsandru-Vodă Ghica din Ban-Mare l-au făcut iar Post[elnic]uî, iar din boeri greci cei mai mulți, din Postelnicî dragomanî și apoi Domniî, și aciastă boerie, cum zic, o avea numai boeri greci, fiind la

¹ Toate trebile.

² Grigore Matei Ghica.

³ Racoviță.

Țarigradū cea mai cinstită boerie, și aici în țară cu toată puterea, iar Măriia Sa Vod[ă], ca un milostiv Domn și stăpân, nu deosăbește pe boerii greci dintre boerii pământeni, nici pe boerii pământeni dintre boeri greci, ci voește ca să fie toți de o obște, și pe cei vrednici și credincioși boeri greci i-au cinstit cu boeriile din boeriile pământenilor, precum pă dumn[ea]luî Post[elnic]ul Ralet l-au făcut Vel Log[ofă]t. Așa și pe boerii pământeni, le-au dat boeriile Grecilor, și, din boeri pământeni, pă dumn[ea]luî Dinu Filipescul, din Cluci[a]r halea Postelnic, și pă dumnealuî Scarlat Ghica, fiul dumnealuî Banuluî Ghica, din Cluci[a]r și Agă iarăși paiă Postelnic, ca și pă mine (vrând Măriia Sa ca să nu să deosăbească nici partea Craiovei de București), pă dumnealuî Cluci[a]r Gianoglu din Cluci[a]r paiă, Spătar, pă mine din Pah[a]r[nic] paiă, Post[elnic]cū. Eū, după trebile ce aveam la București, după ce m'au cinstit Măriia Sa cu boeriia, mi s'au făcut și tain de cheltuială și alte icramuri¹. Hotărîrea în erea să șezi, nu numai Crăciunul să-l fac acolo, ci și Paștile, dar, întâmplându-să o trebuință aici la Craiova, m'au pornit Măriia Sa Vodă cu menzil, de am venit, și, până când va fi voia Mării Sale luî Vodă, mă aflu aici la Craiova.»

58. Craiova, 23 Mart 1787. H[a]gi Stan Jianu, Post[elnic]. «Și Țara-Turcească și Țara-Rum[ă]nească la un Turc sau la un cîoban, câte trei-patru neguțatori au dat bani, și oile de iarnă s'au prăpădit mai toate, și acum unii din lănarî au tremis oameni de străng piei de oi moarte, cu ce preț le găsec, și au prins toți tabaci de le zmulgu, și zmulturile le-au tocmit câte 13 parale, apoi lăna de tunsură, unde va mai rămănea, socotește la ce preț va să iasă?»

59. Craiova, 14 April 1787. H[a]gi Stan Jianu, Post[elnic]. «Astăz, viind dum[nealu]î Cluc[e]ru Șerban de la Buc[urești], me-au adus veste că Măriia Sa Vod[ă] vine curând aici la Craiova, și aicea nu-i găsec cele ce trebuiesc orânduiala mesii, ci te pohtesc ca aceste ce le însămnez însuș dum[i]talji, să mi le cumperî ca s[ă] fie bun[e] de mas[ă] dom-

¹ Onoruri.

neasc[ă]; însă și să le așăz dum[ital]i în cutii cu bumbac și cum vei ști mai bine, ca s[ă] nu s[ă] farîme, și să le puie în doa lăzi, ca s[ă] poată pune pe cal să le aduc[ă] mai în grabă pân la Călimănești, că scriu și lui Costandin Ocnaru, ca iarăș pe cai să mi le încarce, să ajungă mai înainte, pân a veni Măriia Sa. Însă: 12 sticle vin de Tocaî, 12 sticle vin de Ren, 6 sticle undelemnă de Provenția, 6 sticle de rozol de Franți sau de alt fel, nu de cel ce s[ă] vinde în targă, de 24 de persoane un aufsați de zahar, cu tot felu de figurî, precum ierea și cele ce le-ai trimis la nunta fiu-mieû Ghit[ă], așăzîndu-le în cutii rătunde cu bumbac; un naimod ce-m spus[e] nepotu că obicînuesc la masa domnilor, de zahar, ca o dumbrav[ă] și cu jigăniî cum obicînuesc de le fac, și de argint, pentru podoaba mesei; 4 copuri arpăcaș de cel fino, mărunț, 4 funți prezintin, 6 funți orez de Italia, 4 funți pișcoturi de tot felu, 2 funți cărnați, salami duși (*sic*), numai să fie proaspeți; de s[ă] va găsi și nescaivaș vin de mușcat, să-m trimiți 12 sticle, numai să nu fie stricat, atât acesta cât și cel de Tocaia. 2 pom[u]șori, unu de lăm[ă] și altul de naramză în lădița, de s[ă] va putea și cu rodu lor sau cu florî, fie și mai micî, dup[ă] cum i-ai trimis și la nunta lui Ghită. Să cercetezi de să vor găsi doi armăsari telegari, murgî sau galbeni, cum numai să fie frumoș[i], și nu tocmai mari, ca cei negri ai Cluc[e]rului Stirbei, numai tineri și săn[ăt]oș, și să m[ă] înștiințez cu cîți bani să pot lua, și o pereche hamuri cum au fostu ale Caimacamului Suțu... Aș vrea vre-un lucru raritet, măcar și de treizeci galbeni, numai nu știu; ci pentru aceasta să m[ă] înștiințez mai în grab[ă] ca să trimiți, în cai de olac, doaoă șfeșnice de argint cu mucările lor: știu că are dumnei vară-mea... Poftesc ca să mi le trimiteți, înștiințându-mă și căț bani au... Și să-m trimiți și patru funturi lumănări albe, micî ca de cele de său; ... naimod, ce-m spusă nepotu Ianache că obicînuesc domniî la masă, ca o dumbravă și cu jigăniî de argint, să mă înștiințezi căți bani are, ca, de-m va fi trebuincioasă și să prinză loc, să scriu să vă trimiț... Câte doi loțu frunzișoară, scortșoară, nucșoara, poftesc să trimiț».

60. 24 Maiu 1787. Nedescifrabil. «Postav verde tăiat cu colțuri... să se puie pe marginea unor piei... Și mai ales la botu piei, fiindcă este tăiat oareșce...» Pentru o piele de urs. «Fiindcă, precum zic, pielea de ursu voiū să o aibu pe pat în loc dă mindiriū, iar pieile de capră voiū să le fac în loc dă perine; însă să fie boia, adec[ă] văpșea, de aceia care să nu să curețe, să s[ă] mănjască hainele.»

61. Craiova, 4 Iunie 1787. H[a]gi Stan Jianu, Post[elnic]. Pentru armăsari: «când ai priimit scrisoarea, i-aū trimis grofi afară pe la iosaguri... Ai găsit doi murgī și doi negri, dar bătrāni, de câte zece ani, iar la grofū Micheșī ai găsit o pă-reiche armăsari galbenī cu coama neagră și coada asemenea, și picerile din genunche la vale negre, numai la un picior dinnapoī pintenog, și de câte 6 ani; numai unul, când este în grajdī, ține ureche lāsātă, dar, când il pune la ham, ține urechile bine. [Cerea 105 galbenī. Ū află cu meteahnă.] Că aceștia voi să dau Mării Sale lui Vod[ă]. Ci, fiindcă venirea Mării Sale aici, cum poruncea, vāz că i s'aū mai făcut ză-ticnire, nu știū până când», să mai caute. Ar vrea și el doi, «juganī». «Măcar că Măriia Sa n'aū venit până acum, dar tărquelile ce mi le-ai trimis, le-am trimis Mării Sale, și le-aū priimit cu mare cinste. Ci aș vrea mai frumoasă încă sārviția aceia care este la domniī ceī mari, și cu picerile de argint.» A scris și la Viena. Vin de Tokai să caute acolo, la Tokai sau la Viena.

62. 29 Iunie 1787. B[arbu] Șt[irbei], Cluc[er]. Pentru «patru-zeci de porțioane de doftorii».

63. Craiova, 23 Iulie 1787. H[a]gi Stan Jianu, Post[elnic]. «Fiind milostivirea Mării Sale lui Vod[ă] asupra casii mele, pe fiul mieū Stānuț l-aū cinstitū cu boieria Vel Sārdari, care dupe vârsta lui iaste prea mult, dar, vrānd Măriia Sa ca să miluiască și să cinstească casa mea, l-aū făcut; care nu sânt vrednic a face căzuta mulțămită.»

64. 8 August 1787. Șt[efan] Pārș[coveanu], Dvor[nic]. Aude că va veni la Craiova. Pentru Ion Ungureanu grădinariū, care se arătase bețiv.

65. Craiova, 27 Aug[ust] 1787. H[a]gi Stan Jian, Post[elnic].

«Să-m cumperi zece copuri de ulei, că foarte î'm trebuiește, că aici la beserică la Pătru Bodu (*sic*), tâmpla fiind veiche, am surpat-o, și am făcut-o din nou, și cu stocaturi și stâlpi de dveri, și coroanele foarte frumoasă, și am tocmit un zugrav, iarăș meșter mare, ca să o poleesc cu aur și cu argint: am trimis la Beci de mi i-aŭ luat Raicovici.»

66. 12 Novembre 1787. Σκαρλάτος [Scarlatachi] Γκίκας, Μέγας Λογος[θήτης]. Pentru afaceri. Pecete cu un leŭ privind într'o oglindă.

67. Decembre 1787. H[a]gi Stan Jianu, Post[elnic]. «Pentru fii miei, — Ghiț[ă], vei fi înțăles că iaste ispravnic la Târgu-Jiului, cel mic iaste la Meh[e]d[inți] cu oeritu; eŭ sânt încărcat aici cu toate orânduecele zah[e]reli; care vă va spune Costandin Ocnar[ul] că nici măncarea nu-m tihnește.»

68. 21 Iulie 1788. Lucruri depuse de Portarul Marcu: *anterie cu saiale* (de vară și de iarnă), «1 ceainic de argint . . . , o cutie de zah[ă]r, de argint; un toc cu șase perechi cuțite . . . , șase izmene de borangic noao, 1 berberlic¹ cusut, doaa tocuri de pieptine, cusute cu fir . . . , o șea de argint, 1 giubea canarie cu cacomu, o părechi scări de cal galbene, de alamă».

69. 5 Mart 1789. «De la Bozieni, din Ținutul Niamțului, al Moldovi.» Scarlat Cămpineanu. Pentru un împrumut. E în «țară streină».

70. Craiova, 10 Decembre 1789. Hagi Stan Jianu, Post[elnic]. Pentru ficia fetei lui și ginerelui mort, Nicolae.

71. 6 Ianuar 1790. Varlam Sărd[ar] Budișteanu. Vrea să aibă de la *Beci* două butci. «Potcile să fie pă fiară englezestî, să s[ă] legene, și să fie poliite, cum și butca cu aur din destul poleită, și jugrăveala frumoasă. Iar făptura să fie precum să obicinuește aice la noi, iar nu de cele cu uși, și înlăuntru îbrăcată cu flus frumos». Pe V^o: «Isprănici de la Pitești».

72. 8 Ianuar 1790. Trei Murgășeni, pentru o nuntă în familie, «cu copilu d[u]m[nea]lui Mateiță Fileșanu, biv Vel Sărdar».

¹ Prosop de bărbierit.

73. Craiova, 5 Maiu 1790. H[a]gi Stan Jianu, Post[elnic]. Pentru noră-sa, supărată de «gazdă¹», care-î spune să-și cate «alt sălaş». Ar cumpăra el casele. «Am multe calabăcuri, dulapuri, mesă, scaune i alte bagateluri. Boltele ce aveam cu chirie, de țineam marfa mea.»

74. 9 Maiu 1790. H[a]gi Stan Jianu Post[elnic]. Pentru întorsul nurorii și boala lui de piatră. «Totdeauna mă apuc[ă] în partea din stânga, în deșărt, aproape de spinări; pe semne la rănunchi... Noru-mea, acum la plecare, fiindcă am avut cunoștință cu toți domni, ca să-ș iă zioa bun[ă] dupe la doamne, va găsi vre-un hinteu cu plat[ă], să nu meaarg[ă] pe jos, măcar că am scris și o carte de închin[ă]ciune la Măriia Sa grof Betlen Ghiorghe, și am dat rug[ă]ciune Mării Sale doamni ca cu Măriia Sa să meaargă pe la gubărnatorița și pe la alte doamne, ci poate că nu va merge pe la toate doamnele, ci numai unde va putea să meaargă... Părintelui duhomnicu mă închin.»

75. 30 Maiu 1790. Cost[an]din Viiș[o]r[eanu], Agă. Să i se trimeată două sfeșnice lucrate la Sibiiu cu alama lui. Păunica să-î spuie ce scule se află de vânzare.

76. 10 Iunie 1790. Cost[an]din Bengescu, Agă. Trimete Hagicăi «23 perechi broaște».

77. Craiova, 13 Iunie 1790. H[a]gi Stan Jianu, Postelnic. Pentru boala sa. «Fiind[că] apoteca s'aū arădicat de aicea de multă vreme și s'aū dus peaste Dunăre, că acolo este șteabu. Și acuma să apropie și Sfete Petre, unde să slobod și zilele de post.» Să trimeată doftoriile de acolo.

78. 26 Iunie 1790. B[arbu] Șt[irbei], Vor[nic]. Trimete lucruri acolo; să-î cate deposit. «Numai pă supt cumpăt să o faci dumn[eata], aciasta, pentru ca să nu să facă tevaturī».

79. August 1790. Lucruri depuse «în păstrariță» de Vel Logofătul Manolachi Grădișteanu la Sibiiu: «1 rahtu de argint cu reșmeaoa² lui..., trei flori de hașă, o strecurătoare de cafea, 1 lacracioară cu hărtii..., 1 tas de argint poleit,

¹ Era la Sibiiu, în bejenii, pentru războiu.

² Rostul.

44802

2 farfurii de dulciată[ă] poleite . . . , 1 cătîie poleită, 1 burdar¹ . . . , 3 cabarale și oblânc de argint, de șea . . . , 1 sepețel de paie cu mărunțisuri, 1 pielea de capră neagră; *bogcele*, cu zapisele moșilor Grădiște și Poenari.»

80. 13 August 1790. Co[stan]din Bengescu, Agă. Pentru «două inele» de prefăcut.

81. Craiova, 18 August 1790. Zamfir, Serd[ar]. «Acum au venit aici poruncă de la București, pentru câte mănăstiri și biserici vor avea preveleghiuri și hrisoave, să să triimiță copie adeverită de cinstitul Div[a]n de aici, ca să să prenoiască de cătră prea-înnălțatu printip².» Să-i caute și lui daniile mănăstirii, de la Alexandru Ipsilanti și Nicolae-Vodă Caragea.

— Scriitorul era tatăl lui Tudoran.

82. 21 August 1790. Co[n]st[antin] Bengescu, Agă. «Pentru acele doao căciuli», comandate «întocmai ca furma căciuli mele», «zarife». Și pentru «venirea Exelenții Sale doamnei ghinărălesi», ce are să se întîmple.

83. Craiova, 18 Septembrie 1790. Zamfir, Serd[ar]. Înțelege că acum nu mai sînt să se înnoiască hrisoavele. A trecut «pe-ricolul».

84. Craiova, 11 Octombrie 1790. H[a]gi Stan Jianul. Despre un Lipcan, ce duce lui Pop scrisori ale lui Merkelius³. «Să deschideți lada cea de chiparoz și una neagră: și să scoată o giubea mohorătă, cu vergi de fir ce este cu nurcă, și o rochie, iarăș asemenea, cu antereu ei . . . Giubea Ilincăi este cu jder, și rochia este fără măneci, iar a Zoițăi este cu nurcă, și rochia cu antereu la iă, și un biniș a lui Ghiță, de postav, cu jder, și să facă un tenculețu; numai să pue scânduri suptărele, ca să nu să sfărâme.»

85. 30 Octombrie 1790. B[arbu] Șt[irbei], Vor[ni]c. Pentru ca să i se trimeată ișlicele, «și să le scuture și să iă tutunul cel vechi, care au fostu pe dănsăle, și să pue altul, să îmbrace zagaraoa cu tutun, pentru ca să nu le mănânce moliiile, și să le așaze iar[ă]și la locul lor . . . 12 păreichi pene de

¹ Cadelniță.

² De Coburg, comandantul oștirii de ocupație.

³ Agentul Austriac din București.

care aū venit la Sibii, să-m trimiț pentru Catinca; numai să nu fie negre, ce or[i]ce alt felî de formă.»

86. 25 Novembre 1790. B[arbu] Șt[irbei], Vor[ni]c. Și «pentru un clopot..., pentru o sfântă biserică de aici, însă de o sută de funți».

87. 3 Decembre 1790. St[an] Jianu, Sărd[ar]. Cere «doao duzine masalale... 1 lebadea de maldeh ca norul... O pa-lască de cele de iegăr, cu cheie... Praf gros.»

88. 22 Ianuar 1791. H[a]gi Stan Jianu, Păh[arnic]. Pentru lo-godna nepoatei Tița cu Cămărașul Costandin, «fiind și Măriia Sa ghinărari cu toț ofșerii și toată boerimea.» S'a stricat logodna cu fiul Stolnicului Brăiloiu, ce fusese la «surgunie». Cere «macaroane i fidea, confeturi i condite».

89. Craiova, 15 Mart 1791. H[a]gi Stan Jianu, Păh[arnic]. Află de la Pop că generalul Mitrowski a înlocuit pe generalul Enzenberg¹.

90. 27 Iulie 1791. H[a]gi Stan Jianu, Pah[arnic]. «Acum înțalesărăm cum că ministrii noștrii ar fi încheiat pacea cu Turcii, și, măcar că nu s'aū pobiculuit, dar mă tem că vom rămănea cum am fostu, ci Dumnezeu să-ș facă milă, nu știu ce urmăre să fac, ci voi vedea ce ias[ă] afar[ă] de pace și cu ce condițione, apoi voi măi înștiința pe dum[neata]. Spătaru Geanolu², sănt acum 15 zile de când aū plecat la Beci; ci știu că de acolo veî înțelege la ce aū mers și ce va isprăvi.» A întreat de boală pe «un doftor de la Beci», venit acolo. «În loc de ap[ă] dulce, să beū apă acră... Doftoru îm dete în scris că asupra Brașovului, la un loc ce să chiam[ă] Irgan, este apa de să chiam[ă] Borsec; dar eū știu că să află și și către Orăștie.»

91. 12 August 1791. H[a]gi Stan Jianu, Pah[arnic]. «În trecutele zile, viindu-ne vestire de negândita pace și cu Rușii, nu aveam știre de s'aū făcut pace, cu toții eram spereatăi că poate vor veni sumă de Turci ca să prinz[ă] pe 6 lunî... Socotind că, fiind pace cu toț, trebuie să vie Domnū în țară

¹ V. *Acte și fragmente*, II, pp. 322-3.

² Cf. atestatul ce-î dă, în 1790, colonelul Kray, în vol. XI, p. 104, n° 26.

făr oste turciască, și, ca un Domn, va fi cu înblânzire, și va judeca, și apoi va pedepsi pe cei vinovați,—acum ne-au venit și cărți de la Măriia Sa Mihaï-Vodă Suci, de înblânzire. Scriie din Șumna, de la 4 ale aceștii luni, și scrie că l-au făcut În-părăția Domn, aici la Țara-Rum[ă]nească, și i-am făcut și răspuns cu oraței, și vedem că oștile chesaricești, unde era gata să plece, s'au mai oprit: zic că, pân să va isprăvi de-săvârșit pacea cu Muscali, vor fi tot aici în țară. Ci milostivul Dumnezeu să-ș facă milă, că nu știm ce să mai facem, dacă am avut aciastă parte; ci, pentru sălaș, să rămăe, să nu prinzi¹.»

92. 26 Aug[ust] 1791. H[a]gi Stan Jianu, Pah[arnic]. «În trecutele zile, Ț'am scris puțintică mângâiare ce am luat, în-telegând că s'au făcut pace și cu Muscalii; acum aici că numai știlștant², opt luni, dar tot nădăjduim că să va face desăvârșit[ă] pace, de nu va mai pătimi țara. Și noo ni-au venit luminate cărț de la Măriia Sa Vod[ă], de la Tur-tucaia, dar caimacamii Mării Sale au venit în București da la 19 ale aceștii luni. Este nepotul Mării Sale, care au fostu aicii caimacam, celibii Iorgache Suci, și poate pân acum va fi sosit și Măriia Sa Vod[ă] în București; și poate astăz, măine, va sosi caimacam și aici. Oștile chesaricești, az, Duminică ce vine a lunii, vor pleca de aicii. Preasfinția Sa părintele episcopu îm scrie cum că știe că am copiile fer-manurilor, când s'au făcut pacea cu Rușii; și, când am fostu la Țarigrad, le-am luat copiile³, și, dup[ă] înștiințarea ce are de la Ruși, cum că au arătat la pacea ce vor să facă

¹ Cf. raportul olandes din Constantinopol, 22 Mart 1791:

«De prins Michel Zasso, die voorheen prins van Wallachien geweest, dog gedeposeerd was, is tans weeder tot die waerdigheyd verheeven en door den Visir in het leeger ontbooden, ten eynde voort na het sluyten van den vrede, als dat prinsdom weder aan de Porte zal ingeruynd zyn, ge-installeerd te kunnen worden». («Principele Mihaï Suțu, care a fost Domn al Țerii-Româneștii, dar a fost mazilit, a fost ridicat iarăși la această demnitate, și a fost chemat în lagăr de Vizir, pentru a fi așezat în Scaun, îndată după încheierea păcii, cind acest principat se va întoarce iarăși la Poartă»).

² *Stillstand*, armistițiu.

³ La 1774.

și pentru Moldova și Țara-Rum[ă]nească, să fie cu pronomiile ce au fostu mai nainte, și sănt trebuincioase acele fermanuri, și scrie să i le trimit, că vor fi de mare folos, și, măcar că i-am făcut răspuns că acele copii de fermanuri, de nu să vor fi răpus prin lăzăreturi, când am trimes scrisorile în lăuntru¹, vor fi la Sibii între alte scrisori ce am acolo; ci te poftesc să chiemî un lăcătuș, să deșchiză la sepetu ce este la dumneata, și să cauți în scrisori, că este un plic desupra rupt, și sănt numai aceale fermanuri, și să le învălești într'o hârtie groas[ă], și într'o pânză să s[ă] coase, și, cu om sigur, ori până aici, ori la Râmnic, la chir Nicolîța, să mi le trimet, că acum la târg vor veni din rudenii (?) mele; numai să nu s[ă] ude, ori să s[ă] răpue, — că poate vor fi de trebuință.»

93. Craiova, 25 Septembrie 1791. «Cherața, soția răp[osa]-tului Mihaî Socolescu.» Pentru un deposit.

94. 9 Octombrie 1791. H[a]gi Stan Jianu. Pah[arnic]. Pentru fi-mieî Stănuț», bolnav de friguri. «Une ori îș vine în fire, apoi iar să zmințește, ci am hotărât să-l dau la Bistrița, să-l las acolo câtăva vreme, fiind și alte sfinte moște, și Sfetii Grigorie ca să nu vaz[ă] pe nimeni de ai noștri, doar va face Dumnezeu vr'o minune.» «Nepotu Cămărașu», pîrit, a fost dus la Vodă, dar liberat.

95. 16 Octombrie 1791. St. Jian, Sărdar (?). Pentru «doa sobe de her, de cele suptiri, una să fie de șasăzeci funți, mare bun[ă], oarbă, nu de cele cu foc, și alt[a] mai mic[ă], ca de treizeci funț, iar orbă, adec[ă] dintr'alt[ă] cas[ă] să s[ă] încălzească, adec[ă] cu orloî, să ias[ă] fumu într'alt coș, numai să hie zarif făcute, și zece sticle Auspruh de Tocaia..., și 4 funț pișcote».

96. 24 Octombrie 1791. C[ostan]d[in] Otetel[e]ș[anu]. «Am văzut că-m scrii și mă iscălesc creștineștea, căci n'ai putut pricepe iscălitura. Eu prea ales mă iscălesc, numai dacă omul dum[neavoastră] n'a știut carte bună, ca să învet[e] a cunoște iscălitura...».

¹ În Ardeal.

97. 5 Novembre 1791. H[a]gi Stan Jianu, Pah[arnic]. «Fiū-mieū Stănuț, de multe strapație ce aū avut cu isprăvnicia, la vremea trecută, mai ales la plecarea oștirilor, s'aū bolnăvit, întâi cu friguri, care puținei oameni aū scăpat, apoi ca o thermolimico¹, și îl caută doftori de o lună în casă, și trebuie să fie tot lângă ei, să nu fac[ă] vr'o ataxie.. Toate boeriile lui Mavroghenii s'aū stricat cu hatșerif împărătesc; de altele, cine aū jăfuit, vor plăti săracilor.»

98. 20 Novembre — 2 Decembre 1791. Nedescifrabil. Cere «un măjări, adecă piuliță... și un her de călcatu rufelor, de cele de alam[ă]..., hiară de copturi și vre un socaci sau soc[ă]ciță».

99. 27 Novembre 1791. Dimitrache Fălcoianu]. «Măriia Sa Vod[ă] către mine întru una îm scrie că bine am făcut de am înștiințat Mării Sale, și încă Măriia Sa va orându de a să păzi drumu acela foarte, ca să nu să strice, și încă să să dreagă pă unde să va strica. Asemenea scrie și pentru mănăstirea Cozii, că va da tare poruncă egumenului. Îm serie și beizadè, și îm scriu ca să-î înștiințazu, atât pă Măriia Sa Vod[ă], cât și pă Măriia Sa beizadè, pentru treaba ce am făcut, ce am isprăvit», făgăduind ajutor cu «cărțu tarî dă la Țarigrad». Are și scrisoare de recomandație de la Rathkeal, Internunțiu].

Și, din țară, de la Μαρία Φαλκογιάννα.

100. 10 Decembre 1791. H[a]gi Stan Jianu, Pah[arnic]. Pentru logodna ficei lui Pop, «nepoțica» lui, cu Iosif, fiul lui Manicati Șafran.

101. 1792. «Dimitrache Schiliță, Pit[a]r», întreabă unde e generalul Splényi.

102. 1792. Σκαρλάτος Γρετζιάνος. Pentru plante de la Pop, care s'aū trimes de Domn la Poartă și a căror descriere e dorită acolo.

103. 20 Ianuar 1792. Dimitrache Fălcoianu]. Pentru argintării: «12 cuțate cu furculițele lor, 19 linguri, 1 lingură mare, 24 zarfurî». Ispravnic la Vilcea e «Cuparu Manolache».

104. 1-iū Februar 1792. B[arbu] Șt[irbei], Vor[ni]c. Cere

¹ Tifos.

«doaăsprezece scaune cu postav fistichiū, însă scaune tot de cele care mi-ei cumpărat dum[neata] odată, și doaă canapele iar[ă]și să-m cumperī dum[neata], cu asemenea postav fistichiū».

105. Craiova, 3 Februar 1792. H[a]gi Stan Jianu, Păh[ar-ni:]. Pentru o logodnă. «Măcar că Ț'am fost spus și dum[ital]i că au fost și de l[a] alte locuri vorbe, dar este o vorbă rumânească, că unul odată s'au arsu cu lapte dulce fiert și pă urmă aducându-i și lapte covăsit să mănănce, luând cu lingura, au suflat, și, zicându-i de ce suflă în lapte covăsit, că este rece, au dat răspunsul că cu acest fel de materie ș'au arsu gura. Și, ca să nu mai auz și pă noră-mea aciasta că e fata cutăruia de neamu mare, neamul, înștiințându-mă că copila Păh[ărni]ce[sii] Bibească este și de chip curățică și de mumă sa pedepsită, că văz, că, de când au murit Pah[ar]ni[c]ul Bibescu, au chivernisit copii și casa stă pe loc, încă mai cu spor, de aceia m'am bucurat, făcând și logodna cu ierologhie, — că nunta, dacă voi trăi, va fi după Sfânta Înviere, iar, de mi să va întâmpla și moarte, încă voi lăsa cu blestem de a să-vărși și veseliiă în scurtă vreme.» Îi poștește la nuntă.¹

106. 13 Februar 1792. Șt[efan] Prășcoveanu. Pentru bani.

107. Craiova, 29 Februar 1792. Δημήτριος Μπιμπύκος [=Bibica], Καμνάρης. Pentru bani.

108. Craiova, 1-iu Mart 1792. H[a]gi Stan Jianu, Pah[ar-nic]. «Am venit la cumpăn[ă] de moarte... Am logodit pe fi-mieu Stănuț cu copila dumn[e]i Păh[ăr]ni[c]iasă Bibească: după Sfânta Înviere, de voi avea viaț[ă], voi face și nunta. Și acum, cu mila lui Dumnezeu, s'au făcut și pace.» Cere depositul. Un dulap de dres la *măsarī*, e la «nepotu Ianache». Fusese el și la Timișoara.

«Conteș miē cel cu cuișoare... Rahtul cel pe curele cu ciucuri albastri, sfeșnice 12 de alam[ă], de părete, tipsioarele de dulcețuri 6, un brău țar[igrădean], turungiu².»

¹ Ștefan Bibescu Păharnicul are, cu soția sa, Maria (care muri după 1782 și înainte de 1786), o fată, Bălașa, care luă pe Stănuț Jianu. Ea trăia încă la 1811, despărțită de bărbat (v. vol. XI, p. 224 și urm.).

² Portocaliū.

109. 11 April 1792. B[arbu] Șt[irbei]. A primit amanetul său. Trimete bani pentru doctorul Horvat. «Pentru canapele și scaune», cere să trimeată.

110. 27 April 1792. B[arbu] Șt[irbei], Dvor[ni]c. Multămește pentru «scaunele și canapelele care mi le'î trimis dum[ne]a[cata]».

111. 24 Maiu 1792. Dimitrache Făl[er]o[jian]. Cere «dooă teșăli de piele frumoasă, dă cele ce să țâne pungī cu praf de pușcă și alice... Să fie pâ afară cusute: iagăru, unde înpușcă cerbu... 20 funțu paler bun... Crezu că te vei domiri ce fel de teșăli voescu: dă cele dă vânătoare, ce obișnuescu boeri: sus, rătunde, jos rătunde; sus are fieru frumos; cu chei să închide».

Pecete cu coroană, un capac și Д.М. Ф.К.

112. 29 Maiu 1792. B[arbu] Șt[irbei]. Îi trimete o bute de vin și cere să-i aducă niște cărți de la Viena.

113. Craiova, 30 Iunie 1792. «Fii-mieū Stănuț, măcar că l-au făcut Măria Sa Vod[ă] Vel Pitari, dar pân acum n'au mai venit; nu știu ce mai face, că au avut făgăduială și de isprăvnicie; ci i-am scris cu destule muștrări, să las[e] toate și să vie, ca să-l văz căsătorit, să văz ce urmare vor avea: doar voi avea noroc de nora aciasta, să m[ă] caute la bătrânețe... Aș vrea să-m însor nepotu Ianache: văz că-m scrii că este la Beci și este bolnav».

114. Craiova, 30 Iulie 1792. Să i se puie «tutun» «pă samuri». Să i se aducă «dooă işlice».

115. Rîmnic, 1-iu August 1792. Κωσταν: Μπεντζεζος. Pentru bani.

116. Rîmnic, 4 Septembrie 1792. Costandin Bengescu, pentru ceaprazuri cu «mărginile de sărmă galben[ă] și mijloacele de sărmă albă, și în mijlocu să s[ă] facă floarea de cabarale, adecă de fluturi galbeni și albi: pentru care, oricăț bani va merge, cu dragoste îi voi răspunde dum[itali]... fiindcă săntu trebuincioasă de iarnă.» Se zice «parolistu». Multămește pentru «doftoriile de cium[ă]». Salutări de la Spatarul Geanoglu.

117. Caracal, 2 August 1792. Ilinca Jăianca, Pah[arniceasa]. Pentru un «boșcealăc».

118. 9 Octombrie 1792. Cat[in]ca Știr[boai]ca. E bolnavă de o mină, «și la spițăria de aici, de acestu felu nu să gădescu; iață că făcu doftoru aciastă rățăță». A cusut Hagicăi «dooă păreichi de izmene».

119. Craiova, 24 Octombrie 1792. H[a]gi Stan Jianu, Pă[h]arnic]. Pentru nunta ficii lui Pop, Mariuța, la 3 ale lunii, cu Iosif «Șofran» (Saffranos).

120. 30 Octombrie 1792. Ca[tin]ca Știr[be]i]. Pentru doftorii «împreună și cu doo păreichi conduri și una păreiche ștrimf ce s'au ostenit ginerile dum[nevoastră] și cocona Mariuța fca dum[nea]v[oastră]».

121. 6 Novembre 1792. Șt[efan] Prășcovean[u]. Cere un grădinar «numai pentru sălătruri și pentru verdeturi și, de poti să-mu altuiască, și de să va pricepe și la florii, nu strică». Oferă *must pritocit*. «Sinior Dumitrachie, bunu doftoru, să închină dumitale», care l-a îndreptat, «căci am venitū pân la cumpănă». Să fie lăsat încă lîngă el: «este și om dulce la graiu dumisale».

122. 10 Novembre 1792. «Filaret, Mitropolitul Ungrovlă hieș», adeverează.

† La leatul 1771 mergând dumn[ca]lui unchiul nostru Dumitrache Fălcoianu biv Vel Cluci[a]r în țara Ardealului, la rudele noastre, grofi Secheleștii, dă spre familia noastră Buiceștii¹, dă aicea dăn Țara-Rumânească, au căutatu dumnealū unchiul nostru pricina moștenirii familii noastre Buiceștii dă cele ce au fostu acolo în Ardeal, prin judecată, însă numai cu grofu Sech[el]i Lașlu, fratele cel mai mare, iar cu Sechil Adam, frate mai micu al lui Sech[el]i Lașlu, n'au căutat.»

În 1792 merge și la Viena, la *Chesarul*, de și muriseră frații. Întăresc cele făcute de dînsul :

Ioan Cămpineanu, Ianache Fălcoianu².

Două peceti ștricate.

¹ A lui Diicu Buicescu, doritor de Domnie din vremea lui Matei Basarab.

² Pentru rosturile ardeleni ale familiei Fălcoianu, v. vol. XII, p. 120,

123. 21 Novembre 1792. Costandin Brăiloi, Cluci[a]r. Pentru niște rîmători.

124. 1-iu Ianuar 1793. H[a]gi Stan Jianu, Pah[arnic]. Pentru niște bani.

125. Craiova, 3 Ianuar 1793. H[a]gi Stan Jianu, Pah[arnic]. Pentru boala sa și bani.

126. București, 7 Ianuar 1793. «B[arbu] Ș[tirbei]. Pentru niște «porțioane de doftorii», pentru care avea și «rețeta».

127. 20 Ianuar 1793. Dimitrache Falc[o]ianu. Scrie fraților «Turi Laslo protonotarie»¹, «Fabiian». «Nepoții miei, pentru că lelea soru-mea, Păunica Comăneanca, au dat opștescul sfârșăt». Se ceruse în proces «ca să fie iscălită [cartea] dă Vodă. Ci, întâi, că la aceste madele² ale noastre pă Domnu nu-l amestecăm, că iaste un strein: astăzi iaste, mâine nu iaste, și acum s'au să schimbât; merge Mihai-Vod[ă] la Moldova și vine Alexandru-Vod[ă] aice³.» Thuri avea să-i dea 8.000 de florini. A murit ispravnicul de Vilcea, Dinu Bengescu. «Cum am venit aici în țară, am dat peste boala ciumi aici în București, și zece zile am săzut și am eșat afară, și am umblat pînă cinci județă, dănd loc în locu, spăimăntat, și n'am avut mijloc de a scrie, că Buc[u]rești rămasese pustiu; iar acum s'au mai osteiat, dar nu dă tot, că tot izbește la căm: [=câte] doază trei locuri, că Domnu țări nu sta să facă purtările de grijă cele cuviincioase,—că nu s'ar fi umplut țara,—ci sta numai de jăfuia păcătosu norod cu multe nedreptăți, încât jafurile lui Mihai-Vod[ă] au întrecut jafurile lui Mavrogheni, când au stinsu țara, și el și oameni lui,—Dumnezeu să-l răsplătească și trupește și sufletește. Acum dar să duce la Moldova, să mai jăfuiască și acolo.» Salută «Mariuța, copii».

Pecete cu coroană și un copac în scut, ținut de lei, cu literele: А. М. Ф. К.

128. 26 Ianuar (?) 1793. Un nepot al lui Pop. «M'au pofțit prea mult dum[nea][ui] Caimacamu ca să scrii dum[nea]ta ori la Viena, ori unde ai socoti, pentru o hartă de gheo-

¹ V. vol. XII, p. 120, n^o CCXLVII.

² Afaceri.

³ V. articolul meu *Un Mitropolit de altă dată*, în «Convorbiri literare» pe 1901

grafie acestor cinci județe și acelor 12 ale Țării-Rumânești care s'au făcut în cât au fost stăpânirea chesaricească aicea, fiind și toate satele anume însămnate, care, de s'ar putea găsi în limba franțozască, prea bună ar fi, iar, de nu, măcar și latinește, numai ceste după urmă să fie, și, oricâți bani va fi, voi răspunde cu mulțumită.»

129. București, 24 Februar 1793. B[arbu] Șt[irbei]. Se plînge că n'are *gazete*. Pentru «doftorii de la Lipsca».

130. 13 April 1793. B[arbu] Șt[irbei]. Pentru bani pe «doftorii», «hamuri» de carătă și «butcă» («doi rotași»). La urmă, autograf. «La d[u]m[nea]ei cocona Păunița eū și Catinca ne închinăm cu frățasca dragoste.»

131. 15 April 1793. H[a]g[i] Stan Joian (*sic*), Paharnic. «Eū tot cu slăbiciune mă aflū, că poate s'au apropiat de a face datoriia călătorii cei de obște, care, fiind supărat de patimile și nenorocirile ce am avut cu fii miei, va să fie și sfârșitu cu măhnire.» Să vie el și cu «dumneacî nepoată». spre a-l sfătui. Are două nepoate dela ginerele Vlădoianu; vrea să mărite pe una. — P. S. de la «Gheorghie sin Hagî Stan Jianu».

132. Craiova, 2 Maiu 1793. H[a]g[i] Stan Jianu, Pah[arnic]. Despre nunta lui chir Todoran. «Vaz, pentru păcatele meale, că cliromom n'am: Ghiță tot mai spre rău merge, care poate să și moară, dar, și cât va trăi, partea lui la ce casă las? Din fi-mieū Zanfir¹ au rămas un copil care acum este de 15 ani, și este mut și surd; mamă-sa o am aice în casă, și o știū ce felū este, și poate să s[ă] mărite, după cum îi este firea. Fii-mieū Stănică l-am însurat, socotind că va fi norumea ca mamă-sa, dar este numai un chip zugrăvit, dar, încolo,—nimic. Fii-mieū, dup[ă] cum i-am cunoscut firea: mândrie, iuțime, care, cum au fostū Nemții aiciū, au fostū tot ispravneac, și au câștigat și pân la 30 pungi de bani, și acum auz că este și datorî să-î dē banii: au cheltuit cu cărțile, cu mândrîi: care l-am trimes la București, de au luat boerie, stricându-s[ă] boeriile lui Mavrogheniū. Și i-am făcut nunta ca și

¹ V. p. 11, n° 54.

celorlaltî, încă mai cu multe scule și haine; care am cheltuit cu boeriia, cu nunta pînă la 7.000 lei. L-am plătit și de datorie, dar mâine este iar la loc; să-î dau să facă negustorie, dar el cere isprăvnicie, să jăfuiască, să bată, să fie cu pompă: numele și l-au stricat din isprăvnicile Nemților.» Ar vrea să li dea numai venitul moștenirii; banii capitalului i-ar depune la «Casa Înpărătească».

133. 16 Maiu 1793. B[arbu] Șt[irbei]. Pentru hamuri și doftorii. Cere «apă acră».

134. 16 Maiu 1793. Dimitrache Fălcoianu. Pentru un împrumut cerut de «fratele cumnatu Răducanu Slătineanu, biv Vel Logofăt, care țâne pe soru-mea, Săftica».

135. Craiova, 2 Iunie 1793. Κωνσταντίνος Καρατζάς, Καϊμακάμης. Pentru o datorie a răposatului Pitar C. Bengescu. Pecete cu coroană și inițiale întrolocate.

136. 26 Iulie 1793. Dimitrache Fălcoianu. Nepoții vor iscăli. «N'au ce face, că avem Dom[n] ¹ cu judecată».

137. 29 Iulie 1793. B[arbu] Șt[irbei]. Cere «niște apă acră». E pe cale la Craiova. Cere și «dooă sticle cu vutcă franțozască ce să cheam[ă] rum». De nu va fi, s'o comande. «Aciastă vutcă să face din drojdii de zaharü.»

138. Rîmnic, 24 August 1793. Un boier cere «să-m găsești doi canari buni, învățați bine, căntece frumoasă», și «șase rogojiooare de cele de masă, de care pun tipsiile pă dănsăle», «farfuri de masă, atât cele de bucate, cât și tălerile».

139. 12 Octombrie 1793. Σκαρλάτος Γρετζιάνος. Pentru afaceri.

140. 31 Ianuar 1794. H[a]gi Stan Jianu, Pah[arnic]. «Dum-nialui Stolnic Dumitraiche Bibescu s'au logodit cu o nepoată a dumnealui Vistieriului Știrbeai ², și Duminec[ă], la lăsatu postului de carne ³, iaste și nunta, și, fiindcă aici vinuri bune de alte țări nu să găsăsc, și nun iaste dum-nialui Cai-

¹ Pe Alexandru Moruzi.

² Catinca.

³ 21 Februar.

macamu, ci m'aũ pohtit ca să scriũ dumatiale.» Și luĩ, pentru boală, ıf trebuie așa vinurı. «Darã și pentru trebuința, că gândescũ să măritũ vre o copilã din nepoate; și să vorũ face doo lãdița, și să vorũ ınvãli cu țol veichii, ca să fie povarã mai ușoarã de un calũ.» Pentru clopotul cerut.

[Listã:] 16 sticle vin de Tocaia, 12 sticle vin Aispurh, 8 sticle vin de Renũ sau de alt fealĩ de vin de afar[ã], 4 sticle untdelemn de Luca, 4 funț capere, 2 funț stainvain adec[ã] tirighie, ın loc de oțet, 2 șticurı de pãnz[ã] de Perıiaș¹, adecã bogaciũ vãnãt, pentru cãptușãle la perine.»

141. 20 Februar 1794. H[a]gi Stan Jianu, Pah[arnic]. Pentru un copil al rãposatului sãu fiũ Zamfir, nãscut dupã douã fete, «ca argintu de curate». Acesta — «n'ar fi mai apucat să s[ã] nascã» — e mut. «Pã chir Dumitrache Marcu dohtoru, mai mult pentru aia l-am adus de la București... Aine peste aine», vrea mamã-sa.

142. 11 Mart 1794. Un Brãiloiũ, se pare. Cere «o bucãtãrițã sãsoaicã: sã fie meșterã, curatã, care să aibã științã și pracsis de uscãturı, de bucate și de zaharicã, și din casã de boer să să iã, iar nu din cele din prostime.»

143. [August 1794.] H[a]gi Stan Jianu, Pah[arnic]. «Venirea mea aicea la București este fiindcã amãndoaã nuro-rile aũ dat la Mãriia Sa Domnul jalbã: Joița, ca să s[ã] despartã de fiu-mieũ și alte fleacurı ce mai cere; Ilinca cere iarãși lipsa zestrilor și ce aũ rãmas de la fiu-mieũ, fiindcã trãește mutul, nepotu-mieũ Ionițã, ca să fie la iã... Numã la Mãria Sa Vod[ã] și la cãțva din boerı am apucat de am mersũ spre ıchinãciune.» Va judeca pe Joița Mitropolitul și D.vanul. E bolnav.

144. 10 August 1794. C[ostan]d[in] Ot[ete]l[is]anu, Medelnicer. «Mã ıncurcarã și pã mine: ınvoindu-mã cu dum[n]ea][uı] Slug[ie]r[ul] Argentoianu, am luat ıntu cãsãtorie pã fica dum[nea]][uı], și nunta să face la opt de Sãpt[em]v[rie].» Sã-ı cumpere unchiul decı: «6 ocã zaharicale mari, deosãbit

¹ Eperjes.

figuri și altele, 2 oacă capere bune, 12 sticle vin de Șpanu, de Tocaia, 6 sticle undelemn de Franța, o sută de sardele.»

145. 19 Septembrie 1794. B[arbu] Șt[irbei]. Se miră că n'a venit, împotriva «parolei», «sinior Gheorghe Martin Hailain». Era un medic, se pare. Și pentru doftorii. «Moșiia mea Ciupturoia, unde și eu mă aflu.» O «doamnă» vine pentru a face *doftoriile*.

146. 21 Novembre 1794. B[arbu] Șt[irbei]. Are 700 «de rămători, mari, grași, frumoși, gata de drum».

147. 25 Februar 1795. B[arbu] Șt[irbei]. «Pentru plastru ce ați trimis Madama Catincăi, cum și cipcele le-ați adus.» I-ați priit *doftoriile*: «încă de le luam după cum scriei dumne[neata], patru luni, mă făceam copilaș.» Să vie și *Madama*. «Un eizindariu, adec[ă] un leu și jum[ă]tate», îi va da hrană pe zi. «Hagiiășule, în grabă să am răspu[n]s.»

148. 15 Mart 1795. B[arbu] Șt[irbei]. Ar veni «sinior Martin», mai scump decît soția lui, Madama. Cere «câtevaș pitușci».

149. 15 Mart 1795. Conștan[din] Σοκοτιάνοσ. Pentru grădinar și sămîntă, între care: «calarabe, rădichii de lună roșii și albe, lăptuci, căpățini mari, și alte feluri, anghinare, nis-careș sămînte de flori alese.»

150. 22 Mart 1795. B[arbu] Șt[irbei]. Pentru semînți de flori și o «madamă», de care să nu spuie că a adus o el: «aici poate găsi dumn[ea]ei pe mulți de a-i căuta; știu eu un obraz, dar nu-l numesc în scrisore, carele mi ați și zis că, viind dumneei său domnul, atunci să va arăta.»

151. 3 April 1795. H[a]gi Stan Jianu. S'a îmbolnăvit la București, «neșezând în casă, ce tot unblând..., suind și scoborând scările boerești și domnești.» A venit cu episcopul «Feciori mă iați de suptiori și mă dați jos [din pat]. Numai mulțumim lui Dumnezeu că am ajuns săn[ă]tos la cășcioara mea.» Cere un grădinar și o «soc[ă]ciță»: «că, de va fi fat[ă] și de cinste, și curată, și cu omenie, îi făgăduesc că voi și mărita-o, că eu voi să dați toți Țigani afară, că m'am sup[ă]rat de ei.» Să știe și *copturii*. Pentru telegari: «acum la târgu Sibiului știu că vor veni și din nemeși și din popi

nemțești și din alții... Să fie murgî curăț, și să nu fie spețiți sau armăsari, macar să dau zece florinți mai mult, și pînă la treizăci de galbeni, iar mai mult nu, că de acum înaintea voi găsi și aicea, că s'aũ deschis țargurile.»

152. Craiova, 19 Iulie 1795. H[a]gi Stan Jianu. Pentru «ostenelile Bucureștilor, cu suitu și scoborātu scărilor, și alte supărări; după ce am venit, toate acele ostenele mi aũ căzut în picioare, și mi s'aũ umflat ca uleele, și, de ce merge, să sue unflătură în sus, pînă mi s'aũ umflat și pantecele, de s'aũ făcut clopot, și, osăbit de dohtorul Pal, ce aũ fost aicea acum, aũ venit și un Grec, ce zice că aũ învățat dohtorî la Franța, și are și spițieri cu el, și mi aũ orânduit niște prafuri roși, de le iaũ numai cu apă dimineața și sara, și mi aũ hoi[ă]răt ca să es la primblare, încă mai mult să umblu călare, care m'aũ făcut și am cumpărat și un cal scumpu... Era să mă duc și la bălț, fiindcă am luat vama bălților, dar, înțelegând că sânt nește sate zbreduite de cium[ă], nu m'am dus, că m'am temut. [Să întrebe și pe dr. *Naiștader*.] Socăcită n'am găsit la aciast[ă] vreme, ci-m caută și îm trimite, numai să fie creștină și cu omenie, — că eũ voi să trăesc viaț[ă] cât va vrea Dumnezeu, iar nu voi să-m tiranipsesc viața. Și pe Țigani voi să-i dau pe toți afar[ă]. [Despre epitropia Casei sale, căci se teme a nu-i ajunge] mai rău decăt de casa Obedeaanului, precum și a Gănescului: de n'ar fi făcut Obedeaanu măn[ă]stire, precum și Gănescul, s'ar certă ca nește dobitoace. Care și eũ Preajba gîndesc să v[ă] fac să aibă câte tl. 1000 pe an, dar nu închinat[ă] la altă mănăstire, ci s'opt epitropie, și să aibă școală, să învețe de pomană, și să mărite fete sărace, că clironomi miei aũ ce le rămănea: bani și scule și moșia; numai dacă n'ar fi ca Băluță Obedeaanu.» Cere «jinblulițe, numai să fie coapte tare, pentru supă... Știu că să vînd arme vechi și bune, și vîndători, am 6, și] mi s'aũ stricat pușcile; ce să-m ei dooă flinte cu patu jumătate, pentru vînat, și alici, și mai mari, și mai mici... Căt și vre o păreche pistoale englezești sau de Beci, că acum mai mult oi să umblu pe afar[ă], că am scăpat de Divan.»

153. Novembre 1795. Spă[tarul] C. Claccerioglu. A fost numit ispravnic. «Am trebuință de un bucătar și o Nemțoaică spălătoare».

154. 20 Novembre 1795. B[arbu] Șt[irbei]. «Pentru pricinile nepotu-mieū Stolnicu Dimitrache Bibescu.» Și pentru «gazeturî». «Din năprasnica boala ciumii, și din răzvrătirea vremilor, după cum veî fi auzit, mă aflu cu totul aici la Târgul-Jiului.»

155. 25 Decembre 1795. B[arbu] Șt[irbei] «Acum s'aū apropiat și sorocul gazeturilor de a eși pă anul acesta.»

156. 3 Ianuar 1796. Rusi Caragicu, biv 3t[i] Logofăt. Pentru o butcă.

157. 11 Ianuar 1796. C[ostan]d[in] Oc[e]t[e]l[i]ș[anu]. Cere «doă batiste musulin» și prezentin «și doă telatinurî.»

158. 21 Ianuar 1796... Post[elnic]. Pentru «o butcă cu un drug la mijloc, să umble roatele denainte pe didesuptu, dar să fie foarte ușoară, număi de doî oameni, și cu veziteu trei».

159. 5 Februar 1796. Stoian Post[elnic], zet H[agi] Măteî ot Pitești. Păharnicul Iordachi Filipopoliti cere «2 topuri de hărtie... Dar i aū spus părintele episcopol Argeșului că mărginele la astfel de hărtie nu sânt tăete... Să o dai la meșterî ce leagă cărțile, că să-î tai mărginele.» El cere «2 funți tăbac, de la Peștea, de cel negru», și «o vermia (*sic*) pânză ce să cheamă Linți¹, pentru legat la găt.»

160. 17 Februar 1796. Stanciu Șușăscu, biv v^t Comis. Pentru rămătorî, ceasornice: «un cîasornic bun de purtatū în sãnū, și acolea la Săbiî să găsăscū cîasornice bune, englezăști».

161. Râmnic, 29 Februar 1796. Costandin Ot[ete]l[i]ș[anu]. «Pentru doao harte de Țara-Rumănească și alte doao de Țara Moldovei, ce s'aū făcut în anii trecuți.»

162. 3 April 1796. «Părvul, biv 3^t Logofăt, ginerile lui Tudoran Băjoiū.» «Ne aflăm sănătoși, cești care trăim până acum, iar dumneaei, maica, soacră-mea, aū răpăosat, de este acum la Paști un an, precum și dumnealui taica socru-mieū, Tudoran Bojoi, să află în patimă dă boală... și nu poate

¹ De Linz.

umbla în picere... Fiindcă copila cea mică, sora Mândiți, soții mele, aū venit dă vârste, aū început a ne veni uni alți după obicei, și, nefiind gata din multe, întocmai ca o fată săracă, nn putem a o da.» Să-i dea «un rând dă haine cum te va lumina Dumnezeu... Este aici un ipochimen, anume polcovnecul Dragomir, dă la dumn[ea]lū Vistierul Știrbei, carele, fiindu-mi prieten măi dănnainte, i-am și dăschis eū vorbă pentru copilă, și nu ar fugi, dar, cum l-am priceput eū, fără voia dumitale să cam ferește. Și pentru aciasta iarăș mă rog să binevoești dumn[ea]ta a-l îndemna cu o scrisoare, să iă copila și să nu fugă dă neamul acesta; dar te vei face dumn[eata] că nu știi dă scrisorea mea; dumneata învățat ești dă Dumnezeu, — că, în credință, unchiule, nu sânt astă dată oameni ca aceia, și-mi pare rău dă așa copilă, și vom avea și păcat a nu face silință să o dăm după om dă potrivă... Cumnatul mieū, iarăș, și el abia iș agonisește casii dumisale: n'aū putere măcar cu cât dă mic lucru să ajutoreze copila; până și înbrăcăminteā eī o agonisește tot dă aiurea. Unchiul Ilie, fratele socră-meā, iar a răposat... La bolțile dă aici nu este nimic procopsală...» Să primească un copil, cumnatul scriitorului, la el.

163. 9 April 1796. B[arbu] Șt[irbei]. Pentru «zece copur de vin vechiū de Ardeal», «10 părechii ștrinfii de mătasă» sau bumbac, suptiri, zahăr, cafea, pesmeți, «coț cipce», «mănuși albe de mătasă», «șuhū pantofi», «fără fluturi și prin prejur cu piele neagră sau albă sau de atlazū și o masă leșască cu 12 șărvete.»

164. 12 April 1796. B[arbu] Șt[irbei]. Mulțamește pentru vin: «și, din cât beam până acum, îndoit voi să beaū, știind că este de la dum[neata].» Mulțamește pentru mănuși date Catincăi.

165. 21 Maiū 1796. Κωνστ. Σοκοτιάνος. Cere doi canari și δύο ἢ τρία μιναρέτα («două ori trei minarete»). E numit ispravnic de Vilcea.

166. 23 Maiū 1796. Κωνστ. Σοκοτιάνος. Trimete scrisori ale Canticăi Știrbei. Cere canari și, fără zăbavă, «gazete».

167. 7 Iulie 1796. Cost[andin] Gianoglu. Cere împrumut.

Intervine și Constantin Otetelișanu, pentru «Vist[ierul] Geanoglu, unchi-mieū și nașu-mieū».

168. 8 Iulie 1796. St[an] J[ianu], P[ostelni]c. «Fiindcă răposatul taica¹, la sfârșitu vieții, n'au apucat să-ș fac[ă] diiața, orî că vrăjmaș[i] nu i-au dat vreme, orî că, știind că are diiață făcut[ă] de la Temeșvară, nu este trebuință de alt[ă]», să trimeată, dacă o are.

169. Rîmnice, 9 Iulie 1796. Κωνστ. Σοκοτιάνος. Nu-î trebuie canari «numai cu câte o notă», ci «să știe note mai multe, spre a fi vrednici dă cinstea unui mare person, unde am să-î trimiț peșcheș». Să caute «și la patrii franțiscani». P. S. «Am multe havalele del[a] mari persoane de l[a] București; trebuință am de șase canari..., cu 2 sau și 3, înc[ă] și mai multe note să știe... Iar, pentru preț, eū nu bănuesc, numai faini să fie, bunî, cu organele lor... Doi cățaluș[i] micî, frumoș, vrednici de damă mare, de domniță.»

170. Rîmnice, 22 Iulie 1796. Constantin [Cluccioglu], Spăt[ar]. «Când eram la Sibiiū, am mersu la grădina domnului Brancantari², unde am găsit un soiū de poame ce să numește ananas, și am cumpărat.» Să-î iea și acum cineva.

171. Rîmnice, 29 Iulie 1796. Κωνστ. Σοκοτιάνος. «Pântru cățaluș, am văzut măsura ce mi s'au trimisū și, fiind mare, nu face de acea persoană.» Mai cere doi canari.

172. 4 Novembre 1796. St[an] Jianu, Sărd[ar], cere «sticle de Aouspruh».

173. Craiova, 21 Novembre 1796. «Șarban Otetelișanu, biv Vel Cluci[er], isprav[nic]. Pentru vînzare de mițe și rîmători. «Să puî să-mū facă o argintărie... doosprăzăce părechii de cuțite, cu lingurile lorū, doo solnițe, doo sfetūnice și o lingură mare».

174. 15 Decembre 1795 (1796). Νικόλαος Παραγοβάνος. Pentru hamurî și cai. — Grecește.

Întovărășeste cu un bilet Dimi[trie] Bib[e]s[cu], Stol[ni]c (12 Ianuar 1797).

¹ Hagi Stan Jianu.

² Bruckenthal.

175. 9 Februar 1797. Catinca Știr[boaica]. Voià să trimeată Păunicăi «câteva lucruri de Țaligradū».

176. 9 Maiū 1797. Catinca Știr[boaica]. A trimes 5.000 de lei. «Și mă rog, chir Hagi, cum mai în grabă să triimițū dumneata scrisorile la dumnealui, înștiințându-l și dumneata de priimirea banilor, ca să primescū și eū răspunsū de la dumnealui, să-mi odihnească și mie inima.»

177. Târgu-Jiului, 17 Iulie 1797. Dim[itrie] Bib[escu], Stol[ni]c. «Pentru hamurile ce pohtește dum[nea]lui Banu Brăncoveanu . . . , cu câte doao lanțuri pă supt barbă». Cere «și doi telegari murgî închiș». — Și la 4 April precedent.

178. 24 Ianuar 1798. «Costandin Dudescu, graf.» «Să să păzească și spre mine de către dum[nea]ta tot acel vecu prieșug și dragoste ce o avea către casa noastră și către răposatul taică-mieū.» Îi vine marfă din Viena.

179. 28 Ianuar 1798. B[arbu] Și[irbei]. «Mulți de aici, din boeri, din neguțători aū scris pentru gazeturi, aū și dat bani, și nu le-aū mai venit; s'aū auzit o vorbă că pă gazetari l-ar fi închis, dar nu putem ști, cu adevărat este saū nu: dum[nea]ta poate să știî de va fi așa, și cum că s'ar fi oprit cele grecești, să nu să mai dea afar[ă]. Ci te poftesc pă dum[n]eata, fă un mijloc și îmi triimite nemtești de aci, din Sibii: știū că mulți obicnuesc de aū gazeturi, mai vârtos chir Enache, cumnatul dum[itali], trebue să aibă; plătește dum[neata], și îm trimite doaa, trei partide, de la Ghenarie, și de aci înnainte fu dum[n]eata rânduială de-mi triimite totdeauna.» Și pentru «o rățată».

180. Rîmnic, 16 Februar 1798. Const[andin] Brăil[o], Pit[a]r. «Dumnei cinstita cocoană Căimăcămeasă¹ să află venită aicea la Rîmnic și, din nașterea unui cocon, să află lehusă și cam zaiță; dum[nea]l[ui] dohtoru ce să află lângă dumnei, dete aciastă rețetă . . . Să cercetezi la grădinari de acolea, saū la grădina lui Brocântal, pentru nește poame ce le zic: ananas, să ali-verdisești dum[n]eata doaa poame de acelea, să mi le trimiț în grab[ă], fiind trebuincioase iarăș pentru dumnei.»

¹ Soția lui Iancu Caragea, biv Vel Postelnic. V. vol. VI, p. 507, no 267.

181. 9 Maiu 1798. Gheorghe Ben[gescu], Cluci[e]r. Cere împrumut 7.000 de lei, oferind garanție în moșia Bengești saū Breasta.

182. 11 August 1798. B[arbu] Șt[irbei]. Cere «alice mărunte ca meu, și alice mai mari, de epurî, praf paler de la sinior Albert... De cel de Beci să-m dea, care va avea mai bun.»

183. 2 Octombree 1798. B[arbu] Șt[irbei]. Cere «zahar și cafè», «alice mărunte de vrabeț..., că-mi trebuesc pentru păsăr[î], — că aici nu să găsec; numai să fie de cele mai mărunte.»

184. 9 Octombree 1798. Const[andin] Brăil[oiu], Stol[nic]. «În trecute lun[i] am fost scris d[u]m[ita][e] pentru nește săpun ce scriu gazetele că aū eșit pentru spălat cocoanele pe obraz: să-m trimiț patru calăpurî pentru dum[n]ei prea-cinst[ita] cucoana Caimăcămesa, și atunci mi-ei răspuns d[umitale] că este departe, ce, de poștește dumnei, să scriu dum[isa][e] ca să scrii acolò, ci, fiindcă d[u]m[n]ei vede că aū adus alt[i], poștește... să i să aduc[ă] și dumnei.»

185. Craiova, 1799. Scrisori de la «Drăghicean Ot[etelișanu], Stol[nic].»

186. 6 Mart 1799. C[ostan]d[in] Ot[ete]l[is]anu. «Și eū mă aflu cu casă cam grea, că, din mila lui Dumnezău, pă tot anu ne căștigăm câte un copilaș.»

187. Mart 1799. B[arbu] Șt[irbei]. «Să-m trimiț cevaș seminți de grădină, de ale mănării, pentru că aici totu ne-am prăpădit Turci; conopidii, amdidi (*sic*), de varz[ă], câte feluri veî socoti... Îm veî însemna d[u]m[neata] fieștecare felurime cum să s[ă] pue în pământ.»

188. 27 Mart 1799. «Nicolae Golesc[u] și ispravnic de Pitești.» «Cunoscând prieteșug[ul] ce ai dum[nea]ta cu dum[nea]lui taica Vornecu Răducanu Golesc[u] și cu dumn[ea]lui văr[u] Constandin Dudesc[u], nu lipsăsc a mă ruga ca și amândoi să avem tot acelaș prieteșug bun. Decî mă rog dum[ita]le să trimiți aciastă scrisoare ce scrie italienește, la Viena, la dum[nea]lui chir Ghianache Dimitrie Cariboulu. Trimiseiū dum[ita]le și un sfanțih pentru creițari poști, pă care-l puseiū în plic. Ci mă rog să am și răspunsul dumn[ita]le, de primire... Cu însuș măna mea scrisă.»

189. 8 Maiu 1799. Grigorie Ghica¹. Pentru «niște broaște broaște cestoase», ce trimete Constantin Socoteanu, ispravnicul Vilcei cuiya la Sibiiu, în numele său.

190. 18 Novembre 1799. B[arbu] Șt[irbei]. «Să scrii la Beci, să-mi vie și mie gazături italienești, fiindcă am început și eu să cetesc talienește, și mai bine mă deșchizi din gazeturi, iar, când și când vei cunoaște dum[neata] că nu e cu puțință de a-m aduce talienești, îmi vei trimite tot nemțești.»

191. București, 18 Novembre 1799. Manolache Grădișteanu. «Aū murit noru-mea Catinca, soția fiu-mieū Scarlatū; de care sântem foarte întristați acum.»

192. 5 Mart 1800. Στάν[ος] Ζιάνος. «Pentru aceste arjintării i fac beserici Prejbiū». P. S. grecesc.

193. 12 April 1800. B[arbu] Șt[irbei]. Pentru «zăce solame și fo trei, patru ocă piezăntin» (*sic*).

194. 9 Novembre 1800. B[arbu] Șt[irbei]. Cere «prezătîn și solamū».

195. 29 Decembre 1800. Grigorie Greceanu, [Căminar]. Pentru un deposit.

196. Căineni, 23 Februar 1801. Safta [Săftica] Ot. [Sărdăreasa Oteteleșanca]. Venise cu «opt telegari».

197. Mart 1801. Scrisori de la Grigorașcu Băleanu (Μπαλιάνος), biv Vel Clucer. — Grecești.

198. 14 Mart 1801. B[arbu] Șt[irbei]. «Să află aci cocona Tițe Bengiasca și dascalu Dimitrie.»

199. 18 Mart 1801. Costachi Log[o]ff[ătul] za Div[a]n. Se poate lămuri despre el «de la dumn[ea]lor boerii Bibești, și mai vartos de la cumnatu dumn[ea]lor, dumn[ea][ui] Sărd[ar] Stănuță Jiianu, fiind al dum[ital]i rudenie».

200. 26 Mart 1801. Vornicul Raducanu Golescu. Pentru afaceri. Iscălește grecește. — Și în Octombree, Novembre, scrisori de la el.—În Septembrie, oferise mierea și ceara ce strînge prin țară.—La 9 Decembre: «Până acum din huzmetul ce i-am băgat, n'am făcut săvârșirea de luat banilor».

La 25 Februar, cerea seminți de flori.

¹ Domnul de la 1822.

201. 21 April 1801. Cost[an]d[in] Viș[o]r[eanu], Slugî[e]r. Pentru niște «păftăluțe... Vre o modă mai zarifă... Așijde-rea, trimisei și acest ceasornic, ca să s[ă] petreacă o sticlă, și s[ă] să spele.»

202. 16 Maiu 1801. B[arbu] Șt[irbei]. «Pentru d[u]m[nea]luî Cluci[aru] Bengescu, adevărat aū muritū, încă de la luna lui Aprilie; pe care l-am și îngropat la biserica Sfinților Apostoli, unde este și cocona dumisale îngropat[ă].»

203. 29 August 1801. «Dinul Log[o]f[ă]t, saraf.» Pomeneste pe soacră-sa, «Chirața Socoleasca».

204. 11 Septembrie 1801. B[arbu] Șt[irbei]. «Să apropie Sfânt[a] Ecaterina, și atunci avem masă: să ne treimiți nescarva salami, ananas și ceva pezăntin, că crezi că cu păciuirea Frontezului să vor găsi în destul.»

205. 26 Octombrie 1801. Păun[a] Oteteliș[an]c[a], Sărdă-reasa. Pentru afaceri.

206. 19 Decembrie 1801. Gheorghe Cernătescu, biv 3-ti Logofăt. Cere «să primești pe acești doi nepoțai ai mieî în cinstite palaturile dumitale, de vreme că aū rămas săraci de tată, și să fie dați spre învățătură, fiind din neamu dumitale». În schimb, li se dă pensie de 100 de lei pe an.

207. 4 Februar 1802. R[a]d[u] G[o]lescu. Arată de ce nu poate plăti vechea datorie. În 1801 îi amanetase pentru acei 3.000 de galbeni moșiile Golești și Brătulești.

208. București, 1-iū Mart 1802. Vornicul Manolachi Grădișteanu. Pentru bani.

209. 23 April (1802?). Cost[an]d[in] Viș[o]r[eanu], Sluger. Pentru darul unui ceasornic, «și un lăntuș dă aur, zarif, supțare», al soției lui, Irinița.

210. 31 Octombrie 1802. B[arbu] Șt[irbei]. Trimete generalului său «ginăraresei» *Cabalin* «un șaliu», făgăduit cînd a plecat el din Sibiiu.

La 14 Octombrie, el arată pe Catinca răcită de drum.

211. 8 Ianuar 1803. Rad[u] Golescul, Vel Vor[ni]c. Are la Golești de vânzare niște fin, se pare, și «uruială dă porumbu».

212. 13 Februar 1803. B[arbu] Șt[irbei]. «După ce am venit aici la București, prin scrisoare am fost pohtit pă dum-

neata ca să scrii la Beci să înceteze gazeturile și pă anu acest, și văz că tuturor le vine, numai ale mele s'au oprit».

213. 18 Februar 1803. C[ostan]d[in] Ot[ete]l[i]ș[anu]. «Fiindcă aici au căzut zăpadă foarte mare, încât mijloc dă a-m putea găsi melci pentru mâncare nu este, și fiindcă am intrat în sfânt[ul] post acest[a]..., rog p[ă] d[u]m[nea]ta să binevoești a porunci să să cumpere de acești zece zloți cât melci să vor putea lua.» Răspuns: «2000 melci a 10 x., 2 cupe un leu, 2 urcioare 18 x., 1 sacu la melci 30 x.»

214. 22 April 1803. B[arbu] Ș[irbe]. Cere «doi-trei funți de crămatartar, fiindcă să găsește și aici, dar nu e bun, curat... Armăsari care avem, mi-au luat Pazvandoglu, dar mi au plătit.»

215. 27 April 1803. Νικόλαος [Μπραγκοβάνος] Pentru rădăcini de florii. — Grecește.

216. 28 April 1803. Ποξάνδα Χαρα[λάμπιος]. Pentru «doă oc[ă] bumbac suptire și o jumătat[e] oc[ă] tiriiplic suptire».

217. 30 April 1803. [Pah]arnicul Nic[olae] Glog[o]v[eanu]. «La plecarea mea de aco[lo], am lăsat doă pungă la un blestemat de lăcătuș, căruia i-am dat și un galben pentru lucru... Și la armintășu de acolo am dat 14 florinți, pentru 2 cai armintje¹, și apoî acei cai i-am scos în țară, și au rămas ca să-m întoarcă armintjia.» Cere «fluturi și sirme, după proba ce s'au dat».

218. 6 Maiu 1803. Spăt[arul] Petrachi Ritoridi. Pentru mărfuri. — Grecește.

219. 10 Maiu 1803. C[ostan]d[in] Ot[ete]l[i]ș[anu]. Pentru o ladă ce trece pe la vamă.

220. 15 Maiu 1803. Dimi[trie] Bib[escu]. Pentru o datorie. Pomenit «chir Tănăsuică».

221. 30 Maiu 1803. Șarban Murgeșeanu. Pentru «hacareturi» și o «femeie măritată a doua oară... Să s[ă] împece.»

222. 10 Iunie 1803. Dumitrache Săndulescu, Cluceriu, Poptinariu. Pentru bani.

¹ Vamă.

223. 10 Iulie 1803. B[arbu] Șt[irbei]. Catinca trimete generalăseși «o gevrea de cele care pune la gât.»

Ea însăși cere «10 dramuri de fluturi», «10 ace de ciur: să chemi dumneata pe o dascaliț[ă], să le aleag[ă], să fie bune». Și pentru gevrea (autograf).

224. 11 Iulie 1803. Mihalachi Manu, Postelnic. Pentru un amanet. — Grecește.

225. 1-iu August 1803. Rad[u]c[an] Bengescu, Med[e]l[ni]-c[e]r. Pentru bani.

226. Caracal, 5 August 1803. G[rigorașcu] Jianu, Cluci[a]r. «Pentru Ioniță Lazar, de aici, din Caracal, fiul al preotesii Măricăi», mort acolo. Era cu simbrie în Sibiiu.

227. 22 August 1803. B[arbu] Șt[irbei]. Cere «10 acacheli (*sic*) mari, buni, frumoși, că de acum înaintea crezi că le iaste vremea, încep să să coacă; fiindcă și noi vom să dăruim Mării Sale lui Vod[ă].»

228. 9 Septembrie 1803. St[ănuță] Jiiianu. Pentru «Ioniță sin Nicolae Vălcănescu și unchiu Răducan[u]» și «Vasile Tu-fecciu, nepotu Răducanului», «Cluci[a]r Șarban Otetelișanu».

229. 14 Octombrie 1803. Radu Golescu. Pentru o vânzare. «Acestă iaste vorbă brașovenească, și nu voi să știu.»

230. 9 Novembre 1803. Νικόλαος [Μπραγγοβάνος]. Cere ananas. — Grecește.

231. București, 30 Ianuar 1804. Cost[an]d[in] Ghica Banu și un boier grec, Vel Postelnic. «Fiindcă Avgi-Bașa, adică baș-vânător al Mării Sale lui Vod[ă], vine aici în partea locului, să cumpere cincisprezece samsoni¹, să înlesnești cu a găsi și a-i cumpăra... Că și Măriia Sa Vod[ă], pliroforisindu-să dă bunū prieteșugul nostru ce este între noi, într'adinsu mi-au poruncit ca să scriu dum[itali], pentru aceasta².»

232. 6 Iulie 1804. Cati[n]c[a] Bib[ea]asca. Pentru 100 de funți de bumbac. — Grecește.

¹ Dulăi.

² Pentru astfel de daruri de dulăi ce se făceau la Poartă, v. și *Doc. Culimachi*, II, p. 123 și 129.

233. 14 August 1804. C. Varlaam Pentru niște brățări, castroane de supă, farfurii, talere, etc. — Grecește.

234. 2 Iulie 1805. Dimi[trachi] Bib[escu]. Întreabă de prețul vitelor: le-ar trimete și la Hațăg. Scrie și «cumnatului Ioniță Gănescul», pentru un «cusur».

235. 21 August 1805. Dimi[trachi] Bib[escu]. Pentru o trimetere de boi.

236. 23 August 1805. Costandin Ot[ete]l[i]ș[anu]. «La Pombac, ca să facă noăzăci de jeamuri după gergevelele ce trimeasă. . . Să-m facă baglamalele de noăsprezece ferestă, câte să voar putea mai zarife și țapene.»

237. 16 Maiu 1806. Const[antin] Brăi[loiu]. Cere «pantofi de piele fără toc, însă verde una și doo negre», «țelină saū teler, calarabi», pișcoturi, pesmeți, «apă acră».

238. Cîineni, 21 Octombre 1806. Ioniță Borănescu, Postelnic. Pentru afaceri.

La 29 Iunie precedent, pentru sfeșnice ce sînt a fi se trimete într'o «lădățue».

239. [Brașov], 8 Mart 1807. B[arbu] Șt[irbei]. Omul «dumnealui Log[o]f[ă]t Bibescu» scrie că s'aū vîndut rămătorii, «și să află la satul Bradul, încolo de Deva».

240. [București], 2 Maiu 1807. Radu Goleșcu. Cere «doao cîntare de silitră și doao cîntare de bronștain», prin Cîineni. Pomenit «căpitan Comănel».

241. 3 Maiu 1807. Grigore Coțofeanu, Stol[ni]c. Pentru afaceri. Pecete cu r. кѢ.

242. 19 Iunie 1807. Cost[andin] Murgășanu, Șătr[ar]. «S'aū făcut cu voia lui Dumnezeu mare izbândă, de aū biruit pe necurați Turci, și aū venit Melencu, văru lu Cara-Gheorghe, și aū vorbit cu ghinăraru, ce vor fi avut sfatu, și aū trecut peste Dunere și uni din jos, și așa ne-aū venit veste că aū făcut mare izbândă. Până aū fost ajuns ocoa de mumbac câte treizăci de parale torsu, și cel netorsu câte parale doăzăci, osăbit de alte lucruri. . . Pentru Craiova, aū început a să strînge din negustori, din mahalagii, dar păgîni de Turci aū stricat case, uși, aū scos fiară duprin bolte; numai s'aū întîmplat cilibi Iorgache Suțu cu

ei, că aprindea și orașul; Dumnezeu să-î dea bine un de va fi!»

243. 14 Iulie 1807. B[arbu] Șt[irbei]. Pomenit Păh. Ioniță Gănescu, care are o poliță. Cere știri «pentru pacea Frațezului cu Muscalu, în ce chip s'aũ făcut», «ci numai o armistiție», «și pentru Sărbî: aũ bătae cu Turci și până unde aũ mersũ și ce fac».

244. [București]. 10 August 1807. «Radul Golescul, biv Vel Vornicũ.» La Bran, bănuială de boală în țară; afaceri de vamă.

245. [București], 17 August 1807. Radu Golescu. Cere să-î afle «o bucătărită foarte bună, să știa să-m facă bucate bune, numai pentru mine, câte trei feluri dă bucate și o friptură bună, și prăjituri să știe să facă, feluri dă feluri.»

246. 2 Septembrie 1807. Dumitru Brăiloi. «D[u]mn[ea]lui Dvor[ni]cul Grigorașco Ghica în scrie cum că sânt să-î vie doao butci de porunceală de la Beci cu ceamu.» *Ceamurile* trag la Rușava sau la Rusciuc. «Vremile până acum aũ fost înpotrivă, și nu vor fi cutezat să le pornească cu ceamu pã Dunăre.»

247. 21 Septembrie 1807. Comandă a lui Stănuț Jiianu: «o broască mare pentru magazin, numai cu zăvoară făcută pe mână stângă, o broască mai mică..., pã mână dreaptă, dooă piroie cu gânștile lor.»

248. 28 Septembrie 1807. Sevastiian Costanda, Medelnicer. «Nu ne-aũ rămas nici casa unde să lăcuim.» Le aũ prădat «păgîniĩ». Complimente, ca la rude.

249. 2 Octombrie 1807. [Sărdarul]. Cos[tan]d[in] Bib[escu]. «Cu ajutorul lui Dumnezeu am trimisũ să rădice pe Elena de acolò, cu copiii, că ne am speriat cheltueliĩ în doo părț.» Pentru datorie, la care și-a călcat «parola». «Cu ajutorul lui Dum[ne]zãu socotim că pe iarnă vom avea liniște, că auzãm că oste are să vie mult[ă]; Turci foarte s'aũ înfricat, a nu mai trece Turci dincoace, care de cãtãva vreme nu mai trec; dar ce felĩ va rămãnea la urmã, Dum[ne]zãu știe: noi, omos¹,

¹ Όμοσ, oricum.

avem, cu ajutorul lui Dum[ne]zău, nedejdî mari că vom scăpa din mâna tiranilor. Pentru dum[nea][ui] neica, că l-aŭ scăpat Dum[ne]zău, știu că întocmași ca și noi te vei fi bucurat, ca un bun creștin.»

250. 11 Octombree 1807. B[arbu] Șt[irbei]. Cere ananasuri pentru Vodă.

251. [Brașov], 22 Octombree 1807. Barbu Șt[irbei]. Trimete o scrisoare «la dumn[ea]lui Sărdariul Fărcășanu». Cere vești «de spre partea Craiovi.»

252. 27 Novembre 1807. Frații Murgășanu. «Necazuri și frici destule am pătimit și noi, fugiți prin păduri, cu chir Ioan Mathei, de răzmiriți, dar, acum, mulțămită lui Dumnezeu, avem liniște și în țara noastră; cum au venit ghinăraru Isaia¹ aicea la Craiova, cu oaste muscălească, nu mai pot Turci să mai treacă Dunărea din coace, fiindcă nu-î țin curelele.»

253. 25 Novembre 1807. Ioan Vlădăianu, Clucer. Cere un grădinar, «găzături franțuzăști». Dorește și sămințuri: «rocă, cardamă și alte feluri de săminții de sălături».

254. 21 Decembre 1807. Eleni Brăil[oiu]. Cere «vin de Peșta saŭ ungurescă».

255. Brașov, 23 Decembre 1807. B[arbu] Șt[irbei]. Pentru gazeturi. «Mă rog scie-m, și mie ceva mai nou: cum aŭ rămas țara, la Turci aŭ la Muscali, și cu Englezu are Muscali bine.»

La 14 Ianuar 1808, cere «apă de melisa».

256. 1808. Corespondență cu Iordache Tufan, Medelnicer.

257. 24 Februar 1808 Eleni Brăil[oi]. Pomenește pe «văruiemiu, Stol[ni]c[ui] Ghiță Coțofeanu».

258. București, 2 Mart 1808. Costachi Ghica Banul (grecește) și Γρηγόριος Γκίκας («cilibi Grigorașcu Ghica²»). Pentru lucrurile τοῦ τῆ μακαρίτου ἀρχ. Πάνου, πατρός μας, καὶ μητρείας μας («ale răposatului dumnealui Banul, tatăl nostru, și ale vi-tregii noastre»).

Nouă rugăminte la 12 Mart. Aveaŭ hîrtie patriarhală pentru a le descoperi.

¹ Isaiov. V. *Acte si fragm.*, II. p. 432; *Inscripții*, I, p. 244.

² Viitorul Domn.

259. 17 Mart 1808. B[arbu] Șt[irbei]. «Aici auzirăm că pă la schela Căineni s'au triimis salahori și bumbașiri, mazilă, boerănași, ca să dreagă drumul Cozii, spre Râmnic, fiindcă iaste ca să s[ă] pogoare oștiri în țară Nu am crezut, ci, de va fi ca să pogoare niscaiva oștiri, trebue să știi: te poftesc ca să mă înștiințezi de iaste cu adevărat, și cele [ce] să aud de spre partea Craiovei... Acestea ne-au spus unul ce au venit dă la Râmnic, dar n'am dat crezământ.»

260. 7 April 1808. Eleni Brăi[lo]. «Chiriia mu, multa dragoste ce s'au încuibat în inima mea, mă parachinisăște [=mișcă] și la bagateluri să supăr dragostea dum[ita]le.» Cere seminți. «Și să mă crezi, cocoană Păunico, că nimic nu ne-au rămas, și umblăm să facem casă nooă de acum înainte... Să să iă de la vre un grădinar de ispravă, să nu fie semințele veichi, că nu răsar.» Cere «cartofiol, cunupide, varză nemțasc[ă], cararabi, rădichi dă lună, roși, rădichi albe și negre, morcovi, selină, pătrânel, sălată de cea învăluit[ă], dă cailaltă ce să face ca verzile, gălbincioasă, varză roșie.»

261. [Brașov], 19 Maiu 1808. B[arbu] Șt[irbei] «Aici să află un evghenis, om al Mării Sale prințipului Ipsilant: are un copil care va fi să-l facă doftor, ci, fiindcă-mi iaste un prieten prea bun, mă pofti ca să scriu dum[ital]i, iaste ca să-l triimită la Beci, să spudacsască¹ acolò, și să învețe și doftor; dum[neata] știi rândul acestor lucruri, și poftesc ca să mă înștiințezi cu câți bani poate să învețe carte la școla împărătească sau unde socotești dumn[eata], și cu măncarea și înbrăc[ă]minte, și dă aci, dă la Beci, iaste ca să meargă la Lipsca: acolo iar știi dumn[eata] cu cât poate să cheltuiască într'un an; și cu poșta mă rog să am răspunsu.»

262. 8 Iunie 1808. Ἰωάννης Σπιτοιάνας. Pentru dresul unui juvaier.

263. 24 Iunie 1808. «Părvu grăm[at]jecu, biv 3 Log[o]f[ăt], ginerile răposatului Tudoran Boju ot Craiova.» «După bles-temul și păcatu ce are țara aciasta, în trei rânduri mi s'au jăfuit dă Turci casa, și în trei rânduri am năcăjit și am făcut la loc, iar acum la urmă m'au stinsu dă tot; toate do-

¹ Sirguiască.

bitoacele mi i-aŭ luat, cai, boi, vaci și toate sculișoarele, și tot căpialu ce am avut, încât nu am avut cu ce fugi, să viŭ dreptu la dumneata, ci am umblat prin băjăniŭ cu satele pin păduri: trei copile am, din care doaoă sânt de vârste: la cea mai măricică mi i-aŭ început a veni peŭtorŭ, și, din pricină că nu-m dă mâna să-ŭ fac zăstrișoară după potriua noastră, le dau răspunsu peŭtorilor că nu sântu gata... Mi i-aŭ arsu și casăle, ci șazi la țară, la o moșăoară, Robănești Pățez[u]lŭi, lângă poștă.» Cere ajutor: «un rându dă haine copilŭ și niscaiva sculișoare sau vasă... Mă pripește vârstea copilŭ.»

264. Iași, 8 Iulie 1808. Iacumi Stolnicul. — Grecește, cu o foarte urită scrisoare.

265. Rîmnic, 4 Septembrie 1808. Dr. Ulrich. Pentru afaceri.

266. 5 Septembrie 1808. Rad[u]c[anu] Bengescu, Med[elnic]i[ar]. «Aici s'aŭ dat porunci de la stăpănire în toat[ă] țara pentru galbinŭ olandez, să umble de câte t' zăce.»

267. [Brașov], 5 Septembrie 1808. B[arbu] Șt[irbei]. Pentru dohtoriŭ, esență.

Și în Iunie scrie de acolo, pentru gazeturi.

268. Brașov, 23 Septembrie 1808. B[arbu] Șt[irbei]. «Am aici la Brașov trei mie dă piei de oae», cumpărate.

269. Buda, 23 Septembrie 1808. Zamfirachi Pop. «Astăzi pleacă de aici Văcăreasca și merge la București.»

270. [Brașov], 6 Octombrie 1808. B[arbu] Șt[irbei]. Pentru fier. Are de gând a veni la Sibiiŭ. Pentru apă de melisa.

271. Craiova, 13 Octombrie 1808. Eleni [Elinca] Brăil[o]i.

În cea de la 28 April: «Am venit aici la Craiova cu nădejde că, vrând Dumnezeu să ne miluiască cu vre o pace; să mă apuc de săvârșirea unŭ han ce-l avem început, și, din pricina răzmirițelor, șade nelucrat.»

272. [Brașov], 3 Novembre 1808. B[arbu] Șt[irbei]. Jale pentru moartea «iubitulŭ mieŭ prietinŭ chir Hagiŭ». «N'am ce să măi zic, soro, numai milostivul D[u]mnezeŭ să-ŭ odihnească sufletul răposatului în corturile dreptilor, și pe dum[neata] să te păzască apururea cu întreag[ă] și fericită să-

n[ă]tate, împreună cu tot cuprinsul. Nu trebuiește dum[neata], cocona mea, să te scărbești și să te întristezi pân într'atăta, căci aciasta este o datorie de opște; ci să nu să întâmple și dum[ital]i, din multe întristare, vre un zariflăc, ci numai să rogî pre milostivul D[um]nezeu pentru sufletu răposatului, ca să-l odihnească.» Pentru «amaneturile» ce are la ei. «Eram eū singur gata să viū la Sibii pentru oareșcare trebî ale mele, dar m'am embodisit din altă pricină... Să scrii la Beci pentru gazeturile ce vin, italienești.»

273. [Brașov], 6 Decembre 1808. B[arbu] Șt[irbei]. «Amū văzut și aia ce-mî scrii dum[neata] că, că, după cum am fost cu răposatul, și dumn[eata] vei fi tot asemenea; pentru care foarte mulțumesc dum[itale] de dragostea ce ne arăți: să dea Dumnezeu să trăești dumneata și coconi, și eū tot acelaș sănt, și poftesc dragostea și prieteșugul cel bun care am avut cu răposatul, asemene și cu dumn[eata] să fie, pentru care nu sănt la îndoială, știind evgheniia dum[ital]i.» Pentru *gazeturî*.

274. Brașov, 8 Decembre 1808. B[arbu] Șt[irbei]. «De te-ai și supărat cevaș, să-m ertî, și să fim cum am fost, căci eū prieteșug[ul] răposatului și dragostea dum[ital]i nu o pocî uita nici-odată.» Pentru «gazeturî».

275. 28 Decembre 1808. Catinca Găn[eas]ca, [isprăvniceasa]. A fost bolnavă de «junghî»; acum o dor minile și «picerele». Ce a făcut fratele Păunicăi, chir Ienachi, care a avut aceleași dureri în mîni?

Soțul ei, Păharnicul, scrie la 23 Novembre.

276. 24 Ianuar 1809. Post[elnicul] Ioniță Borănescu. Pentru boala sa și o datorie.

277. 5 Februar 1809. Șerbăn Murgășanu (iscălitură grecească). Condolențe. Și-a căsătorit «copila ha mare». Asigurări de credință.

278. 18 Februar 1809. Eleni Brăi[loi]. «Trei luni nu m'am arădicat din așternut, ajungând la moarte; acum de vre o lună m'am mai îndreptat. Și, când am luat amarnica vesteire pentru prea-iubitul nostru prieten, eū chin de chip de am (*sic*) și cu amar am plănsu; dar ce să facem? că aciasta nu stă

în mâna noastră, că Dumnezeu, când poruncește, trebuie tot omul să să și ducă. Să trăești dumi[[al]i și să te bucore Maica Precesta cu viața și săn[ă]tatea coconilor dum[ital]i, și pă răposatul să-l învredniciască întru Înparăția cerului.» Salută pe Maria, fiica Păunicăi.

279. Brașov, 19 Februar 1809. B[arbu] Șt[irbei]. A trecut un om al Log[ofătului] Bibescu cu 600 de porci de vânzare. Să vadă ce s'a făcut cu el.

280. 9 Mart 1809. Dimi[trachi] Bib[escu]. Are un grădinar.

281. 12 April 1809. Stanca Clucereasa. «Pentru acest căsornicar, că noi, având trebuință de a face un căsornic și a să pune la besărica noastră de aici din Craiova, ce să prăznuiește hramul Sfântului Arhanghiel, s'au găsit dum[nea]-l[ui] ca să-l facă dupe cum să cade.» Ceruse 800 de lei. «Lăngă acestea, cocoană, iarăși mă rog dum[ital]i ca să chieim dum[n]eata pă meșteri cei ce facă clopotele, să tocmești să facă un clopot dupe cum va spune căsornicariu că trebuie la căsornic, și mă rog ca să mă înștiințazi, câți bani l-ai tocmi, ca să știu și eu. Măcar că dum[nea]ta nu mă știu pe mine cine sânt eu, dar sint tot una cu dum[n]eal[ui] Cluceriu Murgășanu.»

282. [Brașov], 30 April 1809. B[arbu] Șt[irbei]. Pentru gazeturi. «Pricina lui poșteamaister iaste că au pierdut mulți bani în cărți, și pierde, și, dă acăsta fiind mănios, cu altă nu poate să-m facă rău; numai oprește gazeturile și zice că nu au venit.»

283. [Rîmnic], 25 Maiu 1809. Costă[n]d[in] Vulturescu, Sard[a]r. «Am trimis bani pă dascalu nostru, ce au venit dă au luat pă doftoru Pintel.»

284. 4 Iunie 1809. Ζωήτσα Σαμὸβραση. «Acum avem liniște în țară.» — P. S. grecesc.

285. Craiova, 2 Iulie 1809. Δημήτρως Ἀμάνις. Scrisoare de afaceri.

286. Craiova, 8 Iulie 1809. Const[an]d[in] Brăi[loî], Cluci[e]r. «Din suflet m'am întristat pentru pierderea prea-iubitului dum[itale] fiu dum[itale]¹; toat[ă] dreptatea ai, cocoan[ă] Păunico,

¹ Dinu.

ca o maic[ă] doritoare să te întristezi, dar, fiindcă acestea sânt de la ziditoriu nostru pe care nici-odată nu trebuie să-l hulim cu multă jale, ci să zăcem, ca Ion: Domnul a dat, Domnul a luat, și să mulțamești lui Dumnezeu că tot ai pe cine iubești lâng[ă] d[umneata], căruia ai poftesc toate cele bune și viaț[ă] îndelungat[ă] cu toate fericirile, ca să mângăe bătrânețele dum[isale]. Lăudat[ă] este urmarea d[um]m[italie], care ai făcut însărcinând pe prea-iubit fiu [zenobie] și pe chir Stancu toat[ă] daravera casă: amândurora mă închin cu frăț[eas]c[ă] dragoste, și le poftesc noroc și toate cele bune.»

287. [Brașov], 23 Octombrie 1809. B[arbu] Șt[irbei]. «Din mila lui Dumnezeu, acum s'a făcut pace.» Cere *gazeturile*, care, «din pricina răzvrătirii rozboiului, să poprisă și nu mai venia; acum dar, după ce să va deschide Beciul, trebuie poșta să umble necurmat». Cere de la *spițarie* «șasă cepe mari dă mare».

Tot așa, Păunicăi și lui chir Stan.

288. Râmnic, 29 Novembre 1809. Constantin Brailoy. «Scrioare germană de afaceri.

289. Pitești, 30 Decembrie 1809. «Ioan [Ioniță], Căp[i]t[an] și epistat poștilor din drum[u] Căinenilor.» Pentru afaceri.

290. Râmnic, 25 Ianuar 1810. Elenco Brăiloi. Pentru «doi copii ai răp[osa]tului unchiu-mieș Cluci[a]r Bengesc[u]... Pe cel mai mare, Titu, l-am și logodit acum cu fiica dum[nea]l[ui] Cluci[a]r Corniță Brăiloiu, fratele cel mai mare al soțului mieș, însă cu fiica dum[italie] cea mijlocie». Pentru «nuntă, adecă săvârșirea cununii», are nevoie de zahăr, migdale. «Chiria mu, la noi este obicei, precum va fi știut dum[italie], la mireasă să pue pă cap peteală dă aur; mă rog... să faci dum[italie] osteneală... să găsești o sută dă dramuri peteală dă aur; însă mă rog să fie mai lată decât aceia care mi ai trimis dumn[eata] dăunăzile.» Zenobie Pop e acolo sau la București?

291. 4 Mart 1810. Catin[ca] Bib[easca]. «Am auzit că ai grădin[ă] foarte frumoase, cu flori, cu zarzavatură felă de felă». Cere semințuri, cu țidul[ă], fieștecare săminț de ceeste.»

292. [Brașov], 19 Mart 1810. B[arbu] Șt[irbei]. Pentru pri-

mirea unui «botoiași dă vin... precum și doi puî de co-
poiiași... : i-am dat să-i crească, sa-i fac[ă] mari. Și, dând Dum-
nezeu să mergem în țară, și vânând cu dânsii vre un cerbă,
sau altă vânat, voi trimite și dum[ital]i.» Pentru *gazătură* și
«Viața Împăratului Bunăparte». — P. S. grecesc autograf.

293. 1810. Scrisori de la Vornicul Hagi Moscu. — Gre-
cești.

294. 9 Ianuar 1810. Dimitrie [Matache] Bengesc[u]. Pen-
tru afaceri.

295. [Brașov], 22 Mart 1810. B[arbu] Șt[irbeș]. Lui Zenobie
Pop. Pentru «tomurile de care am poftit pă dum[neata], noaă
sau 12, acele italienești: Viața lu Bunăparte, și gazeturile,
că le tot așteptăm.»

296. Craiova, 27 Mart 1810. Catin[ca] Bib[eașca]. Pentru
«sămintă de flori». Pecete roșie, cu coroană, stea, două pa-
seri pe un pom și Δ. ρ.

297. Craiova, 23 April 1810. Κωνσταντῖνος Σαμουράκης,
[Μπάνος]. Pentru o scrisoare. — Grecește.

298. Iulie 1810. Const[an]din Brăi[loî], Cluci[e]r. I s'a pri-
mit cererea de împrumut; soția sa, Elenca, va primi banii.
«D[u]m[nealui] Vistieru Ștefan Făcărescu (*sic*) este bolnav,
având o slăbiciune, și doftori l-au orânduit, lâng[ă] alte doftorii,
să bea și câte puțin vin foarte veichi, de care vin, din pricina
răzvrătirilor, aici nu să găsește.» Îi dă 200 de florini pentru
8-10 vedre din cel mai bun vin.

299. București, 17 Iulie 1810. Cons[tan]d[in] Brăi[loîu]. «Acum
să vând slujbele țări: dișmăritu și vinericîu, avand Vistieriia
trebuintă de bani; aceste doaă slujbe, dup[ă] cum să vând
acum, va trece peste o mie doaă sute tu[r]c[e]șt[i]; săntem
câtva tovarăș, ce, fiindcă trebuesc bani mult a să număra,
te rog, de ți să întămplă vre o sumă de ban[i], să mă îm-
prumuț cu tl. 25.000... la pung[ă] câte lei 5 pe lună...
Dup[ă] aciast[ă], fiindcă mamuzelu Zinca Văcăreasca are mare
plăcere la căini mici de tot, cu păru mare, de care au damele
cele mari lâng[ă] dânsăle, și m'au rugat ca să scriu la vre
un prietin să g[ă]sasc[ă], de nu doi, măcar unu, căriia ma-
muzel aș vrea să mă arăt cu slujbă la aciast[ă] mic[ă] cerere.»

Să-î caute «un câine mic flocos, care să poată totdeauna a-l avea în mâini... Mamuzela Zinca, fîca dum. Vist. Ștefan Văcărescu ¹.»

300. [Brașov], 28 Iulie 1810. Cat[inca] Știr[boaica]. «Să pui să-mî facă și mie o perucă, fiindcă mă pofteste o prietenă dă la București; mi aũ triimis și bani, lei nemț[estî] 40... Pentru cele care le-î triimis coconi Marghioliții, mi-aũ plăcut făptura, dar amestecarea părului nu mi-eũ plăcut, căci că este scurtũ cu lungũ amestecatũ, și la înpletit vine foarte urât; ci trebuiește lungũ cu lungũ și scurtũ cu scurtũ. Așa dar rog, pentru hatărul și dragostea mea, să chemi dum[n(eata)] pă perucași și să-î poruncești ca să-mî facă o perucă, și, după cum arăt dum[ital]i, părul să fie ales, după fața părului care triimisăi dum[ital]i ornechi (*sic*). Iar făptura să fie tot ca acelea care le-am făcut: așa de nalte, așa de largi... Fața părului iaste tot ca cel care aũ fost la perucile coconi Marghiolițai, tot așa să fie dă închisũ, forma să fie totũ ca acelea, și de largă și de naltă, tot ca aceia, și, după cum este forma aceia, așa să fie și aciasta, că mi i-aũ plăcut; numai atât nu mi i-aũ plăcut..., că părul nu este țesut tare, ci, de unde îl apuci, dă acolo ese. [Dă 2 # = 40 florinî, la Brașov însă, 50.] După cum este proba părului; căt să va putea, și mai închisă, fiindcă acesta este din vârfũ, și totdeauna din vârfũ este mai deșchisũ părul... Cel din dărătũ să fie lungũ, iar numai cel care vine denainte, să fie mai scurtũ, iar cel care vine de dindărătũ, să fie tot o potrivă.»

301. 18 August 1810. Cat[inca] Știr[boaica]. Fusesse bolnav Zamfirachi. Pentru perucă. «N'aũ fostũ după cumũ a[m] scrisũ eũ, că ai grămădit păr foarte multũ: poate că dum[n(eata)] nu ai căutat-o; ar fi fost destulũ cel care este pe spate să. fie de lângă cel din frunte; că-lũ veî vedea dum[n(eata)], care este alesũ dă mine, să să scoată, că l-am legat cu ațășoară, să-lũ cunoști dum[n(eata)], fiind scurt și cîupit... Că, fiind atăta părũ, iaste o bajocură prea mare... Este un lucru care nu-l

¹ «Mamuzela» a murit abia în 1878, ca principesă văduvă Bagration. E îngropată la biserica Mavrogheni din București (*Inscripții*, I, p. 283, n° 3 sus).

poci purta, fiind păr prea multă, și să face capu cât o baniță, și nu sănt obicînuită acel felî... Toată peruca să fie 50 dramuri, cu scufă cu tot, fiindcă aciasta modă iaste după cum purtăm, numai în dooă mâini părul... Să fie mai lărguliță ca o jumătate de dejet.»

302. București, 5 Septembrie 1810. Ἐλέγκη Δουδ[έσκια]. Pentru un deposit de argintărie al ei. — Grecește.

303. 27 Septembrie 1810. Marioara Roset (iscălește cu litere grecești). Pentru «a mi să face dooă peruci».

304. 19 Decembrie 1810. Dimi[trachi] Bibes[cu]. «Când ne aflam și noi acolo, știu că, fiind la dum[nea]v[oastră] la masă, ați adus nește vin la masă, foarte bun și curat, limpede, arătându-ne că este vin de Țara-Românească, de Drăgășani, care, după gustu ce avea, noi nu credeam că este acel vin de Țara-Românească... Să-m faci o rățată, arătând de când să culege și până când să pritocește, în ce chip să lucrează și ce să mai pune într'ansul, de să face așa limpede și cu așa gust bun, ca să știm și noi să-l facem, ca, când va veni conu dumitale sănătos pă aici pă la noi, să avem să-î dăm și dum[nealu]i să bea... Să fie cu deslușire, atăta la pritoare, cât și când să turbură, cum să să limpezască, cum și, de va face trebuință cevaș a să lua de la apetică pentru vin, să va lua și să va da la omul lui chir Dinu David »

305. 1811. Scrisori grecești de la Νικολάος Τρέσνεα.

306. 1811. [Comandă a Elenei Brăiloiu.] Croazele cu flori mărunte i vârgate mărunțal, poale de croazele, creditorii cu vergi mărunțele, cetarii de care să vându de câte o haină, cetarii de care este bucata rif 34, rifu până în 4 slot, postavū bun, fain, negru, postavū pistriț fain, să fie mai închis la faț[ă], umbrële de matasă, de dame și de cele mari, umbrële de pânză, gherlanturi dă flori, să fie zarife, ciocalată, cîai, romū, șampanie, sirop de ponci; lavantă dă tot felu, șiropuri dă lămăie, de migdale.»

307. 9 Februar 1811. Arătarea lui Gheorghe Teodor Pihtu, care cumpărase, la 1805, moșia *Kosani* în Gorj, la mezat, hotărnicită de Medelnicerul I. Sîmboteanu. O vinde lui C. Otetele-

șanu, Clucer. O usurpase însă Vistierul Pîrveu și o vinduse răposatului Clucer Facà, dar acesta o pierduse.

Arătare a Divanului Craiovei din 1811 (Manolachi Vornic, Caimacam, D. Bibescu biv Logofăt, Cornea Brăiloiu biv Clucer, I. Vlădoianu Vel Clucer, C. Haralamp, V. Clucer, I. Gănescu, Păharnic).

308. 18 Februar 1811. Ioan Vlădăianu, Cluci[e]r. Pentru un grădinar. «Că Rumâni grădinari nu să găsăsc, fără numai Nemți, cari cer preț mai mult decât ceia ce scrisasăm dumitale, având și dum[nea]ta unul tocmit pă lună 40 de florinț.»

309. 10 April 1811. Stănuț Jianu (iscălitură grecească). Și pentru «venirea madamii doftoroiei».

310. București, 1-iū Maiū (?) 1811. Ἐλένη κοντέσα Δουδέσσα. Pentru niște argintării. — Grecește.

311. [Mehadia], 24 Iulie 1811. Dimi[trache] Grecianu. «Am ajuns bine aici la băi, încă dela 14 ale luni, și am început a mă îmbăia: ce folos îm vor face, Dumnezeu știe; eū atăta văz că m'aū adus la mare slăbiciune.» Trimete scrisoare cumnatului de la Rîmnic. «Pentru pricina cu egumcnu Cotrăceanu.»

312. Craiov[a], 29 August 1811. Eleni Brăil[o]i. Cere a i se mai scrie. Și pentru «acest borcan cu dulciăț[ă] de coarne».

313. Râmnic, 29 Octombre 1811. Dimi[trachi] Grecianu. E «oareșce mai binișor, dar tot șubred. Am primit și scrisoarea dohtorului de l[a] Cluj¹, înpună și dohtoriile cele trimise de dum[eata] după rățeta lui, și foarte foarte am mulțamit dragostii d[u]m[itale] ce'i pornit asupra-m.»

314. Craiova, 30 Octombre 1811. Eleni Brăil[o]i. Pentru «ananasuri». Și «un rând de haine copilului ce va face, dar, fiindcă aici nu sânt meșter[i] ca să facă lucruri deosebite după pochimenū... Or la Cloșter, or la alt meșter, care vei socoti dumneata să puī, mă rog să facă un rând de haine de copimic, foarte zarife; să facă și o căiță... A să face lucruri del sibite și zarife, după tabiietu dumi[ta]le.»

315. Craiova, 14 Novembre 1811. Stancuța Bengeasca.

¹ Molnar

«Să-m cumperi o periucă, sau să poruncești dum[nea]ta să-mi facă după părul care trimisăi... Înlantru, să fie țăsătura ca orbota, după cum le făcea mai nainte. Și foarte voi mulțumi dragosti dum[ita]le dă acest mare bine.»

316. Craiova, 16 Decembre 1811. Elena Brăil[oi]. Pentru «aște haine de copil».

317. Craiova, 23 Decembre 1811. Cere «patru telegari negri, potrivită la trup, cum unu și altu, potrivită la păr: să nu fie unu mai închis sau altu mai deschis; dă tiner[î], mai mare până la șapte ani să nu fie, or[î] jugan[î], or[î] armăsari și frumoși la chip».

318. 6 Iulie 1812. Anica Caminarea. Se află la Mehadia, la băi.

319. 20 August 1812. Stan Jianu. «Cu venirea dum[nea]lui doftorului Șfap... Telegari nu am de leac; te poftesc să-m găsaști vre o păreiche bună, tineri, învățați bine,—ori în ce păr vor fi, numai albi să nu fie, și cu preț până la cincizăci de galbeni.»

320. Iunie 1815. «Constantin Brăil[oiu], Cluc[ie]r. «Fiindcă Elenco, iubită soția mea, pătimește de durerea unui pic[or], au și plecat la băile Meh[a]dii și vine pe acolo.»

321. [Craiova], 1-iu Decembre 1815. Στέφανος Πιπέσκος. «Am făcut aici la Craiova o grădină nouă, aducând ierburi și flori din Turcia și din Europa.» Cere un grădinar. — Grecește.

322. 28 Septembrie 1815. St[ănuț] Jianu. «Cu mila lui Dumnezeu m'am căsătorit, luând o copilă greac[ă] din Țarigrad, Zmaragda, nepotă dum[nea]lui Log[o]f[ăt] Samurcaș.»

323. [1816.] Vlăduță Mandacovici. «Să meargă la meșteru acela ce au făcut 6 făclii de cîară în sfeșnicele cele mari pentru Mănăstirea dintr'un-lemn, ca să cerceteze pricina cu meșteru acela, că eu am dat de aici 10 oc[ă], 175 de dram[u]ri cîară. Și acum arată Radu că meșterul i-au oprit o jumătate», *mistuind-o*.

324. [1816.] Ζωράνδα Μοργασάννα, Στερεράσα. Se plinge că nu i se mai scrie de la moartea Hagiului. «Ci, de vreme ce au chemat Dumnezeu și pe soțu-mie, văzi că aciastă

lume iaste ca o floare trecătoare. Eū așa am hotărît ca să caut numai pentru ale sufletului. Rugând pre milostivul Dumnezeu, m'am indemnât și m'am apucat de o sfântă biserică, de am făcut întâi cărămida și apoi să o rădicăm unde[va], la moșia noastră Murgășu.» S'o ajute, împărtaşind ctitoria.

325. 1816, Rîmnic. Scrisorî de comandă de la Ἰωάννης Βλαχοῦτσης. Și pentru o umbrelă.

326. Sibiiu, 22/3 Martie 1816. «Moisi Fulea, norm[alicesc] direct[or].» Pentru o datorie.

327. 15 Mart 1816. Θομᾶς Πρατιάνος, ἐπιστάτης τῶν ποστών [Toma Brătianu, îngrijitor al poștelor]. Trimete o scrisoare. — Grecește.

328. 25 April 1816. Zoița Jianca. Rămîind săracă, se roagă a i se primi un copil «la dumn[ea]ta, ca să să învețe la partea neguțătorii, că vei avea mare poman[ă], dup[ă] cum văz că mulți mănăncă pâine din cinst[ită] casa dum[nea]-voastră; și s'aū făcut oameni cu chiverniselî bune și trăsescu în cinste.»

329. București, 6 Septembre st. v. 1816. Luc de Kiricos. «M. l'Agent de Fleischhackel, à son retour de Hermanstade, m'apprend que l'on trouve des bonnes perruques prises chez vous, tandis [qu'] ici les paraquiers manquent, et de cheveux et de l'art de les bien faire: mes fluxions fréquentes aux dents m'obligent de m'en servir désormais.»

330. 30 Septembre 1816. B[arbu] Stoian, biv Vel Slugî[e]rî. Iscălește: «Barbu Stojani». Pentru moștenirea din Ardeal a părintelui său.

331. Arad, 26 Novembre 1816. Ghiță Tolea. Pentru că-răușie. — Scrie și din Pesta.

332. 24 Iulie 1817. Alecu Boj[oran], Medelnic[e]r. Pentru o trimetere de rămători.

333. 8 August 1817. Nico Vlădescu, Sărd[a]r. Pentru o datorie.

334. Craiova, 28 August 1817. Eleni Brăil[oiu]. «Prin băile Mehadii mi am dobândit tămăduirea.» Cere «doi fonțu de bunbac de acesta de care trimiț dumatiale aciastă mostră..., innălbit... Am mare trebuință pentru o caretă dă drum,

sigură, țapănă; să aibă și cripsioane unde să poată pune cinevaș d'ale drumului trebuincioasă... Să mi o zugrăvească pă o hârtie. Și pentru patruzeci oca lumânări de cîară albă de cele ce sînt pentru polieleon și pentru arsū în casă.»

335. 26 Ianuar 1818. Eleni Prai[loî]. Cere o *ὄντα* (odaie), frumoasă, 12 lumînări, ș. a. — Grecește.

336. 23 April 1818. *Ῥωξάνδρα Χαρα*[λάμπη]. Cere o apă minerală pentru fiul și bolnav. Salutări de la Clucer. — Grecește.

337. 6 Maiu 1818. *Ἐλένη Πραϊλ[οί]*. Pentru mobilele ce a avut.

338. 22 August 1818. Eleni Brăil[oi]. «Eū am mare trebuință pentru o practicoasă muere, care să aibă știință a face doaleta și a îngriji pentru haine, spălături și de rochii; aciastă o voesc pentru trebuința copilei mele, care, cu blagosloveniia dum[ital]i și ajutoriul lui Dumnezeu, acum o am fată mare: de aceia și cei acest felū de muere, ca să știe cum să o gătească și cum să îngrijască pentru hainele sale. Știu că poate acolea din Nemțoaice să să găsască vre una asemenea precum cei... Să fie așăzată și să aibă și curățenie.» Salutări de la fie-sa, Anica.

339. [Craiova], 9 Ianuar 1819. Dimi[trachi] Bib[escu]. Pentru un fecior ce trimete, spre a urmări judecătorește niște hoți. — Și la 29 Decembre 1828. În Iunie și în Iulie, el scrie pentru rîmători.

340. Iași, Februar st. v. 1819. «C[omte] N[icolas] de Rossetto Roznovano.» Pentru un transport. — Franțuzește.

341. [București], 23 Februar 1819. Dimi[trachi] Bib[escu]. Poate să măi stea vre o 15—20 de zile. Pentru vînzarea rîmătorilor.

342. București, 27 Februar 1819. «Sion.» Pentru divorțul baronului Sakellario.

343. 7 Mart 1819. Dimi[trachi] Bib[escu]. Pentru feciorul său trimis în Ardeal. «Eu mă aflu aicea la București, și poate să măi zăbovescū.»

344. Rîmnic, 22 Mart 1819. Nica Vlădesc[u], Sărd[a]r. Pentru o trimetere de banī ai lui.

345. 19 Iunie 1819. Alecu Glogoveanu, [Pitar]. Pentru un împrumut.

346. Roznov, ⁹/₂₁ Septembre 1819. Νικόλαος Ψωστέος. Pentru o trată.— P. S. frances, de complimente, pentru Iosefina, soția lui Zenobie Pop.

347. Rîmnic, 1-iu Novembre 1819. Elena Anastasiu. «Iar dă supărată și năcăjită sântu ziao și noaptea, mai rău ca când aș fi bolnavă; ce boala mea o fac dăn picioare, — care ale mele supărări sântu datorile ce le-aū făcut soția mea, neștiute de mine... Nu vor să mă izbrăneasc[ă] acești crăditori.» O roagă pe Hagica, «pentru sufletul răposatului boierului Hagiu». «Să te lumineze și să te umbreze Duhul Sfântu a-m erta acești taleri 1000, și, cât voi trăi eu și copiii miei la pomelnic, voi pune mai întâi numele dum[nea]v[oastră] dă să vor pomeni, dăcăt ale părinților miei, și, la moartea mea, cu blestem voi lăsa copiilor miei dă nu vor pomeni... Ochii miei caută la a dumitale milostivire.» Iscălitură grecească.

348. [1820. Comandă.] 1 plapomă dă copil, fața să-i fie or dă creditorī sau dă orce altă matarie să va socoti dă d[u]m[neat]a; care materie să să dea la closterī să o cosă cu orce cusătură să va putea mai zarifă și grea .. 1 plapomă dă pichet albă, ușoră...

4 scufiță, adecă căiță...

4 cămăș, iarăș pentru copil...

2 loți sāmînță dă cunupidii de iarnă.

2 litre bumbac suptire, innălbit...

1 litră bumbac pentru vaperuri, nici prea suptire de tot nici gros.»

349. [București], 11 Ianuar 1820. Dimi[trachi] Bib[escu]. Pentru «niște rămători ce-i am puș pă porumbū, și s'aū îngrășat».

Și la 3 Februar.

350. [București], 15 Mart 1820. Dimi[trachi] Bib[escu]. Pentru vînzare de rîmători.

351. 18 Mart 1820. C[ostan]d[in] Ot[ete]l[e]ș[anu], Cluci[a]r. Pentru un proces.

352. 20 Mart 1820. Scrisoare de prietenie de la Elena

- Brăiloiu către «chiria mu, cucoană Păunico.» «Pentru copilul
ce-l voi câștiga... Socotească cât bani tae aceste lucruri...
Cu totul voi rămănea robită frățeste și evghenii dum[ital]i...»
353. București, 7 April 1820. Dimi[trachi] Bib[escu]. Se
vor da banii pe rîmători, de Logofătul Ștefan Golumbeanu.—
Autografă, se pare.
354. [București], 29 August 1820. Dimi[trachi] Bib[escu].
«La viile mele de la Drăgășani să face cel mai bun vin, și
fac vin mult (când păzăște Dumnezeu de brumă și de piatră),
câte 40, 50 de buț, și auzi că sint acia la Sibii neguțători
care vin și cumpără vinuri din țară.» Să-i îndrepte la el, pe
1-iu Octombre, «la dealul Călinii, întrebându de viile Log[o]-
fătului] Bibescul, că sint știute de toți: am acolo și vieră și
vătăși de vieră... Și, văzând struguri, și gustând mustul,
apoi vom tăia prețul, pentru că i-am obicinuit de le culeg
tocmai în urma altor vii. Și care din neguțători va lua de
la mine estimpu vin, crezi că în toți anii va lua,— că vinurile
mele sânt și știute de toț, că am vinur[i] de câte 12 ani, și,
de ce șădă, dă aceia să fac mai bune, și foarte voi mulț[ămi]
d[u]m[ita]le. D[u]m[ne]i cocoani Păunicăi și eū și [d[u]m[ne]i
cocoana Catinca Dvorniceasa Știrboica și Catinca mea ne în-
chinăm cu frățasc[ă] dragoste.»
355. Ti[mișoara], 23 Septembrie 1820. Κωνστ. Ὁττετελ[ισάνος],
Clucer. Pentru afaceri cu Mavrogheni Hatmanul, *chargé*
d'affaires al Porții la Viena.
- Același scria, în Iunie, din Craiova, că Vodă Caragea a
recomandat afacerea sa lui Nicolae Rasti, agentul său la
Viena.
356. București, 19 Octombre 1820. Dimi[trachi] Bib[escu].
Serie lui Zamfirachi la Viena.
357. Brașov, 1821. Scrisori grecești de la Ioan Moschu,
Vistierul.
358. 1821. Scrisori de afaceri grecești, din Sibiiu, de la
Nicolae Rasti¹.
359. Sibiiu, 1821. Roxandra Haralambi, pentru bani.

¹ V. vol. X din col. Hurmuzaki, tabla.

360. 15 Mart 1821. Κουστ. Καντακουζηνός¹. Roagă a se da o scrisoare Spătarului Rali. — Grecește.

Pare a fi din Brașov.

361. [Brașov], 19 Mart 1821. Dimi[trachi] Bib[escu]. «Înștiințazi d[u]m[ita]le că am intrat și noi aicea la Brașov, nebănuț de oțomanî, și așteptăm să ne vie și dum[neae]î cocoana Catinca Vorniciasa Știrboica, și cu toț să plecăm și să venim acia la Sibii; că aicea nu-î mai încape casăle, și mai multă ce le am cu mine: boi și cai, și mâine pornescă cu doo cară ce le am, cu boi, cu calabalăc. Mă rog, chir Stane², să binevoești să ne cauți o casă ca să ne încapă familia noastră și pă dum[nei] cocoana Catinca Știrboice (*sic*), ca, viind, să le găsim prinsă, și cu luna să să închiriiască, că nădăjduim să nu șădem multă... În cetate mă rog să mi să prinză casa.»

362. [Brașov], 21 Mart 1821. Dimi[trachi] Bib[escu]. Repetă întâia scrisoare. Să fie casa «cu odăi mai multe, de doo familii, ca, viind, să nu ne stenahorisim... Poimăine, Miercuri, socotim să plecăm și noi.»

363. 26 Mart 1821. Același. N'a venit Știrboica. «Iordache feciorul va veni înainte.»

364. Brașov, 21 April 1821. Cos[tan]d[in] Nic[olae] Iovepali. «Am înțalesă că dum[nea]||[u]î Serdaru Nica Vlădescu, sameșu de la Vâlcea, s'ar fi aflând acoalea în cetate.» Să vorbească de banî la «dumneeî cocoana Clucereasa Stanca Socoteanca i dum[nea]||[u]î Stolnicu Iancu Lahovari, ginerele dumniai.»

365. Hațeg, 30 April 1821. Costandin Oteteleşanu. «Fiindcă, din mila Împărat[u]lui ceresc, scăpând și eă din țară, și venind până aici la Hațeg, nu lipsii mai întâiu a cerceta cea miie mult dorită fericire săn[ă]tății dumitale, ca, pă deplin aflându-s[ă], să mă bucur. Al doilea, fac supărare și rugăciune dum[ital]i ca această scrisoare ce să emblericlisi³ într'a dum[ital]i, să faci bunătate să o trimiț la Brașov prin poște, la vre un

¹ Viitorul Caimacam diu 1848.

² Agentul de căpetenie al firmei, Stan Popovici, un Bănățean.

³ Ἐμβλερικλίσιω, închid.

prietin de ai dum[ital]i, de a să da la soția mea, că aflai că să află acolo; scriind dum[neata] la acel prietin ca să trimiță și răspuns, ca, când voi veni și eu acolo, să poci afla răspuns la acea scrisoare, și, oricâți creițari veți da dum[neata] la poște pentru scrisoare, îi voi răspunde cu venirea mea acolo. Și mă iartă, frate și prietine, de supărarea ce ți aduc. Dum[ne]ei cocoani Păuniți mă închin cu plec[ă]ci[une], și sărut mâna, asemenea și cocoani Măriuți... Și sânt a dum[ital]i ca un frate.»

366. Rășinari, 2 Maiu 1821. Sultana Caradimoica. Pentru o datorie și un nou împrumut.

367. 16 Maiu 1821. Catinca Viș[o]r[eanca]. Pentru bani primiți prin «dum[nea][u]i chlr Ghiță Opran dă la Rușava». Ea fusese la Sibiu. «Eu am venit aici, la Hațeg, unde și alți prieteni, după vreme, locuiesc» Trimete o poliță «cu fiii-mieii Ioniță»,

368. 22 Maiu 1821. Grigorașcu Zianu. «Ne aflăm cu viață, iar de altele ce am pățimit cu rebelionu ce s'au făcut, numai unul Dumnezeu știe: la vreme de bătrânețe să ajungu în starea ce mă aflu, neavându nici de cheltuială, nici haine de premenit... Am rămas și eu mai pă urmă ca să viu acolo... Pentru fii-mieii Ștefan, ce vine acolo, să-l aibi întocmai ca pe un copil al dum[ital]i... Făcându-să pace, voi răspunde dum[ital]i, că crez că, în starea ce-l veți vedea, nu-l veți mai cunoaște că-m este fiu, că am ajunsu cum n'am gândit... Fii-mieii acolo este striin: pe altu nu știe; să află și cu copiii mici.»

369. Hațeg, 25 Maiu 1821. Costandin Zătreanu. Pentru scrisori ce a trimes și trimete «dum[nealu]i Sluger Băluță.. la Brașov».

370. Zalathna (Zlatna), 11 Iunie 1821. «Szenpéteri Janos.» Pentru bani. — Românește, cu litere latine. — Tot așa scrie de acolo și «Katrovits Jakob» (și ungurește însă).

371. Rușava, 17 Iunie 1821. Gheorghe Opran. Cluceriu Dincă Brăiloiu era la «Ațeg».

372. Orăștie, 25 Iunie 1821. Scrisoare scurtă de la Zinca Teișan.

373. Orăștie, 27 Iunie 1821. Ζβννα Τεῖσανοβ. — Răvaș grecesc.

374. «821 Iul[ie] 4. Băile Meh[a]d[iu].» Cost[an]d[in] Brăi[loiu]. E la băi. Trimete scrisoare și «Elencăi, iubite mele soțai».

375. Hațeg, ¹¹/₂₃ Iulie 1821. [Stan] Popovic. Vine «dumnealui Postelnicu Ioniță Cernătescu..., ca să afle de băjănia dumnealor, unde să află».

376. Brașov, 14 Iulie 1821. Ἰωάννης Στηρ[παίης], Βόρνικος¹. Pentru o datorie. — Grecește.

377. Sibiiu, 15 Iulie 1821. Pitarul Γρ. Καλλινέσκος. Pentru bani.

378. Hațeg, 22 Iulie 1821. C. Zătreanu. Pentru un împrumut ce vrea să facă. În curînd nădăjduiește a se putea întoarce «în țară».

379. Sibiiu, 27 Iulie 1821. Dumitru Jianu. «Iubite prietino și frate.» Pomenit «frate-mieū Iancul, măi vartos că mort era și aū înviaat, pierdut și s'aū aflat, și altele, știute și dumitale».

380. Sibiiu, 27 Iulie 1821. D[imitrie] Jianu. «Frate-mieū Șăt[rarul] Iancul Jăianu și cumnatul mieū Sluger Dumitrache Greceanul, cu trecerea a multei vremi dă când sântem să riți dăn casele noastre a ajuns în trebuință»; cer împrumut decî.

381. Orșova, 27 Iulie 1821. Stan (Stănuț) Jian, Păharnic. Pentru bani.

382. Sibiiu, 17 August 1821. Κωνστ. Πραϊ[λόι], Στόλνικος. Pentru o vînzare de juvaier. — Grecește.

383. 23 August 1821. Pavel Post[elnicu] Vălceanu. A scăpat de boală. Pentru monede.

384. București, 30 August 1821. Ἀλέξανδρος Νεντζουλέσκος. Pentru afaceri.

385. 11 Octombrie 1821. [Păharnicu] I. Zianos. Pentru afaceri. — Grecește.

386. Brașov, 17 Octombrie 1821. Dimi[trachi] Greceanu. Cere știri «de la sora mea Clucereasa Socoteanca, și nici

știu unde să află de când aș fi d'aci din Sibiiu... Am auzit că să v[a] fi aflând la Boiță.»

387. Craiova, 21 Octombrie 1821. Șerban Murgășanu. Pentru schimb de bani.

388. Craiova, 23 Octombrie 1821. Căminariu Cost[andin] Buzescu. Într'o afacere de bani.

389. [Brașov], 24 Octombrie 1821. K. Αμπρηγός. Pentru afaceri. — Grecește.

390. Craiova, 26 Octombrie 1821. Ioan Gănescu, Clucer. Recomandă pe familia lui, care e la Sibiiu.

391. Lăz[ă]ret, 27 Octombrie 1821. Băluț[ă] Teișan[u]. Trimete vin. Să i se plătească în «ștucuri talarî cu zgripsori». Pomenește «niște vite de vacă».

392. Sibiiu, 5 Novembre 1821. Ioan Rioșanu, [Armaș], pentru bani. Maică-sa e la Hațeg.

393. Rușava, 18 Novembre 1821. Gheorghe Opran. Despre o poliță de 1000 de lei a lui Spatharu Ștefănică Bibescu.

394. Rușava, 29 Novembre 1821. Gheorghe Opran. Pentru «amaneturile dumnealui Spăthariului Bibescu... 250 dă măjă de său de capră în burtă.»

395. Sibiiu, 23/5 Decembrie 1821. Stan Popovici. «Pe Logofătu Dumitrache Bibescu erî l-am așezat în casa dumn[e]alui: de astă dată am cam scăpat de o greutate.»

396. Rușava, 6 Decembrie 1821. Scrisoare de la Costandin Cernătescu.

397. Craiova, 16 Decembrie 1821. Ion Rioșanu. Pentru un amanet lăsat acolo.

398. [Craiova], 1-iu Ianuar 1822. Nic[olae] Brăiloi. Felicitări. Pentru «gazetele de Francfort, franțozăști». — Și la 21 Mart.

Același scrie de la Rîmnic, din 25 April, 15 și 18 Maiu, pentru bani.

399. 2 Ianuar 1822 st. v. «Aflu cu mirare că al doilea beizadea, Gheorghe, al răposatului Domn Alexandru Voevod Suțu se află la Viena: se gîndește a se rîndui (να συστήση) pe sine și pe fratele-î mai mare, beizadea Nicolae, și prin mijlocirea celor de acol o să orînduiască Domnia: ἀλλὰ μόνον εις την δυναστη Βλαχίαν αν περιπέση εις τοιαύτας γραικικας χειρας να διοικηθη

ὅποδ τοιοῦτων μοχθηρῶν καὶ ἀμαθεστῶτων ζῶων («dar numai pentru nenorocita Țară-Românească, dacă ar cădea în astfel de mîni grecești, ca să fie cîrmuită de astfel de cameni răi și preaneînvățați») Pentru D[umne]zeu, musiu Pop, dacă știi ceva, înștiințează-mă și sîrguiește-te ca Român bun patriot să sfărmi un astfel de plan al tinărului», ca să scape țara de «peire și primejdie, precum și supt răp[osatul] tatăl său s'aū înțimplat atitea neazuite grozăvii, pentru reaua și lacoma lui Cîrmuire».

400. [Cîineni], 10 Ianuar 1822. Costandin Zătreanu. Pentru o trimetere de bani.

401. [Sibiiu, 9/21 Ianuar] 1822. Ἐλένη Πραϊ[λόη]. Pentru o poliță. — Grecește.

402. [Craiova], 9 Februar 1822. Dimi[trachi] Bib[escu]. «Fiindcă Măriia Sa Paș[a] Vidin-Muhafazi m'aū însărcinat ca, prin prieteni ce-ī am, să scriu ca să-ī găsească patru telegari mari, frumoși, potriviți la păr, și orce păr vor fi», să caute și «la Cluș, că acolo am auzit de la boeri care aū fost, că cai telegari aū fost și prea eftin[ī]. Măriia Sa Pașa pă hatărul Mării Sale jos, să scap și eu de așa havalea.» Și pentru rămători. Păunica «să să roage la D[u]m[ne]zeu și pentru noi, ca să ne erte păcatul care aū căzut pă noi».

403. [Craiova], 10 Februar 1822. Barbu Soc[o]t[eanu]. Pentru un împrumut.

404. [Craiova], 17 Februar 1822. Dimi[trachi] Bib[escu]. Pentru o poliță: «să să dea Catincăi, că nu are de cheltuială... Pentru dooă tacămurī rămători ce am triimis... Pentru vinurī im scrie Catinca că l'aū descărcat, neavând preț... Aicia noi petrecem prea bine, cu toț; cei mari nu ne supără întru nimic; mai vartos ne aū la dragoste și ipolipsis. Fermanurī peste fermanurī: boeri, lăcuitori să-ș stăpânească moșiile și toată averea lor în bună pace, și să ne avem priveleghiurile noastre, și să ne stăpănim moșiile și averile noastre măi bine de cum stăpăneam în zilele Domnilor. Dar lăcuitori pătinesc, — nu de alt ceva, ci de angarale și de multe ce sânt pă dănșii, și, când pătinesc ei, pătirim și

noi de opște. Ci Dumnezeu să-ș facă milă cu o pace și liniște!»

405. [Ocna], 6 Mart 1822. Ioan Lahovari. Pentru un împrumut.

406. București, ¹⁰/₂₂ Mart 1822. Στιρβαίης. Pentru Ioana Vizastra, «doica fetei mele Zoe, Ardeleancă».

407. 12 Mart 1822. Const[antin] Glog[o]v[eanu]. Cere «doă puști de vânat... și să mănânce glonți numai de 6 dramuri, să bată cu alice 40 stânjini bine, ușure și lucrute frumos», cu preț de până la 40 florini una, «și pentru un rășboi de struguri (*sic*), cu tot tacămul lui... Pentru trei bricege.»

408. Rîmnic, 16 Mart 1822. Titu Bengescu. «Dum[nea]lui coconu Costache Samurcași, Caimacamu, voește a să așaza în numărul celor ce iaș gazeturi, însă dă Francfort.»

Și altele de la el, de acolo, din Februar-Mart, pentru afaceri.

409. [Craiova], 17 Mart 1822. Cost[an]d[in] Zătreanu. Să se dea maicei sale bani de întors.

410. Craiova, 21 Mart 1822. Νικ. Παϊλόης, Σπαθάρης. A căpătat voie a-și trimete copiii în «luminata Europă, ca să studieze științele și limbile străine». Popp i-a mai dat vestea că nicăiri nu e mai bine și mai ieften ca în «Academia» Vienei. În timpul șederii familiei la Sibiiu, cel mai mare fiu începuse a învăța și franțuzește. Cei doi copii să învețe deci: «matematica și filosofia, limbile germană, francesă și italiană». Cît costă? Vor sta la dascăli, deosebî? — Grecește.

411. 18 April 1822. Nic. Brăiloi. «M'am orânduit ispravnic aice la Vâlcea, unde am găsit județu cu sumă de bani rămășițuri și, pe de o parte, lăcuitori în vremea aciasta nu aū nici-un aliș veriș, al doilea, de către cinst[ita] Caimăcămie ni să face zor a praftacsi¹ bani, să silesc pă lăcuitori la răspundere peste a lor neputință: cugetul nu mă lasă, și mai bine priimesc ca de la mine să mă pierz și să nu-î aduc la stenahorie.» Cere împrumut de 10.000 de lei pe 20 de zile.

412. Rîmnic, 15 Maiu 1822. Ioan Rioșanu, Armaș. Pentru polițe.

¹ A orindui.

413. Braşov, 12 Iunie 1822. Nicolae Varl[aam]. «Ale boalelor mele supărări mă popreà.» Cere 5.000 de lei.

414. [Craiova], 26 Iunie 1822. Stefan Jianu. Trimete bani la Braşov Zmărăndicai.

415. Caracal, 29 Iunie 1822. D[imitra]ch[i] Roset. Pentru bani.

416. [Rîmnic], 19 Iulie 1822. Nicolae Brăiloi. «În numele Domnului am hotărît să-m scoţ şi eū familia de acoloa, pentru care şi trimisăiū oameni cu cai şi cu care, ca să să ridice nevasta şi copii să vie aici... Dascălul ce l-am avut aci pentru învăţătura copiilor îm scrie că aū hotărît să ră. măe aci, şi are să ià din leafa sa una mie cin'sute»: să i se dea cît se poate.

417. «Cu dorit[ă] dragoste mă închin dumi[ta]le prea-iubita mea.

Alaltăeri, viind din Jiū la Olt cu isprava havaleli ce, precum am scris dumi[ta]le că am fost însărcinat, măine plec la Craiova ca să-m dau raportu şi să mai văz ce e, şi cum; după care înţălegând de venirea veliţilor noştri boeri de la împărâteasca cetate, şi luind niscav[a] vestiri de bucurie, precum nădăjduim, voi trimite (de nu mă vor lăsa şi pă mine) ca să pogori şi dum[nea]ta aici, la Rămnic, în căşla; pentru care umblu astăzi-măine să prinz şi o căşcioară de odihnă, să prinzi de acum să mai meremetisăsc ce va fi de meremet să fie gata. Pentru cheltuiala dum[ita]le cu economie, înţălegem cu fratele chir Stan că şi mai în trecutele zile i-am intrat t' adecă lei 2000, prin chir Nestor, şi deosăbit că-m scrie în dooă-trei rânduri că pentru cele de trebuinţă dum[ita]le îngrijeşte ca pentru soru-sa. Şi, pentru daravera ce iaste între noi, după eşirea dum[ita]le ne vom înţălege, şi, dac[ă] îţ place, şăz păn să va lumină desăvărşit, că şi aici o să cheituim ca şi acolo. Copilele dulce cu dorită părintească dragoste te sărut. Dăunăzile după drum le-am trimis cu chir Dumitru Ciupec, ce mi s'aū întâmplat acia, ca să-ş ià pălării: crez că va fi priimit. Ci şi pentru aceaia voi avea răspunsū; de câte ori veī avea să-m scrii, prin dumneei cocoana Catinca Bibasca, fiind ocazion sigur, şi că eū sănt

cu dum[nea]lui Log[o]f[ă]t inclinat. Dum[nea]eî cumnăticăi mă închin cu dorită frăţ[eas]c[ă] dragoste, precum şi tuturor ai noştri simbatrioţi, mari şi mici, ap[u]r[u]rea arată-le căzutele închin[ă]ciuni; şi să ne bucure Dum[ne]zău să te vedem săn[ă]toş. Iar eu, cu toată dorirea, sănt al dum[itale] dorit soţ.
822, Iuli 26.

Constantin Buzescu.

[V^o.:] Celi mele iubite şi dorite soţie dumnei Căminăresii Catincăi Buzascăi cu dorită dragoste să s[ă] dea, la Sibii.

418. Cerneţi, 1-iu August 1822. C. Buzescu. Pentru călătoria la băi a soţiei lui, Catinca: merge la Mehadia.

419. [Craiova], 22 August 1822. Ruxandra Haralambie. «Că-m vin vestirile lui Iov pă toate zilele, de stingerea şi prăpădaniia casăi; la care nu măi ştiu ce să măi fac.»

420. [Craiova], 27 August 1822. Eleni Brăil[oiu]. N'a putut duce careta «acolea în Țara Nemţască, când am intrat... Acum după întoarcerea mea dă acolea, văz că dă cătr[ă] apostaţi s'aū dezbrăcat careta, luându-i-să postavul, atât din năuntru, cât şi după capra viziteului, iar încolo să află bună... Am trebuinţă dă căruţă nemţască bună, carea să fie cu uşi, învălită coveltiru pe din năuntru cu canafas, apoi de-asupra rogojină, iar pă din afară cu muşamă.» Ar da pe cea stricată şi până la 150 de lei. «Şi eu, scriitoriul, Costache Brăiloiu, mă închin dum[ital]i.»

421. Braşov, Septembrie-Octombrie 1822. Scrisori greceşti, pentru bani, de la Smaranda Jianu.

422. [Rîmnic], 12 Septembrie 1822. Ioan Lahovari. Pentru boala de stomah a soacră-sa.

La 7 August ceruse gazete. — Odată şi pentru vin de Drăgăşani ce ar voi să vîndă.

423. [Craiova], 23 Septembrie 1822. 'Ανίμα Ποσειτή. Pentru o trimetere de perini şi pentru «copila doici mele». Săltă şi D[umitra]ch[i] Roset.

424. [Cîneni], 26 Septembrie 1822. «Stol[ni]c[u] Dincă Brăţianu, epistatu vătăfii Lovişti.» Pentru trecere de vite. «După poruncile slăvitului Divan al Bucureştil[o]r, putea să s[ă] şi

poprească... Dar ieū, după datorie, am făcut cunoscut Stăpânirii de a nu rămănea supt învinovățire.»

La 3 Ianuar 1821, de la același, pentru cercetarea unui abus.

425. Καθ' ἡμᾶς («la noi» în castel, la Simbăta-de-sus), 3 Octombrie 1822. Γρηγόριος Μπραγκοβάνος. Civilități. Cere știri privitoare la congresul din Verona. La urmă, P. S. al Brîncoveniței, cu salutări lui Spatar Rali și baron Sakellario și mulțămiri către domnișoara Stiirmer, fiica Internunciului. — Grecește.

Și la 3, 23 din Septembrie, Brașov. Scrisoarea din 7/19 Iulie e din Baden.

426. [Râmnic], 15 Octombrie 1822. Nicolae Brăiloi. Pentru «o ladă mică noo, cu nește cărți bisericești, care, fiindcă ni sânt trebuincioase acum», o cere.

La 31 Iulie, se jură pe Dumnezeu și copii că n'a refusat a primi pe Dumitrașco.

427. Craiova, 5 Novembre 1822. D[u]m[itr]u Br[ă]iloiu. «Aici în țară, astă dată, aflându-ne în lipsă de dascalii pentru învățătura copiilor și auzind» de școala din Sibiiu, trimete și el «copii noștri, adecă pă nepoți miei, copii fi-mieū»¹.

La 10 Februar, scrisese pentru împrumutul său din pribegire. Și la 24 Decembre 1821 (plătise o parte).

428. Brașov, 8/20 Novembre 1822. Νικόλαος Μαύρος. Recomandă pe beizadea Gheorghe Suțu, care merge la Viena. — Grecește.

429. Viena, 13/25 Novembre 1822. Μαριώρα Χαντζερή. Dă sișet pentru 2.000 fl. de hîrtie.

430. [Brașov], 14/2 Decembre 1822. Εὐφρ. Καλιμάχης. [văduva lui Alexandru-Vodă Suțu]. Cere a se trimete o scrisoare la Viena fiului ei Gheorghe, care e recomandat în special lui Pop. — Către Stan Popovicî. — Grecește.

Pecete cu Φρ[ωσόνη] Αλεξάνδρου Κ[α]λ[ι]μάχης Β[ο]σ[β]όδα² (ceară neagră) și cu armele Moldovei.

¹ V. memoriul meu despre școlarii romîni în străinătate, în «Analele Academiei Romîne» pe 1906.

² Eufrosina era fiica lui Alexandru-Vodă Callimachi.

431. Braşov, 15 Decembre 1822. Grig[ore] Brăncov[eanu]. Pentru un amanet. A scris la Hurez pentru arendarea Giococului, în hotar cu Giormanul lui, «dă nu s'or fi dat moşiile măn[ă]s[tiri pe cîte mai mulţi ani în arendă, după cum să obicînuieşte».

Pecete cu «Stephanus Bassaraba de Brancovanis»¹ şi vulturul muntean în scutul încununat.

432. Radziwillow, 12/24 Decembre 1822. Μαριώρα Χαντζερή. Pentru nişte poliţe.

433. 1823 şi 1824. Scrisori greceşti ale lui Grigore Brîncoveanu. Cea din 4/16 Ianuar ar fi din Bucureşti, celelalte din Braşov.

434. 1823. Scrisori de afaceri, greceşti, din Bucureşti, de la Vornicul 'Αλέξανδρος Νεντζουλέσκος.

435. Tîrgu-Jiū, 1823. Scrisori româneşti, de afaceri, de la C. Brăiloiu, Clucer.

436. 1823. Stanca [Perieţeanca], Polcov[nicea]sa. Pentru neamurile ei. O nepoată a măritat-o «naintea apostatilor» (=1821).

Pecete roşie, cu crucea într'o ghirlandă, fără inscripţie.

437. 2 Ianuar 1823. Bica Soc[o]t[eanca]. Pentru un deposit al ei.

438. [Rîmnic], 15 Ianuar 1823. I[ancu] Lah[o]v[a]ri, [Stolnic]. Pentru afaceri de bani. — Româneşte. — Si la 2 Ianuar (P. S. grecesc).

La 2 Novembre 1823, greceşte. La 20 Septembrie, româneşte.

439. Rîmnic, 16 Ianuar 1823. C. Buzescu. Pentru datoria sa.

440. [Rîmnic], 30 Ianuar 1823. Ioan [Ioniţă] Vlădescu. Pentru postav civit şi un împrumut.

441. Cerneţi, 12 Februar 1823. Nic[olae] Glogoveanu. Pentru afaceri.

442. Ocnele-Mari, 14 Februar 1823. Μιχ. Λαχοβ[ά]ρης. Po. menit fratele său, τζελεπή Γιάνκος Λαχοβάρης şi αδτάδελφος μας, τζελεπή Νικολάκι.

¹ Vezi în *An. Ac. Rom.*, XXVIII. p. 528. — E pecetea lui Ştefan, fiul lui Vodă Constantin Brîncoveanu.

443. [Craiova], 16 Februar 1823. St[an] Jianu. Pentru plecarea la Sibiiu a «Zmărăgdicăi».

444. 28 (?) Februar 1823. Eleni Brăil[oiu]. Cere «bumbacū supțire și potrivit», seminți, «24 șervete cu 2 mese dă pânză, în ocuri mici, d'ale fino». Fie-sa, Anica, salută.

La 11 Ianuar: «Anica, fie-mea., să roagă să-î scrii pentru copila doici, dă este sănătoasă și dă să caută de muierea ce o crește.»

La 1-iu Februar scrisese pentru datorie.

445. 1-iu Mart 1823. Safta Prisăceanca către biv Vel Căminari Const[an]d[in] Bucșănescu, la Sibiiu. Vești de familie.

446. Craiova, 31 Mart 1823. Scrisoare de afaceri de la Vistierul Răduț Frătoșțițeanu și C. Braboveanu.

447. 3 April 1823. Amza[chi] Jianu. Cere a i se scrie.

448. București, 3 April 1823. Dimi[trachi] Bib[escu]. Pentru rămători de trimes «innauntru». Cere să i se spuie ce preț e pe acolo. «Și, pentru vinuri, cum staū.»

449. [București], 13 April 1823. Ruxandra Otetelișanca. Pentru o datorie.

450. 17 April 1823. Dimi[trachi] Bib[escu]. «Ca vre o treș sute rămători ai casii mele, de câte patru ani, avându-î foarte grași, încât nu pot umbla, n'am mai vrut să-î trimiț acolea, căci mi s'au urit și cu Sibiiu dum[nea]v[oastră].» Să vie la el mușteriii.

451. 1-iu Maiu 1823. Pău[na] Coțof[ea]n[ca], Stolnic[ea]s[a]. Pentru un deposit.

452. Kremenitza, 27/9 Maiu 1822. Μαρίωρα Χαντζερή. Vrea să i se vîndă două șaluri pentru o datorie. Nu e drept că Domnul îi dă 4.000 de lei pe lună, ci că el a luat banii de pe caleașca și caii ce trimesese ea să se vîndă la București. — Grecește.

453. 10 Maiu 1823. Ioan Lah[o]v[ari]. Pentru gazeturi, her (fier) și «telatinuri bune».

454. 10 Maiu 1823. Γρηγόριος Πραγχοβάνος. Scrisoare de afaceri. Și alta din 15/27 Septembrie. — Grecești.

455. Brașov, 3/15 Iunie 1823. N. Μαύρος. Scrisoare grecească de afaceri.

Și alta din 10/22 Iunie.

456. [Slatina], 28 Iunie 1823. Nic[olae] Coțofeanu. Pentru haine ce a lăsat.

457. Muereni, 24 Iulie 1823. Zmaragda Mourgasanca, Setrărasa. Pentru «o păreiche rucavet[e] besericești», ce trimete la biserica ei. Are doi fii, pe Alexandru și Costaiche.

458. Împrumutarea domnului d. Vornicul Alexandru Nențulescu în Căimăcămiia dumnealui de la neguțatori ce săntu arătaț mai jos, pântru trebuința oștirilor împărătești ce să află la Craiova; 1823, Septemv[rie] 1, 4.420 taleri; dobîndă la 25.000.

[Copie.] Se va plăti capitalul «pe la județe, din triminiia breslelor de Septemvr[ie]».

459. București, 21 Septembrie 1823. Scrisoare grecească de afaceri de la [Logofătul] Στ. Πέλλιος.

460. [Craiova], 28 Septembrie 1823. Dincă Zătoreanu. Scrisoare de afaceri.

Și alta, la 15 Novembre.

461. 11 Novembre 1823. Iordachi Otetelișanu. Pentru bani.

462. 17 Novembre 1823. Zoita Șătră[reasa] Deleanca. Cere amaneturî. Nu poate veni însași la lăzăret, «după cum sint zaiță și delicată».

463. București, 11 Decembrie 1823. Κωνστ. Μ. Μπαλατζάνος. Pentru niște afaceri. — Grecește. — Copie.

464. Sibiiu, ¹/₁₃ Decembrie 1823. Stan Popovici. «Rolu cu țaihnungurile l-amu datu la Barbuceanu Știrbei, care iarăș le voi trimite dumitale.»

465. [Brașov], ¹⁰/₂₂ Decembrie 1823. Γρηγόριος Πραγκοβάνος. Scrisoare grecească de afaceri.

Pecete cu coroană, vulturul muntean și R. B. (inițialele numelui lui Radu, fiul lui Constantin-Vodă Brîncoveanu).

466. București, 27 Decembrie 1823. 'Ο Γρηγόριος Γραδεστάνος. Pentru o comisiune. Salutări de la ή Εὐφροσύνη μου και ὅλαις λοιπαῖς δάμαις ὁποῦ εἶχαν τὴν τιμήν, να σὰς γνωρίσουν ¹.

467. 1824. Scrisori grecești, din Brașov, de afaceri, de la Constantin Samurkassi, Vornic.

¹ «Frosa mea și toate celelalte dame ce au avut cinstea de a vă cunoaște.»

468. Craiova, 10 Ianuar 1824. Const[antin] Brăiloi. Vrea să-și împodobească casele «cu pânză de șa zugrăvit[ă] ca o materie». — În același an, și de la Nicolae Brăiloiu, pentru bani.

469. Târgu-Jiiului, 12 Ianuar 1824. Const[antin] Brăil[oi]. Trimite scrisoare prin Medelnicerul Grigorașco Bălteanu-Pentru datorie.

470. Craiova, 20 Ianuar 1824. Costache Țigară. Pentru o fată săracă ce slujise la Sărdăreasa Zoita Prașcoveanca. «a dumn[ea]lui Sărd[a]r[u]lui Cost[an]d[i]n Lazar».

471. Petersburg, 8/20 Februar 1824. Μαριώρα Χαντζερή, Liténoi tzasti, Newskoi-Prospect, n° 189. Scrisese din Kremenitza, în Maiu. Să i se vîndă două șaluri pentru datorie. «Ἡξέρπετε τὰς δυστοχίας μου καὶ τοῦ ἀνδρός μου τὴν πρὸς ἐμὲ ἀδικίαν¹.» A vîndut la București cai și caleașcă, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ μου τὰ ἤρπασεν ὁ ἀθέντης².

Pe V° : Fürst : Gyka.

472. București, 23 Februar 1824. Μιχ. Μάνος. Pentru o caleașcă și plata ei. — Grecește.

Și la 29 Ianuar st. v.

473. 23 Februar 1824. Pău[na] Coțo[fean]ca. Pentru niște lucruri lăsate «la vama Săbiului, scrie fii-mieū Pah[a]r[nicul] Ghiț[ă] Coț[o]feanu». Dintre fiii ei, «unu este ispravnic la Caracal și altu la Târgu-Jăiului».

474. [Arad], 4 Mart 1824. Grig[ore] Bălteanu, Med[elni]c[er]. E bolnav de moarte. Cere niște scrisori. --Pecete cu coroană, un cocor și inițiale.

475. București, 15 Mart 1824. Γρηγόριος Φιλιππέσκος. Pentru afaceri. — Grecește.

476. Craiova, 24 Mart 1824. Sava Ioannovicî. Costache Brăiloiu e numit ispravnic la Romanați. Făgăduiește a-și plăti datoria.

477. București, 5 April 1824. Μιχ. Μάνος. [Vornic]. Pentru o caleașcă. Vrea să-și facă în primăvară casă nouă.

¹ «Știți nenorocirile mele și nedreptatea bărbatului mieū [Vodă Grigore Ghica] față de mine.»

² «Dar și astea ale mele mi le-a răpit Vodă.»

Și scrisori din 23 Februar, 29 Ianuar st. v., 26 Octom-
bre, 22 și 28 Decembre 1823, pentru bani. — Grecești.

478. București, 5 April 1824. Μιχ: Μάνος. Pentru o da-
torie. — Grecește.

479. [Sibiiu], 13/25 April 1824. Στιρβαίης. Mulțamește pentru
capela soției sale. Cere să i se cumpere pînă de albituri
«după cea mai nouă modă ce este acum».

Capela o ceruse de acolo, la 9 Mart: de paie de Italia.

Ambele, — grecești.

480. [Brașov], 25 Maiu st. v. 1824. Γρηγόριος Μπραγκοβάνος.
Pentru afaceri. — Grecește.

481. 29 Maiu 1824. Dimi[trachi] Bib[escu]. Pentru o da-
torie. «La soroc adăvărat nu s'aū plătit, fiind și noi ember-
derfsiți cu huzmeturi, și ne-aū trebuit mulți bani să răspundem...
Am văzut cele ce-mi scrii, și, pentru vin, că doo buți s'aū
dat Bărbuceanului, prea bine ai făcut d[u]m[neata], că ale lor
lor sint toate ale noastră; și să l[ε] bea sănătoși.» Salutări
și de la Catinca.

482. [Caracăl], 2 Iunie 1824. Grigorie Jiianu. Pentru a i se
drege o carătă.

483. 1/13 Iunie și 14/26 Iulie 1824. Γρηγόριος Μπραγκοβά-
νος. Scrisori de civilitate. — Grecește.

484. Craiova, 17 Iunie 1824. Catin[ca] Ot[ete]l[i]s[anca]
Se plînge de năcazul datoriilor.

485. Brașov, 18/30 Iunie 1824. Elena Laptiev. Pentru niște
bani. — Grecește.

486. [Sibiiu]. Primit la 22 Iunie 1824. Στιρβαίης. Ce preț
aū dodecarii, δωδεκάρια?

487. [Craiova], 26 Iunie 1824. Elenca Bib[easca]. Cere un
împrumut. «Soru-mea Cluč[e]r[esei] Zmarandii Otetelișancăi».

488. [Craiova], 2 Iulie 1824. Catinca Ot[ete]l[i]s[anca]. Pen-
tru arendarea moșiei Breasta. Și pentru datoria ce avea
«Milostivirea dumi[ta]le să privească asupra văduvii mele,
și a greutăți casii ce am, și a multor datorii cu care mă aflu
împovărată... De nu va fi prin putință a să socoti galbenu
mai jos din dooăzeci lei turcești... Să nu mă lași înneacă
mai mult, peste putința mea.»

Și la 21 Iulie.

489. Pitești, i-iū August 1824. Sofia Bucș[ă]nea[sca]. Pentru un împrumut.

490. 5 August 1824. St[an] Jianu. «Verișoară, vremea țării noastre nu ne pov[ă]țuește a rădica și a aduce acea la... toate arginturile bisericil[o]r și ale casăi.»

491. [Brașov], 13 August 1824. Λουξάνδρα Πορζοράνκα. Pentru vești, pe care le cere. — Românește.

492. 23 August 1824. Elen[co] Bib[easca]. «În multe rânduri am scris dumneii cocoani Zmarandii Cluț[e]resăi, suroru-mea, pentru cărțile moșii mele Zmărdeștețul, ce aū fost lăsat la dumnealui amanet pentru bani cu care mă împrumutasem la casa dum[nea]v[oastră].»

493. Petersburg, 27 August st. v. 1824. Μαρία Χαντζερή. Pentru o datorie. «Pensia de 600 ruble ce are bunătatea și-mi dă Împăratul pentru hrana mea și a trei copii, și n'am alta, — cu care abia îmi ajung la cheltuielile de toate zilele.» Va plăti «cînd voiū încheia cu soțul mieū și voiū lua cele ce mi se datoresc». — Grecește.

494. București, 18 Septembrie 1824. Ludwig Drexler, spițer. Comandă.

495. București, 18 Septembrie 1824. Nicolaie Rasti, Căminarul. Se plînge de boale lungi și sărăcie. Pomeneste pe Mărioara.

496. Vlcea, 30 Septembrie 1824. Ștefan Bibescu, St[an] Jianu. Cer «puțintică vațină pentru altuitul copiilor.»

497. București, 27 Novembre 1824. Στέφανος Παλατζάνος. Pentru o ladă cu cărți ce-i vine de la Brașov.

498. [Craiova], 15 Ianuar 1825. Nicolae Brăiloi. Pentru bani.

499. Craiova, 5 Februar 1825. Δημήτριος Παλέτος [Caimacam]. Trimete o scrisoare lui Panagiotis Καλλουδορόφ, dascăl la Brașov. — Grecește.

Scrisoare de civilități la 6 Ianuar. — Idem.

500. București, 20 Maiū 1825. Costandin Bălăceanu. «Iubită fiica noastră Eleni Cantacozini merge până la băi.» Să-i fie de ajutor.

501. Craiova, 22 Iunie 1825. Bălașa Varlam, Med[elni]-

«[erea]sa. Declară că răposatul ei soț nu era Iordache Rușanescu. «Numele îi era Iancu și clitada ¹, Hiotu.»

502. București, 27 Iunie 1825. Μιχαήλ Μάνος, Βόρνικος. Pentru ducerea sa la băile de la Mehadia.

La 2 și 3 Iulie scrie din lazaret. — Grecește.

503. [București], 10 August 1825. Const[antin] Bălăceanu. Pentru o poliță și «trebuințele ficii mele, Elenca... Pentru cărțile de musichi ce au rămas nevândute ², de a le cumpăra, știut fie dumitale că dintr'o mie dă trupuri ce au cumpărat, d'abiia au vândut până acum cincizeci, și, până a nu vinde o sumă bună dintr'ânsele, nu poate a să însărcina și cu acelea; de aceia va fi îngăduială până să va desface din cele cumpărate, și poate le va cumpăra și pă cele nevândute.» Fiica sa era la Viena.

504. [Craiova], 4 Decembre 1825. Ruxandra Otetelișanu. Cere niște acte.

505. 22 Decembre 1825. Const[an]d[in] Brăil[oiu], Cluș[e]r. Pentru «plata arminții».

506. 16 Ianuar 1826. Γρηγόριος Φιλίππεσκος. Pentru o afacere cu Cancelaria rusească. — Grecește.

507. [Craiova], 9 April 1826. Zmaranda Ot[ete]l[e]ș[anca]. Pentru procesul cu un locuitor din Coșoveni.

508. București, 27 April 1826. Bilet grecesc de la 'A. Ἀρσάκης Χάτμ[ανος] ³.

509. [Craiova], 12 Iulie 1826. Ioan Gănescu. Pentru niște sineturi.

510. Lemberg, 29 Iulie 1826. Μαρία Γκίκα Χαντζερή. «Ați auzit că Domnul îmi plătește o sumă însemnată: aceasta e de 2000 de lei pe lună. Dorința mea ar fi să se puie un capital la Banca din Viena, ca să-mi dea cîte 80 de florinț pe lună. Și această dorință a mea a fost primită de Domn, după înscrisele ce am în mîinile mele și după asigurarea ce mi-a dat mijlocitorii, și aceasta m'a făcut de am părăsit

¹ Porecla, familia.

² Ale lui Macarie. V. ale mele *Contribuții la istoria literaturii române. Scriitori bisericești* (1906; din «An. Ac. Rom.»), p. 51 și urm.

³ Cunoscutul dr. Arsachi.

Rusia. Acum, de altfel, cum îți scriu, îmi plătește câte 6.000 pe trimestru.» N'a mîntuit cu el, căci nu vrea a i se plăti în lei. Dar Hakenau scrie că Domnul a făgăduit depunerea capitalului la Viena. Atunci va plăti și ea. — Grecește.

511. 12 Septembrie 1826. Μαρίορα Πέλλοφ. Hagica-î e «ca o mumă a mea», de cînd a fost în Sibiiu. Cere semințuri de flori și ananase. P. S. grecesc.

512. 4 Novembre 1826. Dimi[trachi] Bib[escu]. Salutări de la Catinca. Pentru o ladă ce lăsase ea în deposit.

513. [Craiova], 19 Novembre 1826. Ruxandra Otetelișanu. Pentru niște amaneturi.

514. [București], 8 Decembre [1826]. G[régoi]re Cantacuzène. «Les apparences politiques de mon pays me donnent l'obligation de mettre à l'abri quelques effets qui me sont précieux: comme quelques papiers et plusieurs autres choses.»

515. 1827. Scrisori grecești din București, de la Luxița Bujoreanca.

516. București, 4 Ianuar 1827. Μιχ. Μάνος, Βόρνικος. Cere un grădinar. — Grecește.

517. Craiova, 13 Ianuar 1827. Tache Bengescu. Fusese el și frații nevrîstnici la moartea tatălui, și li s'a prăpădit averea, «dar încă și moșiile s'au încotropit cu totu dă că-t[re] vecini rezași... Păh[arnicul] Ghiță, vărul mieu.» E în proces cu acesta.

518. 1-iu Mart 1827. Stan Jianu. «La Viena au eșit o legătură de surupătură, fără a mai avea ca mai nainte încinsori de desupt și la mijloc, ci numai o jumătate dă cerc.» Și pentru sămînță de «conopidii».

519. [Craiova], 11 Maiu 1827. Zmaragda Brăiloiuca. Cere un împrumut.

520. Turnu-Roșu, 19 Maiu 1827. 'Ιωάννης Σλατινιάνος. Bilet grecesc.

Scrie apoi din Viena, tot grecește.

521. Rîmnic, 13 August 1827. Cost[an]d[in] Vlădăianu. «Măcar că am vorbit nepotului Costică Brăiloiu, ca să s[ă] întil-

nească cu mosiù Ghențu¹ și să-î provalisască² din parte-m, ca, de va voi, să vine dascal aici la mine... Voesc a fi dascal în casă la mine, cu cafea, dulceța, masa, spălătura de la mine, și drept plată fâgăduiesc t[a]l[e]r[i] una miie pă an. Poate avea și doao ceasuri pă toată zioa pă seamă-î, care să le întrebunțeze la altă vizită, dă va voi a le face pentru deosăbit enteresu-î.» Trimete soția lui, Frosinița, Hagicăi «aciastă botiță cu piuliță de sare matah (*sic*) de acest jud[e]t».

Pecete cu ghirlandă, K. V. și, cu litere latine, «Constant: Vlad.»

522. București, 1-iü Novembre 1827. Ἀλέξανδρος Γκίλιας. Condolente pentru moartea Hagicăi și instrucții pentru o expediție de pachet.

523. Craiova, 1-iü Decembre 1817. Κωνσταντίνος Γκίλιας, Χάτμανος. Pentru o expediție.

De conveniență, 12 Novembre 1827, Craiova.

524. [București], 19 Iunie [1828]. Γρ. Καντακουζηνός. Pentru o ladă. — Grecește.

525. București, 17 Decembre 1828. Ἀλέξανδρος Γκίλιας. Scrioare grecească de afaceri.

La 13 Novembre. scrisese despre «mațuri de tulumbe, de cînepă». — Traducere românească.

526. București, 18/30 Ianuar 1829. Στιρβαίης. Pentru o diademă a soției sale. — Grecește.

527. 18 Februar 1829. Alexandru Filipescu. Răvaș grecesc.

528. București, 1-iü Maiü 1829. Μ. Γκίλιας Χαντζερή. Pentru socotelî prin Casa Meitani. — Grecește.

529. [Craiova], 20 Maiü 1829. Const[an]d[in] Ghica. Recomandă pe generalul «Cfitinschi», care merge la Viena.

530. Olănești, 29 Iunie 1829. Grigorie Otetelișanu. Cere «doao cazane de aramă roșie pentru făcutu spirtü din rachiü».

531. 6 Iulie 1829. Στέφ. Πιπέσκος. Pentru bani. — Grecește.

532. [Rîmnic], 23 Iulie 1829. Tache Bengescu. Pentru un pachet.

¹ Firește că nu e vestitul cavaler de Gentz, corespondent vienes al Domnilor noștri.

² Propuie.

533. Tîrgu-Jiului, 27 Septembrie 1829. Costandin Frumușanu biv 3 Log[o]f[ăt]. Pentru bani.

534. [Rîmnic], 21/4 Octombrie 1829. Tache Bengescu. Pentru plîngerî de hotar. «La aceasta mă rogî a binevoi, domnul mieî, să nu o socotească greșală a mea, ci a proștilor Rumîni ai noștri, care prea cu anevoie să vor obicinui a păzi orînduiala tacticească.»

535. [Craiova], 18 Octombrie 1829. Κωνσταντίνος Γκίκας. Răvaș grecesc de afacerî.

536. [Brașov], 24 April 1830. Μαρίωρα Πέλ[λιο]. Merge la băi: a lăsat în lazaret un preot bolnav al ei, de la Pitești.

537. Rîmnic, 2 August 1830. Ștefan Bibescu. Pentru cumpărături ce face pentru Ruși.

Și la 13 Decembrie 1829, la 17, 31 Ianuar, 12 Februar 1830 — Grecește.

538. 1831. Scrisorî franceze de la «Catherine Slatinian» (un P. S. grecesc). Pentru mobile ¹. Se vorbește și de un «superbe bal» de Sf. Nicolae.

539. București, 13 April 1831. Al[exandru] Ghica (iscălitură grecească). Pentru afacerî. — Grecește.

540. Craiova, 12 Iunie 1831. Ἀλέξανδρος Σκαρλάτου Γκίκας. Pentru o transmitere de scrisoare. — Grecește.

La 14 Maiî, pentru bani.

541. Rîmnic, 19 August 1831. Ἰ. Γολέσκος. Cercetare pentru un Nicolas Iota. Cere și o pușcă *London*. — Grecește.

542. Rîmnic, 11 Septembrie 1831. Zoë de Golesko. Lasă vie la Craiova: e cam bolnavă. Cere un împrumut.

543. 1832. Corespondență grecească, de urgență, cu Alexandru Nenciulescu.

544. [Craiova], 9 Ianuar 1832. Δημήτριος Παλέτης. Pentru o afacere de bani. — Grecește.

545. București, 4 Februar 1832. «C[atherine] Slatinian.» Pentru mobile și datoria la Grabovschî.

La 22, pentru afacerî. «Ne doutez nullement, mon cher

¹ «Lit de repos en merino rouge, 1 divan et 6 chaises en popeline graine, 2 fauteuils.»

ocenik de *Domna Balacha*, que je ne fasse tout ce que dependra de moi pour m'acquiter le mieux du monde de cette commission». Cere «une femme de chambre et une bonne cuisiniere».

546. [București], 10 Februar 1832. Μαν. Φιλίπ[πέσκος]. Pentru afaceri.—Grecește.

547. 15 Februar 1832. Γρηγόριος Μπραγκοβάνος. Pentru o comandă.—Grecește.

Și la 4 Februar.

548. București, 4/16 Mart 1832. «Catherine Philippesko Balche.» Ceruse scaune și fotoliї, care nu-ı plac.

În Februar trimete 119 ocă de ceară. Așteaptă luminări.

549. Craiova, 6 Maiu 1832. Frații Ioanovicı. În curınd se Judecă procesul cocoanei Marghioala Samurcașoia cu soțul ei.

550. Craiova, 20 Iulie 1832. Κων. Μουντανιώτης¹. Servește de zece ani pe Zenobie Pop.—Grecește.

551. [București], [5/17 August 1832. 'Αλέξανδρος Νεντζ[ουλέσκος]. Pentru niște bani.—Grecește.

552. București, 24 August 1832. 'Ο Γρηγόριος Γραδιστάνος, Μέγας Κλωτζέρης. Pentru niște cai.—Grecește.

553. [București], 17 Octombre 1832. Σουλτάνα Χρυσοσκουλαϊα. Pentru o comisiune.—Grecește.

554. Craiova, 18 Novembre 1832. Stolnicu Costandin Brăiloı. Cere să se iea informații cu privire la un bilet de lotărie cumpărat în Mehadia.

555. București, 11 Ianuar 1834. Αικατερ. Γκίκα. Răvaș grecesc.

556. 19 April 1834. Bilet grecesc, din carantină, al doamnei M. Σλατινίανος.

557. București, 26 Decembre 1834. 'Αλ. Κομ[ανιάνος]. Răvaș grecesc.

558. Brașov, 1835. Scrisori grecești, de la Roxanda Bujoreanca.

¹ Pentru acest dascăl, v. Hurmuzaki, X, p. 623, nota I.

1. 27 Iulie 1741 (1752). «Costandiu Isorevich» se tocmeste cu «Jupânul Coșei» pentru «doce copile din Tigan și un copil din Tigan, după valoarea lor».

2. 25 Martie 1773. «Plogera» a unui «Costachie». «Dauți restul ca și mai înainte».

3. [1773]. «Căpitanul» scrie în costumele țigăne în coperțile, peșterile și în cămăși șterse, peșterile de Reșov, două de aur și corăbii de țigăne, tănăc, tănăc violet, tănăc, și mătase, cutite de Sibiu.

II.

SCRISORÎ DE NEGUSTORÎ.

4. 14 Aprilie. «Căpitanul» scrie în costumele țigăne, peșterile de Reșov, două de aur și corăbii de țigăne, tănăc, tănăc violet, tănăc, și mătase, cutite de Sibiu.

5. Craiova 12 Iunie 1761. «Căpitanul» scrie în costumele țigăne, peșterile de Reșov, două de aur și corăbii de țigăne, tănăc, tănăc violet, tănăc, și mătase, cutite de Sibiu.

1. 27 Iulie 7241 (1733). «Costandin Iscroviçi» se tocmește cu «jupănul Coșcă» pentru «doo copile dă Țigan și un copil dă Țigan, dreptu zloț 100».
2. 25 Mart 1778. Plîngere a unui «Costache». «Bani roși ce mi-aū rămas.»
3. [1779.] [Comandă:] tipsii în corînurî, taere în corînurî, păpușel[e] de zaharū pișcat, pesimetū de Brașov, linte de zupă, corūde de torūce la bumbac, tabac violet bun, cu mirose, cuțite de Sibii.
4. 14 April 1779. Zamfir Hagi Gherghe cere : «cuișoare, sofran de Beci, ață albă de Sibii, 1 carte cu hambac latinesc, cu toc, cîpsă copiliî ceî mic d'un an, mînușî coconi Anițai Pităreasei, de piele roșe închise, 1 părech[e] deto de ibrișim, 1 tenechea tabac violet, 1 păreche forfecî de berbierî, basmale albastre, pantofi cu cătărămi».
5. Craiova, 18 Iunie 1779. Hagi Gherghe. «Am înțales că iese să vie Preasfinția Sa părintele Mitropolitu de la București aici la Craiov[a], împreună cu dum[nea]lū Banu Ghica, spre vederea Craiovei, și pote că la Sântămărie vor fi aici. Me-aū zis și Preasfinția Sa părintele episcopu, care acum să află în eparhie, cum că la praznicu sfînteî bisericiî va să fie aici, să slujasc[ă] sfânta leturghie. Pliroforisindu-să și Măria Sa Vod[ă] de sfânt[a] iconă, și toț boerii ceî mari, mai ales iară fiind dumnealū Manolachi Brăncoveanu aici, la Craiova, denadinsū asară aū venit la Maica Precest[a]: împreună cu dum[nea]lū Vornicu Preșcoveanu aū poruncit de le-aū făcut un paraclis. Și de loc ne-aū zis dum[nea]lū Brăncoveanu că de ce nu facem o respetie ; am spus dum[nea]lū că să face la Sibii și respetia, și candela, și[i] i-aū părut bine.»

6. 1780. Nicolîța Iovipale. Cere «doacă sobe de fier de table», dînd modelul.

7. «Anul 1784. Să să știe saftiene, s'aû cumpărat de la Moldova...

Pei verzi de la uncheaş Necula de la Prut.

De la Dimitrache Gălăţanu.

Ale Iancului de la Tecuci.

Ale Hatmanului de la Iaşi.

Ale Nenului Bulgar de la Nistru.

[Lucrate, de la:]

Hagi Vărtan, Sava tăbăcar, Covăţacă, feciori Dragomiresi, Toader Cornea, Ion Bontea, de la Galaţ.

... 10 cai chiria păn Grozeşti... Vama la Cămpina. Vama la Focşani... Până în vamă, lei 6.600.»

8. [1784.] Seminţile ce iaste să să aducă dă năuntru... Cunopidii de Beciu, cartafion, frucalarabii, muşăţel învolutu, frusil, selină roşie, micşunele roşii, albe şi cărmizii, învoalte.»

9. Belgradü, 21 Ianuar 1784. «Eû Raţu Dragoşu.» Să vadă cu ce datorie a rămas el la răposatul Hagiu Petru Luca, tatăl lui Pop. «Mă mortificălueste şi mă cheltueşte... Este scrisorea hameşe, şi nu este iscălitura mea... Înnaaintea înnaîlţatei Gobearnii... Nu numai cu jurămintu..., ce cu tăerea minilor meale, de va fi iscălitura mea... Un mîncă-torii. Aşteptu în poşta cîa d'intăiu mila şi volos... Eû, popa Ioan, parohü oraşului, neunitu, martor.»

10. 1784-5. Corespondenţă la Craiova, cu Iordachi Gheorghie.

11. 1784-5. Corespondenţă românească cu Ioan Vlad din Braşov, pentru piei.

12. Suteşti, 2 Novembre 1785. Antonie Nicolantin (din Râmnic). «Pentru rodul viilor, vei şti că iera darul lui Dumnezeu: eû socotiam să trec iestimbü peste 3 m. de vedre, dar bruma aû prăpădit tot, şi, cu mergerea mea în Câmpulungü, am întărziatü cu culesul, de s'aû uscat struguri; care nu s'aû mai pomenit; şi numai ce m'am ales cu 1.500 de vedre, dar bun, vin prăjitü. Mulţumim Înpăratului cerescü şi de atăta, că, pe alte părţi, nici n'aû cules oameni viile

le-aŭ năpustit vitelor, fiind struguri cruzi: cu totul i-aŭ prăpădit bruma.»

13. 25 Ianuar 1788. Hr[i]s[tea] Ban, pentru niște lucruri ce a trimis la Sibii: «o pălașcă argint».

14. Novembre 1788. «Dimitrach[i] Nicolaŭ, ginerele H[agi] Barbului.» Oferă bumbac, «aŭ crețu, aŭ cu papură».

15. Brașov, 13 Decembre 1788. Ioan Ionovici Marcus. Un copil al său a adus din Moldova «ca vr'o 50 de cantare miere bună, albă». Să vadă dacă e acolo «harciu», «căutare». Cu cât se vinde «cofa», «și putea-s'ar cheltui toată suma... Prețu cel mai jos, cofa pe loc aici, câte ban[i] 80, de s'ar găsi nescai mușterii».

16. [Craiova], [. . . 1789]. Ioan Albulescu. Trimete o scrisoare de negoț la Veneția.

17. 1789. Corespondență la București, cu Chiriac Polizu, Nicolae Heliades.

18. 1789. Corespondență la Iași, cu Atanasie Vasiliu.

„ „ la Brașov, cu Barbul Arion (scrie românește),

19. 1789. Corespondență la Roman, cu un Σταύρος. Era Sluger și membru al Divanului de acolo.

20. Gherla, 21 Ianuar (?) 1789. Jozsef Deakul. Pentru o trimetere de pietre de moară. «Le av azuns [carelor] poronke empereteaske se marge ku ilisuri.»

21. Criuleni, 15 Septembrie 1789. Corespondență a lui «M... Port[ariu]», care pomenește pe Stavros din Roman. Scrie și din Iași, pentru «chivere negre de husari». — Grecește.

22. Craiova, 1790. «Tudoran Mih[ail].» «Pentru gogoșile aceste carel[e]-mă scrii dum[nea]ta, nu credă că voi putea face, că omeni, să puă să lucreze pentru câte 15 parale, nu să gălescă, să lucreze. Dară gogoșii să strângă ferdela cu 4 parale? Oamenii alte lucruri nu vor să lucreze, că s'aŭ umplut Rumăni de bani.»

23. Craiova, 10 Ianuar 1790. Marco. «Aicia sănt trebile cam hurda, burda... Mușterii prea mulți: nu știu la ce cale va rămănea treaba, că eu am început a mă cam răci.»

24. Craiova, 17 Ianuar 1790. Marco. «Ocenele, la strigarea cîa d'intăi, aŭ eșit la 35.000, vămile numai 8.000, fiind multe

șarturi, adică ponturi; astăzi însă strigă al doilea, și Sâmbătă va fi isprava. Socoteala este cam pe la 50.000 ocnele și vr'o 15.000 vămile: vedè-vom istovul cum va fi, și vei avea știre dup[ă] ispravă. Mulți voescă să ăntre, și eū mare ghimpele sănt ăn ochi tuturor, măcar că nici nu m'am ivit la mezatul cel d'intăi. Treaba cu Cămărașu i nepoata Jianului să isprăvește: nu s'aū lăpădat bătrănu.»

25. Craiova, 21 Ianuar 1790. «Vei în sus, vei ăn jos, noi ne făcorăm și Cămărași, și Vameși-Marî într'aceste cinci județe. Decî vei ști că, strigându-să ăntăi vămile, le-am luat eū asupra mea, și s'aū hotărât pe numele mieū, apoi, a doora strigându-să ocnele, aū rămas pe numele lui chir Enache și pe al dumatiale. De a-ț scrie toate cu amăruntul, ponturile și condițioanele, nu am vreme, numai ătăta ăț scriū că să aibi de știre, că nu am venit gîaba; însă, ajutând Dumnezeū să nu ne fie vremile ănpotrivă, bun căștig va fi, după cum toți zăc. Dar vei să zici, de ce nu-ț scriū prețul cu căt le-am luat. Eū te ăntrebū: oare nu te vei speria cānd țăi zice că am dat 200 de pungi de bani pe amādoă huzmeturile, și oare crezi-mă? Ei, ce zici? Și cum ți să pare? Așa că am forte tovehelii (*sic*), și am cumpărat orbește. Ei dar ce să faci acuma: ce s'aū făcut s'aū făcut; ăntinde pe unde este zgărcit. Noi vr'o 2 — 3 zile caută să mai sedem păn la datul banilor; care trebuie să s[ă] dea mai ănnainte bani pe 2 luni, și ceialalți pe toată luna. Frate, ne-aū grămădit lumea de aicia, și prea mulți ne cer purț (*sic*), însă și jalbă să gată unii să dea la prințipul, ca să s[ă] mai strige odată, și poate că, după nestatornicii care am văzut aicia, vor face și aciastă mișălie.

[Prințul va pleca. Armistițiu pe șese săptămăni cu Turcii.] Adăcă, la Timoc, ai noștri cu Dieni aū pus armele jos... Căuționul hausbrifurilor noastre... H[agi] Crăciun, acum scriind, țăaū lăsat sănătate, și-i trag clopotele... Cocoanei Păuniți cu părintească dragoste mă ănchin. Spune-i să spue lui H[agi] Costandin Pop ca să nu fie cu gheața ăn săn de acele 200 de pungi de bani care i-am scris ăn scrisoare, fiindcă noi numai cu 120 le-am luat, dar poată că vor vrea să ni le mai sue.

și a patra oara. Deci am vrut să te spari puținel ăntăi; De nu ne vor mai năcăji alți puști, care ne dușmănesc că le-am fi luat prea eftine, bun câștig nădăduim: le-am făcut părți și altora destule; dar tot ne mai năcăjesc, și ar vrea să rămănem mai la nimic și să punem dintr'ânși Cămărași, ca să poată roade. Dar le-am spus că trăbue să fie unul din noi, adecă chir Enache, carele aū și primit, și celelalte Anastase, care este și acuma, fiind om de treabă. Ȃnsă vei ști că Ocnele aū eșit 44.000 și vămile 15.150 lei, care, cu cheltuiala noastră și altele, vor trece ceva peste 60.000 amăndoă. De altele, aicia este bine și pace, numai betegi cam mulți, iar de ale mănăcării din destul... La copile, voe bună acasă, la mine, și să șază frumos.»

26. 13 April 1790. Ioan Albulescu cere «20 răf[i] creditor sângepiu, 20 răfi creditor albastru, 1 bucat[ă] parcal asemenea, 1 tuțun ștrâmfi de bumbac, 1 tuțun ștrâmfi de ață, camerhol de cusut, 50 sucitur[ă] albă».

27. Craiova, 1-iū Maiū 1790. Tudoran Mihail. «Pentru capacel[e] bunzii, adecă blan[ă] de vulpii, car[e] mi ai trimis-o să o vână.»

28. Caracal, 8 Maiū 1790. «Ion Moldovan, Landescomisar.» Așează «măgăzia la loagăr, că noi avem măgăzia cè mai mare în Caracal».

29. Gherla, 10 Iulie 1790. Narses Pekurar. Pentru cordovane.

30. 1796. Lista de comande. «Șiftuh vână închis, firotrop negru-verde, cartonuri, basmale purțulan, umbrële de pânză de cele mai bune, tropiur[i] fine».

31. Rîmnic, 21 Iulie 1796. Matei Popovici. Cere «6 ploschiț[ă] de sticlă din care sugă copii».

32. 23 Decembre 1796. Băluță Teișanu. Comandă: «tefele sfîșgoltu, butoi ulei de 10 sau 12 copuri, păreichi zăbale de Sibii, tocuri macavă, leg[ă]turi cuțite cu alamă, mici, 200 piepteni, trop ardinar, carton de bumbac, ștuc getructu, procovețe de Brașov, pentru învălit».

33. București, 30 Maiū 1797. «Merkelius, aghentu înpăr[ătesc], către «Opre Știreciu și Coman Bede». Pentru o afacere. — Românește.

34. 1801. Corespondență românească cu un Mihai Mihail, la «Varadin» (Oradea-Mare), și cu un «Ienachi», la Viena, «Beci».

35. 1801. Flori cerute din Sibiiu: «rojmarin, mușcate crețe, vioale, ce să zic micșunele învolte, flori domnești adecă garofe, măgheran, însă răsad, sămăntă de foltine învolte, rădăcină de rujă de cele mari, rădăcină zambile învolte, martiuși, ce să zic tiparojū, tilipan, adecă lalele, spicu».

36. 1803. Proces cu un Armean al Evreului Leiba David din Focșani, pentru lină.

37. București, 1804. Corespondență grecească cu 'Ιωάννης Εὐστάθιος Μπαλταρέτζου.

38. București, 3 August 1804. Scrisoare grecească de la Eustatie Pencovicî. Pentru afaceri.

39. 1806. Corespondență românească la Cluj, cu Vasile Ono[ffrii].

40. «Năsăud, 22 Aprilie 1806. Sofia Ramtâl și *Helena Macedon.*» Pentru o datorie. «Doară să va mai înputera.» Ramtâl făcea negoț la *Pește*. «Ne aflăm sănătose.»

41. 26 April 1806. «Stoița Petru, vemașu Devi», scrie românește.

42. 1808. Cerere de mărfuri între care «cetarie dă Liptcă, tacămuri șăreturi, șăret legături, nasturi».

43. Belgrad (Ardeal), Mart 1808. Scrisoare grecească de la Costantin Gheorghiu Carcalechi.

44. [Riurenî], 9 Decembre 1808. Zaharia Polizu (?). «Trăind de la o mie opt sude doî cu slușba fumăritului într'aceste cinci județe, care slujbă să vinde cu cărți domnești și a Divanului, după veichiul obicei, ci-au fost în trei mâini: cinci lei și as[pri] 66 prăvăliile cu marca de Beci, brașoveniile și lipticăniile t' 2, as[pri] 96, prăvălia, ori cu ce feali de marfă va avea într'anșele, în ulița târgului t' 1, as[pri] 48, prăvăliile de pe la mahalale i cărciumile, care acest venit este aferosit la spitalul bolnavilor al mănăstiri Sfântului Pantelimon din București.» Pentru bolta lui Hagî C. Pop, pe care o ținea Enache Mihail.

45. 1810. Corespondență la Craiova cu Dim. Constantin, Băluța Ioan, Fitochi și Calaiği, și cu Nic. Radovicî.

46. Boița, 10 Iulie 1810. Dumitrache Done. «Ce am pățit din Sibiu până în Veștem, plecînd cu nește cărauși din Șebeșu-de-sus, încărcate carele cu marfă, și eu șazăînd desupra, aproape de Veștem m'aŭ răsturnat, și mi am frînt mîna cè sștîngă, și mi am sdrobotit chieptu; acuma zac la Boița, fiindcă aci iaste o muere meștere, și s'aŭ făgăduit că mă va vindeca.» Cere 50 de florini, «și eu cu multămite voi pleti saŭ voi trimite de la Pietești... Pe acest om Dumitru Șerpelie din Călimenești.»

47. Zărnești, 9 Săpt[emvrie] (?) 1814. «Bratul Baiul, prot[opol].» Oferă carăle sale, «auzîndu de Oprea Coles cum că să află marfă la Sibiu, măi gloată a merge la Peștea.»

48. Rodna, $\frac{1}{13}$ Decembre 1814. «Hellena Macedon.» Cere «7 glăjuță de ieruzalemitanișu balzam». Se «închină de sănătate» «leli Niți».

49. Sighișoara, 17 Iulie 1815. «Vassilike Moysse.» Pentru afaceri. — Nemțește.

50. Focșani, 14 Decembre 1815 «Costand[in] Paraschiv.» Trimete o scrisoare lui Iovipale.

51. Ilia, 21 Decembre 1815. Felicitări de la «Săbău Danil, birtaș la Ilia, în varmeghiia Hinedori.»

52. M[oroș]-Vașarhei, 8 Iulie 1816. «Chirilă Pintea, timariu.» Pentru o datorie.

53. Botoșani, 25 August 1816. «Hagi Chircor Buiucoglu.» Pentru o socoteală. Era din București însă. — Scrie grecește.

54. Zărnești, 22 Februar 1817. «Nuțu Bratu.» Oferă carele sale.

55. Orăștie, 1-iu Maiu 1817. «Jeney Majoru.» Pentru un schimb de valori.

56. Zărnești, 27 Maiu 1817. Învoială de cărauși: Ion Iuga, părgar, Șerb Coles, Aldea Giurea, Stoica și Ion Tipei, Dimă a Badiului, Aldea Bulmei.

57. Zlana (Zlatna), 9 Septembrie 1817. Șendruț Dobre. Pentru niște plăți. — Românește.

Și Ghiță Tolea, de acolo.

58. Craiova, 7 Octombrie 1817. «Velie Pavlovici.» Pomește pe Paharnicul Nicolită Brailoi.

59. 1818. Corespondență la Pitești cu Andreitso Hagi Zenos, N. și C. Zapaniotti, Ianachi Dem. Russi, Gh. Mihail, (1814).

La Argeș cu Ioniță Lazarovicî, P. Nanu, Paraskevas Ioannu (1814).

La Călimănești cu Drăgoiū Gheorghiu,

60. 1818. Corespondență la București, cu Abraham de Lion, Isaac Elias Kohen, Moses Sissu et Comp., I. G. Nikolopulo, St. Ioan, Hatzi Stauris, Apostol Georgiu, Aratun Dilanoglu, Sarkis, Asadur Anedov, Michael Daniel, St. I. Moscho, I. Dim. Russu, Luca Garabet, M. Cornescu, Efraim Nachmias, I. Cealicovicî, Velea Pavlovicî, Sch. Friedmann, C. Piga, C. Cuciuchi, Gh. M. Papadupolo și Statie Constantin, Garabet Melicovicî, Marchand, Ianachi Moscho, Gh. Paapa, frații Isaac Kohen.

61. București, 26 Mart 1818. «Nic. Iovepali și fii.» «Dum-[nealu]i Caimacamu aū trimis și aū văzut careta, și nu i-aū plăcut, zicând că ieste prea grea și modă veche.»

62. București, 22 Iulie 1818. Ștefan Ioan. «După toată aciastă lungă boală, sint hotărît de dohtor a merge la o bae în pământul Țării Turcești, la orașu, lă Brusa.»

63. Zărnești, 16 Septembrie 1818. «Bratul Baiul, preot.» Pentru niște cară.

64. Craiova, 21 Ianuar 1819. «Vasili Pavlovicî.» Pentru «cărmez bobonatū».

65. Clujū, 22 Ianuar 1819. Elisabeta Mavrodî. Cere să să stăruie la Iovipălești în Rîmnice și la Mavrodî, în Craiova, «să nu pei în locul estū strain... Și să mă ajute, să-m iau nigostoria iară înapoi, cu feiciorul mieū, Nicolîța... Beteșugul de atîta mari de ani» al soțulu. A cheltuit «pe doctori și conșiliumuri». Slujise el la Slugerul Băluță. «Sintū tari de inimă, că nice răspuns nu ne-aū trimeș.» Era soția lui Gheorghe Marinovicî.

66. Rîurenî, 9/21 Septembrie 1819. Savva Ioan, «Țirgulū Rîureanilor aū fost cam de mijlocū. S'ar fi făcut și mai bunu, că aū fost tot vreme frumoasă, numai astăzi, în zioa cea după urmă, aū început a stropi ploaia. Dară, din pricina avaelului domnesc care acum aū crescut la vitele ce să vînd în oboa-

răle bilciurilor, s'aũ întors mulțimea de Turci cumpărători de caĩ fără a-m cumpăra un capũ, și așa, rămũind vitele oamenilor nevândute, și lipsindu-le moneda din mină, aũ simțit tĩrgul mare scădere. Din toț negoțatorii, boltașii și cojocari Craiovei aũ avut slab alișveriș, ceaialaltĩ tot aũ aũ făcut cĩte cevaș. Aici, la începutul tĩrgului îi aduna oamenii cãte 143/4 lei cu beșlucĩ; eũ i-am ținut pãnã astãzi la sãvĩrșit.»

67. Craiova, 1820. «Însemnarea datornicilor pentru d[u]m[nea]lũ celebi Zinovie Poppũ.» În Craiova: Elenca Bibeasca, Ștefan Deșliu, Dinicu Oteteleșan[u], Episcopu Galactionũ, Smaragda Brãiloiaca, Stãnuț Jianu, Avraam Ovreaiũ, Necolae Coțofeanul, Anica Poenãreasa, Ioniță Rioșanu, Pitarul Gheorghie Argetoianul, Ioniță Pleșoianul, Ștefan Jiianul, Eleni Vișoreanca, Șerban Ovreaiũ, Savva Boșneagu, Rucsandra Oteteleșanca, Radu Lăcusteauu, Tache Bengescul, Dincã Zãtreanul, Dum[i]trache Ruset, Gheorghie Bengescul, Stolnicu Costachi Brãiloiũ la Tĩrgu-Jiului, Dum[i]trache Jiianu de la Caracal, Petrache Obedeianul, Nicolãiță Brãiloiũ, Ruxandra Haralamboia și fiu-sãũ Dum[i]trache. În Rĩmnic, Iancu Lahovari.

68. Riurenĩ, 6/18 Septembrie 1820. Savva Ioan Tetoveianul. «Tĩrgul aũ fost slab de tot, care altã datã nu s'aũ pomenit; dar nici mãrfuri n'aũ venit atitea ca anũ; s'aũ tras oamenii. La obor sã plĩng vameșii cã mai nimic n'aũ fost, ci numai Dumnezeu sã-ș facã milã! Cafeaoa aici 8 lei, 8,20 parale, dar puținã, și întrebã de cafea, cã aici oamenii sĩnt cu gĩndul mai mult la luxus decĩt la ale mĩncãrii... Aici am dat de un dascãl bun, cãlugãr, anume Dositheũ, cerac al lui Neofit Duca, carele sĩngur mi i-aũ cuvĩntat sã viie la Sibii; dar cĩntãreț nu iaste, fãrã, în vreme de lipsã, poate numai în stĩnga cĩnta. Dupã ce voi cerceta de haractirul și purtarea lui, cã procopsit sã aratã a fi foarte.»

69. [Craiova], 30 Octombrie 1820. «Iordachi iconom.» Face «omilincioasã rugãciune» pentru un fiu al lui, de 15 ani, *pedepsit* grecește, care vrea sã învețe negustoria la Casa Pop.

70. 1820-1. Corespondență comercialã cu Bucureștenii Chiriac Christodulo, veuve Bounin, Gh. Sakellario, Sch. Fried-

mann, Ovanes Vertanoglu și Vertan Hagicov, Hagi Chiricu Mangiuc Buiucluoglu, Moises Sussii (Evreii; iscălește evreiește scrisori nemțești), I. Gh. Nicolopulo, Triandafil N. Gume, Cristu Papazoglu, Dinu Cogeamuș, M. și Nic. Baltoridi. Joan Manovitzis, C. Piga, Gh. Galtz, Ioan Schermelly, Cristodulo Mummiali, Ascher Lewi, C. Nic. Iove-Pali, H. Chircor și H. Mangiuc, Moises Semo, Sarchiz Aracagloglu, Isaac Elias Kohen, Gh. Stavro.

71. Craiova, 1821. Scrisori de afaceri, românești, de la Hagi Mladen Stoianovici.

72. Rîmnic, 1821. Scrisori de la Nicolită Iovipale și fiii. Alți corespondenți de acolo: Matei Popovici, Nicolachi H. Mihail, Adam Ullrich, Teodor Sevanos (scrie românește), Vasile Pavlovici și D. Popovici, Grigore Mavrodoglu.

73. Iași, 1-iu Ianuar 1821. «Johann Christy Balasan.» Scrisoare de afaceri.

74. Craiova, 5 Februar 1821. Constantin Braboveanu. Afaceri. — Grecește.

75. Beligrad, 14 Februar 1821. Scrisoare de afaceri de la Δημήτριος Καπαντώνη.

76. [Argeș], 4 Mart 1821. Petru Petru Nanu. Trimete în păstrare «banii și zapise de moșii... Aicea avem mare frică.»

77. 29 Mart 1821. Chiru Mincovici. Cere să vie la lăzăret cu «optăsprezece teancuri de cordovane». — Scrie și grecește.

78. Hațeg, 16 Iulie 1821. Voicu Stolnic. Pentru banii ce i se datoresc. Anunță că va veni și el la Sibii.

79. Rușava, 19 Iulie 1821. Gh. Opran. Cere «novini» și «pașoșu» pentru Solomon.

80. Sibii, 2 Novembre 1821. «Baronu C. Sakellario.» Pentru o afacere de banii.

81. Brașov, 21 Novembre 1821. «Efrosina doftoroae.» «Cumnatu-mieii chir Gheorghe Hag[i]-Radu.» Pentru o plată.

82. Craiova, 24 Novembre 1821. Scrisoare de afaceri de la Nestor Pavlovici.

83. Craiova, 24 Novembre 1821. Scrisoare de afaceri de la Stămate Mărgărit.

84. Craiova, 22 Decembrie 1821. Petru Dimitriu, pentru o plată.

85. Suceava, 13 Mart 1822. «Megerditz H. M. Bojiukly.» Vine din Botoșani. Va merge la bilciul de la Lipsca. — Românește.

86. 16 Maiu 1822. Μαρθ[ιρός] Σεβαστ[ιαν]ός. Vrea să cumpere «huzmeturile acestor cinci județe, adică: dijmăritul cu tutunăritul, și oieritul, și vinăriciul». Cere împrumut. — Grecește.

87. Cluj, 18/30 Iunie 1822. Vasilachi D. Vlad. Arată neșoțul ce face. A trimis în țară zambile învoalte. «Eü, din copilăria mea, am cunoscut prieteșingul, de când aü fost venit de l[a] Ierusalim răp[osa]tu[l] Hagiu, spre întâmpinare la olaltă, cu mare dragoste, la anul 776 saü 77, toamna, fiindcă tată-mieü în Sibii, la casa unde ședea dumnealuï, în ulița Poplăci, în rândul biserici, s'aü întâlnit frățește, unde și cocoana Hagiica, fiind tânăra atuncea, despre care și răp[osa]tu, în ridicarea mea, în drag[o]ste m'aü avut, pân aü fost în viață, însă neavând eü lipsă de ajutor.»

Altă dată scrie, cu litere latine, pentru averea, oprită la Giurgeü, a lui Hagi Moscu din Moldova.

88. Craiova, 2/14 Iulie 1822. Nestor Pavlovici. Cere în zădar datorie de la Bibescu și Gănescu.

89. București, 28 Novembre 1822. Erșal Fincălștain. Scrisoare de afaceri românească.

90. Craiova, 30/12 Decembre 1822. Dumitrașcu [Stan Popovici]. Listă de bani: luidor, țechini, cremnițer și holandezii, stambolii, misiri, nisfiele, rubiele, funduci, tulus, lei noi, beșlici, rubie, iusluci, ichilichi, crontaleri, dereclii, gripsori, șpeties, mariiaș, petaci, groșițe¹.

91. Craiova, 22 Ianuar 1823. Δημητρίος Αμάν. Scrisoare grecească de afaceri.

92. Craiova, 28 Ianuar [1823]. «Pervu Sărdar Merișanu.» Fratele lui, Dumitrașco, a fost bolnav, scuihind «copturi cu sînge... Și curajul l-aü ajutat, și mai mult crasesul², că e făcut din topor, iar nu cioplit cu barda... Dobîndă cite șapte la sută pă lună..., acest fel de dobîndă n'am auzit, nici am po-

¹ V. *Istoria în chipuri și icoane*, III, ultimul capitol și apendicele.

² Constituția.

menit; crez că nici d[u]m[nea]ta... Aici o să plătesc zgriptorul tl. 6, 20 și sfanțul un leu.»

93. 30 Mart 1824. Vasile Locusteanu. Pentru niște îndatoriri.

94. Craiova, 8 Iulie st. v. 1824. Savva Ioannovicî. «Aseamînea aū venit și neguțătorî de la Machedoniia și Ipiros, de cumpără vite mari cu coarne, și cer să iă și său de capră... Monedele aū început ceva a scădea: ₣ 20, 20 par. a 21, mahmud[èle] 25^{1/2} a ^{3/4}.»

95. Căinenî, 26 Ianuar 1826. «Ienache Por[um]bariu, văt[af].» Pentru afacerî.

96. Craiova, 25 April 1826. N. Iotta. «Aici avem o sumă de negustorî din Țară Muscălească. Vinde margele, cerceî și cumpără păr de porcū, și pe Podul Craiovi numai gura lor să audă: zbeară și beū. Că marfă aū puține. Astăzi, din pricina unîia muerî, s'aū bătut cu Turci pe podū, și mai totdeună aū asfelî de intrigă la negustoriia lor. Sînt mai unițū decât Ghighițî¹ de aici, că toți aū o marfă, și umblă grămada. De cinstiți, sînt omenî cinstiți: nu fură; și, ce beaū plătescū înnainte.»

97. Govora, 10 Septembre 1826. N. Iotta. Pentru blănuri. La Rîurenî, «tărgū s'aū făcut, dară vânzare cam slabă, la toate articurile; mărfuri deosăbite cu rădicata nu s'aū vândutu, fără cu cotul, din mărunțișuri. Marfă de Lipsca, bamboli *Ware* aū vând[ut] cevașilea Sachelario, cu rădicată. Tărgulū aū fost prea bun: oamenî mulți, vânzări puține. Deosăbit, vânzări cu rădicată nu s'aū făcutū după cum să face alți ani.»

Scrie și din Rîmnic.

98. Sibiiū, 15 Septembre 1827. Ștefan Basarab. Pentru o poliță.

99. 1829. Scrisorî grecești de la Λάζαρος Καλενδερόγλου.

100. Căinenî, 21 Novembre 1829. Δ. Βασσαραβέσκος, δάμμοσης. Pentru afacerî. — Grecește.

Și una romănescă, prin care el se plînge că oamenî Casei aū voit să treacă cu mărturî din București lină culeasă și prin Ialomița și spălată la Pitești.

¹ Dela Ghighiu, Ghighen, peste Dunăre.

101. Braşov, 1832. Scrisori de la Nicolae Ioanu Voinescu. Pentru afaceri.

102. «Turches», 10 Februar 1832. «Preotul Oprea Odor.» A primit scrisoarea prin protopopul Ignatie Carabăţ. Pentru vânzare de piei.

103. Turchiş, 18 Februar 1832. P[reotul] Oprea Odor. Pentru cărăuşie.

104. Piteşti, 1835. Toma Nicolai, Neculaie Pop. Corespondenţă la Bucureşti cu Bacalöglu şi Nedelcovicî.

105. 1836. Corespondenţă din Robeşti cu Demeter saü Matache şi Costandin Robescu. Odată cere «5 măji hier lung de Ţara Ungurească şi 5 măji de'l scurt de Hinidoră, şi 2 lăntişoare; care hier şi lăntişoare im face trebuinţă la un pod umblător peste apa Oltului».

III

SCRISORI DE STRAINI

1. [Râmnic 1781. Pater Ludovicus Kiss, guardianus.] Pentru dăruirea unui «clocornie al mănăstirii». «Sa poruncești la Tigani de la Sibiu să ne facă] 25 buli de rufe de accat feil, după] cum trimisi un bul de mustră, fiindcă ne trebuiesc pentru mănăstire, de săpărit»

2. București, 1784. Iunie 1784. B. la Roche. Cere «cechile» «mășurată» Kasserlich dent. «cota vasilica»¹, pentru plata «cechilor»²

3. București, Iunie 1784.

4. 1784. Scrisoare pentru «Măcești de Napoc», la malarmă de la D. Philadelpho

5. București, 20 Decembrie 1784. H. K. K. A. Pentru «cechile» Proiecte roșie cu H. N. K. A.

III. SCRISORÎ DE STRĂINÎ.

6. 1799. Scrisoare de la Locat de Kisko (consul rusesc)

7. 1801. Correspondență grecoască cu consutul rus Barozzi «de Barozzi, de Braco și Bascoril»

8. București, 18 Martie 1801. Athan. Jorgonides, doctor medicinar în Bucaresta. — Grecia

9. 13 Octombrie 1802. Dăscăleș Filias, Oberfeldarzt Bey der R. K. Mill. Armee. Pentru o bucatăreasă (în răspuns «clichentă»)

10. București, 25 Martie 1804. Kasserlich, dent. Pentru «cechile»

11. București, 17 Decembrie 1805. Luc de Kisko

¹ N. 1, L. 1, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

² Impăratul, etc.
³ Paterius, etc.
⁴ Vol. XII III, etc.

1. [Rîmnic], 1781. «Pater Ludovicus Kiss, guardianus¹.» Pentru dresul unui «ciasornic al mănăstiri». «Să poruncești la Țigani de la Sibii să ne fac[ă] 25 mii de cuie de acest fel, dup[ă] cum trimisăi un cui de muștră, fiindcă ne trebuiesc pentru mănăstire, de coperit.»

2. București, 17/28 Iunie 1784. B. la Roche. Cere «zechini imperiali, Kaisserlik detti, osia vassilică»², pentru plata corespondenților.

Și la 24 Ianuar 1785.

3. 1785. Scrisori pentru afaceri de Bancă, în italienește, de la D. Philadelphly.

4. București, 29 Decembre 1792. Π. Κοδρικας³. Pentru afaceri. Pecete roșie cu Π. Ν. Κ. Δ.

5. 1799. Scrisori din București, nemțești, de la Lucas de Kiriko (consul rusesc).

6. 1802. Corespondență grecească cu consulul rus Barozzi, «de Barozzi», din Brașov și București.

7. București, 18 Iunie 1803. «Athanas. Johannides, doctor medicinae in Bukerest». — Grecește.

8. 15 Octombrie 1803. «D[oc]tor Filian, Oberfeldarzt bey der K. K. Hoff. Agentie.» Pentru o bucătăreasă (în răspuns: «chehenițe»).

9. București, 25 Maiu 1804. Κωνσταντίνος Δάρβαρις, ιατρός⁴. Pentru afaceri.

10. București, 11 Octombrie st. v. 1805. «Luc de Kiricos.»

¹ V. vol. I, p. 408, n° XVIII.

² Împărătești, *sultanini*.

³ Panaioti Codrica, secretariu domnesc.

⁴ V. vol. XII-III, tabla.

Pentru «Monsieur le baron d'Hospied¹, qui se rendent (*sic*) de Constantinople à Vienne pour y rejoindre Monsieur son pere».

11. «Kineni», 7 August 1809. Comandă de la B. Geismar. (ofițer rus).—Și la 28 August st. v.—Era «căpitanu ot Ciineni» și baron.—Vameș era Grecul Gligoraș Dimanciu (Δημόαυτζου).

12. Craiova, 4 April 1810. Dr. C. P. Ferrarj. Pentru un ceasornic.

13. 11 April 1810. «Helene de Kirico.» Cere o croitoreasă în casă.

14. București, 30 August 1810. «Alexandre Tirlet, entrepreneur de la Ressource.» Trimete o scrisoare către soția sa.

15. «Vakarest den deal», 18 April 1811. «Le général-comte de Belleval.» Cere lucruri care să se facă de un șelar. «Car à Bukarest les ouvriers sont d'une cherté folle et ne finissent jamais rien; j'habite d'ailleurs une terre à peu près aussi éloignée de cette ville, que des frontieres de la Transilvanie... Mon neveu, qui est à Autun, prisonnier espagnol et blessé...; il a fait son devoir, et je suis content... La prochaine arrivée du général Koutousoff, qui est déjà à Jassy et qui vient prendre le commandement de l'armée.» E vorba de a se drege o trăsură.

16. București, 21 Iunie 1811. Ledoux (consul frances). Recomandă pe «Madame de Jucheran[d], épouse d'un colonel français, et qui se rend à Paris par Hermanstadt».

17. București, 14/26 Februar 1814. «Le g[énéral-c]omte de Belleval.» Mîngîieri pentru o moarte în familie. Pentru «le petit Max» și «sa mère». «Mes affaires autant que ma santé m'obligent également à quitter ce pais-ci, et je n'attends pour le faire qu'un tems un peu moins apre... Si ce tems continue, je préférerais la voie de Craiova et Mehadia... Je vous prie cependant de ne point ébruiter mon projet de voyage; j'ai les plus fortes raisons, que je vous dirai, j'espère, de vive voix, pour le cacher généralement, jusqu'au moment de mon départ. Mr. de Montesq. (*sic*) et Mr. l'agent seront les seuls dépositaires *ici* de mon secret... La haine envers le

¹ Hoche pied.

perturbateur du monde ¹, qui, je le suppose, doit, à l'heure qu'il est, avoir reçue la punition de tout le mal qu'il a fait.»

18. 1-iū Mart 1814. Belleval. Pentru socotelă. Cere pe «le petit Max».

19. 28 Novembre 1820. Schladen [comitele de; ambasador prusian la Constantinopol]. Scrie din lazaret.

20. Paris, 12 Februar 1821. «F[emme] Grégore Zalyk, Rue S-te Barbe, n° 10, quartier Bonne Nouvelle.» Trimete o ladă cu «de l'argenterie, de la librairie et des effets à usage d'homme», soțului ei, la București.

21. București, 10 Mart 1821 st. n. C. Dantz, bancher, din Constantinopol. E în trecere.

22. București, 23 Septembre 1822. Hakenau. A avut opt zile la el pe Strangford și Ottenfels [ambasadorul engles de pe lângă Poartă și Internunciul].

23. București, 15 Decembre 1822. Tancoigne [consul frances la București]. Recomandă pe Samuel Green și Lewis Arthur, cari merg la Viena.

24. București, 14 Februar 1823. Ἐθανάσιος Ξενοκράτης. Salutări.

25. București, 16 April 1823. Comandă de la «Giovani Noe, Slugier und Apotheke».

26. București, 29 Iunie 1823. «Giovany Noe, Slugier.» Pentru un pachet.

27. București, 23 Septembre 1823. «Le chevalier de Zea Bermudez, ministru spaniol [la Constantinopol].» Pentru corespondența sa.

28. Sibiiu, 17 Novembre st. v. 1823. M. Minciaky [ministru rusesc]. Pentru «l'accident qui m'est arrivé»: merge în cinsprezece zile la Constantinopol.

29. București, 22 Novembre st. v. 1823. C. Dantz. Scrioare de afaceri.

30. Sibiiu, 5/27 April 1824. «Le général-c[o]mte de Belleval.» Pentru călătoria sa.

31. Craiova, 13 Iunie 1825. «Franz Klinger, Ingenieur.» Pentru o hotărnicie.

¹ Napoleon.

32. București, 5 Octobre 1827. «Giuseppe Molajoni, v[escov]o di Nicop[oli] ed amin[istrato]re di Vallachia.» A primit de la Fleischhackl «due stupendi pezzi di stochfisso, che lo mangeremo, ricordandosi del buon e caro amico sig[no]re Pop».

33. București, 1/13 Februar 1828. Minciaky. Pentru o ladă cu sticlărie.

34. București, 24 Maii st. v. 1829. M. Minciaky. Soția sa, bolnavă de «la fievre de Boukarest», merge la Sibiiu să se caute.

35. București, 23 Decembre 1830. «V[icomte]te de Grammont.» Pentru plata abonamentului la «Journal des dames et des modes de Francforth».

36. [Craiova], 1831. «Ludwig Bodor, Missionäre des Heil. Stuhles und Pfarrer¹.» Scrisoare de complimente.

37. București, 17/29 Ianuar 1831. Generalul Chiselev. Pentru trimiterea unei casete de la Casa Sina din Viena.

38. București, 19 Ianuar 1831. «Giuseppe Molajoni, v[escov]o di Nicopoli.» Cere două cai murgî și un vizitiu: «non ubriacone: questi di Bukarest tutti sono tinti di una pece».

39. București, 28 Mart 1831. Virginie de Mordouville. Scrisoare de civilitate. — Venise prin Pesta.

40. Rîmnic, 15 Octobre 1831. N. van den Elsche. «Nous avons intitulé le voyage que nous fimes, M-me Gólesko et votre très-humble servante, d'Hermanstadt ici, la Traversée sentimentale ou Voyage romantique, à cause de la beauté des sites que nous rencontrâmes à chaque pas.» Pleacă la Craiova.

41. București, 3 Novembre 1831. Minciaky. Recomandă pe «Monsieur François Monari, chanteur de l'opera italienne».

42. București, 20 Februar 1832. E. L. Blutte. «J'ai à vous remercier de m'avoir procuré le plaisir de la connaissance de M. Poënar, qui m'a remis ces jours passés vos obligeantes lignes du 31 decembre dernier. J'ai été bien aise de causer avec lui sur bien des objets que son séjour en Angleterre lui a fourni le moyen d'observer et qui m'étoient inconnus

¹ V. vol. I-II, tabla, unde și despre Molajoni.

à moi, sorti depuis si longtems de mon pays. En un mot, je puis dire que c'est un jeune homme qui a voyagé avec fruit et qu'il fait exception aux jeunes Valaques qui, pour l'ordinaire, retournent dans leur patrie pires qu'ils n'en étoient sortis.»

43. Cernăuți, 15/27 Maiu 1832. Rud. von Tschudi. Vine din București.

44. Brașov, 22 Maiu 1832. E. L. Blutte. Va trece pe la Sibiiu, în calea spre băi saū «la întors». E bolnav.

45. București, 14 Novembre 1832. Lagan¹. Recomandă pe concertistul Monari, care merge de la Petersburg la Viena.

46. București, 17 Iulie 1833. «Le vicomte de Grammont.» Pentru o trimetere.

47. București, 2 Maiu 1834. «Giuseppe Molajoni, v[escov]o.» Pentru afaceri. — Și la 10 Octobre. Și în 1833.

48. București, 17 Decembre 1834. Zalyk. Trimete o scrisoare pentru «Monsieur Lagan».

SCRISORI ISTORICE

¹ De la consulatul frances.

1. Viena, 2 Octombrie 1787. Agentul austriac din București
Mercedes. «P. S. Unser Fürst hätte noch nicht mit mir seinen
Vortrag in das Land unruhig zu machen.»

2. 11 Februar 1788. «In vom 1] la Turcu-Rose - Costanțin
David. «Vro 30 de catane ce să afa la Râmnic, Sîmbat[
[5]. ce venit scrierile] a lui Poitar de la Vodă, și l-au dat toate
catanele asupra lui boierului la Râmnic. Ce poruncindu Vod[
să mai scrie] până la 100 pe ună, cu 5 lei, și să avut porunca
să l ducă la Coana, să se ducă] ab[ice]ră din țara acolo la el, și
dăndu-se] Partitarul] la judec[ia] la Coana, și acum să trimis al
la Râmnic pe Sarpah și pe Sargu, ca să frumose] nominal de
la Clujeni are 100 și 4 de] solna, și de aici văd că fac

IV.

SCRISORÎ Istorice.

Încercare săducă locuș or au dus 2 turur] în Clujeni, și
pocu la Ort in e] adus pod] nu
știa ce să va alege. Iar Vel Spatarul era la Argeș, și cure
se trise] curi raporte la țara, de loc au fugit la Pi
tești, și pan acum nu știa unde să afa. Pan eram acum
și să veni] poezia] demăsură că au este la Ruzare Nemiș,
ce scrie și la rătăc Vodă] și să scrie] și], Iar de la
Craiova, și la Dumbrăvești] au fost pare.]

3. Carasibon, 17 Februar 1788. Iuan Rulovici. «Acum
s-au oprit: nu lasa Turci să la Clujeni să trage porci la
Țara Negruțaci. Nu găsă ce să va lova aice, și să va fi
dusa la Ghicimocul. Căci Ionu Cosaruta... Acum va
dusa la oter, și astepu, căci va est Nigoru și parja, și
cu și ce de locu, ce să in- traga] pești aice... că înaintă
nu gata să înai, numai are zăbava pentru Odoșu, ce să
pocu baze, pentru răpadă... și este mare aice. Au maii pecun
că pe la Turcu-Rose] și] Nemiș in țara], de ară fi cu
lețea, și să veni și de ce baze est în țara pe aice.]

1. Viena, 2 Octombrie 1787. Agentul austriac din București, Merkelius. «P. S. Unser Fürst¹ hört noch nicht auf, mit seinen Vorträgen das Land unruhig zu machen.»

2. 11 Februar 1788. «În vam[ă], la Turnu-Roș.» Cos[ta]n[drin] David. «Vr'o 70 de cătane ce să află la Râm[nic], Simbăt[ă] [5], aū venit scrisor[i] a lui Portar de la Vodă, și i-aū dat toate cătanele asupra-î, boerindu-la fi bimbaș. Ce, poruncindu-i Vod[ă] să măi strîngă păn la 500 pe iună, cu 5 lei, și aū avut poruncă să-î ducă în Coziia, să le duc[ă] zah[e]rè din țară acolo la ei, și dum[nealui] Por[ta]r[ul] i-aū închis în Coziia, și acum aū trimis aici la Rimnic pe Ierpalie și pe Anișca, ca să trimeată domni de la Ciineni vre o 100 să-î dea în mînă, și de aice vād că fac întărziere fiindcă tocma er aū dus 2 tunur[i] în Căineni, și podu la Olt nu e, nici păn ast[ă]zi nu aū adus pod. Ce nu știu ce să va alege. Iar Vel Spătariul era la Arge[s], și, cum aū trimis cărți tipărite împărăteșt[i], de loc aū fugit la Pi-tești, și păn acum nu știm unde să află. Păn eram acasă, ni-aū venit poruncă domniască că aū eșit la Rușava Nemți, ce scriia și la vâtaș Vod[ă] să să străjuiasc[ă], iar de la Craiova păn Duminec[ă] aū fost pace.»

3. Caransăbeșu, 19 Februar 1788. Ioan Radovič. «Acuma s'aū oprit: nu lasă Turci de la Cernețu să triacă porci la Țara Nemțască... Nu găsiu pe chir Iova aici, că s'aū fostu dusu la Checîuchemet... Chirū Ionū Coșărină... Acuma mă ducū la otar, să așteptū, cândū va eși Niamțu în țar[ă], să esū și eū de locū, ca să-m tragū porci afară,—că Niamțu stă gata să iasă, numai are zăbavă pentru Ostrovū, că nu potū bate, pentru zăpadă,—că este mare aici. Am auzit pecum că pi la Turnu-Roșu aū eșit Nemți în țară; de arū fi cu istina, așu veni și eū de așu eși în țară pe acolo.»

¹ Nicolae Mavrogheni.

4. București, 5 Mart 1778 (1788?). Antonie Nicolantin. «Aste două zile au dat boierii la boiari: pe Pârșcoveanul l-au făcut Vel Vornic de Țara-de-sus, ci nu s'au făcut Divan. Calea iaste foarte cu primejdie, fiindcă Turci unii mergu și alți să întorcă, și, mai în trecute zile, mergând Cămăraș Iane Alexi de aici pân la Craiova, l-au întâlnit nește Turci de cei de la oaste întorș și d'abia au scăpat.»

5. Rîmnic, 27 Octobre 1789. Todoran Mihail. Frică de «volintiri sau alți omeni răi... Pe aici să ferască Dumnezeu cu au făcut volintiri: pe mulți i-au arăsu, și au și omorât, și i-au jăfuită cu totul; pân acuma au prinsu fr'o 20 de volintiri, tot de ai noștri, și i-au pusă la prinsoar[e], și au și găsit la ieș ban[i] cat[a] aine (=gata, haine), tot fealul de lucrur[i]. Asară au gasit conacul la Jibulea pentru ostă ce au rămas înapoi, și astăz socotescă că va sosi toți aici... Lună vomă pleca, iară cu usari, înnainte, că conacele s'au rânduit toate.»

6. Zevedeni, 2 Novembre 1789. Tuodoran Mihael. «La Craiova zicu că la 28 Oct[omvrie] au merșu ai noștri, și Turci au fugit, și nu s'au făcut nici-o stricăciune.» Anul trecut, se vindea ceara cu 72 de parale oca.

7. Craiova, 17 Novembre 1789. Todoran Mihael. «Papucul au fostu Caimacam la Turci, și, venindă Nemți, au pus pe Gînanul; și acuma au scosu pe Gînanolă, și au pusă iar pe Papucul, — din ce pricină, nu știu¹.»

8. Craiova, 26 Novembre 1789. Todoran Mihail. «Soldați săntu pe la tote casele câte 10 și câte 12, și au arsă tot gardurile, de au rămasă tot câmpu Craiova.»

9. Craiova, 27 Decembre 1789. Todoran Mihail. «Alaltăer au adusă aici 7 Turcii vii, și 5 au tăiat la Calaf[at], că au fostu trecut numai 20 de Turcii la Calafat, mai multu 40; aceștia săntu cu adevărat, că l-am văzut; și oștea pân acuma tot la Calafat este.»

¹ «Caimacam au pus pe un Ioniță Papuc, vtoru Clucer, care acest ciocoii arăta la nazir și la Derviș-Aga cu foaie pe care știa că are bani» (Dionisie Eclesiarhul, în Papiu, *Tesaur*, II, p. 176).

10. Craiova, 25 Mart 1790. Todoran Mihail. «Astă[z] aū venit o scriso[re] cu boerii care să fie la Divanū. Dup[ă] cumū amū înfeles, Pârșcoveanul la Divanul cel mar[e], pe lună lei 250, Știrbei 150, Jiianul 150, Brăiloiul cel bătrân 150, Glogoveanul 200 pe lun[ă], Ghiță Jiianul pe lun[ă] 50, Clucerul Murgeșanul 50, Corniță Brăiloiulū 50, și ispravnicii pe la județā câte 200 pe lună, și, Logofăt, marii, 3, câte 30 pe lun[ă], cei mai micii câte 10, și, cumū amū auzitū, va să-i puif pe toții la jorământū. Zaharea are oșiterel[e] destul[ă] de la Dumnezeū, numai morūte multă este între soldații și între ceilalții omenii: morū de să stângū de lungore; zacū ca dovulegii; unde intrā bola, cadū toții la pământū. Dumnezeū și Maica Precista să-și întorcā mila sa.»

11. Craiova, 28 Mart 1790. Todoran Mihail. [Zăpadă de Paști.] A treia zi dup[ă] Paști, sara la 7 cîsurii, 45 minotorii, s'aū făcut aicia, s'aū cutremurat pământul forte tar[e], căt m'am spăriiatū, cătū socotiam că va să caz[ă] casāl[e] pestu min[e], așa cutremur mare aū fostū: aū ținut 15 minotorii.» Pentru «lănă de tabăcie».

12. Craiova, 4 April 1790. Tudoran Mihail. «Altăeri a mersū patrola la Salciia și aū fostū eșit cățiva Turcii, ca la o sută, și mai multū, și erea gata fr'o treizăcii de caice, la carel[e] și pornescū; și aū venit pân în marginea Tunării, dincoce; și patrol[e] aū fostu fr'o 80 volnătir[i], 30 usarii, 26 dragonii, și i-aū apucat pe acei de trecusă, și i-aū lovit, și aū căzut din Turcii 50, și aū prinsū vii 25, la car[i] astăz ca ducu (*sic*) aicia. Și ceilalți Turcii, văzându că-i strică, aū început a da cu tunuril[e] din săicii, și aū mai nemeritū iară o șaică cu Turcii de ai lor, și aū spart-o, și, cătū aū fostū în șaică, toții s'aū înneecat, și ceilalți aū trecut iar Dunărea dinco[lo]. Omū care[le] aū fostū acolo, mi aū spusū, care[le] aū fostū acolo la bătaia lor. Peste 5 zile amū auzitū ca să iasă tot[ă] ostea la margine Dunării, din tote părțile. Dumnezeū și Maica Precista să le fie într'ajutorii!»

13. Craiova, 8 April 1790. Tudoran Mihail. «Ostrovul s'aū luatū la 6 April cu bu[nă] samă (*sic*), că aū venit eri scri-sor[i] aicia la Divan: unii zicū că s'aū închinat, alții zicū că

cu bătae l-au luat, dară mai curându credū că s'au închinat. Dumnezeu să l[e] ajute să iă și Diiulū.»

14. Craiova, 15 April 1790. Tudoran Mihail. «Aū adusū aicīa 2 tunuleță, într'un carū; ca pot[e] că acele vor fi. Astăz a plecat călărime multă, și pân Mercuriū vor să iasă toțū la margine Dunării.»

15. 1-iū Maiū 1790. «V[lă]d[ută] Tet[oianu], Stol[ni]c.» «În anu trecut, în vremea Turcilor, maica, socră-mea, aflându-s[ă] la Șărbănești, pă Olt, la schitu Morănglului, cu copii, și trecând ostași în sus și în jos, nemaī putând șadē, aū fugit în pădure, și, din pricina fumului, umblând prin cătune și prin covercii, i s'au întâmplat de aū orbit de tot; și la un oichi avea patim[ă] mai denainte, iar unul era săn[ă]-tos. Ci, frățioare, de iaste acolo vre un doftor meșter de oichi, să m[ă] înștiințazi, să o aduc[ă] cumnați miei acolo, și, deos[e]bit de plat[ă], veī avea și dumneta poman[ă], că oicul iaste zdravăn, nu iaste cu albeață: numai vedere nu are.»

16. Craiova, 8 Maiū 1790. Tudoran Mihail. «Veste noa, asară aū venit Turnavitul, dinpreun[ă] cu nepotul lui Mavrogheni și cu Cămărașul lui Vodă¹; omenii a lui Vodă cei mai credincioșii aū fugitū de la Mavrogheni de peste Dunăre: pe la Arūciari au trecut Dunărea, și, dup[ă] cumū să aude, Vodă aū venit pân la Palanū cu 10 miū Turcii, ajutorii Dienilor. Aceștia care aū fugit, sântū 7 inșii, dară nu i-am aflat cumū i-i cheamă pe toții; pentru ce pricin[i] aū fugit, nu știū, și astăz pleacă la Bucureștii, dup[ă] cumū am înțales.»

17. Craiova, 12 Maiū 1790. Tudoran Mihail. «Alaltăerii amū auzitū că s'ar fi lovitū la Turnu, și ar fi căzut 80 Turcii și 60 reneți, și aū fostū pornitū de la Nicopolea câteva șăicii cu un Pașii, și, venindū pe la mijulocul Dunării, aū început a da cu tunuril[e], și ai noștrii, fiindū mai meșterii, le-aū înneecat o șaică, cu toțū omenii cățū or fi fostū, și la alta aū pecetuluitu un tunū, și, văzindū Turcii așa, s'au întorsū iar înapoi. Dup[ă] cumū amū auzitu, i-aū stricatū rău pe Turcii.»

¹ De izvodă (sic).

18. București, 19 Iunie 1790. Matei Popovicî. «3 boiari de Divan afar[ă] din București: 1 este Slătineanu, altu, Logofăt Ioniță, al lui Ipsilanti nepot, ginere cei fit Drăgănescu (*sic!*). Iar oștile staū pe locu; doarne pământu; nice Turci nu să mișcă, nice Muscali, nice ai noștri; ci dormū toți.»

19. București, 23 Iunie 1790. Matei Popovicî. «Aū venit Cazaci la 18 Iuni, f'o 2.000: aū trecut pin Focșan, să meargă la Gura Ialumiții, la Suhaî, înpotriva Selistri, și cu v'o 5.000 soldați pihot[ă]; iar ghegeneral Suvaronū aū trecut Siretu cu 6.000 asupra Brăilii. Aciasta me-aū spus-o Sardaru Stanciu, Logofātu-cel-Mare al Divanului, că aū scrisu ispravnici de la Focșan. De aciasta; și Dumnezău să fie într'un ajutorū armadiilor Înpăraților creștinești!»

20. Craiova, 29 Iunie 1790. Tudoran Mihail. [Lupta de la Timoc.] Iar volintiri aū ajunsū la Zmarūtanū¹ și staū aco[lo] straj[ă]. Podul de la Praova (*sic*) l-aū scoborātu den susū de Florentu², și l-aū pusū pe Dunăre... Cătū și de la Turnū amū întălesū că să fii stricatū forte răū: vii ar fi prinsū 40, la locū să fie picat 30; ce aū avutū, le-aū luatū tot, și iar, și i-aū gonitū pân în cetate. Dumnezeū și Maica Precista să l[e] fie întru ajutor! La Giurgūl iarășii s'aū lovitū, și i-aū stricat pe Turcii, și aū lipsitū frica de la București care aū fostū. Musūcalii aū scoborāt la Focșanii, și, cumū să vede treaba, vor să mărșăluiescă și ei mai înnainte.»

21. Craiova, 3 Iulie 1790. Tudoran Mihail. Pomenit Ioniță Brăiloiulū. «Aice, în 5 județā, aū făcutū socotealā ca să iasā 260 de miî de car[e] de fân, la tot carul câte 50 de purțione. Bucatel[e] aicīa sântū frumosā, grănel[e], orzāle, oveasāle; numai porumbii sântū cam proșiti, că n'aū ploatū de atāt[a] vreme; iar, făcândū Dumnezeū o milā ca să ploo, să vor face porumbii destuii.»

22. Craiova, 6 Iulie 1790. Tudoran Mihail. «Auzu de pe tote părțile că ai noștri s'aū trasū, cāt și de la Timocū aū trecut toți în Țara-Rumânească, și, dup[ă] cumū vorbescū

¹ Smirdan.

² Rahova, Florentin.

omenii, Turcii să fi ajunsu pân la Cladova, și de la Giurgiu să să fie trasu tot[ă] oștea la Văcăreștii, — pentru ce pricin[ă], nu știm.»

23. Craiova, 13 Iulie 1790. Tudoran Mih[ail]. «De peste Dunăre, adevărat că n'au eșitu dup[ă] cumu amu scrisu dum[i]tal[e], fără au fostu o șarmit; noi câte le auzim, pe urmă iasă tot minciunii. Destul că ai noastră, de cându s'au trasu de la Timocū dencoci, pân acuma nu s'au mai întorsu, staū pe locu. Aicia, la Calafatū, dup[ă] cumu să aude, să fie trecut iar Turcii, și mă temū că va să să lovească acumū cât de curândū. Altă veste slabă auzirăm astăz: că ar fi prinsu pe căpitanul Stoianū cu 35 de vol[in]tirii la Zăvalu, de la vale de Oreva, Turcii, și i-ar fi trecut Dunărea. Acīasta am auzit-o de la ome[ni] de ispravă. Să dea Dumnezeu să nu fie așa: dară cel[e] rel[e] iasă tot adevărat, iar cel[e] bun[e] iasă mai multe minciuni... Pentru o bășică tabacū de Peștea.»

24. Craiova, 15 Iulie 1490. Tudoran Mihail. «Ai noștrii au luatū iarășii varoșul, și staū dān zi în zi ca să bată și cetatea; alții spun că să fi luatū și cetate; pe aicia pe marginii săntū tote schelele cuprinsă cu puternică oste; la care cu ajutu lui Dumnezeu n'avemū nici o grijă aicia, — că de multe or[i] au cercatū Turcii de au trecut la Calafatū, dară nici-o procopsal[ă] n'au făcut, măcar că astăz amū auzitū multe tunurii dāndū; mi să pare că iară la Calafat să să fi lovitū.»

25. Craiova, 17 Iulie 1790. Tudoran Mihail. «În trecut[a] poștă am scrisu dum[i]tal[e] că au prinsu pe Stoianū căpetanu, dinpreună cu 35 feciorii; dară au fostu minciună, — că s'au prinsu numai 5 feciorii și un căpralū, iar căpitan Stoianū au scăpatū... Frică camū avemu și pe aicia. Destul că la Bucureștii mai mar[e] frică este, după cumū vei fi auzitū de la alții. Altă veste nò auzirăm asară de la Sfiția, cum că s'au bătut de Muscal[i] forte, dup[ă] cum trimet copia dum[i]tal[e], carel[e] au venitū aicia în scrisū.»

26. Craiova, 22 Iulie 1790. [Retragerea de la Timoc.] Și au rămas numai fraicorpă, și, avāndū și podū ai noștri peste

Dunăre, la Praova, de trecea în țar[ă], și l-au strânsu și podul, și, pricepându Turcii, au intrat în Craina, și s'au lovit cu fraicorp, și i-au stricat pe Turcii, și au venit sumă mai multă de Turcii, și atuncia ai noștri iar și au tinsu podul pe Dunăre, și i-au luat la mi[j]locu, și, dup[ă] cumu vorbescu omenii, să fi perit Turcii pân la 15 mi.

Așa au eșitu vorba că i-au stricat forte rău; la Turnu așjüdere l-au făcut, că i-au gonit pân i-au băgat în cetate, și au perit și acolò Turcii mulți.»

27. Craiova, 26 Iulie 1790. Todoran Mihail. «Aicîa, din mila lui Dumnezeu, n'avemü nici-o frică pân acuma, că negustorii aducü mărfur[i], și în trecute zile s'au mai ivitü Turcii la Turnu și la Tiiä, și iaü lovitü ai noștri fără veste pe Turcii, și iarä i-au stricat forte rău pe Turcii, și i-au gonitü pân în cetatea Turnului; au luatü arümäsarii, au gäsit ban[i], corturii, lucru de mănecare; pân acuma tot Turcii sä biruescü petutinde.»

28. Craiova, 27 Iulie 1790. Tudoran Mih[ail]. «În trecute zile s'au mai bätut ai noștri cu Turcii în dreptul Florintinul, în Țar[a]-Rumănească, și iar i-au stricat pe Turcii, că au căzut noo mortii și 3 șăicii le'ü innecat, cu omen[i] cu tot; de ai noștii forte puțin[i] s'au ränit.»

29. București, 4 August 1790. Matei Popovicî. Mascalii se retrag. Dacă vin Turcii, el va fugi la Brașov.

30. București, 7 August 1790. Matei Popovicü. «Boi pe sama oștilor nu mai iaü mai mulți, și la aciasta simberim¹ a fi pace.» Coburg, cu 30.000, ar ajuta pe Ruși. Turcii ar căpăta cele pierdute. «Dar niminea nu crede de a fi făcut așa semfonie oarbă Înpărăția noastră, și, de va fi adevărat aciasta așa, vai de Țara-Rumănească și de toate locurile ce le-au fost luat Neamtu, că sabie și robie va fi la săraci creștini; fär Dumnezăü să facä milä cu creștini, să nu fie așa pecum sä vorbește... Șpitalurî totu facü întinsă, și de la Cotroceani la vale tot tae mărăcin[i], mai mult ca 3 mi de oameni, de facü câmpü limpede.»

¹ Bănuim.

31. București, 14 August 1790. Matei Popovici. «Aicia mâine este vorba să spânzure pe Polizo, văr bun al lui Pannaiot Hağ[i]-Diamantu, și un Logofăt al episcopului Dârsti¹ del[a] Doamna Bălașa, fiindu șpionă și mărturisându ei săngurî șpionlăcu; iar acestu Polizo este om al Hağ[i]-Moscului, avându-l la margine Hağ[i]-Moscu, vameș la Zimnicia; și aciasta este de bun[ă] sam[ă]... Aū mai prinsu un boiar, iar pentru acestu fel de pricină, ce-î zăcū Drăgănescu, și este și el la ordie prinsu. Și aū mai adus un ispravnicu ce-î zăcū Parașcheva, iar prinsu pentru acestu fel de pricină... Într'acesta ciasu adusăra pe Mavrodi aicia, la Spătaru, cu toțu căpitani lui, și, ce vor să-î facă, nu știu.»

32. București, 15 August 1790. Matei Popovits. «Pe Mavrodi zicu că astăz să-l fie trimisū înlăuntru la robie, pe 10 ani, cu toat[ă] familia lui... Pe Polizo și celalaltu șpion dimineată la 9 ciasuri să sfârșaste viața lor, spânzuraț; cu care astăz la 10 ciasuri am și vorbit, săraci, la loagăr, și i-am văzut, și le-am văzut și locu cel de sfârșit al lor, la care aū zis săngur săracu ce zăcū: «dup[ă] păcatul mieaū mă pedepsescū cu aciastă pedeapsă».

Pe ficioru lui Delibași Nicolî Maioru, ce aū fost la jup[ă]-nul Mancatie, l-am văzut și pe el în fir[ă], pentru că aū omorât 6 Ovrei neguțător[i], și le aū luat tot ce aū avut lângă dănși, el și cu 3 Arnăuț ai lui, și, cum i să va alege și lui, iar voi scrie dumitale.»

33. București, 18 August 1790. La 5 Septembrie, «militari de Ardal vor să mașiruiască în lăuntru, adică la Ardeal, și din husari iar la Țara Leșască... [Aū osăndit] pe Mavrodin la șanțu pe 10 an[i]; (pe) răposatu Pulizo și Logofātu Gheorghe au perit Vineri [15], la 9 ciasuri dimineata. Pe baron Arberu [Herbert] astăz îl așteaptă să vie de l[a] Bender. Serghie [Lașcarev] încă n'aū venit păn astăz de la Viziru, nici curiru ce s'aū dusu la Țarigradu.»

34. București, 8 Septembrie 1790. Matei Popovici. «Aicia aciastă veste avem, că vor să erneaze aicia f'o câteva bata-

¹ Dristor, Silistra.

lion[u]r[i]), dinpreun[ă] cu prințipu [de Coburg], iar la Moldova, adică la la Roman și la Băcău, mergū țfaiți Volohăr¹, și husari săcuți, și husari lui Barco ghegeneral; dar aiciă călărimea este de spre Dunăre orându[it]ă să erneze, și la Ardeal vor să vie nu știū căte batalion[e] de Neamțu pedestraș.»

35. 15 Decembre 1795. Neînțeles. «Sânt 15 zile de când nu s'au mai auzit [de ciumă], cum și la București.»

36. Rîmnic, 12 Ianuar 1796. Hristea Varadi. «Înpăraturul ceresc ș'au făcut milă de ni-au bucurat cu mîntuirea morți de patima ciumei, și s'au adunat oraș[ul] tot, și s'au deschis și tîrgū.»

37. 15 Decembre 1799. «Cost[an]d[i]n Log[o]f[ă]t za Divan.» «Aici, înprejurul Craiovi, în anul trecut, din întâmplarea vremilor ce era, n'au fost puțină a-ș face oameni hrană: să află lipsiț, neajutând încă nici timpul, și soacră-mea să află la scăpătăciune de pâinea de toate zilele, căci cumnatu-mieū ce l-am dobândit, aū fost un becisnic, și, orice aū mai avut soacră-mea, i-aū prăpădit tot.»

38. Novembre 1800. «Const[antin] Brăiloiū, Pah[a]r[ni]c.» E bolnav. Cere «patru vedre vin vechi curat, bun, limpede, să nu fie amestecat cu nimic: nici să fie dulce, dar nici acru, ce vin cum este din firea lui, vechi, limpede... Cinzeci rădăcin[i] de conopidi, cinzeci rădăcini selină de cea groas[ă] și o oca pesmeț cu zahar.»

P. S. «Din acatastasiia țerii noastre ne aflăm fugiț aici la Râmnicū, multe familii, după cum îț va spune chir Dinu David; casăle noastre le-am lăsat pline de Turci; Dumnezeū să-ș facă milă să le scăpe de foc! În trecutele zile, de la Diș aū fost eșitū în județu Mehedințului un Cara-Osman cu vr'o șaizeci Florintineni, căci acesta erea Sărdar la Florintin; aū fost porunciți de Osman-Pașă, să iă zaherea de unde vor găsi, strănsuri și după la arendaș. Dar ei n'au urmat așa, ce, pe unde aū ajunsū, aū arsū casă boierești, aū luat zaherele și vite, făcând și alte răutăț multe și, înștiințindu-s[ă] Osman-Pașă la Diș, aū triimis de i-aū rădicat, și pe acel Cară-Osman

¹ Al doilea regiment românesc.

l-au scos din Sărdărie, adec[ă] din mansupu ce-l avea. S'au dus și din cei jefuiți acolo, să jeluiască: ce vor face, nu știu, Ostea care este aici în țară, șade, mănăncă și iaă lufă¹, altă treabă nu face. D'abia îi ține Măria Sa Vod[ă] cu sila, macar că în toate zilele fug. Eri, viind în plaiu Cozii optu fugar[i], vrändu un căuș Dincă, de potecaș, să le stea înpo-trivă, a să întoarce înapoi, după poruncile ce sânt date, au dat de l-au înpușcat, și de loc au murit. Au pornit dum-[nea]lor ispravnici potere după dânși. Asupra Diului să aude că vine de la Țarigrad un Batal-Pașă, cu doaăzeci de mie de ostaș. Să aude că vine și Beligrad-Valesi, cu cincisprezece mie. Pe Ghiurgi-Osman-Pașa, ce-î erea Rumeli-Valesi, l-au schimbat, căci au făcut zăbav[ă] de n'au venit de grab[ă] asupra Diului, și l-au făcut Silistra-Valesi; pe Trestenici-Oclu să aude că l-au făcut Iucituilu-Pașa¹, și l-au orânduit asupra Diului. Sinior Marchel² scriie la toț sudiți, să meargă la Craiova să șarate fieșcare paguba ce li s'au întâmplat pân acum la orânduitu ce l-au triimis. La Craiova nu ne putem pricepe pentru vre un bine sau rău...» Întreabă «pentru Franțoz i Muscali».

39. Jiblea, 28 Decembre 1800. «Zamfir R¹.» «Ne aflăm aici, la satu Jiblea, împreună cu tot calabalăcu nostru, cum și sfintele icoane amândoaă le avem cu noi... Socotim că tiburările să vor fi mai potolit în spre Craiova, dar bine nu știm, făr numai auzim că d[u]m[nea]lui Caimacamu s'ar fi aflând în județu Caracalului, la un sat Bobicești, mai aproape de Craiova, și poate că cu chiverniselî să va mai potoli întârătarea ce s'au făcut.»

40. 7 Ianuar 1801. «...Paharnic.» «Veî fi auzit de halu Țări-Rum[ă]nești și de arderea Craiovei cea cumplită, care n'are nimenî a o jăli, de negustori prădați și de jupănesă batjocorite de păgăni. Și, văzindă și noi atăta pradă și jale, și omăni omorăț și negustori, am sărit de pin casă, și am mersu la locuri ascunse, și acolo neprieteni noștriî au adus pe păgăni la noi, iar mila Împăratului cerescu ne-au apărat și i-am bi-

¹ Leafă.

² Pașă cu două tuiuri.

³ Merckelius, Agentul austriac la București.

ruit, și aŭ fugit ca nește păgâni rușinaț. Și, văzindŭ într'acestaș chipŭ, am venit iar în casă, că avem bucurie că într'aceste zile sosăște și Măriia Sa Vodă în Craiova, cu oști foarte multe, și aŭ închis pe dujman în piscupie, și prin alte casă s'aŭ început a eși de să închin[ă]. Noi numai ce căutăm către slava Împăratului cerescŭ, ca să supue pe vrăjimași supt picioarele Mării Sale lui Vod[ă], și noi să lăudămŭ pe stăpunu H[risto]s ca s[ă] scăpăm de această cumplit[ă] mânia.»

41. Jiblea, 19 Ianuar 1801. «Orașul nostru și ticăloasa Craiov[ă], care să înpodobisă cu casi mari și bolte frumoase, astăz iaste pulbere și cenușe: me-aŭ venit omul care l-am fost trimis la Craiov[a], și aŭ mersŭ de s'aŭ plimbat pin Craiov[a]. Din tot târgul Craiovi, cât îl știi dum[neata] cruciș și curmezăș, s'aŭ făcut cenușe, numai zidurile staŭ negre, și numai boltele Căm[ă]rașului Iene aŭ scăpat, fiind închisi de Arnăuț la meterez, iar celelalte bolte și prăv[ă]lii toate aŭ arsŭ, cum și casăle de l[a] Târgu-de-afară, pân în Căm[ă]rașu Iene, toate aŭ arsŭ. Mai în scurtŭ, aŭ scăpat casăle Brăiloilor, ale Glogoveanului, ale Bengescului, ale Jiianului, ale lui Farfara, ale Prășcoveanului, ale lui Știrbei, ale lui Găanoglu și ale mele, ale Cocei și ale Tircăi și ale lui Naum, iar celelalte toate aŭ ars. Bine ar fi fost, mai bine să fie arsŭ și casăle mele, decât am trăit să auz focul ce aŭ fost și ieste și acum înlăuntru în sfânt[a] biserică a Maicăi Preacestei. Că omul care l-am trimis, s'aŭ dus cu Țigani miei de s'aŭ uitat cu ochi: de la ușa bisericii pân la sfântul altar aŭ fost trei focuri, adecă în sfânta biserică înlăuntru și pe foc ce aŭ fost jăturile toate, jățul episcopuloi, foisorul unde ședea femeile, amvonu diiaconului de sus, din sfintele icone,—care de 2 sfinte icone me-aŭ arsŭ inima; stâlpi cei mai poleiți de lângă sfintele icone, sfânta respetie, răsticnirea de sus. Și fumul focului aŭ negrit sfânta biserică, iar prăpăditele de chiliă aŭ fost stândŭ,—poate de vor fi arsŭ și chiliile și casăle mele, că înprejurul casei aŭ fost arsŭ tot... Satele din sus de Craiov[a] s'aŭ fost spartŭ: Mischiș, Mlecănești, Pielești, Gârlești, Nichitoaia, și s'aŭ jăfuit de Turci și de Rumâni noștri. La Preajba, unde avem pieile, nu s'aŭ îndrăznit să

meargă nici trimisul, nici oameni miei, de frica Turcilor, că, dacă îi prindea, zicia că sânt șpionii și de loc îi spânzura. Și în Preajba a fost Aidin-Pașă cu oaste împărătească; ce vor fi făcut, nu știm. Iar de spre Ișalniță a fost încărcat Turcii lui Pazvandoclu cordovane în 2 cară, și, mergând pe la Jii spre Bucovăț, a găsit la Moflea[ni], la u tabac al mieu, 250 piei lucrute, uscate, și le-a luat... Marti a fost omul mieu în Craiova, și Miercuri s'a u întorsu la băjenia Gârleștilor, unde era fugit spre Olteț, de me-a u adus un răvaș de la isprăvnicelu mieu, vestindu-mă de toate, și Joi dim[inea]ta a u plecat omul încoce, iar Miercuri spre Joi noaptea [16-7] a u fugit Cara-Mustafă cu oastea lui la Dii, iar 200 ostaș de ai lui, care a u fost la casale Cocei, s'a u închinat la cei împărătești. Acum auzii în ciasul acesta, de la un fecior ce veni de la Râmnic, că Caramustafă ar fi la Cioroi, și dum[nea]lui Caimacamu iaste în Craiova; de va fi cu adăv[ă]rat, rău și prea rău... Astăz Sămbătă mă duc la Boj[o]reni... Gătirea de la Cioroi a u rămas jos, fără fr'o 100 ostași a u venit și a u trecut spre Târgu-Jiului. Ci, mergând la Boj[o]reni și la Râmnic, orice voi auzi, iar voi înștiința dum[itale]. Noi așa am știut că Turcii de ai lui Pazvantoulu n'a u fost rămas în Țara-Rum[ă]nească, fără prea puțin la Cerneț, care și aceia ar fi trecut Dunărea și cum că Plevenu l-a u luat cei împărătești; încă fr'o 2.000 cărjalii de ai lui Pazvandoolu s'ar fi închinat la cei împărătești, și, când ar fi cu adăv[ă]rat, iată Pazvandoolu să stenorisește rău. Ci, cum zic, vom vedea ce va mai naște. Măria Sa Vod[ă] scrie că de alaltăeri a u plecat de la Slatina la Craiova, și avem mare nădejde la Măria Sa Vod[ă]»¹... Zanfirachi biv 3ti Logofăt.

42. 27 Februar 1801. «B[arbu] Șt[irbei].» «N'am scris de multă vreme, cu întâmplările acestor răzvlătiri și cu prăpădenia Craiovi, care vei fi auzit dum[neata] de nacazurile ce am pătimit: numai unul Dumnezeu știe câte am tras... Acum, mai răsufând puțintel, nu lipsii a cerceta... Să-m vie gazaturii italeinești și pă omul acesta.»

¹ Alexandru Moruzi.

44. 29 Mart 1801. . . . , Pah[arnic]. «Că căzură ale pă-mântului acestuia, veți fi înțalesă dumneav[oastră], și noi le-am trasă, și pân astăzi tot într'aceia măhnire ne aflăm... Amă fostă fugiț la Olt, și, dândū Dumneizăū de aū venit Măriia Sa Vodă la Slatină, s'aū dat nezam hoților celorū ce umbla fără de rânduial[ă], că să numiia ostaș împărăteșii și făcea rele, iar acum de fr'o doe săptămăni ne aflăm la casăle nostre.»

44. Craiova, 4 April 1801. Matei Popovic. «Pentru Craiova, am scrisū dumitale că aū ars-o Pazvandoulu de tot; așa și Lomū și Țibru totū aū arsū Pazvandoulu.»

45. Slatina, 10 April 1801. Stan Popovic. «Cei împără-tești sînt și astăzi în Negotin; acela Manafi-Ibraim spun că aū venit, dar numai cu 30 de oameni, că l-aū stricat nește Sîrbî răū. În Diiū spun că n'are putere. Destul că cei împă-rătești roagă [pe] Dumnezeū să ție mult așa: că leafă iaū și mănîncă geaba. Și la ordii spun că facū foșoare ca să șaze la vară.»

46. Craiova, 10 Iunie 1801. Matei Popovic. De Joi, zvon de pace cu Pazvan. La 5, Tatar de la Constantinopol. «Pașa cesta, de când aū venit aiciă, aū sugrumat fo 7 Turci pân acum.»

47. București, 4 Decembre 1801. Antonachi N. Theochari. Va cerceta dacă Hatmanul Grigore Balasachi, ginerele lui Mihaï-Vodă, a venit cu Domnul. A murit Domnița.

48. [1802.] Manolachi Brîncoveanu, Banul. Pentru ordinul domnesc de a găsi bani ca să plătească «oastea ce este în țară». Îi cere împrumut. Să se învoiască, dacă vrea, și cu Manicati. — Grecește.

Răspuns la 3 Octombre.

49. 1802. «Sântū încredințat că dumneata veți fi având în știre de la lăzăretul Vălcanu de spre Hațag, fiindcă noi am luat înștiințare prin auzire că acolò, la hotaru Vălcanului, ar fi scăpat călări cu toate familiile d[u]m[nea]lor, cum aū dat Dumnezeū.

Adecă:

dum[nea]lui Vistieriu Dumitrache Bibescul cu familia dum[nea]lui, afară din Sărdariul Dincă, fratele dumisale, care am

auzit că l-au tăiat pazvangii, și cocona dumnealui¹, tânăra fiind, dupe ce au ajunsă la mezat vândută, până la al treilea mână, de Turci pazvangii, auzind că pe soțul ei l-au tăiat Turcii, de loc și ia ticăloasa s'au dat sfârșitul, adecă au murit, și avutul lor s'au vândut la mezat și în Râmnic de cei împărătești: haine, scule și altele. Apoi socotiț d[u]m[nea]-v[oastră] în ce ne aflăm noi, și supt ce păzitori!

Dum[nea]lui Pah[arnicul] Dincă Brăiloiul, cu cocona d[u]m[nea]lui, tot pe la Vălcan au scăpat, dar ce pagubă va fi avut, nu știm.

Dumnealui Sărdariul Stănuț Jiianu auzim că tot pe acolo ar fi scăpat, dar ce pagubă va fi avut, nu știm; că dumnealui Med[elni]c[erul] Ghiță, fratele dumisale, să află aici la Căineni, cu toate calabalăcurile, dupe cum va fi scris dumitale.

Dumneaei cocona Uța, a d[u]m[nea]lui Clucier Dumitrache Brăiloiul, și cu maica dumneaei și cu cocona Tuța a dum[nea]lui Cluc[e]r Ioniță Argintoianu, cu mare fugă au scăpat de la bălcu Cleanovului, din Mehedințu, de Pazvangii, și, din butcă sărind, au fugit în pădure, și încă până mai alaltăeri nu s'au fost mai găsit: s'au auzit că s'au infundat în lunca Jiului. Apoi socotește d[u]m[neata] cale de 20 de ciasuri cum au venit tot prin lunci și prăpăduri; și tot nu s'au fost aflat unde sănt, fără slugă, fără nimic, nemăncat, neadăpatu. Ci, cum zic, poate dumneata de la Sărdariu Stănuț Jiianu vei avea fr'o înștiințare unde să află și cum să află.

Ieri am luat înștiințare că d[u]m[nea]lui Cluc[e]r[iul] Vlădăianu, cu cocona d[u]m[nea]lui și cocona Dumitrana Farfaroia și Sărdariul Gheorghită Argintoianu, cu toți copii dumnealor, au scăpat de la Târgu-Jiului călări pe cai, și coconele înbrăcate cu zăvelci și cu șube rumănești, și călări pe cai, cu copil cu tot, și peste munți au eșit la Călimănești, și au trecut Oltul, și să află la mănăstire la Brăslăvești. Cu cine va mai fi scăpat, nu știm, și de avutul dumnealor, ce să va fi făcut, nu știm; iar d[u]m[nea]lor așa călări au scăpat. Iar alții, cum au

¹ Elena. V. vol. XI, p. 225, nota.

scăpat, neștiind de soția lui și de copiii lui, încotro sântu, nu să mai știe, și alții de la bălcicul Cleanovului, unde au lovit pazvangii întâi, căț cu nasurile și urechile tăiate, și răniț, și omorăț, nu să mai știe; jale și țipete să va fi auzit în ceri.

Acum am auzit că vine Ali-Pașa Tepenliu¹ și alții Pașe cu mulțime de oaste împărătească asupra lui Pazvandoulu, la Diî, dar nu știm, fi-va ceva sau nu. În cîsasul acest luarăm înștiințare prin grai cum că cei împărătești, gonind pe Manaf-Ibraim cu cîrjalii, l-au înneecat la Baia-de-Aramă, și acolò Sava Bimbașa au înpușcat pe Manaf-Ibraim, și i-ar fi luat și capul: de va fi cu adáv[ă]rat, apoi am scăpat aciast[ă] dată, slavă lui D[umne]zeu. Dumneaei nașa, Stolniciasa Bălașa Brăiloica, să află aici la Căineni: să închină dum[nitale] și concenei Păunițai cu frățască dragoste.»

51. Craiova, 10 Mart 1802. Stan Popovicî. [A sosit azi.] Fratele lui Hagî Todorcea din Vidin au scris la frate-său aici, cu unû Rumîn din Calafatû, și scriia precum că Pazvandolu aștaptă pe Manaif-Ibraim cu 2 miî de cîrjalii să vie, și face gătire să treacă încoace; și scrie ca să spue la negustori să să gătească din vreme, ca să să rădîce, să nu pătască ca în anu trecut. [Grijă mare pentru multa marfă.]»

52. Slatina, 18 Mart 1802. Stan Popovicî. «Acum avem isihie², și s'au strins negustorii destui cu prăvăliile.» La primedie, va fugi cu ei.

53. Slatina, 20 April 1802. Stan Popovicî. «Craiova s'au spart erî: toț negustori ridicasă mărfurile, și eșisă vorbă ca să fie trecut ai Pazvandolului în Țara-Rumînească, dar iară mulți zic că sînt minciuni; că aceste vorbe iasă de la ordii, că, cît este liniște, n'au ostași nici-un ipolipsis³, și nu-î caută bine cu tainu. Destul, toți vorbesc că Pazvandolu n'are putere.

[Notă pentru o moșie.] Fiind acolò la moșie, veniră la mine vr'o 20 de oameni de la Bratovăști, zicînd să vie să să așeze cu casăle aci, și le-am spus să vie, și m'am tocmitu cu ei, să facă pe anul acesta 3 zile clacă și 30 păr. de vatră, și

¹ De Tebelen.

² Liniște.

³ Trecere.

pe aici ani (*sic*) făcîndu-să pace, după pace vor face și mai multe zile clacă, și zisă că vor fi vr'o 20 casă, Sirbi încă sînt vr'o 10 sau 15 casă, și tot mai vin, și cu vreme socotesc să să intemeiaze satū.»

54. 4 Maiū 1802. «B[arbu] Șt[irbei].» «Fiîndcă dumn[ea]lūi Vistier Dumitraichi Bibescu, nepotul nostru, aū fost cu coacoana și cu copii la Tărgul-Jiului, în județ Gorj, și acum, cu fri-cile hoților ce aū eșit, dă aū călcat în bălci din Meh[e]d[in]ț, s'aū spăreat și dum[nea]lor, și ar fi trecut muntele pă schela Vălcanului la Hațeg; ce te rog, chir Hagi, să cercetezi dum[neata] ca, de va fi acolo, să-î triimiți acest plic de cărți, înștiințîndu-mă și pă mine. Iar, nefînd, im vei triimite plicul iarăși înapoi, fiînd cu trebuință.»

[De aici, autograf:]

Frate chir Hagi, vei fi auzit d[u]m[neata] focu ce este pe țara noastră, că, după ce aū lovit hoți cărgialii bălciul de la Clenovū din Meh[e]dințu, aū prinsū și pe Dincă Bibescu, cu nevasta lūi, cu tot, și, trăgănd să lovească și Tărgu-Jiului, acolo să afla mulți din boeri, să afla și Vistierū Dimitrache Bibesc[u] cu Catinca; și nu știm cu adevărat unde să află: aū scăpat în lăzăret sau nu. Ci rog pe dum[neata], ori cu ce mijloc vei ști, să trimiț dum[neata] scrisorile nostre, și să ne trimiț și răspunsū de la dum[nea]lor, ca să știm unde să află, precum și dela dum[neata]... P. S. Pe hoț[i] cărgialii îi are oștea împărăteasc[ă] încungiraț, dar nu știm ce vor face: sânt în Tărgu-Jiului înnăuntru.»

55. 8 Maiū 1802. «Cost[an]d[in] Murgășanu, Pah[a]r[nic].» «Din mila cerescului Împărat, ne aflăm și noi sãn[ă]toș aicea la Pitești, frați căte trei; mulțămită lūi Dumn[e]zău că am scăpat cu copii; iar ce am avut, am lăsat tot în casă, fiîndcă ne-aū cuprins acei vrăjmași fără de veste, și, din ce ne-ar fi fost puțința a lua, nu ne-aū dat vremea îndămănă, că, pe unde aū ajuns acei păgăni, aū făcut mare robie și ardere. Poate că te-î fi înștiințat și dum[nea]ta că pe Sărdaru Dincă Bibescu l-aū robit, cu cocoană cu tot, osăbit de alții; iar tăeri de negustori și jafuri, cine poate să le spue?... Ci facem rugăciune dumi[ta]le ca, de să va mai întămpla a să mai lungi aciastă

pedeapsă ce aŭ căzut pe Țara-Rum[ă]nească prin bun ajutoru dumi[ta]le, să nu ne lași, și, cine ce vom lua la sorocu ce ne vom pune pune, vom și răspunde, că cred ca să tragem al Căineni, dar aŭ venit 300 de Turci, la Râmnic, de cei împărătești. Dar socotească înțelepciunea dumi[ta]le că aceia sânt împărătești, nu făcători de rele. Ci cu aciasta ne-am tras la Pitești. Măcar că și aicea destulă frică ieste, numai Dumnezeu să-și facă milă să ne izbăvească de acest păcat greu ce aŭ căzut pe norodul său. Zmaragda, cumnata Anița, cumnata Ruxanda să închin[ă].»

56. Brașov, 24 Maiu 1802. Antonachi H[agi] Teohari. Fuga lui Mihaï-Vodă Suțu. «Εἰς Βουκουρέστι δὲν ἔμειναν πάρεξ ὀλίγοι χωριάται ἐλάχοι εἰς τὰς μαχαλάδες¹», «cari n'aveau care și boi; dintre Pazvangii n'a venit la București niciunul..., și acest ticăloș [Vodă], a lăsat țara pustie, și a venit aici! [Se aude dela poșta rusească că ar fi la București 7.000 de Turci ai lui Tersenic, «și aceia iese din București: până acum n'aŭ făcut nici-un rău». Se așteaptă Moruzi ca Domn.]

57. Brașov, 14 Iunie 1802. Antonachi H. Teohari. Mihaï-Vodă Suțu, ὁ ὀργισμένος, ὁποῦ ἀφάνισε τὸν κόσμον. Τὸν ὁποῖον σκῶνουν σήμερον ἀπὸ ἐδῶ διὰ βασιλικῆς προσταγῆς μεῖ ἕναν ὀφικιάλον καὶ μεῖ δώδεκα τραγῶνουν καὶ τὸν πηγαίνουν εἰς Τιμισόρα μεῖ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους καὶ δούλους του... Ὡς τὴν ἕραν ὁποῦ ἐκοίνισε ὁ Μιχάλης Σούτζος, ὁ ἄρχ. Κάοδης ἦτον εἰς τὸ κονάκι του: μάλιστα ἀπὸ τὸ παράθυρον ἐσυργιάνιζε τὸν κόσμον ὁποῦ ἐσυνάχθη νὰ ἰδῆ τὸν μισευμὸν τοῦ Μιχάλη Σούτζου, καὶ ὕστερον εὐγγήμα κατόψε τὸν ὁ σινιὸρ Κάοδης μεῖ τὸν ἐδῶ κουμαντάντι, ὁποῦ τὸν ἔχρησε τὸ ὅτι ὁ Μιχάλης διὰ νὰ τὸν ἐκπροβοδίσουν καὶ οἱ πτωχοὶ κρετιτόροι ὁποῦ ἔχουν νὰ λάβουν ἔμειναν μετὰ στόματα ἀνοικτά, κοιτάζοντας τοὺς².

¹ «La București n'aŭ rămas decât pușini localnici romîni din mahalale.»

² «Urgisitul, care a prăpădit lumea. Pe care-l scot astăzi de aici, cu poruncă împărătească, cu un ofițer și cu doisprezece dragoni, și-l duc la Timișoara, cu toți oamenii și robii lui... În ceasul cînd a pornit Mihaï Suțu, d. Gaudy [secretariul Agenției] era la conacul lui; și din pridvor a probozit (?) lumea ce se adunase să vadă pornirea lui Mihaï Suțu, și apoi a ieșit în urma lui d. Gaudy cu comandantul de aici, căruia este a se mulțami că Mihaï a putut pleca, și sărmanii creditorii ce aveau să iea, aŭ rămas cu gurile căscate uitîndu-se la ei.»

58. Braşov, 21 Iunie 1802. Antonachi H. Teohari. Se zice că e linişte în Bucureşti. Domnul n'a plecat din Moldova. Să nu facă ca Suţu şi să rămîie Bucureştii în mîna Turcilor. Filipescu¹ a mers la Iaşi, cu copiii şi ginerii şi fiul neînsurat, mai mic, al lui Ghica.

59. Bucureşti, 30 Iunie 1802. Antonachi H. Teohari. 'Από μέγαλον κίνδυνον ἐγλύτωσε τὸ Βουκουρέστι: ἄλλο δὲν ἦτον παρὰ οἰκονομία θεική, ὁποῦ ἐστάθη τόσαις ἡμέραις χωρὶς ἐξουσιαστὴν καὶ χωρὶς ἀνθρώπους, ἔξω μόνον ἀπὸ κρᾶγιδες, κλέπται καὶ ἀπελπισμένους ἀνθρώπους, καὶ νὰ μένη τὸ Βουκουρέστι καθῶς ἦτον, χωρὶς νὰ ἐριχθῆ κἀνένα σπίτι ἢ ἀγραστήρι. Εἰς τὰς 28 τοῦ αὐτοῦ ἦλθεν καὶ ὁ αὐθέντης ἀπὸ Μολδὸβαν, καὶ ἐλοιζομαι εἰς τὸν ἄγιο υἱὸν νὰ μὴν ἔχωμαι κἀνένα φόβον κατὰ τὸ παρόν. [N'a venit încă Merkelius².]

60. 4 Iulie 1802. «Const[antin] Brăil[oiu], P[a]h[arnic].» «Auzind că Măria Sa Vod[ă] a intrat la Braşov, am rămas foarte îngrijat dă prea-iubiţi miei fraţi, ştiindu-î pă amândoi ispravnicî, şi puindu-m în gând că ostaşi ce să numescū inpărăteştî, prinzind dă veste dă fuga Mării Sale lui Vod[ă] din Bucureşti, nu vor lăsa pă fraţi miei să fugă; ce, neştiind ce să mai fac, n'am venit cînd am scris dum[ita]le, căci am trimis oamenii şi pă schela Vălcanului şi la Ruşava, auzind că este o cumnată-m[ea] acolo, scriind ca să mă înştiinţeze dă fraţi mei, ei ce ştiinţă aū. Şi sânt azstáz optū zile dă cînd am trimis, şi n'am putut să capăt nicî-o ştire. [Să-î trimeată scrisorile aici la Saşvaroş].»

61. 16 Iulie 1802. «Cost[an]d[in] Murg[ă]ş[anu] (?), Pah[a]r[nic].» «Auzii că ar fi venit şi frate-mieū Şărbau acoalea la Sibii, măcar că frate-mieū nu strică nimic la aciasta, numai cumnată-mea Aniţa, că, în locu frăţii nostre, aū luat pe fata Sultanii,

¹ Constantin. V. ediţia mea a cronicii lui Constantin Căpitanul, p. XXXII.

² «Din mare primejdie a ieşit Bucureştiul; dar n'a fost nimic alta decit o îngrijire dumnezeiască, căci a stat atîtea zile fără cîrmuitor şi fără oameni, decit numai dintre crai [oamenî stricaşi; cf. Fotinò, la această dată], hoşi şi desperaşi; şi să rămîie Bucureştiul precum era, fără a se strica vre-o casă orî prăvălie! La 28 ale lunii, a venit şi Domnul [Alexandru Suţu] din Moldova, şi cred în Dumnezeu sfîntul că nu mai e nicî-o frică acum.»

care iaste știută de toți, care nici-un boerî nu o are la nici-o cinste, numai cumnată-mea o are la nazar, că-î place urmarea ei; mare năcaz am, vere Hagi, și nu știu printr'a cui mână vine cartea, să scriu tot păsul mieu cel otrăvit. Cu toate [că] dumn[ea]ta ești înțelept, să dai strajnică poruncă copiilor mieî să nu calce în casa Filișancăi, nici să aibă vre o despotăție cu ià, că găindul ei cel drăcesc să-î cază în capul ei: pentru aceia poartă curvele cu ià, că cumnată-mea nu face prieteșug cu cele cinstite, ci cu de'l de acelea, care o răd toate cocoanele în Craiova ... Grăie, pe unde au fost, s'au negrit cu totu de lipsă, tăcîune; și ploae de patru luni nici au picat. Nădăjdum la Dumnezeu, că păgâni cei făcători de rele au trecut toți Dunărea prin venirea solilor care au mers la Diî.»

62. 21 Octombrie 1802. «Cos[tan]d[in] Vișor[eanu], Sluger.» «La răzvrătirea aciasta, am intrat și eu vre o trei-patru zile în Braș[o]v, apoi am eșit de locu afară, aflîndu-mă tot isprav[ni]cî cum și acum; însă astăzi plecî la București, spre închinăciunea Mării Sale lui Vodă, și peste o săptămînă iarăși mă întorc.»

63. 9 Decembrie 1802. Gheorghe Jianu. «Cu mila lui Dumnezeu toți Turci din cinci județă s'au rădicat, și, câte o cerere ce face Pazvandoulu la Divanu Craeovii de câte ceva pentru trebuința lui, o face cu mare politică, iar nu ca mai nainte. Măriia Sa Vod[ă] este forte bun și dreptu, și, pentru toate rugăciunile ce i-am făcut noi, pentru folosul nostru și al tutulor lăcuitarilor din cinci județă, ni l-au făgăduit, și ni l-au dat tote.»

64. Căineni, 17 Octombrie 1806. Băluță Teișanu. «Într'acestu cîas primii scrisoare că Turci s'au dus toți de la Craiova și de la Râmnic.»

65. Muereni, 22 Novembre 1806. Ion Matei. «Aici la Muereni, și cînd la Craiova, și la Preajba, și la Almăji, fiindcă Craiova iaste tot strămutată, și avem frică din toate părțile, și, negustori, unii sîntî la Pitești, alții sîntî la Cîmpulungî, cu mărfurile, după cum și dum[nea]ta veî fi auzit. Iar, din boerî Craiovei, să află numai Caimacamu și Cluc[ie]r[ul] Corniță

[Brăiloiu] și cu vreo cițiva Anăuți. Pentru paza Craiovei, pentru prăvăliașii, venisă, să strânsasă și iar au dat spaimă și au fugit.»

66. Muereni, 1-iu Decembre 1806. Ion Matei. «Pentru Craiova, știut să fie că iar s'au spart, și, pentru boeri, Caimacam[u] și Corniță staū cālări pe cai: destul că frică este multă și, care merge cālări, mergî zioa, și către sară iasă afar[ă], precum și eū; dar frica tot de la Dii. [Dumitrachi] Bibescu și capichihaia sânt la prinsore, de nu vād lumina; numai cere patru sute cinzăci de pungî de bani, și, împlinindu-să bani, zice că-i va slobozi.»

67. Craiova, 28 Ianuar 1807. Ion Matei. «Acuma nu știu pe undă să mai șazi, că pîn sat sântu tot plin[i] cu pandur[i], și facū jafur[i] pe la negustor[i]; și din Craiova pân în Albești este un satū unde au prins pe Postelnicul Vas[i]le și pe cumnatu-său pandur[i], și i-au luat tot ce au avut, și au și legat cu dănși. În Craiova să află un vâtaf de Căimăcan: este cālăr[e] pe cal. Și înștiințezū, jup[ă]ne, pentru Pasmandolul, că au murit, sânt astăzi doosprezece zile, și este cu bun[ă] samă, dară în cetate este forte turburar[e]: agalele ce[le] mari cu molao, finducă au ven[it] în cetate cu zurbă, de la Cladova, că el va să fie în locul Paș[i], și agalele nu-l poftescū pe dănsul.»

68. 17 Februar 1807. Un Murgășan, Șătrarul. E cu Ianaiche la moșie; Șerban, alt frate, se află la Cotmeana, fugit.

69. 1-iu Mart 1807. Ion Matei. «Țara este toată spartă..., pentru frica Turcilor ce să află în Craiova, veniți de la Diu, fiindcă, oricăți neguțtorî s'au aflat în Craiova, cât și pe de lături, toți s'au jăluit. Și până astăzi să află Turci tot în Craiova, și destule răutăți fac... Ce au fost chirigiî, toți s'au dus, au fugit... Eū umblu mai mult noaptea pîn sat, fiindcă zioa nu cutez, că umblă Turciî.»

70. Pera, 20 April 1807. Consulul rusesc Chirico. Arată că află de la «Manuc Păharnicul, locuitor al Țerî-Românești că, în toată Domnia lui Vodă Ipsilant, Măria Sa-l întrebuița cu izbîndă în toate prilejurile critice ale Țerî-Românești ca mijlocitor devotat intereselor acestui principat, ocrotit de înalta Curte Împărătească a Rusiei, către serhaturile vecine ale Giur-

giului, Rusciucului, Nicopolei și Silistrei, în favoarea stipulațiilor întărite și prerogativelor țerii.» Avînd, după ordin anume al Împăratului, de la consulatul rusesc din Iași, un pasca locuitor al Astrahanului («Ostrehon»), a fost «confident tainic al consulatului împărătesc din București, mai ales în vremurile furtunoase ale lui Mustafă-Bairactar și Pazvantoglu. Prin creditul și influența lui a izbutit boierii Divanului muntean a așeza hrană și furaj pe toate punctele unde trebuia să treacă oastea împărătească a Rusiei; prin puterea lui Manuc asupra minții lui Ahmed-Efendi, comandantul trupelor lui Mustafă-Pașa în Țara-Românească, boierii acestui Divan au putut să scape *plausiblement* de pe teatrul războiului și să se retragă spre granița Ardealului la apropierea oștirii împărătești rusești, pe care acei Turci voiau s'o atace; prin silințele și jertfele lui, Bucureștii n'au fost arși și prădați. Manuc a știut să împace mînia lui Mustafă-Bairactar din Rusciuc pentru manifestul pe care consulatul rusesc din București avuse porunca de a i-l transmite, în numele comandantului în șef, d. cavaler de Michelson din Iași și Mustafă-Bairactar, iritat de plîngerile consulatului Franciei că Rușii răpiseră consulul lor din Moldova, luînd ca represalii pe consulul Rusiei din București și închizîndu-l în cetatea Rusciucului, cu gînd de a-l jertfi acestor poftă precare de răsbunare, Manuc a știut să-l scutească și să-l scape din mîinile dușmanilor săi și ale protivnicilor Rusiei, făcînd să se escorteze familia lui de la București, cu siguranță și cinste, la hotarele Ardealului.» El a știut a să păstreze pe Mustafă-Bairactar în dispozițiile lui prielnice față de Ruși, față de Țara-Românească și de Domnul ei, pîrît ca devotat Rusiei; el s'a priceput să oprească rîvna acestui comandant al oștirii de la Rusciuc de a cădea asupra acestei provincii, așa de golită atunci de trupe, și de a prăda țara pentru a duce în robie pe locuitorii. El n'a cruțat nimic pentru a liberă și mîntui, pe chezășia lui, pe prinșii romîni pe cari Regeb-Aga din Orșova și alți comandanți turci îi trimeteau la Rusciuc.» Combătea «insinuările perfide ale Francisilor», cari trimeseseră un colonel al oștirii din Dalmația ¹,

¹ Mériage.

cu depeși ale lui Marmont către Mustafă, «ca să primească pe teritoriul său 30.000 de Francesi, destinați a se uni cu Turcii pentru a combate pe Ruși în Țara-Românească și Moldova, și a trece apoi în Polonia, pentru a face, pe Bug și pe Nistru, diversiuni în favoarea oștirii franceze.» Se dă acest certificat de Chirico, «pendant sa détention en Turquie».

71. București, 18 Decembre 1808. Prozorovschi arată că «boierul Țerii-Românești Manuc-bei» a dat toate dovezile trupelor sale, încă de la începutul ocupației. Îl recomandă tuturor autorităților rusești și-i scutește de cvartir casa din București. — După o traducere francesă.

72. București, 5 Ianuar 1809. Sfatul muntean (Dosoșteii Mitropolitul, Nectarie de Rîmnic, Costandie de Buzău, Manolachi Crețulescu Ban, C. Filipescu Vistier, Răducanu Golescu Vornic, Isac Ralet Logofăt, C. Dudescu Vel Logofăt) mărturisește că, de la venirea lui, dragomanul Manuc «a arătat în mai multe prilejuri, pe vremuri furtunoase, fără cei mai mic interes, și chiar cu primejdia vieții sale, sentimentele sale binevoitoare, făcînd mult bine țerii noastre și neamului nostru». A dăruit 60.000 de lei pe cari-i împrumutase «într'o clipă cînd Vistieria țerii n'avea fonduri și nu era în stare să plătească». «Acum patru luni, într'o clipă foarte grea», a mai împrumutat 100.000 de lei refuzînd dobînda lor de 6.000 de lei. E «un adevărat patriot». Cere numai a i se «șterge din catastiful isprăvniciei și a se arăta atîrnătoare de-a dreptul de Vistierie, plătîndu-se birul de-a dreptul către ea, moșiile lui din Ilfov; Tîncăbești («Dingebeshti») jumătate, Dragomirești, jumătate, Pupăza («Pubiza»), *Allias*, *Haggi*, *Gergé* (alias Hagi-Gherghe), Paserea.» «Procesele ce locuitorii acestor moșii vor avea între ei, vor fi judecate și mîntuite de Spătărie sau la Divan, fără ca ispravnicii să aibă dreptul de a se amesteca în vre-un chip. Dumnealui are dreptul de a chema străini și de a face cu dinșii slobozii pe acele moșii; va fi îndatorit numai a plăti pentru ei birul, numărînd zece case de moșie; ei vor avea aceleași privilegii ca și supușii pămînteni și se vor bucura de aceleași înlesniri pe care le-au încuviințat prin aceasta locuitorilor de pe

acele moșii», — primirea străinilor fiind în favorul Vistieriei țerii. Se acordă cu unanimitate. «Boierii frați, respectați acestea; noi, urmași în locurile noastre, cheltuiți-vă puterea pentru a păstra aceste scutiri.» — După o traducere francesă.

73. București, 1-iulie 1809. Dosofteiu Mitropolitul. Certificat pentru «dumnealui Dragomanul Manuc-beiu, din vremea nenorocită când Pasvant-Oglu, Pașa de Vidin, însărcinase pe neomenosul Manaf-Ibrahim să prade această țară cu o bandă de hoți și să ducă în robie pe nenorociții creștini. Atunci acest prieten al Creștinătății, după stăruințele Domnului și rugăciunile boierilor țerii, s'a dus la Rusciuc și a căpătat de la Mustafă-Pașa, care comandă atunci în oraș, trupe, la sosirea cărora această bandă a părăsit țara și am scăpat de prăpastia care ne amenința numai prin înrîurirea și activitatea sa. La cea d'întăiu declarație de război între Rusia și Poarta, Domnul Țerii-Românești, Io Constantin Alexandru Ipsilanti, puindu-se supt ocrotirea oștilor rusești, — țara noastră, în prada năvălirilor Turcilor dunăreni și în mijlocul oștilor ce se războiau, copleșită de un esces de anarhie, se înfățișa în chip jalnic. Manuc-beiu, văzînd această stare de neorînduială, ne-a convocat, ca și pe cei d'întăiu boieri, și după sfatul lui am trimis la cvartirul-general al oștilor rusești pe Logofătul Varlaam ca deputat, și am orînduit tot pentru hrana oștilor rusești și ușurința mersului lor. Manuc-beiu a făcut și mai mult: a adus prin influența lui ca oastea turcească să se puie în mișcare cu o lună mai târziu, ca Rușii să poată cîștiga vreme. Din nenorocire, Rușii întîmpinînd piedeci și Turcii luînd până atunci Bucureștii, Manuc-beiu a adus ca șef al trupelor turcești din București pe prietenul său Ahmed-Efendi, care, chemîndu-ne, a declarat că, prietenul său Manuc-beiu rugîndu-l a lua comanda orașului, ne îndemna să fim liniștiți. «Nu se va întîmpla nici-un rău, nici vouă, nici țerii», — așa spunea el —; «poruncile prietenului pe care le aduc cuprînd osînda la moarte și surgunul a mai multora din voi, pentru că au ajutat intrarea oștirilor rusești în această țară. Prietenului mieu Manuc-beiu datorîți păstrarea vieții voastre și țerii voastre. Vă jur pe legea mea

că, dacă Turcii se arată cu putere, voiû părăsi acest oraş, fără a face cel mai mic rău, dar, ştiind că această declaraţie ar putea să-mi atragă urmări nenorocite, păziţi taina şi nu spuneţi nimănuî nimica.» Aşa ne-a scăpat de moarte, aşa a scăpat ţara de pradă, fără să cruţe nici bani, nici osteneţi, abia cu primejdia vieţii, şi, în loc să primească o răsplată oarecare, datorită meritelor sale deosebite, a plătit însuşi o datorie de 60.000 de lei pe care ţara o avea faţă de Mustafa-Paşa şi al căreia sinet se află încă în arhivele Sf. Mitropolii a Bucureştilor.» Dă şi el acest certificat, «ca şef de biserică şi în bună cunoştinţă... Îndreptînd fierbinţi rugăciuni celui veşnic pentru liberarea acestei ţeri nenorocite de jugul necredincioşilor, îndrăznim a crede că măreţul şi generosul monarh, ilustrul Alexandru, va răsplăti şi apăra pe binefăcătorul ţerii noastre.»

74. Înaintea Silistrei, 13 Septembrie 1809. Generalul Bagra-tion recunoaşte meritele lui Manuc şi-l îndeamnă a le înmulţi.

După o traducere francesă.

75. Bucureşti, 15 Septembrie 1809. Certificat. După ce-
rerea lui Manuc-beiû, «dragoman titular al Porţii Otomane», care a servit Rusia şi oştirea ei, «şi mai ales pe răposatul mareşal principe Prozorovski, în corespondenţa lui secretă..., şi chiar, în Viziratul răposatului Mustafâ-Paşa, în Capitală, pe care a ştiut să-l păstreze totdeauna în dispoziţii priincioase Rusiei, dispoziţii care ar fi adus înapoi pacea, spre mulţămirea de obşte, dacă moartea n'ar fi luat, în ultima răscoală de la Constantinopol, pe acest mare Vizir împăciuitor», el, Chirico, urmînd ordinele lui Prozorovski, nu putea da decît această adeverinţă lui Manuc, care n'a voit să primească nici-un fel de plată.

După o traducere francesă.

76. Bucureşti, 25 Ianuar 1810. Generalul Miloradovici. Certificat pentru Manuc-beiû, care a oprit prădăciunile turceşti în Ţara-Românească.

77. 1821? Către «Alec Samurcaş, biv V[el] Cluci[ar], Sibiiu.» «Canapealile şi scaunile s'au prăpădit la beşliaga cel d'in-

tii, cît și la acesta care aū venit acuma, fiindcă noi nici-o putere nu avem... Cînd aū venit Turcii întîi și erea întăritați, și erea frică estimp, nu s'aū prăpădit nimic, dar acum că este pace, o să prăpădească, fiindcă să umbriia de dum[nea]lui răposatu Căimăcamu; dar acum nu este niminea, fiindcă dum[nea]lui Armașu Enache», etc.

78. București, 8 Februar 1821. «C[ostandin] Nic[olae] Iovepalj.» «Acum ne aflăm în oareșcare supărare, că, din răzvrătirea unui Sulger Theodor, care s'aū arătat cu Arnăuți la județul Gorjului i al Mehedințului, vrând a merge și la Craghiova, s'aū spăimîntat orașul; pentru care zăc că ar fi ieșit pre afar[ă] cu familiile și cu mărfuri, apoi, profthasănd cei de aici trimeși pentru paza Craghiovi, zăc că s'ar fi potolit spaima ce să făcusă, și acel Theodor cu oameni lui s'ar fi întorsū la mănăstirea Strehai: poți socoti dumn[eata] cătă pagubă să pricinuieste dă opște; nu știm cum va rămînea lucrul, că poate și la Rîmnic să vor fi spăimîntat de auzirea Craghiovi. Miie, din oameni ce avem acolo, nu mi-aū scrisū nimic pentru aciasta, dar o spun altă care aū venit aici acum dă cūrând; cu venirea Mării Sale lui Vodă nădăjduim că să vor potoli toate.» Cer împrumuturi Serdarul Nica și Stolnicul Lahovari.

79. Sibiu, 9/21 Februar 1821. Stan Popovici. «Dumitrașco ne-aū adusū neplăcută veaste din ticăloasa de Țara Rumînească, că Craiova și Rîmnicu s'aū spart: aū fugitū boeri, negustori toți, care încătrău aū putut, după cum din periclisita¹ notă în limba nemțască te vei pliroforisi... Craiova Joi și Vineri, la 4/16 Fevruarie, s'aū spart: Caimăcamu Joi aū umblat prin tîrg, și noaptea aū fugit. Dumitrașcu Vineri dimineața aū plecat de la Craiova... Din Țara Turcească nu lasă pe niminea nici să treacă în țară, nici din Țara Turcească nu lasă pe niminea să treacă încoace; decî, și să vie nes-carva Turci în țară, fiindcă toți Turci pe margini ne sînt prietini cunoscuți, că toți facū negustorie, socotescū să fim apărați, mai vîrtos că Turci tabanaoa o cinstescū foarte.»

80. Gîorman, 16 Februar 1821. Stămate Mărgărit. «Săn

¹ Închisă.

tem în pace, cu totă frica ce ieste că omul acelū ce aū ieșit spun că început a face răū, — măcar mie numai frică nu-m ieste, că-m prietin și cunoscut bine.» Cere «un ferdel de crumpin de hele mari, ce să chiaamă turcești, să am barem lucru lă vară».

81. Sibiiū, 12/24 Februar 1821. Stan Popovici. «Într'acest ceas luaī știre de la mai mulți prietenī din București că aū venit veaste că s'aū rânduit Domnū Țării-Rumînești Scarlatū Calimahi Voevod, și aștepta din ceas în ceas să viie vechilī Mării Sale ca să iā stăpînirea în mînă.»

82. Sibiiū, 16/28 Februar 1821. Stan Petrovici. «Noī n'am auzit nimica din țară sigur, iară vorbe sînt: Rîmnicu să să fie strînsū, în Craiova să fie întrat Sluğ[e]r Theodori, cu mulți oameni.»

83. Drăgășani, 18 Februar 1821. Vasili Pavlovici. «Acesta spargere și rasipa din Craiova nu sa va aduna curândū, toți aceste. Slugerū Theodor este rasitit (*sic*) petutidena peste Ji, și umbla pe unde este voia: întii avā omenī puțini, dar acum are mai mulți. Astazi sear[a] aū vinitū pāna la Coțofeni, și Sardaru Iama[n]di s'a tras la Ișalnița; vine oste de la București, și, de batutū, nu sa bate cu nimin; pe Ștefanica Bibescu l-aū sloboz[it]. Vacarescu aū vinit cu vr'o 130 omenī și, cānd pleca odata a merge spre Țințarenī, adeca se vorbasca, fiindū trimis din București, aū eșit cu 30 inși, și ceialalți s'aū închis la Svānta Troița, zicāndū că ei nu mergū sa sa bata cu frați lor. Sardaru Iamadī, Capitan Eordachi și alți mulți ce au vinitū de la București, nu vor să margă să sa bata. Vornicu Samurcaș aū vinit să potolasca aciasta traba, fiindū omū a dum[itale] cunoscut, și, de cāndū aū vinit în Craeova, elū s'aū tras la Țințarenī și peste Ji, pe la manastir[i] umbla petutidena; aū vinit pe Amarade și aū vrentū să pr[i]nza pe Pitar Ene, pe chir Anghelachi; lă protopopu, lă cîcoī le iā ce gasescū. Pe Zota de la Surcecuța la-o loat arghelie cu caī; de la Brca aū loat pe nevasta Clucerului Silimonū și pe multe locur[i] caī, arme, unde gasescū, iaū și pe la moșier cāmū strica. Aice este Slugeru Baluța și chir Craciunū, și alți mulți, cu merfurile.

Dupe cutremur ce a fost acuma, s'a ivit o stea cu coda, și vorbesc omeni care cum să pricepe: iata copie de ce-a fost scrisă către negustor[î], și dum[nealui] Caimacamu a pus lă rascrucă de a ars omeni. Juța dum[isale] Sardaru Polihroni s'aa înșoratu; a loat pe fata a lu Caminar Iancu, și chir Naciū pe fata a lu Capitanu Mihai. Nemți, căți sântu la Craeova, s'a vorbit că nici vinu să nu sa redice nicaire, foră numai doftoru Ferarū este aici, cu totu.»

84. Dragașani, 22 Februar 1821. Vasili Pavlovič. «Că până astaz avem liniște, păză[n]du-ne Dumnezeu a nu vini alți omeni streini. Dar acești fac ce vor peste Jiū; ispravnicu Dinuco l-o pus la Cerneți ispravnicu, și să ia de ludi 4,16 p[a]r[ale]; alt nu; și banii să le trimița la Visteeriia. Aciastă traba, până nu va sosi Donū, o sa fie totu așa.»

85. Sibiiū, 26/10 Mart 1821. Stan Popovici. [A sosit din țară omul cu cordovanele.] Carele îmi spune că până acum să fie strînsă aproape la vr'o 4.000 oameni oaste și la mînăstiri: Motru, Țințareani și Tismana, strîng și cară în lăuntru tot feliu de zaherē; ei s'a lătit de pe marginea Dunării, din Rușava la vale, până la Cîroiu, și până în Jiū, lîngă Craiova, și pe Jiū la deal la Tîrgul-Jiului, până supt munte, iar în Craiova până acum n'a intrat. Zicu că fratele lui Haiducū Velcu, ce era în ani trecuți în mînăstirea Sinaia pe Prahova, în drumu Brașovului, de a fost închis drumul atuncea, încă este la Slugeriū Theodor acolō la Țințareani: acești oameni la negustori, lăcuiori și călători până acum nici cea mai mică supărare n'a făcut, încă, din potrivă, pe călători și negustori îi parachinisăscu¹ să-ș caute trebuințele ce a, fără de nici-o sfială, că însuș le va da ajutori și pază cu oamenii lui: de unde ce ia, plătesc tot cu bani. [Chir Vasili e la *tahană*, la Gorman, să lege cordovanele.] Am văzut și dela București a adus scrisorile: spaimă destulă, nu-i paracsine; le țîțe curu de frică,—mai virtos boerilor, fiindcă nu sîntu învâțați cu fuga ca Craioveani, că acestora fuga le este o englingeă²: sînt obicnuiți. Cu plecarea mea acolō, frate, poate

¹ Îi roagă.

² O distracție.

că să va mai întârziia până să va aleage și cu răzvrătirea în Țara-Rumânească.»

86. [Călimănești], 29 Februar 1821. «Gheorghe Ocnariu.»
Se apucase a duce marfa lor peste Olt. «Și, cându noi cu carăle acolo, s'aũ fostũ opritũ și podulũ acela, și acuma nu știũ ce să facũ, și mã rog dumitale ca să amũ cinstitã porunca dumitale în ce chip, să urmezã, că vademũ că boeri și neguțitori își daũ peste capũ. Rugĩndu-mã, ci, cumũ poți mã susũ, să amũ cinstitã porunca dumitale, că, dacã nu ne-aũ lãsatũ să trecemũ, noi le-amũ descãrcatũ.»

87. Sibiiũ, 12 Mart st. n. 1821. Hakenau. Știe ce se întimplã în țarã. «Zu bedauern ist es wahrlich dass eine so schöne Provinz und ihre Einwohner ganz ruiniert werden muss, und es schon ist. Wie diess alles enden wird, weis der Himmel... Ich verliere alles was ich habe wenn Bukarest eingeschert wird, woran ich nun nicht mehr zweifle. Nur den mindesten Theil meiner Effecten habe ich hierüber retten können. Gott vergebe es *dem*, der an alledem Unglück schuld ist. Seit ich hier bin, sehe ich täglich beraubte, misshandelte und zugrund gerichtete Menschen aus der Wallachey herein kommen. Die Kleine Wallachey hat ihren Wohnsitz in Hermanstadt, die Grosse in Kronstadt aufgepflanzen. Da treiben die Boyaren ihr Wesen nach Belieben. Es eckelt einen an, alle die Umtriebe mitansehen zu müssen... Ich schliesse hier das famose in Bukarest gedruckte Poeme bey, was Sie aber wahrscheinlich schon besitzen werden. Es enthält reine Wahrheit, und ist nicht übertrieben. Er ist an Allen schuld.»

88. București, 13 Mart 1821. Hakenau. Constatã «die gegenwärtige höchst kritische Lage der Dinge».

89. Sibiiũ, 2/14 Mart 1821. Stan Popovicĩ. «Atit este adevãrat că Theodor Slugeriu, cĩtũ mearge, tot să întãreaște; are pãnã acum la 4.000 oameni, și mãnãstirile Țintãreani, Motru, Tismana le întãreaște și le umple cu zaherea, să aibã; însă din grĩu macinã fãinã și pune în mĩnãstiri. Astãzi am auzitũ ca să fie venit și pãnã la mĩnãstirea Urez și Bis-trița; aceasta trebuie să fie adevãrat, că boerĩ cu calabali-

curile lorü de vre-o 3 săptămîni aü umplut lăzăretu și Cii-neni; acum aü început și dînși cu familiile lorü a veni în-lantru. Aseminea auz că și dinü București aü început a trimite la Brașov lucrurile ceale mai bune ce aü boeri, la siguranție: cum să veade treaba, și acolò este frică. [Veste cu Turciü aü ars Galațul și corăbiile.] Una este mai mare care mă bagă în gînduri, fiindcă Slug[eriu] Theodorü face vizite minăstirilor pe marginea țării, de spre partea noastră, nu cumva să vie și până la Coziia, Rîmnicü, să ne tae potecu, să nu ne putem aduce cordovanele ce mai avem la Giorman.

... Scrisorile de București le-am trimisü iară cătră Samur-caș la Craiova, că acolò să află trimis de Divanu Bucu-reștiului, spre împăciuirea cu Slugeriu Theodorü; iară mi să pare că puținü va isprăvi, fără îș va umplea punga, după obiceiü țării.»

90. Călimănești, 4 Mart 1821. Hagi Dumitru către Dumitrașcu. «Vindü aici, la Călimănești, Marți sara, [= 1], auzindü că vinü ai lui Theodor, amü șazutü la Călimănești până aü și venitü, și Vineri [= 4] aü plecatü, și n'aü făcutü nici-unü răü, și Vineri aü plecatü. Și eü, văzändü că n'aü făcutü nici-un răü, amü plecatü la vamă și am lăsatü marfa totă la Călimănești. Dar, de poruncitü, totü amü poruncitü că, de să va auzi că vinü niscai oste mai multă, să le încarce, să le ducă până la Brăslăvești, și le-am lăsatü și tale[ri] 25, ca să dea la car să le ducă; și eü, plecîndü la Craiova, până la cincü, șase zile trebue să viü aici cu răspunsü de la Craiova. Și, cătö pentru răutate, să nu te prea superi, că până acumü aü fostü bine, iar, cândü vom auzi de răü, vom triimite om în-tr'adinsü cu scrisoare, de vom face de știre dum[i]tale. Și aü fostü hoțu ce aü venitü aici, aü fostü Gheorghie Cărjaliu de la Ocnă și cu unü popă, și ei s'aü răpezitü de aü lotü și podulü de la Jiblea, și l-aü trasü dincoace, zicänd ca să meargă la Brăslăvești, zicändü că săntü boeri acolo, și vătafu de plaï mai multü după dănsulü aü ublatü, și, cândü ei în Călimănești și vătafu apucase de trecuse Oltu, aü apucatü vre o cățiva boerenași aici, și i-aü spoveditü bine, după cumü să cade.»

91. Sibiiu, 5/17 Mart 1821. Stan Popovicî. «Noi dinu țară avem minciuni multe, dară cine poate creade toate! Atîtu, erî am înțales că Slugeriu Theodor tot să mai întăreaște, carele aū trasu cordon marginea Dunării, însă în halbmond¹, de la mînăstirea Urez, pe la Tîrgul-Jiului, Țîntăreani, la vale pe Jiū în josu, până cătră Orehova, și, la Sadova, aū trecut Jiulū dincoace; acolo aū ordie saū comando, iară în Craiova n'aū intrat. Am oareșcare bucurie că Gïormanu și Craiova sântu ocolite: doare milostivul Dumnezeu ne va feri de pagubă... De altă parte, am înțalesu că Muscalii aū trecut peste Prutu în Moldova și Țara-Rumînească, și în coloane mașirluescū cătră București.»

La București, S. Mosho e «în frică.»

92. Iași, 9 Mart 1821. «Măgîrdicî H. M. Buiucliu.» «Acu Moldova, împreună cu Domnul, s'a sculat zorbă la supra Turcului: voința lor eî să fi singur stăpănitör la Moldavie, și, căte Turc s'a aflat în Moldoua, pă toț aū tăiat.»

93. Sibiiu, 9/21 Mart 1821. Stan Popovicî. Trimete «vr'o 3 proclamațioane ale prințului Ipsilant... Poșta Bucureștilor astăzi adusă veaste că București în 5 zile s'aū spart: aū fugit toți în toate părți; baronu Sachelarie îmi scrie că o să vie aici. Minciuni multe sînt, precum că avantgarda lui Ipsilanti să fie intrat în București și iarăși că Muscali, adecă oastea muscălească, va să gonească pe Ipsilanti, căci aū fugit de la Rusiia cu atîta oaste, tunuri și muniționū, etc., etc. Slugeriu Theodor aū intrat în Craiova, aū cuprins Rîmnicu pe Olt la vale, aū venit și la Călimănești din oamenii lui; acolo avem și noi destulă marfă: civit, cavea, fesuri ce le-aū rîdicat din Craiova, și iarăși destule calabălicuri negustorești și boerești. Dară n'aū făcut la niminea nimica, ci din potrivă aū poruncit la setū (*sic*) să iă foarte bine sama, ca nu cumva să să facă la cineva cea mai mică pagubă, că atunci ei vor fi răs-punzătorî. Ei căuta pe ispravnicî și zarafî și zapciî ca să-i spovedească, dară luasă frunză în buză aici la Sibii, la sănătoasa... De astă dată avem destui musafirî în Sibii, numai sînt cam ușorî de bani, cum mi să pare.»

¹ Semilună.

94. Gioroc, 10 Mart 1821. «Stamati Mărgărit.» «De om avè liniște v'o 10 zile, dar nu cred. În Craiovă n'au rămas nime, că Tudor săngur aū dat de știre lă nigostorî să să de înlăuntu, că Turci vin. Și ieū mă rog de dumneta să-m scrii ce să mă facū, că aici, în câmpul acestū, nu pot să șez, și marfă nu pot să o las... Pe semne, dacă mi-o fi rânduit să mă prăpădescū de Turci, iară, de oī vidè că n'am und[e] scăpa, mă duc la Todor, că priimește omin[i] cât de mulți, căci și arme capăt,—că altă putere nu-î, că să duc și alți, și Petcu, fratele lui chir Savă, și Nicolă, cumnatu lui chi[r] Vă-sile; de cât să umble fugănd: n'are unde scăpa.»

95. Sibiiū, 12/24 Mart 1821. Stan Popovicî. «Sintem sănă-toși, numaī cam învăluiti, din pricina deaselor vizite ale boia-rilor, că ne-aū cutrupit deodată: unii poftesc case, alți me, bele [= mobile], care aici e discolie a găsi, și alți cer bani că n'au de cheltuială, că sînt toți ușorî, că Caragea și Suciū Domniî Țării-Rumînești, cu meșteșugurî i-aū stors pe toți: Domni aū rămasū cu banii, iară boeri cu rangurî mari boe-rești: tităl one mităl [= Titel ohne Mittel].»

96. Sibiiū, 16/28 Mart 1821. Stan Popovicî. «În ceasul acesta am auzit o minciună, că Slugeriū Theodor arū fi strînsū pe toți oamenii ce i-aū avut rîsipiți prin țară până la Cii-neni, ca fără pierdere de vreme să să strîngă la Slatina toți, căci ar fi trecut Turci în Țara-Romînească.»

97. Sibiiū, 19/31 Mart 1821. Stan Popovicî. «Spunū că s'arū fi așezat ispravnic la Rîmnic, Pitești și vătaf la Cii-neni și pe hoții ce jefuia țara, să-î fie prinsū, etc. Vedea-vom. Astăzi aū sosit și Madame v. Flaișhacălū aici.»

98. Orșova, 20 Mart 1821. Gheorghe Opranū vorbește de izbucnirea «revoluții», supt «Theodor Schusser», și de fuga boierilor la Sibiiū. — Nemțește.

99. Brașov, 21 Mart 1821. Εδσάθιος Μπαλόυτζας. Acolo sînt «toți boierii, precum și negustorî Bucureștilor».

100. Gioroc, 22 Mart 1821. Stămami Mărgărit. Pentru marfa ce a încărcat. «Doră ne ajuta Dumnezeu să ne vedem barem de marfă curățîți: apoi ce o vrè Dumnezeu! Că aici-î mare frică: una de Turci, altă, de Rumăni, — că totă țara să în-

vrăjbe[s]t[e], că merg de să scriu la oste și predeză pe unde ajung.»

101. Sibiiu, 23/4 April 1821. Stan Popovici. «Din ceasă în ceasă ne cutrupescă boeri Craiovi, Rimnic, etc., etc., încit ne-aū mai zalisit din deasele vizite ce ne facū; nu pot căuta nici-o treabă; mai vîrtos că noi eram obicînuîți cam cu singurătate, iară acum ni să pare cam plicsis, până ne vom obicînuî.»

102. Craiova, 26 Mart 1821. Nestor Pavlovici. «Spun că să să fi sculat Sărbi în picioare... Aicea ostea care aū fost, s'aū dus la Jitiian la mănăstire: aū și steagur[i], și pânza steagului este în 3 fețe: $\frac{1}{3}$ roșu, $\frac{1}{3}$ vînat, $\frac{1}{3}$ alb. Aicea nu este niminea; aicea s'aū strigat erî pin tîrg că toț negustor[i], Arnauț[i] și toț cari aū arme, să meargă la ordiia cea mare înaparatească la Jitiian și să să scrie și să să bată pentru patrida și pentru lege, și li sa vor da leafa înaparatească, iară care nu vor vrè să meargă, să nu fi slobod să porte arme la sineș. Caimacamu aū venit la Diî, și spunū ca va să vie aici cu Turci 6/m. Aicea aū scris la s. Șolomon și s. Pana-iot că să-î trimit[ă] caî de poște, să vie, și nici unu, nici alt[u] n'aū vrut să-l asculte. Ce va fi, Dumnezeu știe. Destul[e] străji sănt, destul[e] pe drumur[i]: nici pînă la Giorman nu poate omul merge fără de răvaș de străji: una; al doilea, te desbracă. Socoteala scaunașilor am primit, și voi vedea să scot ce va fi cu puțință de la dănși, cu toate [că], după cum am arătat du[m]itali, mai toț sănt duși la ostea... Vre o negustorie nu este să facă cineva, fiind oraș pustiū... Aicea spun că Allexander Ipsilanti soll mit 21/m. R. in B. eingeruckt sein.»

103. Orșova, 29 Mart 1821. Opran. «In unserer Gegend hört man dass der Theodor mit seiner Mannschaft mit circa 8.000 Mann in Slatina sich einfindet, seit welcher Zeit auch in der Nachbarschaft sehr ruhig ist. Die Türken sollen zwar einen Ferman haben in die Wallachey zu rücken, allein bis zur Stunde sind sie alle ruhig, und haben noch nichts vorgenommen.»

104. Craiova, 29 Mart 1821. Nistor Pavlovici. Știri de peste Dunăre, că Sîrbii nu s'aū răsculat și Turcii n'aū de

gînd a trece. «Aicea noi tot în frică ne aflăm. Caimacamu care erea să vie de la Diî, n'au mai venit: tot la Diî este. Ostea de aicea, tot la Jitiian să află, și să întăresc cu metereze și cu șanturi, etc. De S. Thodor spun să fie la Cotroceni langa Buc[urești], alți spun să fie întrat în București: destul nu poate omul nici de a un[a] să afle adevăru.»

105. Craiova, 30 Mart 1821. Nistor Pavlovici. «Aztăz au venit știre de la D. precum că D. s'au închis, și să fi venit afară din ostea care este acolo încă 15/m., și esti să mai vie încă 40/m. de Türken; la Nicopoli, să fi venit 2 Pași cu oste. Spun ca să să fi poblîțarluit dincolo că au batae cu Musc[ali] și să să scoale și mic și mare. S[luger] Thodor este la București, și amândoi ficior a lui Ipsilant spun ca să fie în București cu vr'o 20/m. de oste; de la S[luger] Theodor au venit înștiințare aicea, precum că pe Caimacamu de la Diî să-l primească aici fără decăt să să scole și să meargă să prinză pe Poroineanu și încă unul, și pă un beșleagă, cari aceștia] toț să află spre Calafat și fac rele, și au și Turci cu dănși, însă nu mult, numai vr'o 40. Și așa au plecat eri s. Șolomon cu 700 de inș ca să-î prinza și legaș să-î ducă pe toț 3 la București. Aici la Jitiian avem cu s. Costin cu vr'o 200 inș. Zaherea tot străng de pe la toț, și de la boeri, și de la arendaș, și de la negustori, unde găsăsc; au luat și de la schit Pitar (?) o clae cu fân. Aicea eū aztăz sântem în frica mare. În trecutele zile au înpușcat aicea s. Șolomon 2 inș, însă aceștea erea omen din Banat: unu Sărb și altu Ungur, și, fiind aicea C[ăpitan] Iordachi, s'au scris la dinsul Arnăuți, și, după ce au fugit Samurcas de aici, cu C[ăpitan] Iordachi cu totu, au fost și dănși cu dănsu, apoi s'au rupt, adecă au fugit de la dănsu și s'au străns cu vr'o 14 inș, și au jefuit pe mulți, și să fi omorăt și un negustor de la Slatină, și aceștea eșisă înaintea Nemților ce pleasă, și, vrând a-î jefui, au dat s. Șolomon peste dănși și i-au prins; iară altfel erea vai de ei: erea și spețieri și d. Șvabu și toț, toț, cu tot calabalăcu lor. Decî iel pe acești 2 i-au scos aproape de rascruce, și întâi i-au înpușcat, apoi le-au tăiat capu și le-au trimis la București; iară trupurile le-au spânzurat la Carachiz

afară. M'am mirat pe omen[i] de altă țară, să li facă așa : să cădea să li trimiță acolo, și acolò să li să facă îndestulare.»

106. Sibiiu, 2/14 April 1821. Stan Popovicî. Abia în toamnă de se vor aduna satele. «Eri cu ghegeneral rusescû Pini, aghent în București, aû venit, și mîne pleacă drept împreună cu ghe-nerari la Laibah cu poștă [Stavru Ioan]... Spunû că și Ipsilanti aû întrat Miercuri, la 29 sau 30 Mart vechi, în Bucu-rești: vedea-vom ce va naște.»

107. Sibiiu, 6/18 April 1821. Stan Popovicî. «Toată Crai-ova s'aû rîsipit: altfelîu este pace; oastea este afară la Ji-tianu, străj în toate părțile.»

108. Giorman, 7 April 1821. Stămate Mărgărit. «Frică peste frică: să mai alineaza câte u zi sau dou, și iară vine câte u undă, de nu știu ce să fac; număi acum mă'm datat cu frică, și, până nu-î videa cu ochi, număi cred, că toți se aû făcut cunace în păduri; număi ieû șed acie la Dog..., mă'm mutat în pod, că mai bine mă pot apăra decât din casă, că s'aû redecat hoți și umblă nopte a gefui, și pentru de hele mă pot apăra din pod. Dară de Turci nu e vorbă să stē omul cu arme, fără de cât să le esă înnăinte, și, de o cere de mâncare, să le daû, după vorbă dumitale, că știu bine că Turcu nopte nu vine, fără ziua, și, din ce oi potē, nu m'ai mișca de aice, văzând cum să cruiaște lucru.»

109. Sibiiu, 13/25 April 1821. Stan Popovicî. Kreuchely e la Rusciuc: «dară este platnic rău, și este și adetoriu la mulți, și nu plătește.»

110. Brașov, 14 April 1821. Băluță Teișanu. «Despre Bu-curești scrie un ipochimen dum[nea]lui Vistierului Filipescu cum că cu adevărat pă doo locuri ar fi trecut Turci Dunărea dincoace, și la țărani nu fac nimic, dar pă Arnăuți, cum și pă arendași arnăuți, pă unde-î gălesc, îi curăță. De Ipsilant, cu adevăratu la Târgoviște să află, și Slug[e]r Theodor la Cotroceni; o scriu unii că și Slug[e]r Theodor s'aû apucat a face șanțuri la Cotroceni, cum și Ipsilant la Târgoviște. Vre un adevăr, niminea nu poate să afle.»

111. Sibiiu, 20/2 Maiu 1821. Stan Popovicî. «În țară nu e treabă: în toate zilele tot vin oameni cu calabăcuri; aû

umplut Sibiiu și satele prin prejură. S'au strînsu bieți boeri și negustori cu totu, că fără de veaste i-au lovit fuga, și bani n'au de cheltuiala, și iarăși aici scumpetea din zi în zi creaste.»

112. Iași, 22 April 1821. Buiucliu. «Pomunten boiarî a focut jalba la Turc; a tremes cum că să vii și să gonească zorbali de aici; acù ș[i] Turcul a făgăduit cum că are să vii. Pașa de la Ibrail a scris la aghent că: spune la suditi dum[i]tale să nu se spareaă nimine, fiștecare să cavută trebuinta lui. Eū cu negușitor ș[i] cu boier n'am treabă; eū am treabă cu zorbali: noi avem să vinim pentru dănșă.»

113. Sibiiu, 27/9 Maiu 1821. Stan Popovicî. «Nici Ipsilant, nici Slug[erul] Theodoru nu auzim să facă vre o mișcare. Eri aū trecut pe aici doftorul lui Ipsilanti cu alți doi oameni în uniformul alu lui ieros lohos [*ἱερός λόχος* = legiunea sacră], acolò la Viena, pe seamne cătră monarh; ce vei afla, mă rogū a mă inștiința.»

114. [Călimănești], 28 April 1821. Petru Ocnariul. Vătășia i-a luat din marfă o rogojină. S'a plîns la lăzăret. «Și, cumū amū scosū grai dinū gură, aū pusū plăiași ca să mă bată, și amū avutū norocire cu unū prietinū de mă scăpatū.»

115. [Pitești], 30 April 1821. Gheorghe Mih[a]ilū. Trimete scrisoare către fiul său Andrei, care e «înnăuntru». «Și noi aici în mare pericol ne aflăm, care ne-am speriatū și nu știm ce facem, că ni-am drage (*sic*) spre dumneavoastră, la Sibii, dar, fiindcă avem case grele, ne-am sahtișit, și nu știm ce facem. Și ne rugăm și noi că o povățuire de la dum[neavoastră], ori în ce chip de va fi cu puțință să am cinstitū răspunsu dumneavoastră.»

116. Craiova, 1-iū Maiu 1821. Nistor Pavlovicî. Hagiul a fost la Rahova de a vorbit pentru lină cu Ali-Aga. «Iară, cāt despre rasvratiri, aū zis Ali-Aga așa: la ei dincolo nu-i nici-o grijă, iară de dincoace nu știm ce va fi. Ostea să trage la vale și la deal, spre Diiū, Cerneț, Giurgiiū, Brăila. Caimacanu tot la Calafat să afla: aici aū scris cătră vechilu de Aghenție precum ca să șaza toț la casale lor, că nimin nu să vor supara, și, când va veni aicea cu ostea, nu să va

pune în case negustorești, ci la hanuri și la manastiri, și scrie d[u]m[nealui] Caimacanu precum că omeni, până nu va veni dânsu, să nu plătească la alt cinevaș nimic, nici bir, nici zaherea să nu dea, nimic, nimic, zicând că aceste toate n'au locul lor. Destul aicea nu știm ai cui sântem. Caimacanu orânduște un fel, de la S[luger] Thodor, alt fel. D[u]m[nealui] Caimacanu rânduisă vechil de pocovnic pe un om al d[um]nealui, și Șolomon aũ trimis er vr'o 20 de inș ca să-î iã armele, și așa l-aũ scos din pocovnicie. Mai venisã erî dimineață vr'o 40 de inș, și să închisã în casãle Vorvoreanului, și ne cam perdusãm: numai aũ navalit norod mult la dãnși, și, vãzând norod mult, s'aũ îngrozit, și s'aũ dus. Întãiaș datã, zicea precum că vin de la Cerneț și să duc la București, pe urmã, dupã ce plecarã, să dusãrã și trecura Jiu, ci, cum zic, erî uitasãm de Turci: m'erea mai fricã de aceștea, și așa în toate zil[e]le cu fricã. Dumnezeu să-ș facã milã și să aleagã odat[ã] la un fel! Nene Hagi, când s'aũ dus acolo, s'aũ fost schimbat din haine, s'aũ înbrãcat cu hainã albã, și l-aũ cunoscut Turci, și l-aũ închis la aianu, și, de nu-l conoșt[ea] aianu, bine, și alți scapã cam urãt, ca să scolasã norodu, adecã prostimea, și zicea că este iscoda și de 'bea aũ scapat. Destul și vechilu de consul aicea aũ trimis un om la Calafat la Caimacanu, cu niște scrisori de la Tãrgu-Jiuului în pricina Ungureanilor pentru de bir (?) să nu să supere, și și acest de 'bea abea l-aũ lasat să vie iarã înapoi. Caimacanu nu-l oprea, darã ceialalț staũ înpotriva, că tremura de fricã. Nene Hagi aũ vorbit și pe la marginea Dunãri cu Sãrbi care aũ oi, și spune că și de acolo pot să iasã vr'o 6/m de oca. [Tocmealã cu Novãcenii.]

Eũ zic așa că la Rahova nu va să fie nici-o fricã, fiindcã toat[ã] frica și puterea mare spre Diiũ să strãnge.»

117. 3 Maiũ 1821. Buicliu. Turciĩ vor veni în zece zile.— Din Cernãuți, la 18 Iunie, el scrie apoi că dînșii ar fi ars Galați, Birladul.

118. Sibiiũ, 4/16 Maiũ 1821. Stan Popovicĩ. «Te poftescũ să beșteluești gazeta greceascã «Teligraful» pe adresulũ arh. Stolnicu Ianco Lahovari pãnã alt Dezimmer aici la Sibii.»

119. Sibiiu, 7/19 Maiu 1821. Stan Popovicî. «Îmi scrii ca să mă păzescu a nu împrumuta boieri : bine ar fi, frate, dară poate omul scăpa ? Cu toate [că], după cum și până acum bani la boeri n'am păgubit, socotescu și de acum înaintea că nu vom pierde, că la cei cu catastasis daū, însă cu amanet ; apoi avem și datorie la ast felî de vremea să ajutăm unul altuia. Iară, de aū fost jăfuitori și stricători de patriia lor, iaste prea-puternicul judecătoriu a judeca pe toată omenirea.»

120. Sibiiu, 11/23 Maiu 1821. Stan Popovicî. «Despre Țara-Rumînească n'avem alte știri, fără tot răscoala cea veache. Dumnezeu să-și facă milă ! Vorbescū oameni că să tot întăreaște Ipsilant, și în scurt va să meargă peste Dunăre ; apoi cine știe ?»

121. Rușava, 11/23 Maiu 1821. Dumitrașco [Popovicî]. «Aici nimica nouă cu adevărat despre vre o parte a Țări-Rumînești nu să poate afla. Din curgerea minciunilor, întocmai ca și la Sibiiu, care fieștecare după pofta sa face plan și vorbește, iară cu adevărat să fie că, după spunerea unui Cernețan ce aū fost venit erî la schelă, că la Cerneți să află un beșleagă cu 150 de Turci, însă acești 140 erea pe motrile (?) cu nește zapciî, și, find frică lui beșleacă, cu ai săi vr'o zece aū luat și pe cei arătați țirca 140 lîngă sine ; care din oraș afară nu să mișcă ; iară bunătăți nu fac, fără urmează și dinși după cum aū găsit țara în stare. Iară din hoțumani de pandurî mehedințeni umblă până aproape de oraș și fac întogma rele, asemenea despre Calafat ; Craiova nimica cu adevărat n'am putut afla alta, fără că Caimacamu să fie tot spre Calafat, și la Craiova să nu să fie cutezat duce, neavînd îndestulă putere. De va fi adevărat, spun că Slugeriū Todor să fie dat poruncă lui Șolomon că pe Caimacamu, putînd, ca să-l prinză, fără a să face vre o vărsare de sînge, iară pe cei doi cunoscuți Pr : și Bș : orî cu viață saū fără, să-î pue la mîna și să să pedepsască pe morte, pentru faptele ce urmează : de va fi adevărat, să va vedea...

Despre Sîrbi, până în ceas nu să aude să fie făcut cea mai puțină mișcare, că pe unu Dragobete, Rumîn din Mehedinț, și cu un tovarăș al său ce erea să meargă cu scrisori la

Beligrad și s'au prins la Diî, slobozîndu-î Pașa nevătămați, să fie belitu Slugeriu Todor de viî, findcă au produsit. [Un dușman al lui Miloș fugе dincoace de Dunăre cu 600 «de inși».]

Pașaju despre Țara-Rumînească încоace, cu calabăricuri, cară, etc., iaste cu totu închis; nu lasă Adacliu să tracă nici de cum fără oameni călăreți; ba încă porumb, etc., nici într'un cap (*sic*);.. aici și de la Bujor încоace iaste tot mai scumpe bucatele.»

122. Craiova, 16/28 Maiu 1822. Nestor Pavlovici. «Pentru de Manafî spun că vor să să ducă în aceste zile și să rămăia numai Margineni: bine ar fi de le-ar da Domnulu gându acela, ca să scăpăm odată!»

123. Sibiiu, 18/30 Maiu 1821. Stan Popovicî. «Noû nu avem nimic adevărat, iară minciuni destule. În Țară, răzvrățitori șăd pe locu, doară citu facu cîte puțină stratighimata de la un loc la altu, și între cei mari anfirări [=Anführer] de Arnăuș și panduri să fie intrat oareșcare dihonie: să catatrec-săscu uniî pe alți, dacă cumva nu va fi meștesug la mijlocu, ca să zică Turci că-i adevărat și să treacă în țară, să să poate lua de capu; apoi, iară, cine poate ști, fiind multe amestecături de oameni! Celu mai rău este că multe ceate de hoțomanî sînt cu cuvînt că sînt ai unuia și ai altuia, și pe cine întilnescu pe drumuri, jefuescu de arme, haine, cai, îi lasă abia cu mare rugăciune, numai în cămașă și desculți, încît și dintră dînși uni pe alți jefuescu. Au ajuns vreamea, care să scoală mai de dimineață și este mai tare, acela este mai mare. Este și aceasta, că n'au nici-o sistimă: nu să supun poruncilor, cei mai mici la anfirări; cine ce vrea, aceia face... Pitești staî pe locu, n'au fugit niminea din negustori, nici că s'au bîntuit de cineva, afară de Ipsilant. Au rînduit să dea Piteșteani toți vr'o 10 a 20/m lei, iară, altă ceva, până acum, nimica nu s'au făcut... Orașu stă pă loc [scrie altul în P. S.], numai boerimea au fugit; niminea din neguțtori pagubă n'au avut.»

124. Sibiiu, 21/2 Iunie 1821. Stan Popovicî. «Noû avem că la 16/28 Mai au intrat Turci la București sumă (*sic*);

poate și la Craiova să fie intrat, dară știre n'am; iară voi-nici care numai cu gându socotea și făcusă și planuri că au zdrobit cu totu pe Turci, s'au tras la sănătoasa pre munte: ce vor face, nu știm, că încă n'am auzitū că să să fie bătut undeva; dară, cum cam văz, fuga este cam rușinoasă, dară este sănătoasă.»

125. Sibiiū, 25/6 Iunie 1821. Stan Popovici. «Am văzut că poșta Țarigradului au adus veste că acolo este isihie și piața s'au deșchis; bine ar fi; numai până acolo sînt cîrligeale, că-î toată țara până acolo în picer[e] și în arme... Turci au venit la București și Craiova destui: toți Arnăuți, panduri ce era risipiți prin țară, s'au trasu spre Țirgoviște, la Ipsilant. Numai spunu oameni că pe Theodor Vladimirescu l-arū fi prinsū Căpitanul Iordache în Pitești, și, băgîndu-l în fiară, l-arū fi trimis la Ipsilant la Țirgoviște. Ce să fie pricina, ei vor fi știind. Turci au pornit de la București spre Țirgoviște, și de la Craiova spre Rîmnicū; mulți sînt aici, prea periergoș, așteptînd să să iă de capete, ca să vază care vor fi mai tari: iară pe mine nu mă prea înteriseaște minciunile ceale multe.»

126. Orșova, 28 Maiū 1821. Gh. Opran. «Novine sînt cu adevărat că Caimacamul în Craiova au intrat, numai nice în drum, nici întrînd în Craiova, nu s'au bătut nici unde, și rebeliașii s'au tras.»

127. Sibiiū, 28/9 Iunie 1821. Stan Popovici. «Din Țară avem știre că Turci la sudiiți noștri și raiale țaranii nu le face nimica, numai la panduri, ipsilandioți, Arnăuți, pe care-î capătă, proșes scurt le facū, chisbașana, și scapă țara de ei. În Craiova și București, pe unde au călcat Turci, spunu că-î isihie, nu facū nici-un rău. Turci au venit până la Rîmnicū, care s'au întors înapoi, fiind numai vr'o 300, și în Rîmnicū era mulți catergari de adunătură: poate să vie mai mulți Turci; cum mi să pare, la Rîmnicū mare vărsare de sînge va să fie. Pe la Drăgășani și Zăvideni s'au lovit, și au fost tot cu pierderea pandurilor de ai lui Ipsilant. Ce va naște, Dumnezeu știe; aici oameni grăescū cu hotărîre că Muscali va să declărăluiască Turcilor bătae, mai virtos din

pricina ucideri patriiarh[u]lui și alți; apoi, trăind, vom vedea.»

128. Craiova, 31 Maiu 1822. Nistor Pavlovici. «Aztaz aū venit unu de la Diī și spune că Manafi cari aū plecat de aicea n'aū trecut dincoalo: tot la Poiana să află, și vaī de maică cmenilor, ce trag cu dānși! La Diī să fi venit sumă de robī, dar Grecī, Grecoicī, copi, copile, fete, muerī, și să le fi vānzānd prin tārġ, 200 pān 500 lei una; să fi fost și o fat[ă] de 12 anī Grecoică, și, vāzānd pe aceī cari fusāsă acolo cu haine nemțāști, aū început a plānge și a zice grecește cātră dānsu: «Faceți-vă pomană și ne scăpaț de māniia acestora», și alte multe.»

129. Sibiiū, 1/13 Iunie 1821. Stan Popovici. «Pe Slugeriu Theodor Vladimirescu cu bună samă l-aū tăiat Ipsilant; în țară este prea mare stīngere: de o parte, pānă unde sīnt Turci, tae oameni, muerī, copii, ce le iasă innainte, ard sate, orașe, tot; de alta, iarăș, pe unde ajungū hoțomani, despoae oameni, pānă și cămașa de pe trup avīnd bună, le iā, și le aruncă cīte o țoală, să nu rămīe în pieile goale tocma; ard, pīvniți spargū și buților cu vinurī fundurile le spargū de cură vinurile, și, de întīnesc negustori orī măcarī cine mai puțini, le iaū ce aū, îi tae și îi aruncă în ape saū gropī cu pieile goale. Ci numai milostivu Dumnezeū să-ș facă bine și milă, să dea gīnd bunū Înpăraților ca să trimiță o puteare în țară, a scăpa ticăloasa țară de astū feliu de urgie dumnezeiască. Altă mīntuire n'aū mai rămasū, că, de va ținea multă vreamă această prăpastie, vorū să moară și de foame pe aici cei ce aū fugit de ș'aū scăpat numai viața aici, iară ce aū avut în țară: case, acareturī, vite, bucate, haine, toate li s'aū prăpădit. Lasū a socoti, la ast feliu de frică și peste munți poate omul să iā ceva cu sine? Acumū aū început din capetani de hoțomani a fugi încoace, aici, la Brașov, să-ș scape și ei viața. Spun oameni că toți capetani sīnt vorbiți să fugă: poate că și Ipsilant pānă acum să fie și fugit încātrăova. Care și eū mai că daū crezāmīnt că vor fugi toți, că nu-i cu putință să stea ei īnpotriva unei Înpărății, și mai vīrtos fiind feliu de feliu de neamurī, între care aū intrat o

mare dihonie și prigonire. Iară Turci sînt toți numai un neam și sînt cu minte; iară aceștea toți oameni proști, umblă tot beați.»

130. Sibiiu, 13 Iunie 1821. Hakenau. Are știri din Constantinopole. «Eine schöne Verantwortung haben jene auf sich geladen die eine sinnlose Unternehmung wagten, welche soviele unschuldige Menschen bluten mache, und noch mehr ins Elend stürzt.» Brîncoveanu e la Brașov sau «Koharna»: a primit documentele ce a cerut. «Die Herren Eteristen haben sich aller Postpferde bemächtigt... Die Türken gehen langsam und vorsichtig zu Werke.»

131. «Rușava, 3 Iulie nouă 1821.» N[estor] Pavlovici. Pleacă spre Craiova. «Vești rele de acolo spuî că să să fi mai lovit Turci odată la Dragașani cu bimbaș[a] Sava, și mulți Turci să fi căzut, și să fi luat de la Turci și 4 tunuri, destul frați de ai adunări sânt petudindinea (după spusa oamenilor ce au venit de acolò): Ipsilant, să fie la Cozia; Diamandi la Urez, B[imbașa] Sava la Dragașan[i], C[ăpitan] Iordachi la Tismana, și Ghiță Hoțu aproape de Rușava, în munte, aproape de Vălce-roba, și Papa, frat[ele] lui Thodoru, este la Tărgu-Jiului. Turci sânt la Craiova, Țăntăren[i], Motru și Cerneț, și spun că sânt Turci fort[e] turburaț asu[pra] creștinilor, mai vartos asupra boerilor și asupra Grecilor, și fac multe rele, atât dănsi, cât și panduri; ci numai unul milostivul Dumnezeu să-ș facă milă! De la Craiova au fost în săptămîină trecut[ă] un om aici, de la Her Dreisler, și au fost spuind că până atunci nu făcusă Turci nici-un rău la Craiova, și au fost venit și ceva negustori înlantru. Destul cu frică mare sânt toți cei ce sânt acolo, fiind Turci măhniț asu[pra] creștinătăți, și le este frică, nu cumva să înfrângă panduri pe Turci, sau să să lovească la Craiova. La Cerneț să află fecioru Caimabanului (*sic*), ispravnic, cu vr'o 4/00 (*sic*) de Turci; însă tot sânt prințipal; zapci s'au orănduit, și, cât pleacă în plasa, i prind panduri și i dezbracă; zioa, umblă Turci pin sate după zaherea, și noptea panduri. De dincolo, de la Sârbi, să aude că să să fi gătind. [Știri de acolo.]

132. Craiova, 2/14 Iulie 1821. Nestor Pavlovici. «Pe uscat

sănt toate drumu[rile] închisă. Aicea am găsit toate lucrurile după cum le-am lasat: nu s'au făcut nici-o stricaciune. Destul tot cam cu frica trăim... Aicea negustori care fusășă pe la sate, s'au întors toț înapoi: târgu este deșchis, numai, cum zic, căm cu frica... Bani aicea s'au suit... Drumu la Râmnic tot închis este: nu pot merge niminea, nici că vine cineva. Ostea este mai încoace.»

18 Iulie: «Casă noastră s'au golit acum de musafiri.»

29 Iulie: «Drumu Râmnicului este până acum tot închis, și astăz au vrut niște omenī ca să meargă până la Dragașan[i], și nu i-au lăsat, zicându-le să mai îngădue vr'o câteva zile, că drumu nu-ī sigur.»

133. Brașov, 16/4 Iulie 1821. Velie Pavlovici. «De fr'o câteva[a] zile amū venit și eū aicea în pace, ca să afu câte ceva, dară, de minciūni prea multe, nu putem afla nici-unū adăvarū, fără căt veț fi auzit de mânia lui Dumnez[eū] ce s'ao întâmplatū la București: cu bună samă, este adevăratū. Ovrei și Armeni să totū ducū de aicea la București, și scrie că Turci nu facū răū, darū boeri să tot gătescū să meargă și nu mai pleacă. Turcu care ao venit, este totū aicea până acum, că-lū tot portă boeri cu astăz, cu mâine; dară mă tem că nu vorū merge. Eri ao fostū aicea, la vamă, la Branū, aproape de hotară, bătae, că era unū Pota, Boșneagū, cu fr'o 800 apostatī, și zicū că ao venit fr'o 3/m de Turci peste ei, și să-o bătut lă[n]gă straj[a] împărătească. S'ao fostū spăriiatū și domni din vama, și s'au dusū sumă de dragoni și catan[e] la hotar, spre paza; dară n'amū înțelesū până acum care pe care ao biruit; zicū că apostat[i] ao meterez. Aicea greū, și cucuruzu forte scumpū; grău de la 15 f. pân la 11 galiata, și cucuruz del[a] 7^{1/2} pân la 7; lână au eșit la prețu cu 13 și 14 duce ocao, și este mușterei mulți, ovrei.»

134. Rușava, 8 Iulie 1821. Opran. «Înțalesăi că Solomon să află la Hațag cam supt pază; pentru care te rog, cum și mai nainte v'am rugat, ca să iconomisățu oricum mai bine știți, de la ghegeneral-comando ca să i să dia slobozanie a veni la băi, fiindcă este tare bolnavū.»

135. Hațeg, 17 Iulie 1821. Popovici. «Prin Silimonu doftoru din Tărgu-Jiului.» — I se zice și «Slugeru Silimonu».

136. Rușava, 21 [pe dos, N.]. Gh. Opran. «În Țara-Rumănească sânt doi stăpâniri: Turci sânt în Craiova, în Cerneți, pân orașă, iar răbeliași toț sânt prin satele dupe la păduri, prin cele de la munte și pe la mănăstiri, la locuri tari.»

137. Hațegü, 21 Iulie 1821. Popovici. «Că sa aude reü dinü țară: din Tărgu-Jiului, din Slobozie, din Peștenar, din Porcenî. Aü spartü pe paduri și aü arsü casile dupe acolo, și acuma să duc toți la Tizmană, cu tunuri, și, nu numai pe paduri saü Arnauți omoră, ce și pe lecuitor[i] dupe la sate. Aü venitü bajeni la schelea: suma nu știü. La Saleva înauntru, Ungureni nu cutaza să-șü înțerce oile și sa plece de acolo de la stine, ca umbla omenî reî de le strica. Erü s'aü mai dusü militar, și astaz trecură și știnjari; totü astaz s'a dusü și ghinararu și maeoru de ici acolo lä Vălcanü.»

138. Rahova, 28 Iulie 1821. «Abüdula-Aga Papazäolu.» «Pentru länă.»

139. Craiova, 10/22 August 1821. Nestor Pavlovici. «Eri s'aü cetit prea-înnalt ferman precum că iartă Înpărat[ul] pe toat[ă] raiaoa, și să să întoarca toț înapoi la casäle și moșiile lor, și întru nimica să nu să supere, și, cari vor fi fost amestecați, toț să-i erte, și, până să va nu numi și va veni Domnü, să fie Caimacanî, atât aicea, cât și București și Moldova, și să iä havaeturile după vechiul obicei, asemenea și toate veniturile, vama, etc. Iară, nevenind, atât boeri, cât și negustori, ca să-ș caute de casäle și moșiile lor: atuncea să vor găsi alți cari le vorü griji, etc., și alte mai multe.»

140. Craiova, 16 August 1821. Nestor Pavlovici. Casa fusese luată «pentru Gavazu-Pașa... S'aü învățat de beaü rachiü, și vin acolo, și trebue să li aduc rachiü să bea, și poate să să înbete, și fac pricina, mai vartos unde sânt mueri.»

141. 22/3 Septemvre 1821. Nestor Pavlovici. «La conac iară ne-aü venit musafiri, dară bunî: omen tot de la H. Baraictar.»

142. Craiova, 2 Septemvre 1821. «Fridrich Drexler, k. k. Agentie-Substitut.»

«Der Selectar-Aga traf den 1-ten d. M. in Krayova ein;

die Türken ziehen sich stark über die Donau zurück; bey uns in Krayova ist Alles ruhig; dess Pimbasha Sava enthauptet mit mehrern seiner Leuthen beschüttiget sich, da er auf Hochverrath ertabt wurde. Man sprech, Bucurest ist in Brand gesteckt; welche ich wiederrufen muss. Selbsten von den Leuthen des Pimbasha Sava wurde zwar in einer Mahala einige Häuser in Brand gesteckt, welches Feuer keinen grosen Schaden verursachte. In Betref der kaiserlichen ostreichischen Unterthanen welche Güter in der Walachey besitzen und von selben die Früchte für Gebrauch der türkischen Truppen genohmen wurden, solle, noch sollen von den neu gefexten Früchten gebraucht werden. So ist mir von Seiner Hochheit den Vesier von Vidin versichert worden, nach föllig hergestelter Ruhe dass Alles vergüttet und bezahlt wird von der Regierung, aber nur dennen wahren kaiser. ostr. Unterthanen, welche sich auweisen kennen dass sie die Moschie in Bacht oder Eigenthum ist, wo man Früchte genohmen. Ferner ist nichts merkwirdiges. [În Hațeg auzia multe minciuni.] Solte ...uns in Krayova Gefahr trefen, so habe Sicherheit mit allen Teuschen abzuziehen; der Fürst Calimachi ist noch bey Leben, welchen man für tod erglärde. Den 28 ten v. M. erhielt H. Caimakan, mittelst eines Dardaren, die Nachricht in Betref des Fürsten Calimachi, das der rusische Bothschafter Constandinopl verlasen; soll sich bestädigen; welche die Türken selbsten sprechen. [În Craiova vor rãmînea cîteva sute de Turci pe iarnã.] Vor acht Tagen kam Staphaniko Bibesko und Dinko Miran und noch einige Pojarn von Herrmanstadt glücklich in Krayova an: Stephaniko Bibesko ist Ispravnick in Csernez, der Sohn des H. Caimakan ist Ispravnik in Rimnick. Man spricht dass Bimbasha Sava meist auch wegen der Greuelthaten welche in der Gegend um Rimnick ausgeübt wurden, enthauptet wurde.»

143. Craiova, 12 Septembre 1821. Drexler. «Benehmen sich die Türken recht guth, und Vielle ziehen über die Donau nach Hause. Unser Kaimakan ist seit 10 Tagen kranck, samt seinen Sohn. [Se vor despăgubi sudiții.] Vor einigen Tagen führte man den Bruder des Totoc nach Vidin.»

144. Craiova, 13 Septembrie 1821. Drexler. Is'a făgăduit despăgubire pentru sudiți. Atribuie prezenței sale că n'a ars Craiova.

145. Rușava, 22 Septembrie 1821. Trimete o scrisoare pentru «dumnilui boerul Mare-Logofăt Dumitrachie Bibescu, dar, de nu va fi dumnilui aci, să va preda dumniaei conconei dumnilui». Trimesese și o poliță pentru el.

146. 22 Septembrie 1821. Mihaï Iovan. A vrut să treacă la Căineni cu «cartea dum¹ Caimacamului», dar nu l-au lăsat, «zicând ca este aici la Căineni altu județ, nu mai este cum era mai nainte, și mă a pus ca să plătesc tote avaturile».

147. Sibiiu, 8/20 Octombrie 1821. Stan Popovicî. Cît ari ținea tiparul pentru «părintele Macarie cîntărețu», care «ari voi să dea vr'o 3 cărți de cîntări bisericești la tipar, carele slovele de note le are gata; numai rumînește, de cuvinte, îi trebuesc, care la tipografia armenească au slove, și de toate să facă slove cum să vor porunci, curat rumînește? Și cu ce prețu a să putea regularisi¹?»

148. Sibiiu, 12/24 Octombrie 1821. Stan Popovicî. Pe un «agentu englezesc» ce era în Craiova, «Demeter Constantin ot Preșpurgü», «l-au adusă aici cu halaï, în poștă, de la Craiova, pe lingă București, legat și ferecat în lanț; căruia i-au fost dat conac la casarmă aici, și nu lăsa pe nimine să meargă sau să vorbească cu dînsul.»

149. Craiova, 17 Octombrie 1821. Nistor Pavlovicî. «Eri au strigat pristavu pentru monedă, ca să nu îndrăsnească cineva să o iă mai sus: adecă meh[mudeaua] 26 # în 16, crom[aleri] 8, deret[lii] 7¹/₂, grips[ori] 7¹/₄, beșlii 5, funduc 11, rebii 3. Nu știu cât[ă] vremea va sta la acest preț, că iară cei mari pentru de ușurințe le sue.»—Cf. *Negoțul și meșteșugurile în trecutul românesc*, p. 255, n° VI.

150. Craiova, 29 Octombrie 1821. Drexler. «Die Häuser sind fast alle verdorben, keine Fenster, kein Offen, folglich wo sie ein gutes, noch unbeschädigtes Quartier finden, suchen sie sich einzuquartieren. In Krayova ist alles voll mit

¹ V. memoriul mieu «Contribuții la istoria literaturii române în veacul al XVIII-lea și al XIX-lea», extras din *Analele Academiei Române*, XXVIII, p. 51 și urm.

Türken; die neu angekommenen Asier sind rohe Menschen: man spricht, binnen acht Tagen werden die meisten ausquartiert und auf den Dörfer verlegt.»

151. 20 Octombree 1821. Nistor Pavlovici. «Aceste zile scoasă ră omeni vorbă că va să să ducă manafi și deli, și va să rămăe număi Dieni. Bine ar fi de s'ar adevara, că altfel va să avem la iarna zor pentru fân, lemne, carne și casă de lacuit,— că celi mai multe casă sănt stricate; după lemni aū trimis aztaz 1.500 cară, să vie în aceste zile: beți omen sănt rău cazniț! Său să dă (și nu măi este), grăunță, făină, lemni, carne, biru, cară de rând să slujască, saraori, bașca, etc. Apoi Dumnezău să le ajute! Eri i-a luat de prin pravală pe baet ca să slujască la agale, și casă mult[e] vor să arza pe iarnă. În zilele aceste, în 3 locur[î] să aprinsă înfricoșat, și putea să arza Craiova, dară aū dat Dumnezău și s'aū stăns. Acum e rău, că, dacă să aprinde undeva și vor fi manaf[i] la acea casă, nu cu tează niminea să mearga să stănga, că li frica.»

152. Craiova, 6 Novembre 1821. Drexler. Turcii vor rămănea pe iarnă.

153. [Călimănești], 23 Octombree 1821. Gheorghie sin Ioan Ocnariul. Ce a plătit la vătaf și la beșlii din Căneni. «Butoiu este forte nevoeși, că curge pă toate rosturile, și pă funduri, de rândū: amū cășnitū destulū, și n'amū avutū ce să-i facemū.»

154. Hațeg, 26 Octombree 1821. «Ioan C. Salamonū, c. c. consular-ștaroste dinū Tărgu-Jiolui.» «Bizuindu-m[ă] prieteșugului Casi dum[nea]v[oastră], la care și eū în cursul acestor nehodihnite vremi în țar[ă], prin căt mi i-aū stătut mijloc și am avut ocazion, am slujit omenil[o]r dum[nea]v[oastră], cere să împlinească o poliță «de la d[u]m[nealui] Cămineariu Iorgu Văcărescu, de la București».

155. 29 Octombree 1821. Nistor Pavlovici. «Oștirea de acum nu măi are fân și grăunță; er aū luat grăunță dupin tărg, și aū dat asară la ostaș, etc. Dară pe iarna ce va fi: cu fân, orz, lemne, carne, făină, etc.? Beți Rumăn fân nu aū, și, nedănd de mănăcare la boi, nu vorū putea să aducă lemne și ce trebuie. Ci milostivul Dumnezău să-ș facă mila!»

156. Sibiiu, 29/10 Novembre 1821. Stan Popovici. «Astăzi am înțalesu că de la Tesaurariat au dat poruncă ca boerilor să li să dea pe iscăliturile lorū credit de giuvaerică și șaluri ce au, fără a supăra pe alți; pe Lunī voi vedea să ne luom cauțioanele, să scăpăm de o belea.»

157. Hațeg, 1-iu Novembre 1821. Solomon. Văcărescu e acum «ispravnic la Chimpulung... Sînt vremurile înpăricheată pă acole.»

158. Sibiiu, 9/21 Novembre 1821. Stan Popovici. «La Craiova din zi în zi tot mai rău. De acum au gătat finurile și orzu: vai de maica boerilor care s'au dusu, ce vor să tragă la iarnă cu păgîni de Turci! Bieți oameni țarenī nu au fin pentru dobitoace, și nu pot căra leamne: Turci desopere case și iaū leamne pentru focu, ard garduri, pălanuri, stobori, porți, uși,—ce găsescu, tot. Acum este biru în țară: de lude, de după cum în arată Sava acelaș.»

159. Craiova, 14 Novembre 1821. Drexler. Vor rămînea în Oltenia și peste Olt 5.000 de Turci. Se poartă rău: «wie man von einer unorganisirten rohen Art Menschen hofen kann».

160. Călimănești, 30/12 Decembre 1821. Dumitrașcu [Popovici]. Merge spre Craiova. «Foarte ne-am spăriiat; decăt am socotit, ce va vrea Dumnezeu: doară tot nu va fi nimic.»

161. Craiova, 9 Decembre 1821. Drexler. Un Pașă va merge la Rîmnic cu 30.000 de oameni. La Craiova sosesc alți 605: «das Benehmen bleibt immer türkisch». De patru orī foc, în ultimele zile. Casa lui Tache Bengescu arde toată, noaptea. Deli-Bașa cere, cu plată, «ein gutes Sperpectiv, welches in Ferne und Nähe guth zeigt».

162. Botoșani, 12 Decembre 1821. Măgirdici Buiucloglu. «De îi întreba despre țara aciasta, toată încă să află în prejede: videm că oaste turciască den ză în ză toate să mulțești; nu înțelegim urma cum a rămânè; atăta videm că totu țara iaste în mare supărare: marfurile nostre păn acum închise ședi la Boian, și gându nostru iaste să iernam la Sučava.» Bolta din Iași a scăpat: «fiindcă am fost luat de la Aghenția bandela, și pajoara nemțască era pusă innaintea

boltă, și, noapte aceea [23 Octomvrie], au îndrăznit 45 Turci de Eniceri cu topore, cu fânar și cu întreiagă gătire, și av străcat ușă de her și av cărat lucruri cele mai ăscumpi a jupanului Mardiros și lucrurile altora.» Doi oameni au fost opriți ca fiind complici; Ienicerii îi scapă.

163. Sibiiu, 17/29 Decembre 1821. Raport. «Atîta zahar, cafea, undelemn ce au venit aici și ce au trecut la Brașovû, de cînd este Ardealu n'au venit atîta sumă de mărfuri; s'au spăriiat și aici la vamă de atîtea mărfuri ce au venit și vin: încet-încet să va vinde, — sănătate să fie.

... Porunceaste, mă rog, gazetele grecești pe 1/2 an pentru părintele episcopu Rîmnicu, Galaction.»

164. Craiova, 6 Mart 1822. Fridrich Drexler. «Das wir bald den lieben Frieden hofen; nach Aussagung der Türken, sollen selbe bis Ende März die Walachei reimen. Die Gefangennehmung des Ally-Bascha bestättiget sich, der Selim-Bascha von Ismail, der mit 60.000 Mann auf die Marsch nach Vogschan war, ist wieder retur; das Benehmen der Türken und ihre Anzahl ist, wie früher, immer gleich. Auf der Strasse nach Viddin wurde auf Befehl des Dervisch-Bascha über den Schiefluss eine Brücke gebaut, welche auch schon fertig ist.»

165. Craiova, 11 Mart 1822. Fridrich Drexler, tot ca substitut al Agenției. «Der Tod des H. Caimakam» pomenită.

166. Lăzăret, 2 Mart 1822. N. Iotta. «La Craiova avem bine până acum: Turci sînt ăn zehereă: de 5 luni cerû. De vr'o 10 zile au întrat spaima între ei, și strigă toată noptea. Vorba lorû altă nu e, fără numai batae cerû cu Muscalu, și apoi zicû: «ışalâ bisû ghederăm Petrupoli», și, pe de altă parte de la Craiova până la Diî au dresû toate podurile la toate văcelele.»

167. Craiova, 5 April 1822. Drexler. «Dieser Tagen sind frische Trupp, 100 Mann angelangt; man spricht dass noch 5.000 binen einigen Tagen ankommen sollen; auch werden Kirchen mehrere gereinigt zur Verprofiantirung. Der Bascha hat 700.000 Oka Kukurutz gefotert von den H. Pojaren. Alles ist in gröster Furcht; die Türken führen die meisten ihr

Calabalick über die Donau. Auch hat man erfahren dass der Silistria-Valisy zwei Tage incognito in Bukurest wahr. Die Janitscharen von Jassy sind nach Vogschan, 5.000 Mann; man befürchtet dass sie nicht auch nach Bukurest kommen und die Stadt in Brand stecken, um recht rauben und mordeten zu kennen. In Krayova ist Alles in grösten Engsten, das uns nicht auch gleiches Schücksal wiederfährt. Die Türken sprechen alle von Russenkrieg: man erwartet mit Nächsten den Ausbruch der Rusen... In Krayova haben die H. Pojaren bey H. Seligthar-Aga ausgesprengt dass in Hatzeg über 100 Kanonen und ein groser Vorrath von Munitzion währe und dass eine Regridirung ist. Auf diese Nachricht mich der Siligtbar-Aga berufen liess und betragte.»

168. 11/25 April 1822. Drexler. «Die 800 Delie, die in Pojana wahren, näher nach Krayova gekommen, und der gröste Theil in der Manaschier Schidjan begeben hatt. Ferner ist ein vornehmer Türke nach Ischalnitza mit 500 Mann angekommen, welcher die besten Truppen hatt: seit einer Zeit wird mehrere militärische Bewegungen, auch sind 40.000 Oka Zvibak anbefohlen, wo Tag un Nacht daran unermitet (*sic*: unermüdet) gearbeitet wird; auch werden mehrere Magazine errichtet und, ohne uns nahen, die Naturalien auf eine gewaltsame Art wechgenohmen. Vor einigen Tagen habe erfahren dass die Pojaren von Bukurest und Jasy richtig in Constantinopl eingetrofen: darüber sind verschiedene Meinungen. Man will allgemein behaubten, es sey um den Fürsten einzusetzen, und man spricht, der Banu Güka soll Fürst werden. Auch will man wissen dass Friede geschlossen; welches aber nicht zu glauben ist, nach den Benehmen der Türken. Den 1-ten Oster-Tag nachts, wahr eine grose Feuerbrunst in Viddin, wo über 300 Gewelber in Aschen gelegt wurden: was das Schlimste war, hat sich kein Türk dabey sehen lassen, weil sie glaubten dass leicht an einen solchen Tag etwas anders in Spielle ist. Ferner ist der scherfste Befehl keinen einheimischen Einwohner einen Pass nach Deuschland zu ertheillen. Von Pojaren ist gar keine Rede, nur die k. k. Unterthanen sind frey...

Aus den goritscher Bezirk sind über 20 Orthschaften geflüchtet, und gröstentheils über die Donau. Die Untertrückungen sind ohne Grenzen.»

169. Craiova, 20 April 1822. D[u]m[itrac]h] Br[ă]iloiu], Costandin Brăil[oiu]. «Fiindcă nepotul nostru Petrache [Poienaru], aducătorul aceştii scrisori, după rîvna ce au avut, streduindu-să până acum la învăţătură, în cursul şcoalelor de aici, au cunoscut trebuinţa ce o are a năzui la luminata Europă, şi, mergînd la Vienna, să aşeze la şcoalele de acolo, ca să sporească în învăţătură mai mari şi mai temeinice... Aflându-să copil cu părinţi foarte scăpătaţi.» Să-l ajute Păunica, recomandîndu-l lui Zamfirachi ¹.

170. [Craiova], 30 April 1812. St[an] Jianu. «Fiindcă au venit porunca Mării Sale Paş[i] ca să s[ă] răspunz[ă] una sut[ă] cinzeci mii la Silitra-Paş[i] pentru lefile ascherliilor ce s[ă] rădic[ă] din ţară, şi fiindcă s[ă] cer cu mare grab[ă], şi, cînd am strînge din ţară, poate să s[ă] facă zăbav[ă], mă îndat[or]ă dumⁱ Căm[ă]raş Caimacam[ului] ca să scriu dum[it]al[i] ca să-î faci acestu bine a i să profitaci de la dumⁱ şi în soroc de o lun[ă] să-î răspunz aici. Deci, dup[ă] pliorforiia ce avem, să nădăjduiaşte şi în scurtă vreme şi hot[ă]rărea păcii, cînd dumi[ta]le poate să-ţi fie trebuincios şi mai mult[ă] sumă pentru neguţitoriile ce sînt a-ţi face. De vei voi a face acestu bine ţării cu uş[ur]area oştirilor, mare bine şi pomân[ă] îţi vei face, şi făr paguba dumⁱ, căci, în galbeni profcacsindu-î, poţi să-î dai cu 18 lei în tal[e]r[i] imperiali, câte opt lei.»

171. [Craiova], 5 Maiu 1822. Şerban Murgăşanu. Ar veni, dar «sînt toate drumurile cuprins[e] de Turci».

172. Craiova, 29 Maiu (10 Iunie) 1822. «Man sprich allgemein von einen baldigen Abzug der Truppen,—Gott gebe es. Die Manaven sind gänzlich aus unser Gegend über die Donau gezogen; dagegen wollen mehrere der grösern Türken behaupten dass eine gross Armee frische Truppen auf den Weege wahren, welche bestimmt sollen seyn die Kleine und

¹ V. studiul meu «Contribuţii la istoria învăţămîntului în ţară şi în străinătate (1780—1830)», în *Analele Academiei Romîne*, XXIX, p. 12 şi «Contribuţii, etc., scriitorii mirenii», *ibid.*, XXVIII, p. 3 şi urm.

Grose-Walachej zu besetzen: ich aber kann selbes nicht glauben. Ich schliesse dass diese Reden blos deswegen ausgesprengt wurden, weil die Ottomanen Furcht haben, da sie höchstens noch 2.000 Mann stark sind und ihr Unfug, den sie treiben, dass Folck zu einen Aufstand könnte reitzen. Von Fürsten, weis man noch nichts bestimtes.»

173. [Craiova, 15 Junie 1822.] Drexler. «Der Abzug der Asiaten blos nur eine bolitisch-militaerische Bewegung war, da selbe alle an den nehe liegenden Törfer diess seits der Donau vertheilt wurden und, anstatt selbe vermindert, um 1.200 Mann verstärkt wurden. Von Selichthar-Aga wurde der Befehl an der hiesigen Regirung ertheilt, laut dessen in den 5 Bezirken 50.000 Fuhren frisches Heu anbefohlen wurde zu samelen; in Hetrene soll ein groses militaerisches türkisches Lager statt finden. Jenseits der Donau wurden frische Truppen gegen Bezahlung geworben, und in der Walachei befördert. Von Fürsten hat man nichts: es ist möglich dass nach der Ramasan schnel eine Veränderung geschiet; bis jetzt sind alle Bewegungen kriegerisch: das Benehmen der Truppen ist wie früher immer gleich.»

174. Craiova, 5 Junie 1822. Drexler. «Anatoler seit 1-ten d. Mth. in voller Abzuge sind; dagegen sind aber frische Truppen angekommen, welche zur Abwechslung der Manafen bestimt sollen seyn; ferner, hofen wir bald den lieben Frieden.»

175. [Craiova, 14/26 Junie 1822.] Drexler. «Der Salic-Aga der Asiaten, der schon längst mit 600 Mann von Krayova abzog, dieser Tagen die Skella bey Lohm pasirt ist; gleiches sollen in einigen Tagen auch die aus der Czernetzer Gegend thun; seit einigen Tagen sind keine frische Truppen mehr angekomen. Die milittaerische Bewegung war nichts anders als eine Ablösung: in einigen Tagen hofe Ihnen mehreres mit-zutheilen, da man von Constantinopl Tartaren erwartet. Se Hochheit der Dervisch-Bascha verbleibt wieder auf ein Jahr; nach den Selichthar-Aga seiner Aussage, so werden wir noch lange unsere Gäste zu bewirthen haben. Eine von den Grö-ßern wollen wissen dass die Pforde die Grim und Pesarabien von Russland zurück fordern. Der Unfug und die Gel-

derpresungen sind auf den höchsten Grad gestigen; alle Moschien und alles was sich da befindet, bis auf das Kleinste, wird aufgenommen von denen die mit den Aufstand Antheil hatten und auch selbe welche auf den allerhöchsten Befehl der Hohen Pforte nicht zurück kómen aus Deuschland. Was damit geschehen wird, weiss man noch nicht. Auch werden alle Klóster und Kirchen aufgenommen und von selben die Rechnungen gefortet. Ferner, ist Haggi-Parectar [=Bairaktar] nicht mehr Beschlaaga; er wurde seines Amtes entsetzt, weil er den Pokovnick 50 Falanka geben liess. Der neue Peschlaaga heist Demir-Aga, und ist ein Vertrauter von Bascha. Scheint ein guter Mann zu sein. Von Rimnick sind gestern 2.300 Mann allhier eingetrofen, und blieb nur der Beschlaaga mit 50 Mann; es heist dass Delie-Bascha Jensch-Aga und der Dufeschio- [=Tufektschi] Bascha mit ihren Leuthen, ohngefehr 600 Mann, nach Rimnick abmarschieren sollen. Nach Tiruschie geht der Haggi-Parectar. In Csernetz kahmen frische Truppen an: dieser Tagen stund das Leben des Pacharnick Schian in [Gefahr], da ihm eigens in seinem Hause ein Türke aufsuchte, um ihm einige Pistollen-Schüsse durch den Leib zu jagen; glücklicherweise waren andere Türken zugegen, welche den Feind abhiltten und selben den Weeg banden um die Flucht zu ergreifen; welches der Türke auch musste thun, und so war das Leben des H. Schian gerettet.»

176. Craiova, 2 Iulie 1821. N. Iotta. «De va fi ca până acum, o să petrecem prea bine, în mare isihie, iară, când povestea să va strica, atunci nu poate zice cinevaşile. Manavi aũ trecut toţi, şi s'aũ şi dusũ la loculũ lorũ.»

177. [Craiova, 15 Iulie 1822.] Drexler. «Alles ist in gróster Spannung, da man nach eingeholten Nachrichten vernahm dass ein Fürst solle eingesetzt werden und sodann von den Ottomanen befreit werden. Eben kóme von Selichthar-Aga, welcher mir anvertraute, da er eben heute nachmitag von Widdin ankam, dass kein Fürst ernand sey, noch ernand werden wird, sondern es heist, es solle ein Reschal¹ von Constantinopl

¹ Regeã, puternic.

komen, welcher die Stelle eines Fürsten begleiten wird, bis die Grichen gänzlich unterjocht sind, und sodann habe die allerhöchste Pforte beschlossen einen Fürsten einzusetzen, aber keinen Grichen mehr, sondern einen eingeborenen Landes-Pojaren. Ferner sind die Asiaten, noch beileufig die Hälfte an der Zahl, noch an den nahe liegenden Törfer der Donau diessseits. Den 1-ten d. sind abermahl 300 Delie bei der Skella Lohm herüber gekommen; auch wurde Befehl ertheilt, auf neue Verprofiantirung: es ist gar keine Hofnung, dass mir unsere Gästen bald befreit werden. Dieser Tagen, während der Abwesenheit des Selichthar-Aga, schwebden wir in groser Gefahr, da sich ein Complod von Ottomanen beschlossen hatte, die Stadt in Brand zu stecken, um dan zu plündern und ihren Unfug treiben zu kennen; glücklicher Weisse wurde noch vor der That diesses fürchterliche Vorhaben entdeckt und ihr Vorhaben wurde dadurch geschenktert (*sic*); mehrere dieses Verbrechens wurden ingeheim nach Widdin abgeschückt.»

178. Craiova, 10/22 Iulie 1822. Nestor Pavlovici. «Alalta-erî venisă niște Turci de la Pleven și ruga cu scumpia... La 7 aratasem dumitale că pe epis[copul] G. l-aŭ lapadat și aŭ pus pe Arnaugianu Calinico, pe care l-aŭ fost și dat pin târg cu alaî, și numai de cât porunci bumbașir, ferească Dumnezău: ban[î] și ban[î], — altfel, nu. Și Joî dimineață, după lipsirea Caimacanului, s'aŭ cam spâriat acest epis[cop], și s'aŭ și lapadat de slujba acîast[a], și așa fu stăpânirea lui 24 cîasur[î]; acumă iarăș sânt omeni parintelui epis[cop] Galaction. Însă aŭ chemat Divanu pe parintele iconomu Iordachi și aŭ zis că să-l pue pe dânsu în locul lui parintele Timotheos, dinpreună cu parintele gramaticu, să caute treabă până să va orândui episcop; și astfel de comédie avem pe aicea. Pe Greci ce erea în slujbe, i-aŭ scos pe toț. Acumă sânt boerî pământeni stăpânitor[î], dară nu știu cât le va ținea înparația, saŭ stăpânirea, căci asară s'aŭ auzit precum că Grigor[e] Ghica sa sa fi facut Domnă înnaceste 17 județe, și aicea să vie Romanit Caimacanu, și, fiind acest[a] adevarat, iară să schimba aicea stăpânirea dumnealor boerilor

noștri... În ceasul acesta, aflai *official* că Nenciulescu vine aicea Caimacanu și are ferman că dănsu, dîmpreună cu 4 boeri, să stăpânească aceste 5 județe și să nu aibă Voda a-l scoate și a pune pe altu fără știrea Înparații; acesti 4 boer[i] să și numescū : Logof[ătul] D. Bibescu, Logof[ătul] D. Brailo[, Com. Brailo[, Cluci[e]r[ul] Gănescu; vedea-vom și aciast[a]. La episc[op] aū fost acum, și am aflat că aū rămas iară ca mai nainte parintele Timotheos vechil, iară parintele Iordache și spre regula dum[i]sale. Oștiri acum nu prea sânt, s'aū cam dus, și er aū plecat vr'o 200 inș, și nadajduim că în scurt după venirea Vodi vor pleca toț. Despre frică, avem ceva puțânel la coșară, dară nu e nimic: vin Turci să [să] uite, și iarăș pleacă... Socotim să plece Turci după venirea Domnului.»

179. 12 Iulie 1822. Același. «Acest ocazion aū rămas până aztaz. Asară aū sosit și dumnealui Caimacamu cel nou de l[a] București, adecă Nenciulescu.»

180. Craiova, 20 Iulie 1822. Drexler. «Den 3-ten d. Mth., wurde laut Firman ein neuer Bischof eingesetzt mit Nahmen Galeniko [=Călinic]. Den 5/17ten abends laut allerhöchsten Befehl, wurde der H. Caimakan Costaki Samurkasch seines Dienstes entsetzt und gleich darauf, noch denselben Abend, nach Widdin berufen, alle seine Effecten und Schriefften wurden versiegeld. Man will wissen, die bukurester Regirung habe ihn bey der Hohen Pforde verdrängt. Nach speter eingetrofenen Nachrichten, sollen auch der bukurester und jener von Jasy seines Dienstes entsetzt worden seyn und eben nach Constantinople berufen worden, und somitt, anstat Grichen, Landes-Einwohner eingesetzt. Hier sind die Grosslogofett Bibesko und Brayloi als Vorsteher eingesetzt, dann auch, unter Einstimmung des Divans, die provisorische Regirung anvertraut worden.»

181. [Craiova], 21 Iulie 1822. Stan Jianu. «Păn acum aū judecat lucr[ul] într'alt chip, făr numai de pace; acum văz lucrurile cam amestecate, și nu-m plac.»

182. [Craiova], 30 Iulie 1822. Cons[tantin] Brăil[oi]. «Miluindu-ne milostivul Dumnezău cu Domnie, socotim fără îndoială că să vor șterge patimile ce am cercat în diiastimă de atăta vreme până acum.» Își ridică decī familia.

183. [Craiova], 12 August 1822. Dimi[trachi] Bib[escu]. «Catinca îm scrie că i-ai zis dum[nea]ta să-ș caute alt conac, că odăile dum[nea]v[oastră] o să le faceți prăvălii. Pentru care mă rog, mai fie îngăduială pînă ce va veni și Măriia Sa Vodă (a căruia venire o așteptăm curând la Silistra întăiu, ca să-ș facă tacămu Domnii), și atunce'i să merg și eu la închinăciune și, văzând, făcând, că poate îi voi scoate și afar[ă]; și pentru o lună, dooă de zile să mai prinzi și alt[ă] casa.»

184. Sibiiu, 14/26 Octombrie 1822. Stan Popovicî. Arată ce a cheltuit la drum cu beșliii, Turcii, vatafii. «După această însemnare te vei putea regularisi. Veî ști și aceasta că mai nainte aceale mîncătorii nu era, fără numai :

Chiriia cum să putea tocmi omul cu chirigii.

La Balș, la podu, une ori lua de car a 10 pãrale, alte ori nu lua.

La Jiblea, trecutu Oltului, 40 a 50 pãrale.

La Cîineni, trecutu Oltului, 50 a 60, pãn 80 pãrale de caru,

cum să putea tocmi omul cu podari.

La Cîineni, la vatafu, de om 2 a 4 pãr[ale], și de vită iar la 2 a 4 pãrale.

Pentru avaețu, pentru rîmători, mai nainte era de pãreache 60 pãr., și vama la pãre[ache], în zilele lui Caragea s'au făcut avaețu cu vama întii, lei 4, apoi 6, mai la urmă 8, 10 pãr[ale], 12. După aceia s'au făcut care ce putea să iă, și beșlii iarăș prin toate satele, încitū, în iarna trecută, unii care vindea rîmători în lazăret, nu putea prinde după vînzare vămile și avaețurile.

Pentru vitele cu coarne, oi, capre, de acestea nu-ți facū aducere aminte, fiindcă aceste articole era oprite de la Poartă a-î scoate încoace ce; sloboză Domnul țari sau Caimacamul Craiovi, făcea negustori tocmeală cu dînși, cum să putea învoi.»

185. 1823. Scrisori romănești pentru bani de la «Ali-Aga, Rahovan».

186. Sibiiu, 30/11 Ianuar 1823. Savva Ioannovicî. «În țară iaste bine pace, și oameni iș caută trebile fără supărare, numai tot cu frică în sîn, să nu să spargă fără veaste oala și să fie dați pradă celor de altu neam... Pă Nenciu-ciulescu l-au scos din Căimăcămie, că n'au vrut să mai fie

după cum era, ci cerea să nu i să meastece niminea în cele 5 județe. Boerii Craiovei încă au lucrat cu alți ipochimeni mari decindea ca să despărțască cele 5 județe de cuca Bucureștiul[u]i, și, de una ca aceasta temîndu-să Domniia, au trimis de i-au ridicat la București, și au făcut acolo Divaniți, de unde pot porunci și Craiovei. Polizachi au luat iarăș poste-tele și vămile, și la vama Craiovei au intrat iarăș Amanu, Galaction¹ până acum tot μέσον φθοράς και ἀφθοραίας² să află. Mitropolitul³ șade la Brașov.

Domnul Aghentul au scris la stăpănirea de aici să silească pă fugari să iasă în țară. Deci i-au chemat pe toți la poliție, și le-au spus, saū să meargă afară, saū să dea mai afund în *Austria*. Ceialalți au cocoloșit și au tăcut, iară Grecii au așternut o instanție cătră În. C. Gubernium, cum că, fiindcă, din pricina revoluțiunii Eladei, s'au scornit de cătră Turci goană asupra tuturor Grecilor de obște, vinovaț și nevinovaț, nu pot merge în țară, și la *Austria* nu să pot mută acum, în vreme de iarnă, ci să i îngăduiască până la primăvară, și atunci iș va lua fieștecarele sama ce va face. Iar, voinđ Înpărăteasca Mărire a-i sili să meargă la Turci, să-i jervească, să roagă ca mai bine să trimiță Mărire Sa ca să-i piarză cu sabie creștinească. Acest den urmă și neplăcut Ausdruck le-am zis să-l schimbe; apoi eū nu știū ce vor fi făcut.»

187. Sibiiu, 14/26 April 1823. Stan Popovici. «În săptă-mîna viitoare pleacă de aici ghenerarū Alecsandru Pini.»

188. Sibiiu, 15/27 Decembre 1823. Stan Popovici. «Ghe-neral de Minceachi la 21 X-mvrie au plecat cu toată familiia sa la București, și de acolo la Țarigrad va merge, și la 23 au plecat și baron v. Rukman, *conselieru*, și un secretar Carniovū, iar canțălăriia au rămas aicea.»

189. Craiova, 5 Februar 1824. Savva Ioannovici. «Aici iaste isihie mare, chesaturī mari: pă Pașa de la Vidin l-au mutat a Endrenea⁴, făcîndu-l serascherī asupra oștirilor celor adunate

¹ Episcopul.

² «Între peire și mîntuire.»

³ Dionisie Lupu.

⁴ Adrianopol.

pentru apostafi; în locul lui, vine altul, care astăzi, mine, intră în Vidin.»

190. Craiova, 21 Mart 1824. Savva Ioannovicî. «Costache Brăiloiu s'aŭ orînduit ispravnic la Caracal.»

191. Craiova, 15 April 1824. Savva Ioannovicî. «Pă dum[nea][u]î Caimacamul Logofătu Const[antin] Cîmpineanul l-aŭ schimbat; în locu dum[nea][u]î aŭ venit dum[nea][u]î biv Vel Hatman Dimitrie Raletŭ.»

192. Craiova, 6 Maiŭ 1824. Savva Ioannovicî. Să se trimeată ziarul «Beobachter», pentru spișterul Leopold Koller. «Noi aici până acum, din mila Domnului, aveam mare liniște, iar în zilele acestea s'aŭ cam întristat lumea din vestirile ce aŭ venit că înprejur[ul] Bucureștil[o]r, la Ialomița, ar fi cu ade-vărat ciurma. Și că dincolo, peste Dunăre, la Oreahova, cale de 12 ceasuri din Craiova, aŭ venit de bună samă vre o 400 ostași turci nesupuși, care erea să meargă cu Derviș-Pașa asupra insurgenților la Morea, și, pă drum certîndu-să cu ceialaltî, s'aŭ întors înapoi, și, pă unde aŭ ajuns, ar fi făcut și reale și ar fi luat și bani de la niște aiani și de la orașe, ca să le cruțe, să nu le supere; și oamenii mușcați de șarpe, l'è frică și de șopîrlă. Cu toate acestea, Măriia Sa Vodă aŭ pus în lucrare a să face lăzăret la București; de prin alte locuri, s'aŭ dat poruncile cele cuviințioase spre potolirea boalei. Asemenea și pentru Turci nesupuș iaste nădeajde că, saŭ cu bine, saŭ cu rău, îi va potoli Măriia Sa Pașa de la Vidin. Dumnezeu să-ș facă milă!»

193. Sibiiŭ, 14/26 Maiŭ 1824. Stan Popovicî. «Dinŭ pri-cina că cu bună samă este ciurmă în județu Ialomiți și pe marginea Dunării, s'aŭ făcutŭ lazaretu mai tare: pentru oameni, 20 zile fără osăbire și, de mărfuri, 21 zile.»

194. Craiova, 17 Maiŭ 1824. Savva Ioannovicî. «Postelnicu cel Mare, Filip, împreună cu unul Aslanoglu, să află aici veniți de vre o cîteva zile: niminea nu știe pintru care sfișit. Din sudiți austriacești văzînd discoliile ce arătă Aghenția a-î cunoaște, mulți s'aŭ lepădat și s'aŭ făcut raiale cu privileghiuri. Părintele episcop Galaction l-aŭ scos din Scaun, și s'aŭ orînduit grăm[ă]țicul Preaosfinții Sale, chir Neofit, episcop, la aceste

5 județe,—om foarte blind și înpodobit cu învățătură. Mone-
dele să sue, și sîntu cu totul rare în piață.»

195. Craiova, 17 Iunie 1824. Savva Ioannovici. «La Izlaz,
schela Nicopolii, la 12 ceasuri de aici departe, s'au molifsit de
ciumă și au murit cîteva suflete. Aū mers comision de aici
și au scos pă molifsiți de i-aū băgat într'o pădure, să facă
lăzăret... Musafirii cei cu arma să gătesc de ședere: mulți
zic că s'aū schimbat cele scrise de acolò la 12 Mai nouă,
și întră altă mijlocire ca să dea săvirșire pricinilor.»

196. Craiova, 28 Iunie 1824. Savva Ioannovici. «Din cue,
am mai vîndut, dar tot mai sînt, fiindcă nu sînt toate harțul
Țării-Ruminești... Vorbele de ciumă aū mai încetat acum.»

197. Iași, 26 Novembre 1824. Măgîrdici Buicliu. «Și Can-
temir al nostru aū învățat la vremea lui musiu Rab slobod
și a să întovărăși cu boeri spre jecuiria sudiților, și, în vre-
mia acestui domnul Aghent, pentru neunire lui cu dănsul
la acesti feliuri di fapte, pentru aciastă, el, di ciudă, cu Curtia
și cu boeri, unindu-să pîn taină mari, învrăjbire aū prici-
nit între domnul Aghent și între sudiți, sculându-să asupra
sudiților ca să le puie niști biruri mari, câte 7.000 lei, altor
căti 5.000 lei, și așa păr la 500 lei celui mai dipi urmă;
încă și aciasta, ca sudiții să-și vîndă acareturile. Adivărat că,
pentru toti acesti feliuri, la toți, puindu-să și domnul Aghent
di potrivă, avem nădejdi că nu ar putè să facă nimic. Și,
pentru acesti feliuri di supărări, dum' nu-și poti îndrepta
cheful: forti mari mirari ne aflăm, cine vra să fie lui arcă¹,
ca pîn la atăta Înpărăție suferi faptele lui; în vremea lui
monsiu Rab, atătia jălbî s'aū dat asupra lui, și nimini n'aū
folosit nimic: numai Dumnezeu să-și facă o milă!»

198. București, 14/26 Februar 1825. «Păzește-te de galbeni do-
decarî, că aū eșitu calpi mulți, făcuț de Greci, făcuți întocmai ca
cei bunî; atăt numai că aū preț numai de opt lei, având
argint mult băgatū într'ânși, și să zice că în Țara-Rumă-
nească s'aū vârs[at] 60.000, și tovaroși Aghenții, neguțătorii,
zic că mai așteaptă 1.500.000, totū pentru ticăloasa Țara-

¹ Sprijinitor.

Rumâneasca, cu toate că ochiu neadormit al Stăpîniri aŭ pus sirguintă mare asupra aceştii pricinî, a apandisi-o [întîmpina-o].»

199. Bucureşti, 21 Februar 1825. Costachi Vlădoianu. Pentru scrisorile ce trimite la «iubita mea Frosinişă». Şi alta, fără dată.

În alt rînd cere postav (12 Februar).

Aceleşi scrisori la 7/19: «Boala ciumi avem zile de cînd nu sã mai aude, slav[ă] lui Dumnezeu. Joi sara, la 2^{1/2} turceşte, s'aŭ făcut cutremur, nu prea mare, dar simţitorî.»

200. Craiova, 4 Iulie 1825. Savva Ioanovicî. «Mincîunile ce sã auzea de spre Domnie noaoă, în vecinătate, s'aŭ potolit acum aici. Stupii sînt frumoşi şi cu ceară multă.»

201. Govora, 21 Novembre 1827. N. Iotta. «Alaltă sară, am luat o curată ştiinţă de la Ibraila că Mehmezi facu mare pregătire... La Prutu aŭ sositu mare putere rusească, şi aŭ făcutu lageru în marginea Prutului. Cazaci, ofiţeri, totdeauna vine la Galaţi şi şi târguescū vinu, rachiū... Turci în toate cetăţile sã străngū, gătire mare facu: destul de frică aŭ beţi creştin[i] aici în țară: nu ştiu ce sã facă. De la Craiova nici-o ştiinţă am de cîndu s'aŭ începutu aceste dureri.»

202. Rîmnic, 2 Iunie 1829. N. Iotta. Gaismar a trecut Dunărea la 27 Maiu, la Rahova, «sară, întunericu fiindu». «Ticãloş Turci, netemãndu-sã de aşa grabnică trecere, s'aŭ poimenitu la 2 cîasuri nemţãşti de dimineaţa, la 28 Maiu, ocolitu oraşul Rãhovi cu Muscali, încãt de bătãe tobelorū şi din azulu muzici aŭ fost Mehmed cu totul spãriiatu, şi, făcãndu mai întãi întrebãciune Ecselenţia Sa de vor sã sã închine sau nu, aŭ datu rãspunsu Başa că vor bătãe. Şi aşa, începãndu cu tunurile din toate părţile, aŭ ținut bătãe vr'o cãteva cîasuri, apoi aŭ strigatu Muscali «ura», şi aŭ intrat inu oraş, prinzãndu pe toţi Turci ce aŭ fost vii, împreună cu cadãnele lorū şi copii. Aŭ fost groznică jale de Turci; le-aŭ datu hagma (*sic*), i-aŭ jefuit şi îi trimete la Craiova, cu totulū împreună, şi cu beigamberi (*sic*) lorū; iar Turci de la Ţinbru, auzindū tunurile, s'aŭ dusu foculu: aŭ nãpustit oraşul.» Ruşii vind zece ocale de fier cu 1 leu şi cãldãrile, cu 2.

203. Craiova, 12 August 1829. Ionişã Minovicî. «Divanu

Bucureștilor aŭ trimis aici poruncă și aŭ rânduit pă N. Brăiloiu ca să cumpere cu bani gata bucatele de la toți lăcuiitori țări fără deosăbire, însă cu prețuri hotărâte, câte 20 lei % (*sic*) oca făina, 13 lei orzu și 12 lei ovăzu, toate făcute teslim aici la magasie, cu cheltuiala oamenilor... S'aŭ oprit tot speculaționu de bucate între lăcuiitori... Nu știu oameni, de unde să cumpere, să mănânce.»

197. Craiova, 11 August 1829. Ioan Minovică. Luptă la Cerneți: Turcii sint goniți și înecați în Dunăre.

198. București, 5 Novembre 1830. Consulul engles Blutte. «Nous avons malheureusement la peste à Calarache, où elle est passée de Silistrie.»

București, 19 Mart 1832. E. L. Blutte. «Vous connoitez déjà la destitution du Ministre de la Justice et la cause de cette destitution. Le Métropolitain Grégoire, qui avoit été attaqué de maladie avec vomissement à Buséo, lieu de sa surveillance actuelle, est maintenant, grâces aux soins et aux talens de M. le docteur Arsaki, hors de danger, à ce que l'on me dit.»

V.

DIVERSE.

1. 12 Novembre 7220 (1712). «Eü, Sfetco», dä zapis «dumneai babei Iracäi», pentru un împrumut de zloti, «cu dobandä zeace la doi», pe jumätate de an. Dacă nu va plăti, «și să va face vr'o cheltuial[ă], aü zäciuial[ă], să fie tot de la mine».

2. † Pärälabe i voao, oamenilor de la Poianä, vä facem în știre că, viind aicia Costandin Popescu' de la Popești sud Vâlcea, mi i-aü spus pentru Dragu ce iaste fugit de la voi, și acum iaste în Vâlcea; care Drag aü și furat o caprä acestüi Costandin. Pentru care iatä că v[ă] scriem, să căutaț, să meargeț să luaț pä acel Dragu, cu toate iconomiile lui, și să-l aduceț la urma lui, după cum iaste porunca Mării Sale lui Vod[ă]; și să luaț capra de la el și să-l daț mai susului numit pägubaș. Altä smintealä să nu faceți. Aciaș[a].

Aprilie 11 d., 1752.

[Iscäliturä neînțeleasă.]

3. Foița de vitele ce a focoto stricäciune în bucate, precumü o aratä mai josü anume; Säpt[emvrie] 14, 7262 [1754].

Popa Udra, Tudura säraca, diiaconu Gherghi, Märica sä-raca, diiaconu Costandin.

Greciști:

Popa Greghi, Vasäle Șälaru, Costandinü a Calei . . . Mi-hai boiarü, Cipico.

Strenji: Flora călugărița. — Popești. . . Säueși, Slänești . . . Degeni, — ot Bläslavu.

4. Manuscris fragmentar. Incipit: «Ränduiala ce face la Joi Mare, la spalare, diaconul de jos.» La sfirșit: «i pisah az Costantin Logft.; 1757».

5. 1778. Scrisoare a lui H. Ivan Popü. Citeazä proverbul: «cine plänge pentru altul, pä el il usturä ochii».

6. 12 Maiu 1778. Testamentul lui Nica Teișanu: «O săliște de casă» la Rîmnic, vie la Vlădești, «perne înbrăcate cu flanel», «1 juncă să să taie la pomana mea», «1 păreche de papuci: pentru aceștea să dau 5 vadre rachiū.»

7. Craiova, 26 April 1784. Zamfir H[ag]i Gherghe. «Preaiubita și dulcea mea soțioară, Mariuța, aū lăsat dum[nea]voastră săn[ă]tate. Of ticălosul de mine și de tot nenorocit în lume am rămas, negru și părilit în lume, și cu jale nespūsă, căci nu m'am învrednicit să fiū la morte, nici la îngropăciune... Of amar viața mea, că lumea mi s'aū întunecat și sorele aū apus. Of și iar of!» Să-i mîngîie ei copilul: «și ieū i-am scris cu mângăiere și cu parigorisală. Of vai de mine, of! Și, de copilu, să nu să cernească, numai la mână să să lege cu negru,—că destul m'am negrit eū și m'am întunecat . . . Mi să tăiară mările, și nu mai putuī scrie . . . La aciastă vărstă și greutatea copiilor, mare nedreptate mi s'aū făcut mie, păcătosul: mulțămim lui D[umne]zeū.»

8. 4 Mart 1801. «Alamanū Măț ot Rășinariū.» Pentru chiliū ce vrea să facă la o mănăstire. Pomenite fetele, Ana și Sora, și nepotul Maniū Mitrea: «și acela le va ceti împreună cu dînsele.»

9. 1804. «Toate socotelile și zapisăle lui Drotlof zidariū, pentru lucru bisereci de afară.»

10. [1805.] «Eū Nedelea; eū, cea mai mic[ă], Zmăranda.» «Știi că pă tat[a] l-aū tăiat Turcii, și maica e bătrână . . . sânt străină.» De la el e tot ajutorul.

11. 1805. Hagi Costandin Pop către fiul său Zamfirachi. A fost bolnav. «Am văzut că-mi scrii, fiule, că mi ai scris atîtea scrisori, și te miri de nu ț'am făcut nici-un răspunsū. Dară fătu-meū, la aceasta ai greșală, că sînt numai vorbe, fiindcă cărțile pe numele meū nu să perd, fiindcă este știut în multe părți, mai virtos cînd la o căprăriță îi vin scrisori de afară mai cu toate poștele pe numele ei, și nu să perd, dară cum pe numele meū să să pearză; ci zi că nu mi ai scris nici de cum.» Fusese fiul în oaste. «Ofițerii ce[i] ce sînt gazdă bune și să feresc de lucruri necuvioasă aū cinste la reghement și avanțeruesc mai curînd ca alții.. La purtarea ta să vor uita cu ochi deschiș, fiind de alt neamū.»

12. Timișora, 11 Maiu st. n. 1806. Zamfirachi Pop. E făcut acum «adiutantă la domnu maioru Popu, care singur l-a pofit ca să rămiiu la ast reghiment». Iscălește: Zenobie.

Odată el vorbește, după spusa unui ofițer rus, de neam Grec, că Rușii au furișat lui Cerni-Gheorghe 300.000 de galbeni.

La 26 Novembre st. n. întreba dacă e adevărat că Rușii sînt în București.

13. 25 Maiu 1808. «Mariia văduva, cu trei feate, din curtea bisearici Sfântului Ilie.» «Cu trei pietri de feat[e]», cere ajutor.

14. Pesta, 7 Iulie 1808. Zamfirachi Pop, ca ofițer, scrie românește tatălui său, și despre încoronarea apropiată a Împărătesei. «Grăfoia Ștarenberg, unde am fost erî la prînză.» Mamei îi scrie în P. S., grecește.—Fusese și fratele lui, Dincă. pe acolo. — Prin Septembrie era cu el și «fiecioru lui domnu Molnar».

15. Catastif de cheltuiala ce să va face la pogrebanie răposatului dumnealui jupinului Hagiul și ce să va da până la trei ani la parastase, etc.; 1808, Octomvrie 18; Sibii.

16. 1809. Zamfirachi Pop scrie din București și din Craiova, apoi din Viena. Erzenberg îi oferise a-l face căpitan în *Landwehr*.

17. Sibiiu, 2 Iulie 1809. Pauline H. C. Pop arată că soțul ei lăsase grija Casei fiului mai tînăr Constantin și lui Stan Popovicî. Hagiul moare la 30 Octombrie 1808 și Constantin la 20 Iunie 1809, la 19 ani. Acum conducerea afacerilor o au Zenovie și Stan Popovicî. — Tipărit în nemțește, grecește și românește.

18. 1810. Scisoří din Viena, de la Zamfirachi Pop, ofițer, către «fratele» său, Stan.—Tot de acolo scrie, în aceeași limbă, Dumitrașco Popovicî.

19. «În Marele-Becîcherecú», 13 Novembre 1810. «Theodoru Popovicî, parohu în M. Becî; Moisei Popovicî, puhpinteru.» Către «vărul» Stan. Salutări.

20. 1812. Neusatz. Corespondență pentru zugrăveală într'o biserică de sat a lui «Arssenius Theodorovics».

21. 1814-5. Fragment de scrisoare din Viena (?). Ședințele și petrecerile Congresului. «Ich war in dem grossen Hof-Ball

parée und habe auch die Dudesco dort gesehen... Von Dudesco weis ich kein Wort: er ist in der Leopoldstadt ausgezogen, und whont auf der Landstrasse; er wartet auf seinen Schwiegersonn wie auf Gott¹; der Gregoir soll schon in Pest seyn...»

22. Pesta, 22 August 1816. Scrisoare grecească de afaceri de la Μανέγας και Τουνοουολής.

23. C. 1817. Πέτρος Λούκας, «copil fără minte și neprah-tisit de nici-un fel de procopsala», trimete *stăpînei* de odinioară, Păuna Pop, «acest tefaric, adecă o punguliț[ă] de bani». Nu e ciumă în Țară. «Rugăciunile cari facem Maicăi prea-curatei Fecioarei la zile de sărbători, nopțile cu priveghieri și zia cu deosebite podoabe de cântări și cu 2 cântăreți, desăvârșit psaltî, între amândoo strănile, și, cum să face sară, vine chir Băluță Ioan și ne adună pe toți din târgu, toți copii, la toate sărbătorile, și ne duce de ascultăm la acest fel de podoabă, ca pe niște călugări, și socotim că nu să va îndura de noi păcătoși de a ne pedepsi cu mânia sa, care o vedem prin alte orașe. La București și în Țara Turcască, la Diî, foarte tare s'a pornit, mai vărtos asupra Jidovilor și Turcilor, și din nimică nu să pricinuește, că[t] din necurățeniia, și a legii, și omenilor, cari nu să păzesc, ei fac tot felu de amestecări; și, intrînd și creștini pin casele nelegiuitorî, s'aũ pornit acum de opștea între toți. Pe ici avem până acum lazareturi din amândoo părțile, dar ce folos?! că Turci nu fac lazaret, și rămîne la mila lui Dumnezeu cum va vrea cu noi.»

24. Rod, 24 «Martu» 1817. Comănel căpitan. Felicită pe Hagiica de Paști și-i trimete «un mielușel».

25. Cu plecăcione sărutu cinstită măna dumitale, cinstită cocoană Hagiico. Poftescu să petreci Sfânta Înviiare a Domnului Hristos în pace și sănătoși. Primițu un melu, și un cocoșu de munte, și ceva brănză. Mă rogu să le primești ca de la un priiatin și supus al dumitale. Și suntă al dumitale preaplecată slugă:

Comănel Căpitan.

Rodă, în 12^a April 818.

¹ V. Hurmuzaki X, la numele Cariboglu.

26. «*Budak*, la Bistritze», 20 Septembrie 1820. Hellena Macedon. Pentru o scrisoare.
27. Seghedin, 27 Decembrie 1820. Comunitatea ortodoxă de acolo scrie sîrbește.
28. Cluj, 1821. Scrisori românești de la Dimitrie Raț, trans-lator gubernial.
29. Cluj, 19 Februar 1821. «Dimitrie Rați.» Pentru o scu-tire de «fior din cătane» și o cerere de la «cocoana Maria Ceacheardec».
30. 23 Iulie 1821, Dumitru Nicolae, Grec din București. E *cătană* în Viena; are o afacere, pentru care a vorbit *solului* turcesc Mavrogheni. Cere ajutor de bani. P. S. e de «Danu Dragomir, catana din Rău-Sadului», care ar vrea să iasă din cătane.
31. Craiova, 29 Septembrie 1821. Popa Iordachi, care are pe fiul său Gheorghe la casa lor. I-l recomandă.
32. [Craiova], 12 Mart 1822. «Zamfira a lui Dumitru Hu-zariu, nepoțu lui Hagî Pătru.» Cere ajutor la bătrînețe, «și cu multă slăbiciune și cu nevădeare de ochi».
33. Rîmnic, 13 Decembrie 1821. «Ghiță dascălu.» Pentru datorii și «anghinaturî vărgate».
- La 9 Ianuar 1822, pomenește o scrisoare de la Stan la «părintele Meletie iconomul» (era încă la Sibiiu acesta).
34. [Căldărușani], 4 Septembrie 1823. Ioan Orbu. «Cînd aū voit Dumnezeu ca să mă pedepsească pentru păcatele mele cu aciastă orbiciune.» Păunica, prin milostenii, e «toiag orbului». «Fiindcă sînt întunecat, nu sînt vreadnic [a veni la ea].»
35. Mag, 3 Iulie 1824. «Gabriel Molnar, poștmaister.» Pen-tru doi cai ai Hagicăi. «Cere un cațanon de calvin pe o roa-fătă ca și el, ce na (*sic*) miroasă a tulipan, nice a măghirani, ci a piatră pucioasă... Că-m rod pâine mea de la părinți, cumpărată pe stîmbu, ca căini cei răi și necredințosu la un stăpân bun... Mai bine să cază turnu cel cu umbu în vărvi și să lasă vii numai căți am botezat noi cu toță... Dar de la o doamnă creștină, nu de la v'o cațanonă de niam rău... *Cu doi nu te ploai*... Pentru scrisoare și ortografia, mă rog de jertare, că

aciastă scrisoare n'am învățat la școlă, ci numai am furat cu ochi.»

Ceruse și la 6 Iunie: «Îmi turbă iepile după armăsărit; care mare pagubă aș avea, dacă nu s'arū mănză. De a muri oarecândva calu acela, l-oī îngropa cu pompă ca pe Ducipal, ca și pe iapa mea Jiji, care cu muzicaș zăcând de jele până la groapă o am petrecut cu toată Curtia mea.»

36. București, 3 Octombre 1824. F. Müller Theater-Direktor. Bilet german.

37. Govora, 4 Septembrie 1829. De trei zile nu a «mai murit niminea în Craiova». Rușii aū trecut Dunărea.

38. 15 Februar 1832. «Maghistratul orașului Craiovei.» Să-i tocmească pe dr. Cominec, «de iaste desăvirșit dohtor cu diplomă și cu sentementurī plăcute». Are 800 de fl. argint=5.400 de lei turcești, pe an. S'a scris Vornicieī din lăuntru pentru a fi numit, și s'a aprobat. «Să să scoale să vie cu un ceas mai nainte, fiind întrebuințată politia de dohtor.» Iscălesc: Constandin Brăil[oiu], Cost[an]d[i]n Braboveanu, Νικόλαος Εμμανουήλ.

39. Craiova, 15 Februar 1823. Crăciun și Sava Ioannovicī. Trimet cererea maghistratului Craiovei. *Dohtorul* să-și aducă «documenturile saū diplomel[e] în rinduială, că iaste dohtor de medițin, iar nu hirurg. Fiindcă după întocmire cea noaoă toț dohtoriī ce aū a întra în slujba țării are să înfățișeze documenturī vrednice de încredințarea științelor meșteșugului lor, care aū a să cerceta de cătră comisiia cea pentru dohtoriī așezată... Are orașul mare lipsă, aflindu-să numai cu un hirurg... Are a-ș lua plata vizitelor ce va face pă la oamenii cei cu stare, și noi, din cīt va sta prin puțință, vom pune toată silința a l recomindălui prin toate casele neguțătorești și boerești.»

40. Craiova, 14 Mart 1832. Crăciun și Savva Ioanovicī. Vornicia a hotărīt ce urmează pentru dohtor: a) Plată pe lună, 600 de lei, la sfirșitul lunii; b) «dohtorul iaste datorī să curarisească pă săracii lăcuiitori din oraș fără nici-o plată, iar cei cu stare aū să-i plătească vizitele»; c) «nu iaste slobod dohtorul a lipsi din oraș fără știrea maghistratului»; d) «iaste dator dohtorul a alerga în toată vremea la cei ce-l vor chema».

S'a aflat la București un dohtor, «anume Petru Baron, care
aū săvirșit învățătura la Minhen și, viind aicea, s'aū și așezat
dohtor al orașului»; cellalt poate fi Cominec: «deosibit are
orașul și un hirurg, pă Vilag. de la Viena». De nu Cominec,
altul, pe care ar putea să-l caute la Viena dr. Malhat. Se
plătia de particulari lui Fereri «alți 3 a 4 mii lei pă an».

41. «Băile ot Meh[a]diia». «Dimitr[ache] Grecianu.» Scrisoare
de la «cumnatul mieū Căm[i]n[a]r[ul] Costandin Socoteanu».

42. Rîmnic. «Catinca [lui Alecu], Bojureanca.» Pentru niște
«sineturi».

TABLA NUMELOR.

N. B. Prefața nu e cuprinsă în aceste table.

A

<p>Adacalè, 142.
 Adrianopol, 160.
 Ahmed-Efendi (1806-7), 125, 127-8.
 Aidin-Pașa, 116.
 Albești, 124.
 Albulescu (Ioan), 83, 85.
 Alexandru I-iū (Țar), 128.
 Ali-Pașa de Tepelen, 119.
 Ali-Pașa (1822), 152.
 Almăj, 123.
 Aman (Dumitru), 47, 91, 160.
 Amarade (rîu), 130.
 Anglia, 9, 10, 16, 31-2, 43, 100-1, 149.
 Arad, 54, 70.</p> | <p>Arcîar, 108.
 Argeș, 105. (episcopul Iosif de), 32. (negustori din), 88. (Nanu, negustor din), 90.
 Argetoianu (Gheorghită), 89, 118. (Ioniță), 118. (Slugerul), 29.
 Armeni, 82, 86, 91.
 Arnăuți, 112, 115, 129, 136-8 142-3, 147.
 Arsaki (dr. A.), 73, 164.
 Arthur (Lewis), 99.
 Aslanoglu, 161.
 Astrahan, 125.
 Autun, 98.</p> |
|---|--|

B

<p>Bacaloglu (familie), 93.
 Bacău, 113.
 Baden, 66.
 Bagration (generalul), 128.
 Baia-de-Aramă, 119.
 Baiul (Bratul). V. Zîrnești (proto-popul—din).
 Bălăceanu (C. M.), 69, 72-3. (Elena), 73. (Ștefan), 72. (Sultana), 5. (fiul Stolnicului Ioniță), 5.
 Balasachi (Grigore), 117.
 Băleanu (Grigorașcu), 37.</p> | <p>Bălgrad, 82, 86. (preotul neunit din), 82.
 Balș (sat), 159.
 Băltărețu (Ienachi Stati), 86.
 Bălțeanu (Grigorașcu), 70.
 Banat, 137.
 Barco (general), 113.
 Barozzi (consul rusesc), 97.
 Basarab (Ștefan), 92.
 Basarabescu (Dimitrie), 92.
 Basarabia, 155.
 Batal-Pașa, 114.</p> |
|---|--|

- Becîcherecul-Mare, 169.
 Belgradul sîrbesc, 90, 142. (Paşa de), 114.
 Belleval (emigrat), 98-9.
 Belu (Mărioara), 74, 76. (Ștefan), 69.
 Bender, 112.
 Bengescu (familie), 115. (Constantin, Dinu sau Costachi), 18, 24, 26, 28. (Dimitrie sau Matachi), 49. (Gheorghe sau Ghiță), 8, 36. (alt Gheorghe), 74, 89. (fiii lui Gheorghe I-iu), 48. (Răducanu), 40, 45. (Stăncuța), 52-3. (Tache), 74-5, 89, 151. (Titu), 48, 63. (Tița), 37. (Stolniceasa), 7.
 Bengești (sat), 35.
 «Beobachter» (ziar), 161.
 Bethlen (comitele Gheorghe), 17.
 Bibescu (familia), 37, 117, 120. (Catinca), 28-9, 40, 48-9, 57, 62, 64, 71, 74, 120, 159. (Constantin), 42-3. (Dincă), 117-8, 120. (Dumitrachi), 28-9, 32, 34-5, 37, 39, 41, 47, 51-2, 56-8, 61-2, 68, 71, 74, 91, 117, 120, 124, 149, 158-9. (Elena, soția lui Dincă), 42-3, 71-2, 89, 120. (Maria, soția lui Ștefan, și fiica ei), 23 și n. 1. (Ștefănică), 23 și n. 1, 53, 61, 72, 75-6, 130, 148.
 Bibica (Dimitrie), 23.
 Birca (sat), 130.
 Bîrlad, 140.
 Bistrița olteană (și moaștele Sf. Grigore Decapolitul), 21, 132.
 Blutte (E. L., consul engles la București), 100-1, 164.
 Bobicești (sat), 114.
 Bodor (Ludovic, cleric catolic), 100.
 Boian (sat), 151.
 Boița (sat), 61, 87.
 Bojoiu (Tudoran), 44-5.
 Bojoran (Alec), 54.
 Borănescu (Ioniță), 41, 46.
 Borsec, 19.
 Boșnegi (=Bosniaci), 89, 146.
 Botoșani, 87, 91, 151-2. (Armenii din), 87, 151-2.
 Bozieni (sat din jud. Neamț), 16.
 Braboveanu (Constantin), 68, 90, 172.
 Bradul (îngă Deva), 41.
 Brăila, 109, 139, 163. (Pașa de), 139.
 Brăiloiu (familia), 29, 115. (Anica, fiica Elenei), 55, 68. (copilul ei), 57. (Balașa), 119. (—ul cel bătrîn, 1790), 107. (Comisul), 158. (Corniță), 48, 107, 123-4. (fiica lui), 52. (Costachi), 35-6, 41-2, 47-9, 53, 60, 65, 67, 70, 73, 77, 89, 113, 118. (și soția), 122, 154, 158, 172. (Costică), 74-5. (Dincă), 59. (Dumitrachi), 42, 66, 118, 154, 158. (nepoții lui), 66. (Elena, soția lui Costachi), 43-5, 46-9, 51-7, 62, 65, 68. (Ionița), 8, 10, 109. (Nicolae), 61, 63-4, 65, 70, 72, 87, 89, 164. (copii), 63. (Uța, soția lui Dumitrachi, și mama ei), 118. (fiul Stolnicului), 19.
 Bran, 42, 146.
 Brăslăvești (sat și mănăstire), 118, 133.
 Brașov, 19, 40-1, 43-50, 58-9, 64-9, 71-2, 77, 82, 85, 93, 97, 101, 111, 121-3, 132-3, 145-6, 152, 160. (Barbu Arion din), 83. (I. Vlad, negustor din), 82. (I. Ionovici Marcus din), 83.
 Brătianu (Dincă), 65-6. (Toma), 54.
 Bratovăești (sat), 119.
 Brătulești (sat), 38.
 Breasta (sat), 36, 71.
 Brincoveanu (Grigore), 66-9, 71, 77, 145. (soția sa), 66. (Manolachi), 81, 117. (Nicolae), 34-5, 39-40. (beizadeaua Radu), 69. (beizadeaua Ștefan), 67.
 Bruckenthal (baronul de), 34-5.
 Brusa (băile de la), 88.

Bucovăț (mănăstire), 116.
 Bucșănescu (Constantin), 68 (Sofia),
 72.
 București, 7, 8, 10, 12-3, 18, 20,
 26-7, 29-31, 37-8, 41-3, 45, 48,
 50, 52, 54-7, 67-70, 72-5, 77, 81,
 83, 92, 97-101, 106-7, 109, 111-3,
 121-3, 125-38, 140, 143, 146,
 148-9, 153, 160-1, 164, 169-71.
 (biserica Domnița Bălașa), 76-7,
 112. (mănăstirea Pantelimon), 86.
 (Agenția austriacă), 97, 163. (con-
 sulatul rusesc), 125. (negustorii
 din 1808), 88. (negustori din
 1832), 93. (negustori greci), 83.
 (Armenii), 85-7, 146. (Evreii), 91,
 146. (Teatrul german), 172.

Buda, 45.
 Budac (sat), 171.
 Budișteanu (Varlaam), 16.
 Bug (râu), 126.
 Buicescu (familie), 25.
 Bujor (insulă), 142.
 Bujoreanu (Catinca, soția lui Alecu),
 172. (Luxandra, Luxița sa și Ru-
 xanda), 72, 74, 77.
 Bujoreni (sat), 116.
 Bulgari, 82.
 Buzău, 164. (Costandie, episcop de),
 126.
 Buzescu (Constantin și soția sa, Ca-
 tinca), 61, 64-5, 67.

C

Cabalin (generalul), 38.
 Calafat, 106, 110, 119, 137, 139-41.
 Căldărușani (mănăstire), 171.
 Calenderoglu (Lazăr), 92.
 Călimănești, 14, 87, 118, 132-4,
 139. (negustori), 88.
 Călinescu (Grigore), 60.
 Callimachi (Scarlat-Vodă), 129-30,
 148.
 Cămărașul Constantin, 19, 21.
 Căminarul Iene, 115.
 Căminăreasa Anica, 53.
 Cantacuzino (Constantin), 58. (Gri-
 gore), 74-5. (Elena, fiica lui Con-
 stantin Bălăceanu), 72.
 Cantemir (von), 162.
 Carabăț (protopopul Ignatie), 93.
 Caracăl, 24, 64, 70, 85, 161.
 Carachiz (localitate), 137.
 Caragea (Ioan Gheorghe-Vodă), 57,
 134, 159.
 Caragea (Nicolae-Vodă), 18.
 Caragheorghe (căpetenie sirbească),
 I 169.

Caramustafa (1800), 116.
 Caransebeș, 105.
 Cara-Osman, 113.
 Carcalechi (C. Gheorghiu), 86.
 Cariboglu (Ienache Dim.), 36.
 Carniov (secretariu rus), 160.
 Cazaci, 109, 163.
 Ceacheardec (Maria), 171.
 Cepturoaia (sat), 30.
 Cernătescu (Constantin), 61. (Gheor-
 ghe), 38. (Ioniță), 60.
 Cernăuți, 101.
 Cerneți, 65, 105, 116, 139-40, 145,
 147-8, 155-6, 164.
 Chirico (Luca, consul rusesc la Bu-
 curești), 54, 97-8, 124 și u. (Elena),
 98.
 Chiselev (generalul), 100.
 Cîmbri (localitate), 117.
 Cîmpina, 82.
 Cîmpineanu (Constantin), 161. (Ioan),
 25. (Scarlat), 16.
 Cîmpulung (-ul muntean), 82, 123.
 (ispravnic de), 151.

- Cineni, 37, 41, 44, 48, 62, 65, 92, 98, 105, 118-9, 121, 133, 135, 149-50, 159. (căpitan de poștă), 48.
- Cjoroii (sat), 116, 131.
- Cîrjali, 116, 119-20, 133.
- Cladova, 110, 124.
- Cleanov (sat), 118-20.
- Clucerioglu său Cluccioglu (Constantin), 32, 34.
- Cluj, 62, 88, 91. (Vasilachi D. Vlad), 91. (D. Raț), 171. (Vasilie Onofrie, negustor), 86.
- Coburg (principele de), 84, 111, 113.
- Codrica (Panaiot, secretariu), 97.
- Comăneanu (Alexandru), 77. (Păunica), 26.
- Constantinopol, 20, 22, 35, 98-9, 112, 117, 128, 145, 148, 155, 160. (patriarh de), 43, 144.
- Coșoveni (sat), 73.
- Costanda (Sevastian), 42.
- Costu (căpitanul), 127.
- Cotmeana (mănăstire), 124.
- Coțofeanu (Ghiță), 43. (Grigore), 41. (Nicolae), 69, 89. (Păuna), 68, 70.
- Coțoveni (sat), 130.
- Cotroceni (mănăstirea), 52, 111, 137-8.
- Cozia, 22, 44, 105, 114, 144, 145.
- Craiova, 8, 13, 15-9, 21, 23-8, 41, 43-5, 47, 49, 52-4, 57, 61-5, 68-71, 73-7, 81-5, 88-92, 98-100, 105-11, 113-7, 119, 123-4, 129-31, 133-8, 142-5, 147-61, 163-4, 168-70, 172. (Tîrgul-de-afară), 115. (Sf. Apostoli), 38. (Sf. Arhanghel), 47. (Sf. Troiță), 5, 7, 9, 130. (Sf. Ilie), 169. (Maica Precista și Sf. Gheorghe), 4. (Preoți: economul Iordachi), 157-8, 171. (Timoteiul), 157-8. (Meletie), 171. (preoți), 89. (Grămăticul, Episcopiei), 157. (Cai-macami), 9. (negustori: Sava Ioan), 88-9. (Veliie Pavlovici), 87-8. (Marco), 83-4. (Hagi Crăciun), 84. (Hagi Barbu), 83. (Ienachi Mihail), 84-6. (Dumitrachi Nicolau), 83. (Iordachi Gheorghe), 82. (Hagi Mladen Stoianovici), 90-1. (Nistor Pavlovici), 90-1. (Sava Ioanovici), 92. (Stamate Mărgărit), 90. (P. Dimitriu), 90. (Dimitrie Constantin), 86. (Băluță Ioan), 86. (Fitochi și Calaiği), 86. (N. Radovici), 86. (Agenție), 139. (sudiți), 153, 161. (Nemți), 131, 137. (Frederic Drechsler, substitutul Agenției), 145, 147-56, 158.
- Crețulescu (Eustratie), 4. (Manolachi), 126.
- Crimea, 155.
- Criuleni, 83.
- Cupariul (Manolachi), 22.
- Cutzov (generalul), 98.

D

- Darvari (dr. C.), 97.
- Dantz (Cesar), 99.
- David (Dinu, negustor), 51, 213.
- Degeni (sat), 167.
- Deleanca (Zoița Șătrăreasa), 69.
- Demir-Aga, 156.
- Derviș-Aga, 106 n. I.
- Derviș-Pașa (1822), 152, 155, 161.
- Deșliu (Ștefan), 89.
- Deva (P. Stoica, vameș din), 86.
- Diamandi (Serdar), 130, 145.
- Dimanciu (Gligoras), 98.
- Drăgănescu, 100, 112.
- Drăgășani, 130-1, 143, 145-6. (dealul Cătinel), 57.
- Dragomirești (sat în Ilfov), 126.
- Drăgotești (sat), 12.

Dreisler. V. Craiova.
 Duca (Neofit, profesor), 89.
 Ducipal, 172.
 Dudescu (Banul Nicolae), 8 și n. 2,
 10, 36. (fica sa), 8 și n. 2. (Con-

Elsche (N. van den), 100.
 Emanuil (Nic.), 172.
 Enzenberg (general), 19, 169.

Facă (Clucurul), 52.
 Fălcoianu (Dimitrie), 22, 24, 25-6,
 28. (Ianachi), 25. (Maria saŭ Ma-
 riuța), 22, 26.
 Fărcășanu (Serdarul), 43.
 Farfară (familia), 115. (Serdarul), 9.
 (Dumitrana), 118.
 Ferrari (dr. C. P.), 98.
 Filian (dr.), 97.
 Filipescu (Alexandru), 73, 75. (Con-
 stantin), 122, 126, 138. (familia),
 122. (Dinu), 13. (Ecaterina, năs-
 cută Balș), 77. (Grigore), 70. (Ma-
 nolachi), 77.
 Filipopoliti (Iordachi), 32.

Galați, 82, 133, 140, 163.
 Gănescu (familia), 91. (Catinca și
 soțul ei, Ioan), 31, 41-2, 46,
 52, 61, 73.
 Gaudy (funcționar la Agenția aus-
 triacă din București), 121.
 Gavazu (Gavanosoglu)-Pașa, 147.
 Geanoglu (C.), 10-3, 19, 24, 33-4,
 106, 115.
 Geismar (baronul de, ofițer rus), 98.
 Gentz (învățător), 74-5.
 Germani (in Muntenia), 148.

stantin), 35, 126, 170. (și tatăl
 său). (Elenca), 51-2, 170.
 Dunăre, 41, 107-8, 110-1, 113, 116,
 123, 127, 131, 134, 138, 140-1,
 153-5, 157, 161, 163-4, 172.

E

Epir, 92.
 Eteristi, 145.
 Evreii, 112, 170.

F

Filișanu (Mateiță), 16. (văduva), 123.
 Filitis (Mitropolitul Dosofteiu), 126
 și u.
 Florentin (localitate), 111, 113.
 Focșani, 82, 109, 152-3. (Constan-
 tin Paraschiv din), 87. (Leiba
 David), 86.
 Francesă (limba), 27.
 Francisc I-ii (Împărăteasa lui), 169.
 Franciscani, 34.
 Frankfurt, 8. (*Gazeta de*), 61, 63.
 Franța, 31, 38, 42-3, 114, 125-6.
 Fratoșteanu (Radu), 68.
 Frumușanu (C.), 76.
 Fulea (Moise), 54.

G

Germania, 153, 156.
 Ghenciu-Aga, 156.
 Gherla, 83. (Narses Păcurariu, ne-
 gustor armean din), 85.
 Ghica (Alexandru-Vodă I-ii), 12.
 Ghica (Alexandru Scarlat), 75-6.
 Ghica (Constantin Hatmanul), 75-6.
 Ghica (Constantin Banul), 40, 43.
 Ghica (Dumitrachi Banul), 43, 81.
 (a doua soție a lui), 81. (fiul cel
 mai mic), 122.
 Ghica (Ecaterina), 77.

Ghica (Grigore Matei-Vodă), 12.
 Ghica (Grigore Dimitrie-Vodă), 37,
 42-3, 68, 70, 72-4, 153, 157, 159.
 Ghica (Scarlat Dimitrie), 13, 16.
 Ghighiu, 92.
 Ghiurgi-Osman-Paşa, 114.
 Giorman (sat), 67, 129-31, 133-4, 136.
 Gioroc (sat), 67, 135-6.
 Girleşti (sat), 115-6.
 Giurgeu (localitate), 91.
 Giurgiu, 109-10, 124-5, 139.
 Glogoveanu (familie), 107, 115.
 (Alec), 56. (Constantin), 63. (Nicolae), 39, 67.
 Golescu (Nicolae), 36.
 Golescu (Ioan), 76. (Răducanu), 36-8,
 40-2, 126. (Zoe), 76, 100 (?).
 Goleşti (sat), 38.
 Golumbeanu (familia), 57.

Gorj (judeţul), 129, 154.
 Govora, 163, 172.
 Grabovschi (negustor), 76.
 Grădişte (sat), 18.
 Grădişteanu (Catinca, soţia lui Scarlat), 37. (Eufrosina, soţia lui Grigore), 69. (Grigore), 69, 77. (Irina, soţia lui Manolachi), 38. Manolachi), 5, 11, 17-8, 37, 52 (Maria), 5. (Scarlat, fiul lui Manolachi), 5.
 Grammont (vicontele de), 100-1.
 Greceanu (Dumitrachi), 52, 60-1, 173. (Grigore), 37. (Scarlat), 22, 28.
 Greceşti (sat), 167.
 Greci, 144-5, 157-8, 160, 162, 169. (eterişti), 157. (ziare—eşti), 152.
 Green (Samuil), 99.
 Grozeşti (sat), 82.
 Gura-Ialomiţei, 109.

H

Hagi-Bairactar (1821-2), 147, 156.
 Hagi Constantin Pop, 6, 7, 18-9, 22,
 25, 45-7 (moartea lui), 53, 84, 86,
 91, 168-9 (moartea lui). (soacra
 lui), 9. (cumnatul Ienachi, frate cu
 soţia lui), 35, 46, 129. (Păunica,
 soţia lui Hagi C. Pop), 7, 8, 9,
 17, 27, 35, 44-8, 53-4, 56-7, 62,
 74-5. (moartea ei), 84, 91, 119,
 154, 169-71. (Dincă, fiul lui Hagi
 C. Pop), 47-8, 169. (Zamfirachi
 saū Zenobie, alt fiu al lui Hagi
 C. Pop), 45, 48-50, 57, 62-3, 66,
 77, 89, 154, 168-9. (soţia lui,
 Iosefina), 56. (Mariuţa, fiica lui
 Hagi C. Pop), 22, 24. (nepotul
 lui), 26-7.
 Hagi-Diamant (Panaiot), 112.
 Hagi-Dumitru (din Craiova), 133.
 Hagi-Gheorghe (sat), 126.
 Hagi-Gherghe (Zamfir), 3, 8, 81,
 168.
 Hagi Ivan Pop, 167.

Hagi-Moscu (Vistierul I.), 49, 57,
 91, 112, 134.
 Hagi Petru Luca, 3, 82.
 Haiduc (Velcu şi fratele), 131.
 Hakenau (Fleischhackel de, Agent
 la Bucureşti), 54, 74, 98-100, 132,
 145, 160. (doamna de), 135.
 Hangeri (Mărioara, Doamna lui Gri-
 gorie-Vodă Ghica), 66-8, 72-5.
 Haralambie (C.), 52, 55. (Dumitrachi),
 89. (Ruxanda), 39, 55, 57, 65, 89.
 Haţeg, 41, 58-61, 90, 117, 120,
 146-8, 150-1, 153. (Popovici, ne-
 gustor din), 147.
 Herbert-Rathkeal (Internunţiu), 22,
 112.
 Hetreni (sat), 153.
 Hieros-Lochos, 139.
 Hiotul (Iancu), 73.
 Hoche pied (baronul de, şi tatăl saū),
 97-8.
 Hrisoscoleu (Banul), 12. (Sultana), 77.
 Hurez, 67, 132, 134, 145.

Iacumi (Stolnicul), 45.
 Ialomîța, 92. (județ), 161.
 Iași, 82, 90, 98, 122, 125, 134,
 139-40, 151-3, 162. (Agenția austriacă), 151, 162. (consulatul francez), 125. (consulatul rusesc), 125. (sudiți), 162. (negustori armeni), 90, 134, 139-40, 162. (negustori greci), 83.
 Ierusalim, 91.
 Ilia (birtaș român în), 87.
 Indioara, 93.
 Ioanidi (dr. Atanase), 97.
 Ioanoviți (frații), 77. (Sava), 70, 159-63, 172. (Crăciun), 172.
 Iordachi (Căpitanul, eterist), 130, 137, 143, 145.
 Iota (Nicolae), 76, 92, 152, 156, 163.

Jianu (familia), 84, 115.
 Jianu (Amza și Amzachi), 5-6, 68.
 Jianu (Costachi), 5.
 Jianu (Dumitru), 60, 89.
 Jianu (Ghiță), 6-7, 10, 14, 16, 18, 27, 107, 118, 123
 Jianu (Grigorașcu), 5, 59, 71.
 Jianu (Hagi Stan), 3-4, 6-7, 9. (gimnerele Nicolae și nepoata), 16, 23, 26-32, 34, 84, 106-7.
 Jianu (Iancu), 66.
 Jianu (Ienachi), 23-4.
 Jianu (Ilinca), 5, 24, 29.
 Jianu (Ioniță), 29.
 Jianu (Păharnicul), 156.
 Jianu (Smaranda), 64-5, 68.

Kalenduros (Panaiot, dascăl), 72.
 Klinger (Franz, inginer) 99.
 Koharna, 145.
 Kosani, 51.

Iovipali (Nicolîșă, negustor), 21, 82, 87-8, 90. (Constantin Nicolîșă), 58, 90, 129.
 Ipsilanti (Alexandru-Vodă), 7, 18, 81.
 Ipsilanti (Alexandru, șeful eteriei), 134, 136-9, 141-5.
 Ipsilanti (Constantin-Vodă), 40, 43-4, 124, 127.
 Ipsilanti (Dimitrie, fiul lui Constantin-Vodă), 137.
 Irgau (băi), 19.
 Isaiov (general rus), 43.
 Ișalnița (sat), 116, 130, 153.
 Iscovici, 81.
 Ismail (Selim-Pașa), 152.
 Italiană (limba), 36-7, 46-9.
 Izlaz, 162.

Jianu (Stănică saŭ Stănuț), 15, 21-3 și n. (nunta lui), 27 (și soția), 34, 37, 40, 42, 52-3 (și a doua soție), 64, 68, 72, 74, 89, 118, 154, 158.
 Jianu (Ștefan), 59, 64-8, 89.
 Jianu (Tița), 20.
 Jianu (Zamfir), 4, 7, 11, 18, 27, 29.
 Jianu (Zoița și fetele ei), 29, 54.
 Jiblea, 106, 114, 133.
 Jiiŭ (rîu) 140.
 Jitianu (mănăstire), 136-8, 153.
Journal des dames, 100.
 Jucherand (de, colonel; și soția sa), 98.

Kremenitza, 68, 70.
 Kreuchely (consul prusian), 138.
 Kurtinski (general) 75.

L

Lăcusteanu (Radu), 89.
 Lagan, 101.
 Lahovari (Ioan), 58, 63, 65, 67-9,
 129, 140. (Mihai), 67. (Nico-
 lachi), 67. (Soacra lui Ioan, So-
 coteanca), 65.
 Laibach, 138.
 Lambrinò (Constantin), 61.
 Laptiev (Elena), 71.
 Laroche (B.) 97.
 Lascarev, 112.

Latină (limba), 27.
 Lazăr (C.), 70.
 Ledoulx (consul frances), 98.
 Leipzig, 3, 27, 44, 86, 91-2.
 Lemberg, 73.
 Lenș (Filip), 161.
 Lippa (Agent la Iași), 139.
 Locusteanu (Vasile), 92.
 Logofătul Gherghe, 112.
 Lom, 117, 155, 157.
 Loviște (vătășie), 65.

M

Macarie (cîntărețul) 73, 149.
 Macedonia, 92.
 Mag (sat), 171-2.
 Manaf-Ibrahim, 117, 119, 127.
 Manaf, 142, 144, 150, 154-7.
 Mănăstirea dintr'un lemn, 53.
 Mandacovici (Vlăduță), 53.
 Manega (student), 170.
 Manicati (Saffranos, Iosif), 22, 25,
 112, 217.
 Manu (Mihalachi), 40, 70-1, 73-4.
 Manuc-beiü, 124 și u.
 Mărgărit (Stamati), 129-30, 135-6,
 138.
 Mărgineni (Turci), 142.
 Marmont (mareșalul), 126.
 Matei (Ioan), 43, 123-4.
 Mavrodi (negustor și soția sa, Eli-
 saveta), 88, 112.
 Mavrogheni (Nicolae-Vodă) 12-3,
 15, 22, 26, 105, 108.
 Mavrogheni (Logofătul Ioniță), 109.
 Ambasadorul la Viena), 171.
 (Hatmanul) 57.
 Mavros (Nicolae), 66, 86.
 Medici, 6-7, 11, 35. (P. Baron), 172.
 (Dumitrachi Marin), 25, 29. (Ef-
 rosina), 90. (Ferrari sau Ferreri),
 131, 172. (Gh. Martin Hailain), 30.

(Horvat) 24. (Kaminek), 172. Neu-
 städter), 31. (Pal), 31. (Pintel), 47.
 («Ștap»), 53. (Ulrich) 45. (Vilag),
 172. (al lui Alexandru Ipsilanti
 eteristul), 139. (greci), 31. (Fe-
 mey), 30, 52.
 Mehadia, 53-4, 60, 65, 73, 77, 98,
 173.
 Mehedinți (județ), 16, 113, 129,
 141.
 Meitani (negustor), 75.
 Melencu (șef sîrb), 41.
 Mériage (ofițer frances), 125.
 Merișanu (Pîrvu), 91. (Fratele lui,
 Dumitrașcu), 91.
 Merkelius (Agent austriac din Bucu-
 resti), 18, 85, 105, 114.
 Michelson (generalul), 125.
 Mihail (Gheorghe, și fiul său), 139.
 Mikes, 15.
 Miloradovici (generalul), 128.
 Minciaky (consul rus), 99, 160.
 Mincovici (Chiru), 90.
 Minovici (Ioniță), 163-4.
 «Miran» (Dincă), 148.
 Mischii (sat), 115.
 Mitrowski (generalul), 19.
 Mlecănești (sat), 115.
 Mofleni (sat) 116.

Molajoni (Iosif, episcop de), 130-1.
 Moldova, 21, 82-3, 91, 134.
 Moldovan (Ioan, comisariu în Oltenia), 85.
 Molnar (dr. Ioan), 52. (Fiul), 169. (Gabriel), 171-2.
 Monari (Francisc, cîntăret), 100-1.
 Montesquieu (de), 98.
 Mordouville (Virginie de), 100.
 Morëa, 161.
 Morunglavul (schit), 3, 108.
 Moruzi (Alexandru-Vodă), 28-9, 116-7, 121. (Domnița), 117. (Ienachi și fiul), 12.

Napoleon I-ii, 98-9. (*Viața lui*), 49.
 Năsăud (Sofia Ramtăl și Elena Marchedon din), 86-7, 170.
 Negotin, 117.
 Negri (Constantin), 158.
 Nenciulescu (Alexandru), 60, 67, 69, 76-7, 158-60.

Obedeanu (Băluță; și biserica sa din Craiova), 31. (Petrachi), 89.
 Obrenovicî (Miloș, cneaz sîrbesc), 142.
 Ocenele (din Vilcea), 67, 133.
 Olt (rîu), 93, 132-3, 159.
 Oltenia (încercare de separatism în), 160.
 Olteț (rîu), 116.
 Opran (Ghiță, negustor), 59, 61, 90, 135-6, 143, 146.
 Oradea-Mare (negustorul M. Mihail din), 86.
 Orăștie, 19, 60, 122. (Ienei Maior), 87.

Motru (mănăstire) 115, 131-2, 145.
 München, 172.
 Muiereni (sat), 123-4.
 Muntaniotis (Constantin, dascăl), 77.
 Murgășanu (familia), 16. (Alexandru), 69. (Anița), 121-2. (Clucerul), 107. (Costachi), 41-3, 47, 53 (?) -4 (?), 61, 69, 120-4. (Alt frate), 120-1. (Ruxandra), 121. (Șătrarul), 124. (Șerban), 39, 43, 46-7, 154. (Smaranda), 53-4, 69, 121.
 Murgășul (sat), 54.
 Mustafă Bairactar, 125-8.

N

Neusatz, 159.
 Nica Serdarul, 129.
 Nicola (Delibașa, maiorul), 112.
 Nicolantin (Antonie), 82-3, 106.
 Nicopol, 108, 125, 137.
 Nistru (rîul), 82, 126.
 Noe (Ioan, spițer), 99.
 Novaci (sat), 140.

O

Orehova, 134, 161.
 Orșova, 135-6, 143, 146. (Regeb-Aga), 125.
 Osman-Pașa, 113.
 Ostrov (localitate), 105, 107-8.
 Otetelișanu (Catinca), 71. (Constantin), 21-2, 29-30, 32, 34, 36, 39, 41, 51-52, 56-9. (soția sa), 29-30. (Dinicu), 89. (soția sa), 59. (Drăghiceanu), 36. (Grigore), 75. (Ilie), 9. (Ioan), 9. (Iordachi), 69. (Păuna), 38. (Ruxanda), 68, 73-4, 89. (Săftica), 37. (Zmaranda), 71-3.
 Ottenfels (de, Internunciu), 99.

Palanca (în Serbia), 108.
 Papuc (Ioniță), 106.
 Parascheva (ispravnic), 112.
 Paris, 98-9.
 Paserea (sat în jud. Ilfov), 126.
 Pavlovići (Nistor, negustor), 136-40,
 142, 144-7, 149-50, 157-8. (Va-
 sile, negustor), 130-1, 146.
 Pazvantoglu, 39, 116-7, 119, 123-5,
 127.
 Pazvangi, 118-9, 121-2.
 Pencovići (Stati, negustor), 86.
 Periețeanu (Stanca), 67.
 Pesta, 32, 54, 86-7, 100, 170.
 Peștenari, 147.
 Petersburg, 70, 101, 152.
 Philadelphia (D.), 97.
 Pielești (sat), 115.
 Pini (consul rusesc), 138, 160.
 Pitar (?) (schit), 137.
 Pitarul Iene, 130.
 Pitești, 32, 72, 76, 87, 92-3, 120-1,
 123, 135, 142-3. (ispravnic de),
 16, 36. (negustori greci din), 88.
 Pleșoianu (Ioniță), 89.
 Pleven (Plevna), 116, 157.
 Poiana (sat în jud. Dolj), 144, 153,
 167.

Raab (von), 162.
 Racoviță (Mihai-Vodă), 12.
 Radovići (Ioan, negustor), 105.
 Radziwiłłow, 67.
 Rahova, 110-1, 139-40, 147, 159,
 163.
 Raicevich (din Viena; 1784), 10, 16.
 Ralet (Dimitrie), 72, 76, 161. (Isac),
 126. (Postelnicul), 13.
 Rali (Spătarul), 58, 66.
 Rășinari, 59, 168.
 Rastil (Nicolae), 57, 72.
 Reace (sat), 3.

P

Poienari (sat), 18.
 Poienaru (Anica), 89. Petrachi), 100-1,
 154.
 Polihroni (Serdarul), 131.
 Polizachi (negustor), 83, 117, 160.
 Polonia, 7, 112, 126.
 Popești (sat în jud. Vilcea), 167.
 Popovići (Dumitrașcu, negustor), 133,
 141-2, 151, 169.
 Popovići (Matei, negustor), 199, 111-2
 117.
 Popovići (Stan), 41, 58, 60-1, 64,
 66, 69, 91, 117, 119, 129-44,
 149, 151, 159-60, 169, 171.
 Porcenii (sat), 147.
 Poroineanu (familia), 137.
 Porumbariu (Ienachi), 92.
 Postelnicul (Stoian), 32.
 Praova. V. Rahova.
 Prășcoveanu sau Părșcoveanu (Stanca),
 5. (Ștefan), 4-7, 15, 23, 25, 81,
 106-7, 115. (Zoița), 70.
 Preajba (sat), 31, 37, 115-6, 123.
 Pressburg, 149.
 Prisăceanu (Safra), 68.
 Prozorovski (generalul), 126, 128.
 Prut (rișu), 82, 134, 163.
 Pupăza (sat), 126.

R

Rimnic, 10, 28, 30, 35, 44, 48,
 52-3, 56, 61, 63-4, 67, 74-6, 82,
 85, 88-9, 92, 105-6, 113, 116-7,
 121, 123, 129-30, 133-6, 143,
 146, 148, 151, 156, 163, 168,
 172. (episcopi), 20, 81. (Calinic),
 157-8. (Galaction), 89, 152, 157,
 160-1. (Nectarie), 126. (Neofit),
 161-2. (gardianul catolic Ludovic
 Kiss), 97. (negustorii din 1821),
 90. (Matei Popovići), 85. (das-
 căli), 171.
 Rioșanu (Ioan), 61, 63, 89.

Ritoridi (Petrachi), 39.
 Riul-Sadului, 171.
 Riurenî, 86, 89-9, 92.
 Robăneștii-Pățezului, 45.
 Robescu (Matache și Constantin), 93.
 Robești (sat), 93.
 Rodna, 87.
 Roman, 83, 113.
 Romanași (ispravnicî de), 70.
 Romaniti, 157.
 Roset (Anica), 66. (Dumitrachi), 64-5,
 89. (Mărioara), 51.

Sadova, 134.
 Sakellario (baronul Constantin), 90.
 (Gheorghe), 55, 66, 89, 92, 134.
 Salcia (sat), 107.
 Saleva (localitate), 147.
 Salih-Aga (1822), 155.
 Samurcaș (Alec), 128-9. (Constantin), 49, 53, 64, 69. (Ioan), 130, 133, 137, 148, 152, 158. (fiul său), 148. (Marghioala), 77. (Zoița), 47.
 Săndulescu (Dumitrachi), 39.
 Sași, 29.
 Săueși (sat), 167.
 Sava (bimbașa), 119, 145, 148.
 Schiliți (Dumitrachi), 22.
 Schladen (baronul de), 99.
 Sebeșul-de-sus, 87.
 Secuî, 113.
 Seghedin, 170.
 Șerbănești (jud. Vilcea), 108.
 Șerदारul Stanciu (Mare-Logofăt al Divanului), 109.
 Sibiiu, 17, 19, 21, 30-2, 34-5, 37-8, 45-7, 54, 57-63, 65, 68-71, 74, 81, 83, 87, 89-90, 92, 97-9, 101, 129-32, 134-6, 138-41, 144-5, 148-9, 152, 159-61, 169, 171. (Str. Poplăci), 91. (Cloșterul), 52, 56. (Drotlef din), 168.

Roznovanu (Nicolae), 55-6.
 Rukman (consul rusesc), 160.
 Rusănescu (Iordachi), 73.
 Rușava, 59, 61, 90, 105, 122, 131, 145, 149. V. Orșova.
 Rusciuc, 42, 125, 127, 138.
 Rusi Caragicu (Logofăt), 132.
 Ruși, 19-20, 42-3, 72, 74, 76, 92, 109 și u., 136-7, 143, 152-3, 155, 163, 169, 172.

S

Sighișoara (Vasilică Moise din), 168.
 Silihdar-Aga (1822), 147-8, 153, 155-7.
 Silistra, 109, 112, 125, 128, 159, 164. (Pașa; 1822), 153-4.
 Sîmbăta-de-sus, 66.
 Simboteanu (Ioan), 51.
 Sina (Casă din Viena), 100.
 Sinaia, 131.
 Sion, 55.
 Șipoteanu (Ioan), 44.
 Sirbî, 8, 42, 117, 120, 136-7, 140-2, 145.
 Slănești, 167.
 Slatina, 116-7, 119, 135-7.
 Slătineanu (familie), 109. (Ecaterrina), 76. (Ioan), 74. (Mihai), 77. (Răducanu și Săftica), 28.
 Slobozia (jud. Gorj), 147.
 Smîrdan, 109.
 Socolescu (familia), 21. (Chirața), 38.
 Socoteanu (Barbu), 62. (Bica), 67. (Constantin), 30, 33-3, 37, 172. (Clucereasa Stanca), 58.
 Solomon (căpitan), 137, 140-1, 146.
 Solomon (Silimon; staroste), 130, 136, 147, 150-1.
 Spițeri (Ludovic Drechsler), 72. (Koller), 161.
 Splényi (general), 22.

Stahrenberg (contesa), 169.
 Stavru (Slugerul), 83.
 Știrbei (Barbu), 4, 6-9, 11, 14-5,
 18-9, 22-4, 26-8, 30, 32-3, 35-
 51, 57-8, 63, 107, 115-6, 120.
 Știrbei (Barbu Dimitrie), 63, 69, 71, 75.
 Știrbei (Catinca), 4-6, 8-9, 11, 19,
 25, 27, 33, 35, 38, 40, 49.
 Știrbei (Dumitrana), 3-9, 11. (ne-
 poata ei, Dumitrana), 11.
 Știrbei (Ioan -Drăgănescu), 60.
 Știrbei (Măriuța), 5.
 Stoianu (Căpitanul), 110. (Barbu), 54.
 Strangford (ambasador engles la Con-
 stantinopol), 99.
 Strechia, 129.
 Strimbeanu (Constantin), 3.
 Strogonov (ambasador rus la Con-
 stantinopol), 14^s.

Tancoigne (consul frances), 99.
 Tatarî, 148
 Tecucîu, 82.
 Teișanu (Băluță), 59, 61, 85, 88,
 123, 130, 138. (Ioan Băluță), 170.
 (Nica), 128. (Statu Băluța), 135.
 (Zoița), 59-60.
 «Telegraphos» (ziar), 140.
 Teohari (Antohi N.), 117, 121-2.
 Tetoianu (Vlăduță), 108.
 Tetoveanul (Sava Ioan, negustor), 89.
 Thury (Laszló), 26.
 Țigani, 30-1, 81, 115. (din Sibîiu),
 97.
 Țigarà (Costachi), 70.
 Țiia (localitate), 111.
 Țimbru (localitate), 163.
 Țimșoara, 23, 34, 57, 121.
 Timoc (riü), 84, 109-10.
 Țincăbești, 126.
 Țințăreni, 130-2, 134, 145.
 Țirgoviște, 138, 143

Stürmer (d-ra), 66.
 Suceava, 91, 151.
 Suedia, 110.
 Suhaiü (localitate), 109.
 Șumla, 20.
 Surcecuța (sat), 130.
 Șușescu (Stanciu), 32.
 Sutești (sat), 82-3.
 Suțu (Alexandru-Vodă), 122-3, 135.
 (Doamna Eufrosina), 66. (Fiii săi
 Gheorghe și Nicolae), 61, 66.
 Suțu (Mihai Constantin-Vodă), 20 și
 n. 1, 22, 26, 117, 121-2. (Fiul său),
 22.
 Suțu (Mihai Grigore-Vodă), 134.
 Suțu (Iordachi, nepotul lui Mihai
 Constantin-Vodă), 14, 20, 41-2.
 Suvorov (generalul), 109.
 Székely (comiți), 25.

T

Tîrgu-Jiului, 11, 16, 32, 35, 67,
 70, 76, 89, 116, 118, 120, 131, 145,
 147, 150, 156. (staroste al), 150.
 Tîrlet (Alexandru), 98.
 Tismanu, 131-2, 145, 147.
 Todoran (Mihail, negustor), 27, 32-3,
 83, 85, 106-11.
 Totoc, 148.
 Trăsnea (Nicolae), 51.
 Trestenic-Oglu, 114, 121.
 Tschudi (Rudolf de), 101.
 Tufan (Iordachi), 43.
 Tufecchi-Bașa (1822), 156.
 Tunusli, 170.
 Turcheș, 93.
 Turci, 13, 19, 36, 41-4, 53, 69, 84,
 89, 92, 106 și u., 117 și u., 129,
 163, 168, 170.
 Turnavitul, 108.
 Turnu-Măgurele, 108-9, 111.
 Turnu-Roșu, 105.
 Turtucaia, 20.

Ullrich (Adam), 90.
 Ungrovlahiei (Mitropolia), 128. (Dionisie), 160. (Filaret), 25. (Grigore), 81-2. (Grigore al II-lea), 164.

Văcărescu (familia), 45. (Iorgu), 150-1. (Nicolachi), 130. (Ștefan), 49. (Zinca), 49-50.
 Văcărești, 110. (din deal), 98.
 Vălcan, 117-8, 120, 122, 147.
 Vălcănescu (familia), 40.
 Varadi (Hristea), 113.
 Varlaam (Balașa), 72-3. (Constantin), 41, 127. (Nicolae), 64.
 Vașarheiü, 87.
 Vendoti (Gheorghe), 9.
 Veneția, 73.
 Verona (congresul de la), 66.
 Veștem, 87.
 Vidin, 84, 108, 111, 113-4, 116, 119, 123-4, 148, 150, 152-3, 156, 158, 160-1, 170. (Pașa de), 62.
 Viena, 8-10, 15-6, 19, 24-6, 31, 35-7, 39, 42, 44, 46, 48, 57, 63, 66, 73-5, 81-2, 86, 98-101, 105, 139, 154. (congresul de), 169-70. (marca de), 86. (tipograful Baumeister), 9. (tipografia Mechitariștilor), 149. (dr. Malfatti), 172.

U

Ungureni, 140, 147.
 Unguri, 137.

V

Viișoreanu (Constantin), 17, 38, 123. (Catinca), 59. (Ioniță), 59. (Elena), 89.
 Vâlcea (și ispravnici), 5, 22, 26, 33, 37, 46, 63, 72. (sameși), 58.
 Vlceanu (Pavel), 60.
 Virciorova, 145.
 Vistierul Pirvu, 52.
 Viziri: Mustafă-Pașa, 118.
 Vlădăianu sau Vlădoianu (Clucerul), 118. (Constantin), 43, 74-5, 162. (Frosinița), 75, 162. (Ioan), 52.
 Vlădescu (Ioniță), 67. (Nicu), 54-5, 58.
 Vlădești (sat), 168.
 Vladimirescu (Papa), 145.
 Vladimirescu (Tudor), 129 și u.
 Vlahuți (Ioan), 54.
 Vogoridi (Ștefan), 158.
 Voinescu (N. I.), 93.
 «Voloahăr» (regiment), 113.
 Vorvoreanu (familie), 140.
 Vulturescu (Constantin), 47.

X

Xenocrate (dr. Atanase), 99.

Z

Zalic, 99, 101.
 Zătreanu (C.), 59, 60, 62-3. (mama lui), 63. (Dincă), 69, 89.
 Zăvalu (sat), 110.
 Zavideni, 143.
 Zea Bermudez (ambasador), 99.
 Zevedeni, 106.

Zimnicea, 112.
 Zirnești, 87. (Bratul Baiul), 87-8. (Bratu Nuțul), 87. (alți cărauși), (pîrgarul lor), 87.
 Zlatna, 59. (Ghița Tolea), 87. (Șen druț Dobre), 8.
 Zmărdeșteț, 72.

TABLA DE LUCRURI.

A

Acachele (mărfă), 40.
 Ace de ciur, 40.
 AianŃ, 140, 161.
 Alice, 3, 24, 31, 36.
 Amanet, 46.
 Amdidii, 36.
 Ananas, 34-5, 38, 40, 43, 52, 74.
 Anghinet, 171.
 Anteriu, 16, 18.
 Apă acră, 19, 28, 41.
 Apă de melisa, 43, 45.
 Apă de obraz, 8-9.
 Apă de Spa, 8.
 Apărătoare (=evantaliu), 7.

Apătecărie, apetică, apotecă, 8, 17, 51.
 Arendași, 138.
 Argintării, 22, 34, 37, 52, 72, 99.
 Armăsărit, 172.
 Arme, 31.
 Armințași, 39.
 Arminție, 39, 73.
 Arpăcași, 3, 14.
 Aspri, 86.
 Ață, 81. (nemțească), 4.
 Atlas, 33.
 Aufsatz (budincă), 14.
 Avaet, 88, 159.
 Avgi-Bașa, 40.

B

Baglamale (=balamale), 41.
 Balsam de Ierusalim, 87.
 Baluri, 76.
 Bamboli-Waaren, 92.
 Bani, 83. (roși), 81.
 Basmale, 8, 81, 85.
 Baș-vinători, 40.
 Batiste, 32.
 Beșlegi, 128, 137, 141, 156.
 Beșlici, 89, 91.
 Beșlii, 149. (turci), 159.
 Biberon. V. ploschițe.
 Bimbași, 105.
 Biniș, 18.
 Bir, 126, 140, 151.

Biserică (descriere de), 115.
 Blăni, 92. (de samur), 24. (de vulpe),
 85. (de vulpe de Mosc), 3.
 Bogacliu, 29.
 Bogcea, 18.
 Boi, 41, 111,
 Boiă, 15.
 BolŃ: Dropică, 31. Friguri și ne-
 bunie, 21-2, 100. Junghiu, 46.
 Lungoare, 107. De mină. 25. De
 ochi, 108. Piatră, 17. De stomah,
 65. Thermolimicò, 22.
 Borangic, 16.
 Boșcealic, 24.
 Brașovenie (mărfă de), 86.

Brăpări, 41.
 Brinză, 170.
 Brinișor, 3.
 Brîu de Constantinopol, 23.
 Broască de fier, 42.
 Broască țestoasă, 37.
 Bronștain (coloare), 41.
 Bucătăreșe, 29, 42, 77.
 Bucătari, 32.

Bumbac, 14, 39, 40, 54, 56, 68,
 81. (cu papură, creț), 83.
 Bumbă, 171.
 Bumbașiri, 44, 157.
 Burdare, 18.
 Burtă (=beșică), 61.
 Butcă, 6, 9-11, 16, 27, 32, 42.
 Buteluri, 10.

C

Cabarale (=fluturi), 18, 24.
 Căciulă, 18.
 Cafea, 17, 33, 36, 75, 89, 114, 152.
 Cai, 9, 15, 31, 39, 77, 89, 100,
 171-2.
 Caice, 107.
 Calăp (calup), 36.
 Calarabie, 30, 41, 44.
 Călărași, 164.
 Căldări, 163.
 Calească, 68, 70.
 Calfe, 54, 89.
 Cămărași, 84-5, 106, 154.
 Cămăși, 3, 56.
 Camerhol, 85.
 Canafas, 65.
 Canapele, 23-4, 128.
 Canar, 28, 33-4.
 Candel, 3-5, 11.
 Candelă, 81.
 Cantare, 83.
 Capace (de blănți), 3. (de bundă), 85.
 Capelă, 71.
 Capere, 29-30.
 Capichihaiele, 12.
 Căpitan (în Ardeal), 41, 170. (în
 țară), 131.
 Căpral (=caporal), 110.
 Căprăriță, 168.
 Capre, 167.
 Cară împărătești (în Ardeal), 83.
 Cararabe. V. călarabe.

Caranfile (=gărăfi), 8.
 Carăte, 3, 5, 6, 10, 25, 54-5, 65, 88.
 Cărași, 87-9, 93, 132.
 Cardamă (sămînță), 43.
 Cărți, 24, 99. (de biserică), 66. (do-
 cumente), 3, 105. (de joc), 47.
 Cartofiol, cartafion (conopidă), 44,
 82.
 Carton (=cit), 85.
 Casa Împărătească, 28.
 Cașcaval, 5.
 Castron, 41.
 Cătane, 146, 171.
 Căței, 9, 11, 34.
 Catergari, 143.
 Cățuie, 18.
 Cazane, 75.
 Ceainic, 16.
 Ceaiu, 4, 5, 51.
 Ceam, 42.
 Ceaprazuri, 24.
 Ceapsă, 81.
 Ceară, 37, 53, 163.
 Ceasornice, 4-5, 32, 38, 47, 97-8.
 Ceauși, 14.
 Cepe de mare, 48.
 Cerbi, 49.
 Cercei, 92.
 Cercevele (gergevele), 41.
 Cetarii, 51, 86.
 Cheberniță, 97.
 Cheșchemet, 105.

Chirie, chirigii, 124, 159.
 Chiparoz, 18.
 Chivere, 83.
 Cini, 49-50.
 Cintare (măsură), 41.
 Ciocoî, 12, 130.
 Ciocolată, 51.
 Cîpce, 30, 33.
 Cîrmuz (cărmez), 88.
 Cîrnaş, 15.
 Cişlă, 64.
 Ciună, 24, 26, 31-4, 42, 113, 161,
 163, 170.
 Clacă, 119-20.
 Clopote, 3-4, 19, 29, 47.
 Cocoş de munte, 170.
 Cofă, 83.
 Cojocari, 89.
 Comet, 131.
 Conace, 147.
 Condite, 19.
 Conduri, 25.
 Confeturi, 19.
 Conopidii, 36, 44, 56, 74, 82, 113.
 Conteş, 23.
 Copoiaşi, 49.

Dascăli, 37, 47, 64, 74-5.
 Delî (turci), 150-1, 153, 156-7.
 Derecliî, 91, 149.
 Desagi, 3.
 Diaçi ardeleni, 83.
 Diaconi, 167.
 Diademă, 75.
 Dijmărit, 49, 91.

Fachiol, 8.
 Farfuriî, 6, 7, 18, 28, 41.
 Fată în casă, 77. (nemţoaică), 55.

Copurî, 14, 16, 33, 85.
 Cordovane, 3, 85, 90, 116, 131, 133.
 Cort (=cortel), 6, 7.
 Corturî, 111.
 Coşare, 158.
 Cotei, 11.
 «Craî» (=vagabonzi), 122.
 Crămatartar, 39.
 Creditor, crăditor (stofă), 51, 56, 85.
 Creitari, 36, 39, 59.
 Cremnişer (galbeni), 91.
 Cripsion, 55.
 Croazele (=croisé), 52.
 Croitorese, 98.
 Crontaleri, 91, 149.
 Crumpine (=cartoff), 130.
 Cucă, 160.
 Cucuruz, 146.
 Cuie, 97, 162.
 Cuişoare, 81.
 Cunupidă V. cunupidii.
 Cupe, 39.
 Curăţenie, 8.
 Cuşite, 6, 16, 22, 34, 81, 85.
 Cutremure, 107, 131, 163.

D

Dobîndă, 49, 91-2.
 Dodecari, 71. (falşi), 162-3.
 Doftoriî, 10, 15, 17, 24-8, 30, 45,
 52. (prafuri), 31.
 Dragoni, 107, 146.
 Duce (monede), 146.
 Dulceşi, 18, 23, 75. (de coarne), 52.

E

Eizindariu (monedă), 30.

F

Ferdele, 83, 130.
 Fesuri, 134.
 Fideă, 19.

Fier, 45, 163. (de călcat), 22. (de
copturi), 22. (lung și scurt), 93.
Fin, 38, 109, 137, 150, 153.
Firotrop, 85.
Flanel, 168.
Flinte, 31.
Florii, 39.
Florinți, 31, 39, 49-50, 52, 63, 87,
146, 172. (de hirtie), 66.
Flus (stofă), 16.
Fluturi, 33, 39, 40.
Foarfeci (de bărbieri), 81.
Foișoare, 117.

Galbeni, 31, 50, 92, 149, 154. (olan-
desi), 45, 91, 169. (cursul), 71, 92.
Găleată, 146.
Garduri, 106.
Gazde (în Ardeal), 17.
Gazetari, 35, 49.
Gazete, 8, 9, 27, 32-3, 35-7, 39,
43, 45-8, 65, 68, 116, 152.
Geamuri, 41.
Gevrea, 40.
Gheneral-comando, 146.
Gherlanturi (=ghirlande), 51.
Ghetrucht (stofă), 85.

Hagi, 6.
Haine, 33.
Hambac, 81.
Hameș, 82.
Hamuri, 14-5, 27-8, 35.
Hanuri, 45.
Hărți: ale Moldovei și Țerii-Romă-
nești, 32. A Olteniei, 26-7.
Hașă, 17.
Havaeturii, 149.

Foltine (flori), 86.
Fotolii, 77.
Frăție, 123.
Frine, 10.
Frucaralabii, 82.
Frunzișoară, 14.
Frusil (semințurii de), 82.
Fumărit, 86.
Funduci, 91.
Funduclii, 149.
Funți (sașii funțurii), 3, 5, 10-1, 14,
19, 21, 29, 32, 39, 40, 54.
Furculițe, 22.

G

Ginscă (de piroii), 42.
Giubea, 4, 16, 18.
Glăjuțe, 87.
Gogoși, 83.
Grădinari, 4-6, 15, 25, 30, 35, 43-4,
47, 52-3, 74.
Grămăticii, 44.
Grăunțe, 150.
Gripsorii, 91, 149.
Griie, 123.
Grișpan (văpsea), 8.
Grii (prețul lui), 146.
Groșițe, 91.

H

Hinteu, 17.
Hirtie, 32.
Horbote, orbote, 7, 11, 53.
Hotare, 76.
Hotărnicii, 99.
Hoți, 55, 145.
Hrisoave, 18.
Husari, 83, 106-7, 112.
Huzmet, 37.

Iăgaru, 24. V. și iegăru.
 Ibrîșim, 81.
 Ichilicî, 91.
 Icramuri, 152.
 Iegăr, 19.
 Ienicerî, 13.
 Ierologie, 23.
 Iliș (în Ardeal), 83.
 Împrumut (cu amanet), 141.

Jder, 18.
 Jimblulițe, 31.

Lăcătuși, 21, 39.
 Lăcrăcioară, 17.
 Lădătuie, 41.
 Lădițe, 29.
 Lămîi, 4, 7.
 Lănțișoare, 93.
 Lănțuș, 38.
 Lavantă, 51.
 Lăzăret, 3, 21, 61, 73, 90, 117, 133,
 139, 159, 161-2, 170.
 Lebadea, 19.
 Legători de cărți, 32.
 Legături, 86.
 Legături (de surupătură), 74.
 Lei, 35, 38, 47, 56, 61-2, 64, 68-9,
 75, 82, 86, 89, 92, 105, 126,

Macaroane, 19.
 Madèle, 46.
 Madem, 3, 4.
 Măghiran, 171.
 Mahmudèle, 92, 149.
 Măjări, 22.
 Măji, 93.
 Malteh, 19.
 Mănuși, 3, 4, 8, 33, 81.

Inele, 18.
 Îngropare, 169.
 Iosaguri, 15.
 Iscălituri, 21. (falșe), 82.
 Iscoade, 140.
 Ișlice, 18-9.
 Ispravnici, 107.
 Iuzlucî, 91.
 Izmene, 3, 16, 25.

Juganî (cai), 15, 53.

128, 142, 144, 162-4, 172. (nem-
 țești), 50. (noi), 91. (turcești),
 49, 71.
 Lină, 86, 92, 107, 139, 146-7.
 Linari, 13.
 Linguri, 6, 22, 34.
 Linte (de supă), 81.
 Lipcani, 18.
 Lipscănie, 86.
 Logofeji de Divan, 37, 113.
 Lotărie, 77.
 Loți, 14.
 Lude, 151.
 Lufă, 114.
 Luidori, 91.
 Lumînări, 14, 77. (de ceară), 54.

Mărgăritare, 5.
 Mărgele, 92.
 Mariași, 91.
 Marțiuși (flori), 86.
 Masă leșească, 33.
 Masală, 19.
 Măsarî, 23.
 Materie (= stofă), 4.
 Măzi, 61.

Mazilă, 44.
 Melci, 39.
 Menzil, 13.
 Mese (fețe de), 68.
 Mezat, 118.
 Micșunele, 82.
 Mieți, 170.
 Miere, 37, 83.
 Migdale, 48.
 Minaret, 33.
 Mindir, 15.
 Misiri, 91.
 Mițe, 34.
 Mitropolie (judecată la), 29.

Nărănză, 7.
 Nasturi, 3, 86.
 Nemeși, 30.
 Nemeștii (haine), 144.

Oblinc, 18.
 Obor, 89.
 Ocale, 146.
 Ocnari, 132, 139, 150.
 Ocne (darea lor în arendă), 83-4.
 Oi, 13, 140, 147.
 Oierit, 16, 91.

Păftăluțe, 38.
 Păhare, 8.
 Paie de Italia, 71.
 Pălane, 151.
 Pălărit, 64.
 Pălașcă, 19, 83.
 Păler (praf), 3, 24.
 Panduri, 124, 141-3, 145, 147.
 Pantofi, 8, 33, 41, 81.
 Papuci, 168. (de Constantinopol), 9.
 Păpușele, 81.
 Parale, 41, 83, 92, 119, 159.

Moară (pietre de), 83.
 Mobile, 17, 55, 76.
 Modă, 38.
 Monedă, 149. (curs), 92, 162.
 Morcovi, 44.
 Mostră, 54.
 Mucavă, 85.
 Mușamă, 65.
 Mușețel, 82.
 Musicași, 172.
 Must (priticot), 25.
 Mustură, 97.
 Musulin, 32.

N

Nisfiele, 91.
 Nușoară, 14.
 Nuntă (ospăț de), 29-30.
 Nurcă, 18.

O

Olac (cară de), 14.
 Orație, 12.
 Ordie, 112.
 Orez de Italia, 14.
 Orloiș, 21.
 Oțet, 29.

P

Parcal (fr. *percal*), 85.
 Pașapoarte, pașuș, 90, 153.
 Pătrânjel (= pătrunjel), 44.
 Pene, 18.
 Perne, 29, 65, 168.
 Perspectiv, 151.
 Perucă, 50-1, 53-4.
 Perucași, 50.
 Pesmeți, 33, 41, 81, 113, 153. (de Brașov), 81.
 Pești, 100.
 Petaci, 91.

Petală, 48.
 Pejire, 45.
 Pichet (stofă), 56.
 Pieș, 93, 115-6. (de capră), 15, 18.
 (de oaie), 45. (de urs), 15.
 Piepteni, 16, 85.
 Piluri (= pilule), 8.
 Pinză: de Eperjes, 29. de Linz, 32.
 de rufe, 71.
 Pircălabi de sat, 167.
 Piroiui, 42.
 Pișcoturi, 10, 14, 21, 41.
 Pistoale, 31.
 Pitușcă, 30.
 I'niuliță, 22.
 Plăieși, 139.
 Plapomă, 56.
 I lastru, 30.
 Ploschițe de supt, 85.
 Podari, 159.
 Poduri, 93, 105, 109-10, 133, 152.
 Polcovnici, 33, 140.
 Policandre, 5.
 Ponciui, 51.
 Porci, 4, 8, 26, 30, 32, 34, 41, 47, 54-7,
 62, 68, 105, 159. (păr de porc), 92.

Rachiui, 75, 147, 163, 168.
 Rădvane, 7.
 Raft (raht), 17, 23.
 Răvaș de străji, 136.
 Războiui de struguri, 63.
 Răzeși, 74.
 Rețete, 25-6, 35, 51-2.
 Ridichi de lună, 44.
 Rif (măsură), 51, 85.
 Robi (îrg de), 144.
 Roc (sămînță), 43.

Săftiene, 82.
 Saiale, 16.
 Șal, 38, 68.

Portari, 16, 105.
 Porțelan, 10.
 Portocale, 7.
 Porumb, 103, 142, 152.
 Poștă, 36, 44-5, 58-9, 82, 110, 121,
 134, 136, 138, 143, 160. (ru-
 sească), 121. (a Constantinoplei),
 143. (căpitan de), 48. (epistat de),
 54.
 Poștameșter, 47, 171-2.
 Portar, 15, 51, 67. (civil), 134.
 Potecaș, 114.
 Potere, 114.
 Povodnici, 7.
 Praf de pușcă, 19, 24. (paler), 36.
 Prăjitură, 42.
 Prepelite, 11.
 Prezentin, prezintin, 14, 32, 37-8.
 Pristavi, 149.
 Privigheri, 170.
 Procoveș, 85.
 Protopopi, 130.
 Puhpinter, 169.
 Pungi de bani, 27, 84, 124.
 Purțulan (coloare), 85.
 Pușți (pușchi), 76, 85. (de vinat), 93.

R

Rochii, 18.
 Rogojină, 139.
 Rogojioară, 28.
 Rom, rum, 28, 51.
 Rotași (caii), 27.
 Rozmarin, 5.
 Rozol (de Breslau), 10. (de Franța),
 14.
 Rubiele, 91, 149.
 Ruble, 72.
 Rucavețe, 69.

S

Salahori, 44.
 Salam, 14, 37-8.
 Salată, 44.

Sălături, sălătruri, 25, 43
 Salbă, 4.
 Şaluri, 151.
 Sămînţi (felurite), 3, 22, 25, 30, 36-7,
 44, 48-9, 74, 82. (de flori), 86.
 Şampanie, 51.
 Samsoni, 40.
 Şanţ (pedeapsă), 112.
 Săpun, 36.
 Sardele, 30.
 Sare, 75.
 Său de capră, 61, 92.
 Scări de cal, 16.
 Scăunaşi, 136.
 Scaune, 23-4, 77, 128.
 Şcoli de sat, 31.
 Scortişoară, 14, 45. (unt de), 7.
 Scufă, 51.
 Sculişoare, 45.
 Scumpie, 157.
 Şea, 16.
 Şeice, 108, 111.
 Şelari, 98, 167.
 Selină, 44, 82, 113.
 Sepet, 21.
 Sepeşel, 18.
 Şervete, 6, 33, 68.
 Sfanş, 92.
 Sfanşih, 36.
 Sfeşnice, 4, 12, 14, 17, 23, 34, 41, 53.
 Sfîşgolt, 85.
 Şiftuh, 85.
 Silitră, 41.

Tabac, 32, 116, 181. (de Pesta), 110.
 Tăbăcari, 82.
 Tabaci, 13, 116.
 Tăbăcie, 107.
 Tacimuri (=servicii), 86.
 Taere, 81.
 Ţaihnunguri, 69.
 Talere şi taleri, 3, 10, 41, 133, 154.
 (cu gripsori), 61.

Şireturi, 86.
 Sirmă, 24, 39.
 Sirop, 51. (de lămie, de migdale), 51.
 Sită, 3.
 Slobozie (alcătuire de), 119-20, 126-7.
 Sobe, 82. (de fier), 21. (oarbe), 21.
 Socaci, 22.
 Socăciţe, 30-1.
 Şoflan (=şofran), 3, 81.
 Solniţe, 34.
 Spălătoare (nemţoaică), 32.
 Şpic (floare), 86.
 Spinări, 17.
 Spitale, 111.
 Spişeri, 31, 48, 137.
 Spişerie, 25.
 Stafide, 5.
 Ştainvain, 29.
 Stamboli, 91.
 Steaguri, 136.
 Sticlă, 100.
 Sticlişoară, 5.
 Stobor, 151.
 Stocaturi, 16.
 Strecurătoare, 17.
 Ştrimfi, 25, 33, 85.
 Ştuc, 85.
 Studenţi în străinătate, 139. (pentru
 medicină), 44. (în Sibiu), 63, 66.
 (în Viena), 154.
 Şubă, 118.
 Sucitură, 85.
 Şuh (*Schuh*), 33.

T

Tapet, 70.
 Tas, 17.
 Ţechini, 91, 97.
 Tefeă, 7, 85.
 Telatin, 32, 68.
 Telegari, 11, 14, 30-1, 35, 37, 53, 62
 Ţeler (ţelină), 41.
 Tenechea, 81.
 Tenecheli, 84.

Teșăli, 24.
 Tilipan (lalea), 86.
 Timari, 87.
 Timplă, 16.
 Tiparoji (flori), 86.
 Tipsii, 3, 10, 28, 81.
 Tipsioare, 23.
 Tirighie, 29.
 Tiriplic, 39.
 Toalș, 144.
 Toc, 16.
 Tocuri, 85.
 Toł, 29.

Ulee, 31.
 Uleiü, 16, 85.
 Umbrelș, 51, 54, 85.
 Undelemn, 10. (de Franța), 30. (de Luca), 29. (de Provența), 14.

Vaccină, 72.
 Vamă, 39, 82-4, 89, 133, 146-7, 159-60. (a bălților), 31.
 Vameș-Mare, 84.
 Varză nemțească, 44. (roșie), 44.
 Vătași, 105.
 Vedre, 49.
 Vermia, 32.
 Verzi, 44.
 Vierii și vătași, 57.
 Vinuri, 49, 61-2, 68, 71, 82-3, 113, 144, 147, 150, 163. (muscat), 7, 14. (vechiü), 49. (de Ardeal), 33.

Zagari, 18.
 Zahăr, 33, 36, 48, 81, 152. (cutie de), 16.
 Zaherea, 16, 105, 107, 113, 131-2, 137, 140, 145, 150-2, 164.
 Zaharicale, 29.
 Zambile, 91.
 Zapci, 134, 141, 145.
 Zarafi, 38, 134.

Topuri, 32.
 Tovărășii de negoș, 3.
 Traiste, 10.
 Trată, 56.
 Triminie, 69.
 Tropiuri (marfa), 85.
 Tufecci, 40.
 Tulipan, 171.
 Tulumbe, 75.
 Tulus (tuzluci), 81.
 Tunsură, 13.
 Tutun, 18, 24.
 Tutunărit, 91.

U

Unt, 5, 152. (de anison), 5.
 Urcioare, 39.
 Uruiă de porumb, 38.
 Uscături (mîncare), 29.

V

(de Brabant), 10. (de Drăgășani), 51, 57, 65. (de Frontignac), 8, 10. (de Pesta), 43. (de Rin), 14, 29. (de Spania), 30. (de Tokaj, *Ausbruch*), 10, 14-5, 21, 29, 30, 34. (de țară), 24.
 Vinăriciü, 49, 91.
 Vinători, 31.
 Vite, 92, 159. («de vacă»), 61.
 Vizitii, 103.
 Volintiri, 106-7, 109-10.
 Vrabeși, 36.

Z

Zarfuri, 22.
 Zăvozi de Viena, 10.
 Zăvor, 42.
 Zeciuală, 167.
 Zgripțori, 92.
 Zidari, 168.
 Zloși, 39, 51, 81, 167.
 Zmulturi, 13.
 Zugravii și zugrăvealș, 7-8, 16, 169.

ONOMASTIC.

Alaman, 168.

Aldea, 87.

Badiul, 87.

Băjoiu, 32-3.

Balea (doftoroaie), 87.

Băluță. V. Teșanu.

Calea, 167.

Caradima, 59.

Cherța, 21, 38.

Cipico, 167.

Ciupec, 64.

Coceă, 115-6.

Coleș, 87.

Dan, 171.

Done, 87.

Flora, 167.

Folcăluc, 5.

Giurea, 87.

Greco, 171.

Anastasiu, 56.

Anișca, 105.

Bede, 85.

Blăslav, 167.

Bontea, 82.

Buima, 87.

Coman, 85.

Comănel, 170.

Cornea, 82.

Coșărină, 105.

Coșcă, 81.

Covățică, 82.

Dragobete, 141.

Dragu, 167.

Fotescu, 4.

Greghi, 167.

H

Huzariu, 171.

I

Ierpalie, 105.

Iova, 105.

Iraca, 167.

Iuga, 87.

J

Juța, 131.

M

Mândița, 33.

Maniü, 168.

Mărica, 167.

Mîț, 168.

N

Naciu, 131.

Naum, 115.

Nedelcovicî, 93.

Nedelea, 168.

Nenul, 82.

Nichitoaia, 115.

O

Ocnaru, 14, 16.

Odor, 93.

P

Păvel, 3.

Peptinariü, 39.

Pihtu, 51-2.

Podescul, 3, 167.

R

Roșianu, 3.

S

Șandruț, 87.

Șerb, 87.

Șerpelie, 87.

Sfetco, 167.

Sora, 168.

Știrciü, 85.

T

Tănăsuică, 39.

Tipeiü, 87.

Tirca, 115.

Țirca, 141.

Todorcea, 119.

Tolea, 54, 87.

Tudura, 168.

U

Udra, 167.

V

Vizastra, 63.

LEXIC.

A

- Acatastasie, 113.
 Adetoriu (=dator), 138.
 Aină (=haină), 29.
 Aliverdisi (a), 35.
 Anfirăr (=Anführer), 142.
 Apostat, 146.
 Arcă, 162.
- Artic (articuri=articol, articole), 92.
 Ascherlii, 154.
 Ataxie (=neorînduială), 22.
 Ațișoară, 50.
 Avantgardă, 134.
 Avanțerui (a), 168.

B

- Bagatel, 17, 44.
 Bașca, 150.
 Batalionuri, 112-3.
 Berberlic, 16.
- Bole (=prăvălii), 17.
 Botiță, 75.
 Botul piei, 15.

C

- Canariu, 16.
 Cântălărie, 160.
 Căpital, 45.
 Casarmă, 149.
 Cațaon, 171.
 Cațaonă, 171.
 Caușion, 84, 151.
 Chesaricesc, -ească, 27.
 Chesarul, 25.
 Chesat, 160.
 Chisbașana, 143.
 Cilibi, 9.
 Cocon, 35.
 Comando, 134.
- Comisie, 172.
 Comision, 162.
 Condițione, condițioane, 19, 84.
 Conșiliu, 88.
 Còpie, 20, 131.
 Coptură, 10, 30.
 Cordon, 134.
 Coronă, 10.
 Costiri, 9.
 Covercii, 108.
 Coviltir, 65.
 Crases (χράσις), 91.
 Cusur (=rest), 41.

D

Damă, 34, 49, 69.
 Declărălui (a), 143.
 Delicat, 69.
 Discolie, 135.

Doaletă, 55.
 Documenturî, 172.
 Duhomnic, 17.
 Duzină; 19.

E

Emberdefsi (a), 71.
 Embericlisi (a), 58.
 Embodisi (a), 46.

Englenea, englingea, 9, 131.
 Esenție, 45.

F

Familie, 117, 133.
 Figurî, 14.
 Fino, 14.
 Folăşa (a se), 6.

Formă, 19.
 Fraicorp, 110-1.
 Furmă, 18.

G

Ghinăreleşă, 18.
 Ghinărariu, 19.

Gobearnie, 82.
 Gubărnatorița, 17.

H

Hacareturî, 39.
 Hagiaş, 30.
 Hagură, 163.
 Halaiu, 149.
 Halbmond, 134.

Halea, 7, 13.
 Harciu, 83.
 Harţ, 162.
 Hausbrif, 84.
 Hurda-burda, 83.

I

Îputera (a), 86.
 Îclinat, 65.
 Inuş, 137, 140, 142.
 Inştanție, 160.

Înterisi (a = a interesa), 143.
 Ipsilandioi, 143.
 Istina, 103.
 Izbrăni (a), 56.

J

Jugrăveală, 16.

L

Lele (= soră), 26, 87.
 Loagăr, 85, 112.

Luxus, 89.

M

Madamă, 52.
 Magazin, 42.
 Măgăzie, 85.
 Mamuzel, 49.
 Mansup, 114.
 Mașirlui, mașirui, mașălui (a), 109,
 112, 134.
 Mebele, 135.
 Medițin, 172.
 Mehmezî, 163.

Militari, 112.
 Minotari, 107.
 Minzi (a se), 172.
 Molifsi (a), 162.
 Monedă, 89.
 Mortificălui (a), 82.
 Mumbac (=bumbac), 41.
 Munițion, 134.
 Musică, 163.
 Musiù, 62.

N

Naimod, 9, 14.
 Nazar, 123.

Notă, 34, 129.
 Novine (=știri), 90, 143.

O

Ocazion, 64, 150, 158.
 Omilincios (=umilit), 89.
 Omur, 12.
 Orașei (=orașe), 20.

Orbicune, 171.
 Osteia (a se), 26.
 Otar, 105.
 Oțomani, 58.

P

Paia, 12.
 Parachinisi (a), 44, 131.
 Paraxine, 131.
 Parola, 42.
 Parolist, 24.
 Pasaj, 142.
 Păstrariță, 17.
 Patrida, 136.
 Patrie, 141.
 Patrolă, 107.
 Periclisi (a=a empericlisi), 129.
 Pericol, 18.
 Periergôs, 143.
 Person, persoane, personii, 6.
 Pihotă, 109.
 Piscupie, 115.
 Plasă, 145.
 Publicului, publițarlui (a=a publică),
 19, 137.

Pochimen (=ipochimen), 52.
 Politică, 123.
 Pomușor, 14.
 Porțioane, 15, 26.
 Prăpăd, 118.
 Preveleghiu, 18.
 Prințip, 84.
 Prințipal, 145.
 Pritoci (a), 51.
 Proclemațioane, 134.
 Prodosi (a), 142.
 Proftaxi, proftasi (a), 63, 129,
 154.
 Pronomiî, 21.
 Proșes, 143.
 Provalisi (a), 75.
 Purțione, 109.

R

Răbeliași, rebeliași, 143, 147.
 Raritet, 14.
 Răsticnire, 115.
 Rățată, 25.
 Răzvlătire, 116.
 Rebelion, 59.
 Regea, 156.
 Reghement, 108.

Regularisi (a), 159.
 Reșmea, 17.
 Respetie, 115.
 Reșet, 26.
 Revoluție, 135.
 Revoluțion, 160.
 Roafătă, 171.
 Rol, 69.

S

Sahtisi (a), 139.
 Șarmiș, 110.
 Șart, 12.
 Sărviția, 15.
 Sentement, 172.
 Servis (*service*), 10.
 Simberi (a), 111.
 Sîngeplu, 85.
 Soldați, 109.

Speculațion, 164.
 Speșies, 91.
 Șpioni, spioni, 112, 116.
 Spudaxi (a), 44.
 Șteab (*Stab*), 17.
 Stenahorisi (a), 58.
 Știlștant, 20.
 Strapație, 22.
 Ștuc, 61.

T

Tabană, 129, 131.
 Tatarî, 155.
 Tefaric, 170.
 Tenculeț, 18.

Tevatură, 17.
 Titlu, 12.
 Turunglî, 23.
 Tutun, 85.

U

Urdinar, 8.

V

Vaperurî, 56.
 Varoș, 110.

Visită, 73, 133, 135-6, 172.
 Volos, 82.

Z

Zaif, 69.
 Zalisi (a), 136.
 Zarif, 18, 21, 38, 41, 51-2, 56.

Zariflic, 46.
 Zbredui (a) (= a zmeredui), 31.

ÎNDREPTĂRI.

- P. 16, r. 1 de jos cetește: «copila», pentru «copilu».
- P. 33, n° 165, cetește: «minavet», pentru «minaret».
- P. 47, n° 280, cetește: «cere», pentru «are».
- P. 48, n° 290, rîndul 7 de jos, cetește: «dum[isa]le» pentru «dum[ita]le».
- P. 68, n° 452, cetește: «1823», pentru «1822».
- P. 121, r. 3 de sus, suprimă odată «pune», iar la capul rîndului, cetește: «la» pentru «al».
- P. 127, r. 3 de sus, cetește: «voî», pentru «noî».
- P. 130, n° 182, cetește: «Stan Popovici», pentru «Stan Petrovici».

VERIFICAT
1987

TABLA DE MATERII

	Pag.
I. Scrisori de boieri	I
II. Scrisori de negustori	79
III. Scrisori de straini	95
IV. Scrisori istorice	103
Tablele	174

VERIFICAT
1987

VERIFICAT
1987

VERIFICAT
1987

BIBLIOTECA
CENTRALA UNIVERSITARA
BUCURESTI